Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Tractatio de sacramento evcharistiae [...]

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

INDEX
Disputationum et capitum Tractationis De SACRAMENTO EUCHARISTIÆ.

Disputatio I.
De Sacramento Eucharistiæ secundum se.

folio.

Caput j. An Eucharistiæ Sacramentum sit a reliquis essentialiter diversum. j.

Caput 2. Quanam sint partes Sacramenti Eucharistiæ. 3.

Dubitatio j. An species panis & vini, corpus & sanguis Christi, & eorum sumptio sint partes huius Sacramenti. 3.

Dubitatio 2. An verba consecrationis sint pars Sacramenti Eucharistiæ in fieri. 5.

Dubitatio 3. An verba consecrationis sint pars Sacramenti Eucharistiæ in esse permanenti. 7.

Disputatio II.
De materia Sacramenti Eucharistiæ.

folio.

Caput j. An materia Sacramenti Eucharistiæ sit de=
j4. terminata quoad paruitatem.

Caput 2. An materia Sacramenti Eucharistiæ debeat
j7. esse determinata quoad præsentiam.

Caput 3. An vinum vnate adæquate sumptum possit
j9. esse materia Sacramenti.

Disputatio III.

De conuersione panis & vini in Christi corpus & sanguinem.

Caput j. Quænam conditiones requirantur ad conuer=
29. sionem vnius rei in aliam.

Caput 2. An per consecrationem fiat vera conuersio
32. panis in Chri corpus, & vini in sanguinem.

Caput 3. An conuersio panis in Christi corpus in instan=
36. ti sit substantialis.

Caput 4. An in conuersione Sacramentali inuoluatur
4j. productio accidentis in Christi corpore.

Caput 5. An conuersio Sacramentalis inuoluat anni=
47. hilationem substantiæ panis.

Disputatio 4.

folio.

Disputatio IIII.

De modo quo Christus est in hoc Sacramento.

Caput j. An totus Christus sit in hoc Sacramento sub vtraq specie. 50.

Caput 2. An Christus vna cum omnibus suis accidentibus sit in Eucharistia. 51.

Caput 3. Quænam sint in hoc Sacramento ex vi verborum, quæ ex concomitantia. 53.

Caput 4. An Christi corpus sit in Sacramento vt in loco. 56.

Disputatio V.

De accidentibus remanentibus in hoc Sacramento.

Caput j. Vtrum accidentia remaneant sine subiecto in hoc Sacramento. 58.

Caput 2. Quomodo accidentia Sacramentalia desinant continere Christi corpus & sanguinem. 60.

Disputatio VI.

De Forma Sacramenti Eucharistiæ.

Caput j. Quæ sit forma huius Sacramenti. 62.

Caput 2. An verba consecrationis dicantur historice, vel affirmatiue. 64.

Caput 3.

folio.

66. Caput 3. An forma consecrationis sint vera.

Disputatio VII.

De effectibus Sacramenti Eucharistiæ.

Caput 1. Quando hoc Sacramentum sortiatur effectum
67 suum, id est, Gratiam.

Caput 2. An Sacramentum corporis & Sacramentum
sanguinis maiorem gratiam simul sumpta conferant,
72. quàm seorsim.

Caput 3. Quænam peccata per Sacramentum Eucharistiæ
74. remittantur.

TRACTATIO
DE SACRAMENTO
EVCHARISTIAE

In hac tractatione primum agendum est de Sacramento Eucharistiæ secundum se, postea de eius materia, tum verò de forma, deniq; de effectibus; quæ verò spectant ad Ministrum huius Sacramenti, ad ritum illud administrandi, & ad recipientes, cum ea ferè omnia aut facilia sint, aut certe ad eruditionem pertineant, missa faciemus.

DISPVTATIO I
De Sacramento Eucharistiæ secundum se.

In hac disputatione, sicut in reliquis, ea seligemus examinanda, quæ difficultatem hnt, vel ad eorum cognitionem necessaria st, reliqua videri poterunt apud alios, psertim apud S. Thomam, Suarez, Vasquez, & Koningh, neq; e. oia per tempus nobis examinare licet.

Caput I.

CAPVT I.

An Eucharistia Sacramentum sit à reliquis essentialiter diuersum?

Supponendum è Sntu Eucha. ee verum Sntu noua legis, id e. è de Fide, vt constat ex multis Concilys, præsertim vero ex Lateran. cap. Firmiter de Summa Trinitate è Fide Catholica. ex Florent. in instructione Armenorum, præterea ex Trident. sess. 7 can. j. è ex professione fidei eiusdem Tridentini, quæ habetur in Bulla Pij Quarti; porro vero Conciliorum authoritates è definitiones fundatæ sit tum in verbo Dei scripto siue in Euangelio, præsertim Ioan. 6. vbi Chrs corpori è sanguini suo ea tribuit in quibus ratio è ecia veri Sntis subsit, vt mox patebit, tum in verbo Dei non scripto siue in diuina traditione a Chto per Ap̃los facta Eucha, ex qua nihil fortasse adeo clare habemus, quam qd Eucha sit verum Sntu, vnde etiam nullus fere hæreticus aut absolute nullo, vt contendit Vasquez 3. tom. in 3tiam partem disp. j 77. cap. j. ausus est negare hanc veritatem, denique idem conbat ratio, siquidem Sntu noua legis coaiter è bene definitur: ee signum sensibile gratiæ rei sanctificantis hoies, qd totum conuenit Eucha. Snto, vt infra ostabit. atq cum Chrs per Sntu noua legis nobis supplet defectus atq indigentias vitæ spiritualis, sicuti nobis tribuit Baptismum vt per ipsum spiritualiter nascamur, è Confirmacon vt per ipsam crescamus vel potius roboremur contra aduersa, id e, contra tentaois præsertim Fidei: ita congruenter instituit hoc Sntu è quidem ad modum cibi è potus, nempe vt per ipsum spiritualiter nutriamur è augeamur, ac proinde si mung ipsum erit verum Sntu noua legis, quam sit Confirmatio, Baptismus, è reliqua. his suppositis.

Dico vna è Eucharistia Sntu ee a reliquis ecialiter diuersum. in hac re Authores conueniunt. Pri: qd ex Concilio, præsertim vero ex Florent. è Trid. locis supra citt. habemus ee vera Sntu noua legis, atq inter illa ibidem enumeratur Eucha. vt Sntu a reliquis diuersum, id a. n. ut illigi de numerali diuersitate, sed necessario illigendum è de ecialiti, qd cum dicitur Sntu noua legis, excepto secundum aliquos Eucha Snto, potest numero multiplicari, numero Sntorum vero, vt pt, ne eris ceteneris, nisi idem numero referatur ad diuersitatem ecialem, ita vt Eucha Sntu sit a reliquis oibus ecialiter distinctum, sicuti Baptismus v. g.

ecialiter

ectialiter distinguitur ab Ordine & reliquis. Eo ipso ratione qua Sacra
Eucharistia est signum practicum ex Christi institutione ordinatum ad signi:
ficandam & efficiendam rem spiritualem ectialiter diuersam ab ea, quam
reliqua Sacra significant & operantur, siquidem Eucharistia Sacra a Christo insti:
tutum est ad significandam & efficiendam conseruationem siue nutritionem
spiritualem sicut ea forma ratione qua cibus corporalis nutrit corpus, id a.
ectialiter differt ab eo quod significant & efficiunt reliqua Sacra, vt infra
patebit. Ergo Sacra Eucharistia ectialiter a reliquis differt in ratione signi prae:
tici sanctificantis nos, & per consequens in ratione Sacri.

Idem confirmari ex eo quod instrumenta differunt inter
se pro diuersitate finis quem habent, Sacra a nouo legis, et Sacra, et Sacra
Eucharistia requirit finem ectialiter diuersum, a fine reliquorum Sacrorum.

Objices: tam Sacra Confirmationis quam Sacra Eucharistia est insti:
tutum ad producendam in nobis gratiam qua vita spiritualis nutritur siue
conseruatur & augetur. Ergo haec duo Sacra et ordinata tum ad conser:
uationem tum ad augmentum vitae spiritualis, & per consequens ad eundem
finem. Ergo non differunt ectialiter inter se. Ergo quamuis tam Sacra Con:
firmationis quam Sacra Eucharistia sint viuorum Sacra, hoc est per se ordina:
tum ad conferendam secundam gratiam siue gratiam quae nondum aliam
priorem, & per consequens gratia producta per illa duo Sacra conseruet &
augeat vitam spiritualem, negatur in illa duo Sacra esse ordinata ad
eundem finem vel non differre ectialiter inter se, quia Confirmatio & per se
ordinata ad conferendam Deam gratiam prout ea roborat fidem vtra
istis hostes tum visibiles tum invisibiles in tentationibus & praesertim
in confessione fidei, vt constat ex Concilio Florentino in instructi:
one Armenorum, & ex Melchiade Papa in epistola ad Episcopos Hispa:
niae cap. 2. sicut refertur in Cap. Spiritus S. de consecratione dist. 5. contra
verò nutritio cibus reficit spiritus & partes animalis deperditas, eisque ex
actione caloris interni & auget earum animal; ita Sacra Eucharistia, quod est
institutum per modum cibi, ordinatum est ad reficiendos siue reparan:
dos defectus ex concupiscentia exortos, hoc est, ad debilitata peccata venia:
lia per concupiscentiam contracta, atque ad reficiendas & augendas spiri:
tuales vires huiusmodi peccatis deperditas, quoniam a. vires refici:
untur & reparantur gratia acquisita per sumptionem Eucharistiae quatenus
Deus intuitu eiusdem gratiae mouetur ad conferendas nobis auxilia
ad perseuerandum in Dei amicitia & vita spirituali eamque augendam
per bona opera, quare licet gratia collata per Sacra Eucharistiae secundum
se sit eiusdem speciei cum gratia quae datur per Confirmationem, illa tamen gra:
tia prout refertur ad reparandos defectus ex concupiscentia prouenientes
siue prout est reparativa eorundem defectuum ectialiter nempe

ratione

raõe connotati differt a seipsa prout confertur Aiæ ad resistendum tentaõibus et hostibus fidei, siquidem grãa priori modo sumpta inuoluit et connotat auxilia diuina ad bene viuendum in gnre, quæ auxilia pp peccata deriuata ex concupiscentia demeriti sumus, grãa verò posteriori modo sumpta inuoluit determinate auxilia conferentia ad confitendam fidem et resistendum tentaõibus prescindendo ab oi nro peccato, cum igitur grãa per Smtu Eucht̃iæ collata cetialiter modo explicato differat a grãa collata per Smtu Confirmaõis, necesse e etiam eadem Smta cetialiter differre inter se.

Dices: S. Thomas 3 parte q. 73. art. 1. docet nos per Confirmaõem accipere augmentum quo perducimur ad pfectionem vitæ spiritualis, idem passim docent alij antiqui Theologi & n augmentum vitæ spiritualis acquisitum per Eucht̃iam, sed augmentum eiusdem vitæ acquisitum per Confirmaõem respondet augmento vitæ corporalis acquisito per cibum & Smtu Eucht̃iæ licet sit ordinatum ad nutriendam vitam spiritualem, n tn e ordinatum ad illam augendam vel perducendam ad pfectum statum. Rº transeat Ans, nego tn vtramq consequentiam, qa qd Eucht̃iæ Smtu hat pro fine n solum nutrire Aiam aut vitam ipsius spiritualem, sed etiam eam augere et perducere ad pfectum statum, vt facit cibus, ptt ex eo qd e institutum per modum cibi, et ideo toto vitæ tempore pt sumi, qd n conuenit Confirmaõi quæ n e iterabilis, atq ita Smtu Eucht̃iæ caat in Aia oes illos effectus qeos cibus naalis caat in aiali, vt bene notat Catechismus Concilij Trident. et Pij V. parte 2 cap. 4. num. 39. et Eugenius IV in instructione Armenorum § tertium e. et per consequens eiusdem cibi vel Smti e augere vitam spiritualem etiam usq ad pfectum statum, vnde idem Pontifex ibidem sic ait: et qa per grãam hoc Chro incorporatur et membris eius vnitur, consequens e qd per hoc Smtu in sumentibus digne grãa augeatur oemq effectum quem naalis cibus et potus quoad vitam ogunt corporalem sustentando, augendo, reparando, et delectando, Smtu hoc quoad vitam spiritualem operetur, quare idem Smtu e ordinatum ad producendam grãam cuius intuitu conferantur n solum auxilia ad bene viuendum et operandum deperdita, qd e nutrire spiritualiter, sed etiam auxilia ad exercendas spirituales operaões in gnre, qd e spiritualiter augmentare.

Obijcies denique: si finis Smti Eucht̃iæ e reparare vires spirituales deperditas pp peccata, sequitur Beatissimam Virginem n potuisse sumere Smtu Eucht̃iæ, qa cum ipsa nullum prorsus habuerit peccatum neq etiam potuit per ~~solutionem~~ huius Smti intendere finem ipsius, at sequela e plane falsa &c. Rº negando seq raõ e, qa finis huius Smti e conferre grãam quantum e de se siue in actu imo nutritiuam vel reparatiuam virium spiritualium deperditarum, siue sint actu

x sumptione

deperditæ

deperdita, sive n, neq exco qd Bma Virgo n habuerit vllum peccatum nec vires spirituales perdiderit, potuit impedire a sumptione Eucharistiæ, qa in hiebat qd quantum erat ex se poet illas perdere licet n poet ex privilegio, sicut etiam potuit sumere Baptismum vt consequeretur gratiam esse e in actu imo deletiuam peccati originalis, qa per se loquendo potuit eam peccatam contrahere nec ab eo fuit liberari nisi ex peculiari Dei privilegio. it etiam responderi qd Bma V. potuit sumere Sntu Eucharistiæ ad augendam vitam spiritualem, licet n potuerit ipsum sumere ad nutriendam illam, illud e. de se n inducit vlla vice peccatum neq etiam possibile.

CAPVT II.

Quænam sint partes Sacramenti Eucharistiæ?

Ad melius cognoscendum quid sit hoc Sntu, videndum e quænam sint eius partes, quoniam a controversum e: an species panis e vini, an corpus e sanguis Chri, an eorum sumptio, e an verba consecratio sint partes huius Snti, idcirco de his obiis agendum e.

DVBITATIO I.

An species panis e vini, corpus e sanguis Chri, e eorum sumptio sint partes huius Sacramenti?

Pro solutione huius difficultatis advertendum e, possunt nonnulli Philosophi velut compositum vel totum, qd e vnum per se, sit aliquid distinctum a partibus collective sumptis, ocs th conveniunt compositum e totum, qd e conexum vel aggregatum per accidens, nihil aliud esse præter ipsas partes collective sumptas. o. g: album nihil aliud esse præter album e albedinem inherentem in ipso albo, ac avonse, etiam Sntu cum sit vnum per accidens, vt infra constabit, nihil aliud erit præter suas partes collective sumptas.

Advertendum e rursum qd habes totum saltem accidentale sumptum proprie vt totum dicere in recto ocs suas partes, n eq aliud dicere in recto nisi partes suas, hoc a ptt: qa vere dicitur totum, qd e album, nihil e aliud quam albedo inhærens simul sumpta; similiter vere dicitur albedo inhærens e eius albo simul sumpta et totum qd e album; cum igitur totum accidentale dicet in recto sive per verbum substantivum de obiectis partibus collective sumptis, e ocs illis partes collective sumptæ dicentur in recto de ipso toto, sequitur quod totum accidentale importare ocs suas partes in recto.

ex dictis

Ex dictis colligi pt, qd in totum importet aliquid, non tm in recto, importatur non nisi diei pars huiusmodi tolig, sicut v.g. sola vitina non pt diei pars huiusmodi totius qd e obscurum, nec lux pt diei pars tenebrosi, qa sola vitina a cocco e lux a tenebrosis importatur solum in obliquo non in recto.

Conig adverten dum e etiam Sntu ce aliqd concretum e totum, vt communiter concedit, e constat ex Concilio Florent. in instructione Armenorum e Catechismo Conc. Trid. e P.V. parte 2. cap. 3. num. 2. vbi dicit Sntu constare ex mta e sola qd non convenit pri tobi, ac prvnc cum quaerit an spes Sntales per corpus e sanguis Chri sint pars Sntu Eucha senig e an ita constituant Sntu Eucha vt in recto importentur ab eodem Snto, qd e. saltem in obliquo importentur, sicut v.g. sola vitina importatur a cocco cuius sola e virtus sola vitina, vel sicut semper vesperiniem importatur a coena, non e controversum, vt bene notavit Suarez tomo 2. in 3tam partem disp. 42. sect. 3. certum e. 2. spes Sntales Chri, corpus e sanguinem importari in Snto Eucha saltem in obliquo, vel eo modo quo importatur Ordo Ministri sine ordinatione Sacerdotis consecrantis hostiam aut legitima potestas consecrandi, sine qua Sntu nulla ratione pt perfici. his premissis.

Dico 1mo. Species consecrate pt pars Sntu Eucha. D. Thomas 3 parte q. 74. art. 1. ad 2dum e 3tium e alii. Suarez disp. cit. sect. 1. & Dico 3tio. Vasquez similiter tom. 3 in 3tam partem disp. 177. cap. 3. e communis opinio inter Theologos, quorum nonnulli expresse docent spes Sntales esse partem Sntu Eucha, alij vero id plane significant, vt constatex supradictis dum asserunt Sntu Eucha constare ex illis omnib. hac proponunt e contra Waldensem tom. 2. de Sntis, vbi negat spes pertinere ad essentialem constitutionem huius Snti, videtur etiam esse, vt ait Suarez, contra Caietanum in 3tam partem q. 63. art. 3. vbi videtur significare sola verba esse Sntu Eucha, qd etiam tribuitur Marsilio in 4. dist. 8. q. 1. art. 1.

Probant aliqui conclusionem hoc modo: Concilium Trid. e Patres communiter docent corpus Chri contineri in hoc Snto & Sntu Eucha non e solum corpus Chri, nihil e. continetur in seipso & spes pt pars huius Snti. Sed haec ratio videtur eludi si dicatur Sntu Eucha non esse solum Chri corpus, sed corpus e verba consecrationis sive physice sive moraliter praesentia, atq in hoc toto Chri corpus continetur.

Pbr efficacter ex Cap. 5. de celebratione Missarum vbi Innoc. 3 docet species visibiles esse Sntu tm, ex his a sequitur species esse partem Snti Eucha, qd e. e Sntu tm si pt sint integrum Sntu huiusmodi non esse species infra habit, necessario debet esse pars Snti vt per se pt. Pbr 2do ratione: pt species Sntales pt constitutiva huius Snti prout e signum sensibile

gra

gratiæ per modum nutrimenti spiritualis & similiter et pars eiusdem Sti, sicut e. Sti secundum se e extraliter e signum sensibile, ita quicquid constituit Sti in se signi sensibilis e pars constitutiua Sti. Ins a. pt: ga Sti Euchtia per ipsas species substaliter hz se sensibile signum nutrimenti spiritualis, nec eq e. ro habetur substaliter e immediate per verba consecratoris vel per aliud a speciebus.

Obyches: PP. communiter docent corpus e sanguinem Chri se Sti Euchtiæ, sed hoc n pt se verum si species sunt pars eiusdem Sti, sicut nec e verum dicere maa vel foa e totum aut compositum. Rl quando dicitur corpus vel sanguis Chri e Sti, tunc Sti predicatur de Chri corpore vel figurate vt totum de parte, vel n per modum totis proprie constantis ex partibus, sed per modum entis connotativi, ita vt sensus sit corpus Chri e idem cum substrato sacramentalitatis, sicuti cum dicitur paries e album significatur parietem se substratum albedinis, Sti vero Euchtiæ n pt aliter predicari de solo Chri corpore vel sanguine, infra patebit. ex his a. n pt colligi species Stiales n se partes Sti, sicut neq ex predicta predicabe albi de pariete n sequitur albedinem n se partem alti.

Obycies: accidentia cibi naalis n sunt pars cibi naalis, neq e. ipsa nutriunt & neq species Stiales panis e vini prout se pars Sti Euchtiæ, quo spiritualiter tia nutriatur. Rl nego secq: nao dissaritatis e, qa nutrire in naalibus e cibum converti in substiam, aliti cum a. sola cibi substia n a. eis accidentia convertantur in aliti substiam, ideo accidentia cibi naalis n possit se eis pars; contra vero nutrire spiritualiter tiam, qd convenit Sto Euchtiæ p e qd Sti ~~cum verb~~ convertit in tiæ vel sumentis substiam, sed tm significare e clare gratiam in tia sive physice sive moraliter, id a. convenit etiam speciebus in balibus n gradem adæquate e totaliter, sed inadæquate e partialiter sive sanguam parti Sti Euchtiæ.

Dico 2do. Chri corpus e sanguis sunt pars huius Sti. S. Thom. in 4 dist. 8. q. j. art. j. quæstiu j ad 2dum. Vasquez disp. j 67 cap. 6. Suarez disp. 42. sect. 3. e alij apud eorum ibidem & dicendum vero e, qui vel expresse id asserunt, vel affirmant Sti Euchtiæ constare ex Chri corpore, sanguine, e speciebus, quo modo loquendi significatur, vtpt, Chri corpus e sanguinem se partem eiusdem Sti. est communis opinio contra Scotum in 4 dist. j. q. j. art. 4.

Probari pt ex multis Patribus allegatis a Vasquez disp. cit. cap. 2. dicentibus Euchtiam constare ex speciebus, corpore Chri, e sanguine, qui modo loquendi, vt supra diximus, significat Chri corpus e sanguinem se partem huius Sti. deinde pt: qa si qd spiritualiter nutrit homo

aut

aut è Smtu Eucha, aut è ipsig pars, sed Chri corpus per modum cibi,
è sanguis illig per modum potus spiritualiter nutrit hoies, vt ait ex plu-
ribus locis Euangelij, è presertim ex illis Chri verbis Ioan. 6: caro mea verè
est cibus, sanguis meus verè est potus & Chri corpus è sanguis aut est Eucha-
smtu aut eig pars, atqui supra ostendimus etiam species smtales esse partem
huius smtis & necessario Chri corpus è sanguis est pars huius smtis cum non sit
totum smtis.

Obiices: ex Concilijs è PP. habemus Chri corpus contineri in
hoc smto & Chri corpus contradistinguitur ab eodem smto, alias vnico non
contineretur. Re. dnd: consequens, vt distinguitur a smto inadequate
siue ratione comparatis concedo, conuenit e. singulis partibus distributiue
sumptis cuiuslibet totius vt illa ratione contradistinguantur a suo toto,
contradistinguitur a smto adequate nego cons.

Obiices rursum: Chri corpus è sanguis non sunt in hoc smto
è sensibile & ergo potest esse pars smtis qd è signum sensibile. Re dist: ba,
non sunt è sensibile per se concedo, non sunt è sensibile per aliud siue per alterum
comparatum, vt per species consecratas signum significantes nego ant, è seq.
qd è sensibile modo pacto sufficit ad rationem partis smtis, vt patet ex eo qd
etiam dolor intensus de peccatis in smto Poenitentiae licet non sit sensibilis
per se sed tm per aliam comparatum, id est per confessionem externam, ad-
mitti potest pars eiusdem smtis, de hac re plura Vasquez disp. 165. cap. 6. num.
49. et 50.

Denig obiices: qd è res smtis non est è pars smtis, vt patet
inductione in reliquis, siquidem caracter qui in Baptismo confertur,
è res smtis non è pars smtis sed eius effectus, atqui in smto Eucha-
ristiae Chri corpus è res smtis, vt constat ex communi Theologorum sentia & non è pars
smtis Eucha. Re negando o ma: neg e. inductione in reliquis smtis
constat id qd è res smtis non è partem smtis, nam id qd in smto signifi-
catur tm, dicitur res tm, qd a. significatur è significat dicitur res
è smtis, cum a. dolor in smto Poenitentiae significetur per externam
confessionem è significet gratiam, vt bene advertit Vasquez loco supra citato
num. 48. ideo dolor in eodem smto è res smtis, quoniam a. corpori è
sanguini Chri ex eiusdem institutione conuenit significari nempe per
verba consecratoris, è significare gratiam, qd non conuenit characteri Baptismi,
Confirmatio è Ordinis, ideo Chri corpori è sanguini conuenit esse smtum
siue partem smtis è rem smtis, licet pacto characteri non conueniat nisi esse
rem smtis, pluribus eidem obiectioni Vasquez respondet loco citato.

Dico 3tio. sumptio smtis Eucha non è pars eiusdem smtis.
S. Thomas, in q. 78 art. 5 ad 2. Conuenit ad finem dubij propositi art. 5 q.
73. D. Thom. Suarez disp. 42. sect. 4 & diuendum bene pri mo, è ali

apud

apud eorum; videtur esse contra Turchum qui apud Lapidem in q. dub. 8.
q. 3. art. 2. in argtis ntra jmam sententiam videtur sentire sumptionem esse
partem totalem huius Sntis eo qd sumptio compleat illius significatum et
effectum. Pbt ex Conc. Trid. sess. 13 cap. 3. vbi Concilium tractans de ex-
cellentia huius Sntis inter reliqua docet illius effectum ante usum, reliqua
vero tunc accidere cum ~~sign~~ sanctificandis cum illis utimur. 2do pbt:
q. Eucstia ante sumptionem et usum hb ota requisita ad Sntu significan-
dum species vt subsistentes consecrari quae realiter sine moraliter pereunt, et
signum corporis Chri prout et cibus animae, et unum Chri corpus una cum speciebus
Sntalibus et signum ~~rei~~ sensibile gratiae sanctificantis ad modum nutri-
tionis, alias haec sufficiunt ad rationem complete et effectui Sntis et sumptio
n. esset pars Sntis Eucstiae.

Ideoque et sumptionem n. quidem vt actu exercitam sed
vt futuram ~~sed~~ esse partem huius Sntis. Sed contra hanc responsionem et qa
ex ea sequitur rationem Sntis n. posse in speciebus Sntalibus combustis, neq. esse in
comburendis, quorum utrumq. et contra eorum fidelium sensum, et falsum.

Obiicies: species Sntales ante sumptionem n. significant actua-
lem tam refectionem et ante sumptionem n. esse Sntu Eucstiae, et per conse-
quens sumptio erit eius pars. Rs negando neq: qa se ratione ~~sign~~ cibi sive
nutrimenti naturalis n. nec actu nutrire, sed esse nutritivum si applicetur, ac
proinde etiam neq. de ratione significandi cibi naturalis tam esse actu nutrire sed esse nutriti-
vum et refectivum sive significare gratiam n. vt actu procedentem ab ipso,
sed quae ab ipso procedat si applicetur, quo etiam modo cibus naturalis significat
refectionem naturalem corporis n. absolute, sed conditionate.

Obiicies 2do: res in reliquis Sntis et pars eorum essentialis, vt
constat inducendo per illa ota et idem etiam dicendum de Eucstiae sump-
tione quae Mig vrus. Rs nego ssq: ratio disparitatis et qa res in reliquis
Sntis per se imo et institutus ad significandum et sanctificandum, in Bap-
tismate. v.g. n. aqua secundum se sic vrus aquae sive ablutio et per se institutus
ad significandum et sanctificandum, alioqui in si aqua baptismalis se-
cundum se ex Chri institutione haberet vim significandi et sanctifi-
candi, tunc etiam absq. legitima intentione Ministri baptizantis ap-
plicata abluere et sanctificaret. Aliam, neq. ad validitatem Baptismi
est necessaria ablutio salta ab alio, contra vero corpus Chri ex eius institutio-
ne, vt colligitur ex illis verbis Ioan. 6: caro mea vere est cibus, et sanguis meus
vere est potus; una cum speciebus sntalibus hb rationem Sntis per se loquendo
per modum cibi naturalis, sicuti panis per se loquendo etiam ante consecra-
tionem hb rationem cibi naturalis.

Obiicies 3tio: qd continet significationem Sntalem et pars Sntis, atqui
sumptio ita se hb respectu Sntis Eucstiae, significat eiusdem Sntis n. confert gratiam

ante

ante sumptionem & sumptio ejus pars Sti Eucha. Ad negando min:
Sti e. Eucha. n confert gra'am ante sumptionem, n quidem eo qd
exigat sumptionem tanquam aliquid sui constitutivum in ratione instru
productivi gra'am, tanquam applicatam vel conditionem necessariam
ad producendum effectum, sicuti ignis ad producendum effectum exigit
approximationem n tanquam rationem sui intrinsece constitutivam sue
completivam in ratione combustivi, sed tanquam conditionem necessariam ad
comburendum.

Dices: Chrs in Evangelio dicens: qui manducat hunc
panem vivet e sumptio Eucha. tribuit vim effectivam nutriti=
onis spiritualis & sumptio Sti Eucha e pars eiusdem Sti.
Ad negando Ans, verba e. Chri tm significat manducationem e sumptio=
nem Eucha. tanquam actionem e applicatam exigit ad hoc vt eiusdem
Sti ita actu reuniat e consoruet vitam spiritualem, sicuti cum dicitur:
qui manducat cibum vivet, qui n manducat n pt vivere, tunc man=
ducatio n tribuitur nisi ratio applicatis vel conditionis necessaria ad hoc
vt cibus realiter nutriat. his absolutis examinandum iam cet: an
verba secratis sint pars Sti Eucha, quoniam a. hac controversia
pt colligi tum de Sto in fieri, tum de eodem in esse manenti, charitatis
gra'a de vtrq seorsim agemus.

DVBITATIO II.

An verba consecrationis sint pars Sacramenti Eucharistiæ in fieri?

Proposita controversia locum ht, nunc instantia temporis negentur,
nunc asserantur, ita vt verba consecratis absoluantur e compleantur
in instanti temporis atq in eo verum pit dicere, nunc a° e completa significata
verborum secratis, hos a. supponitis ipsecpi instantibus, co de coniter admit:
tantur, examinabimus propositam difficultatem, inde e. facile colligi potest
quid de presenti dicendum sit, supposito qd n pentur temporis instantia.

Dicendum e. verba secratis simpliciter accepta nempe secundum suam
ee actuale reale, ee partem Sti Eucha in fieri. placet cum Sto 2. 2. 5. 2. Valentia
t. 4. m 3 p. q. 6. p. 1. & alij plures, qui ds simpliciter dicunt verba secratis, ita ee
foam Sti Eucha, vt sint illig intrinsece constitutiva, qd saltem ceteris illigere
de usu Sto in fieri, vt ell, qd a. hoc modo e foarci, arte e ratio ipsig. hac propositio
extra scotum e alios a Suarez l. cit. relatos, e tra Vasq. dis. 167. ca. 3 qui vrbiter
docet verba secratis concurrere ad hoc Sti, n vt foam intrinsece
componentem, sed vt principium formale constitutivum.

Ob

Pro nra progressio euidenter ex Conc. Florent. in decreto Eugenij 4. vbi Pontifex tractando de Sntis in com. asserit illa esse mata e forma, e postea agens de Sncto Eucharistiae definit verba consecratis esse formam ejusdem Sncti, hac a doctrina, vt manifeste constat, debet verificari tantum de ipso Sncto Eucharistiae in fieri. Probari etiam et authoritate Catechismi Concilii Trid. e Pij V. parte 2. cap. j. § 8. vbi dicitur habet Sncta confici ex mata e foa quam dicit esse verba, foa a. e pars rei quae ex illa constat.

Dicent aliqui confici ex verbis tanquam ex foa conuenire quidem reliquis Sntis, non tn Sncto Eucharistiae. Sed contra respondeo, ita manifeste repugnat tum Eugenio loco citato expresse affirmanti verba consecratis esse foam Sncti Eucharistiae, tum Sancto Catechismo docenti de eiusdem Sncta confici ex verbis vt ex foa.

Dicent alij doctrinam Eugenij e Catechismi allegatam ita esse intelligendam, vt verba consecratis sint quidem foa Sncti Eucharistiae non intrinseca, sed extrinseca e effectiua, ac proinde volunt verba non esse partem illius intrinsece constitutiuam. Sed contra 1, qa Pontifex simpliciter dicit verba consecratis esse foam Sncti Eucharistiae, similiter Catechismus absolute e simpliciter asserit foam cuiuslibet Sncti esse verba, foa a. simpliciter accepta e foa intrinsece constituens rem quam caat e cuius dicitur foa, nequidem foa non alia ratione pt caare quam per modum partis siue informando actu vel in actu e coniungendo foaliter e intrinsece rem cuius dicitur esse foa.

Rebus terminus relationis dicitur esse caa foalis relationis, e tn non foa intrinseca relationis, similiter illectus dicitur esse principium foale intelligendi, e tn illectus non foa intrinseca illectionis, sed tn principium effectiuum illius e principium effectiuum pt appellari foa rei cuius e principium. Sed contra 1, qa imprimis terminus relationis nunquam simpliciter appellatur foa relationis, neq simpliciter dicitur caa foalis illius, sed cum addito dicitur esse foalis caa relationis extrinseca, vt significetur terminum tn esse ~~Dic~~ id quod relationi extrinseco specificatur; contra vero verba consecratis in decreto Eugenij e in Sancto Catechismo simpliciter appellantur foa Sncti.

Contra illud vero qd dicitur de illectu 2, qa illectus nunquam dicitur esse foa sui effectus siue illectionis nisi abutaris nominibus quando a. dicitur esse principium foale intelligendi sensu 1, qd foaliter substantialem illectum constituat, nec illectui, ac proinde illectus significatur esse principium foale non illectionis, sed effectus foalis ab ipso caati, cuius e pars nempe illectui.

Ad rationes sic 1, qa exemplum Sncti nempe esse signum sensibile gratiae non conuenit quibus Sntalibus secundum se sumptis, neq igitur corpori

corpori Chri secundum se, neq tobi constanti ex speciebus sacramentalibus & corpore Chri ꝓscindendo a verbis consecraois, vt pars ꝓt, sed definitio Sacti convenit soli aggregato ex verbis, speciebus, & corpore Chri & verba vt pars Sacti Eucharistiae. Consequ. ꝓt, quod illud in quo difficultas ꝓsistit, ꝗa species sacramentales ꝓscindendo a verbis n significant corpus Chri, & sequenter neq gratam nutrimentalem, similiter nec corpus Chri ꝓscindendo a verbis ligis existens sub speciebus hi huiusmodi significaoem, sed species & corpus Chri per verba determinantur ad huiusmodi significaoem, id est, sacramentalem & verba sacraois tanquam foa & pars constituens hoc Sacrm, sed verba sacraois secundum suum esse morale, n potest tanquam foa vel pars formalis constituere hoc Sacrm dum ipsum fit in fieri, ꝗa tunc eadem verba hnt esse actuale reale, sed sufficit ad constitutionem eiusdem Sacti & secundum suum esse actuale reale, vt foa sive pars formalis huius Sacti.

Objects ex Vasquez disp. supra citt. cap. 3. Eugenius C. in decreto supra allegato eodem modo assignat maam, & foam huius Sacti, siquidem simpliciter & absolute loquendo assignat maam & foam eiusdem Sacti, atqui n assignat maam quaeris intrinsece constitutiva vel pars huius Sacti, siquidem pro maa eiusdem assignat panem & vinum, quae sit maa remota & extrinseca eidem Sacto & similiter dum dicitur Pontifex pro foa Sacti Eucharistiae assignat verba sacraois recte ꝓt illigi de foa extrinseca, quae videlicet sit principium efficiens eiusdem Sacti. Ad negandum seq: sed discriminis est, ꝗa per foam n ꝓt illigi principium effectivum Sacti, vt stat ex supradictis, per maam vero ꝓt illigi iuxta eorum vnum Philosophorum tum maa proxima tum maa remota, quae scilicet prerequiritur ad maam proximam, per maam s. materiae v.g: vnctam sentiam negantium elementa, & actu in mixto, potest illigi elementa, & hg rum ꝓt dici maa ignis, & tn elementa respectu mixti, aut lignum respectu ignis, & maa proxima sed tm remota & extrinseca.

Objices 2do ex eodem Authore: significaio & efficacitas instrumentaria Sacrm talis primarie & proxime conveniunt tm speciebus Sacramentalibus, ~~per~~ vel constituto ex speciebus & Chri corpore, n a verbis vel constituto ex verbis & speciebus, quamvis s. verba significando ponant corpus Chri sub speciebus, n tn significant, aut efficiunt gratam Sacrm talem, vt per se ꝓt & nullo modo verba sacraois vt pars Sacti Eucharistiae. Ad neq species sacramentales respectu sui, permatas immediate significare Chri corpus vel gratam Sacrm talem, neq hanc semibiliter significari a composito ex speciebus & Chri corpore ꝓscindendo a verbis, vt ꝓt, ad illam significari a speciebus immediate quatenus constant vnum aggregatum cum verbis & Chri corpore; sicut igitur hoc sufficit vt species Sacrm tales sint pars Sacti Eucharistiae; ita etiam ꝗa verba vna cum speciebus & corpore Chri significant

gratam

gratiam sanctalem, id sufficiet ut verba sacramentalia sint pars sanctae Eucharistiae.

Obiicies 3tio ex eodem Authore: pars formalis sive causa formalis et causa efficiens eiusdem compositi non possunt identificari, et verba sacramentalia cum sint causa efficiens sanctae Eucharistiae, non possunt vocari esse formalis causa vel pars illius. Ad negando. tns, quia Verbum divinum est causa efficiens compositi ut est Christus, et in idem Verbum respectu eiusdem compositi sensu tantum pars formalis, et ita verificari etiam de verbis sacramentalibus respectu sanctae Eucharistiae, ait v.g. aliam ponunt instantiam de sua vocali, quae est causa formalis et efficiens partis de novo additae hori per nutritionem vel augmentationem.

Dices: Verbum non est proprie pars formalis Christi et instantia allata non est ad rem. Ad nos non dixisse Verbum esse proprie partem formalem Christi, sed tantum partem formalem illius, hoc est, constitutivum inadaequatum intrinsecum et specificum huius compositi ut est Christus, et causam efficientem eiusdem nempe Christi cum reliquis divinis personis; atque hoc sufficit pro instantia, quia si repugnaret causam efficientem rei esse partem formalem eiusdem, non alia de causa repugnaret nisi quia intrinsecus constitutivum rei non potest esse causa efficiens illius, eo quod causa efficiens videatur esse necessario extrinseca rei cuius est efficiens, atqui hoc est manifeste falsum, ut stat ex instantia allata.

Obiicies 4to: si verba consecrationis secundum quam est actuale et reale sit pars formalis sanctae Eucharistiae, sequitur eidem sanctae esse aliquid fluens et successivum, atqui sequela est falsa, cum certum sit Eucharistiam esse permanens. Seq: probatur illud cuius formalis pars formalis est fluens et successiva necessario est fluens et successivum, et si verba sacramentalia quatenus secundum quam sunt actuale et reale sit aliquid fluens et successivum, secundum idem et erit pars formalis sanctae Eucharistiae, idem sanctae erit fluens et successivum. Ad negando seq ma: ad probationem dico, quando est pars formalis rei est fluens et successiva physice et nullo modo sit et permanens tunc etiam ipsa res est fluens et successiva, si vero pars formalis rei sit fluens physice tamen sit et permanens moraliter negamus tunc rem esse fluentem, quia res permanet etiam postquam est physicum partis formalis, quoniam a verba sacramentalia licet sint physice fluentia, sunt tamen et morale permanens modo infra explicando, et reliqua huius sanctae partes sit permanentes etiam physice, ideo sanctae Eucharistiae est permanens.

Denique obiicies: pars formalis sanctae Eucharistiae est significatio verborum sacramentalium, atqui significatio illorum est aliquid morale, sicut et etiam est significatio curvitatis vocis vel termini et curvitatis propositionis et falsum est verba sacramentalia secundum quam est actuale, reale est partem formalem huius sanctae in fieri. Ad significationem verborum consecrationis esse partem formalem sive formam ultimam sanctae Eucharistiae, eadem vero verba

secun=

secundum suum esse actuale, reale et formam eiusdem Sacr. in ultimam, qa licet idem sit reale verborum sit tanquam mata respectu significatis quae est aliquid morale, et tn forma respectu specierum sacramentalium, qa determinat illas ad significandum sensibiliter corpus Chri, sicut et qia species et mata respectu verborum et forma respectu corporis Chri, qa illud determinat formaliter ad significandam gratiam sacramentalem per modum nutritionis spiritualis.

DVBITATIO III

An verba consecrationis sint pars Sacramenti Eucharistiae in esse permanenti?

Nomine Sacr. Eucharistiae in esse permanenti intelligitur idem Sacr. qui permanet post ipsorum verborum consecratis prolationem, nunc post illud instans in quo verum esse dicere nunc primo completa et verba consecratis. Utrq; igitur proposita difficultatis est: an idem Sacr. etiam pro tempore consequenti ad illud instans constet ex ipsis verbis tanquam ex parte.

Dico 1mo. verba consecratis sumpta secundum suum esse actuale reale, prescindendo ab oi actu et pars Sacr. Eucharistiae in esse permanenti. hanc doctrinam tenet Roninck in art. 1 num. 7 et 3a parte D. Thomae a d. dicens 2do. Pasquez loco cit. et alii multi qui cum videlicet negant Sacr. Eucharistiae componi ex verbis consecratis, negant etiam id qd nos supra propositione rejecimus. est contra hanc nullo recentiores.

Prob. a. ea dem proportio qa verba illa Consecratis hoc est corpus meum. Prob. a. de his verbis dicimus intelligendum esse etiam de verbis consecratis dicere sumpta secundum suum esse reale actuale et significant hic corpus esse vel permanere sub speciebus panis pro tempore consequenti ad instans in quo fuerunt absoluta et completa et ex vi eorundem verborum ea vade sumptorum Chri corpus hic est sub speciebus panis pro tempore stricto et eadem verba secundum suum esse actuale reale et componunt Sacr. Eucharistiae in esse permanenti neq; est pars illis in esse permanenti, qa eatenus est pars Sacr. quatenus significant Chri corpus contineri sub speciebus panis, quare si et significant idem corpus sub iisdem speciebus contineri pro tempore permanentiae Sacr. neq; est pars Sacr. Eucharistiae pro eodem tempore, utrq; consequitur. et manifesta. Ans. pti. qa si verba illa hoc est corpus meum prout sumpta secundum suum suum esse actuale reale significant hic corpus et sub speciebus panis etiam pro tempore sequenti ad instans quo completus Sacr. id est qa sensus illius propositionis sacramentalis est huiusmodi: hoc est et erit corpus meum, et manifeste pti.

atqui

atqui propositio illa n̄ his huiusmodi sensum vel significationem; hoc a
modus exigens verbis, nam aliud est dicere hoc est corpus meum, aliud est di-
cere hoc est erit corpus meum, illa est unica propositio de presenti in
hac vero duplex propositio continetur, altera de presenti altera de fu-
turo. 2do idem ait: qa verba illa licet a Sacerdote proferantur in persona
Ch̄ri, nihil tm̄ aliud significant nisi id qd Sacerdos intendit significa-
re per illa verba, vt certum est, atqui Sacerdos per illa verba n̄ intendit per
se loquendo significare qd Ch̄ri corpus etiam erit sub illis speciebus proxim:
pore consequenti ad instans completionem eorundem verborum, nam per
se loquendo intendit significare tm̄ id qd eadem verba per se sonant, verba
a consecratio, vt jst, n̄ sonant illud sed tm̄ qd Ch̄ri corpus de presenti sis
sub specie panis. qrabtera est stringere vt Sacerdos pronuntians verba
consecratio mente eio abstrahat a tempore consequenti ita vt nihil plane
de ipso cogitet, et tm̄ per eadem verba consecraret, vt certum est Sacerdos per
verba consecratio per se loquendo n̄ intendit significare qd Ch̄ri corpus erit
sub speciebus pro tempore consequenti ad instans completionem verborum.

Pernq̄ pbt idem Sōis: qa alias Deus non posset atq̄ falsitate
verborum secundum separare post instans terminationem verborum eadem
verborum ~~nec~~ corpus a speciebus similibus, atq̄ ita non posset Deus dicere nolo
amplius ec Ch̄ri corpus vi: qui sub his nunc speciebus consecratis, et tm̄ si hoc
diceret atq̄ ita separaret Ch̄ri corpus ab eisdem speciebus nemo diceret Deum
dixisse falsum proferendo per Sacerdotem illa verba hoc est corpus meum
quibus verbis frig eadem species est consecrata, sicuti si Deus dicat de la-
pide hoc est lapis et immediate post convertat lapidem in lignum vel vel de
lapide dicat hoc n̄ est lignum et immediate post convertat illum in lignum
licet remanentibus lapidis accidentibus censebitur in vōrog casu dixisse
verum, qa dicere hoc lapis ~~per~~ vel hoc est lignum n̄ est dicere hoc ~~tnm~~
erit lapis vel lignum etiam tempore consequenti vel hoc semper erit
lignum aut lapis, donec eig accidentia permaneant, sed illud est tm̄ dicere
hoc de presenti est lapis vel lignum.

Sigrata ista propositio potest etiam probari ex eo q̄ si
verba secundum rem et actuale reale est pars Sm̄ti Eucharistiæ
ero tempore sequenti ad instans terminationem eorundem verborum,
sequeretur n̄ ide in rigore dici Sm̄tu Eucharistia et post illud instans, qd
est ratio eorum sensum. seq. a. jst qa in rigore loquendo n̄ est totum quando
n̄ sit omnes eig partes; verum qa in habitienda hac rāo est solaenis obiectioni-
bus, ~~vero~~ quæ ratione illam possent afferri, nimium est immorandum, ideo
tempori servientes mittam illam facimus. eadem propositio firmabit
etiam radius infra adducendis pro sequenti propositione.

Dico 2do. verba secundum rem et virtuale

et morale vt pro sua sue pars realis Sacti Eucharistia in se permanenti,
quamuis a hac propositione in inuenerimus quod alibi existimo in
illam esse ex mente Theologorum asserentium species Sacramentales esse de intrin-
seca ratione Sacti Eucharistiae et habere realiter per verba vt significent corpus
et sanguinem Christi per gratiam, qua significatio conuenit speciebus etiam dum hoc
Sacti in se permanenti. eadem propositio est etiam ad mentem Cardinalis Bellar-
mini tom. de Sacrs lib. 3 cap. 4 vbi docet verba in hoc Sacto non posse
fieri manere quoad virtutem, sicut etiam in mixtione ubi manent ele-
menta seu alterata, et secundum multos manent solum quoad virtutem
in quoad substantiam; antequam probetur haec sua propositio prius explicanda et
ea ponenda erunt quae ad eius confirmationem et solutionem obiectionum contra-
riarum deferemus.

Aduertendum est igitur nos in hac propositione dicere Christi
corpus in conseruari praesens sub speciebus panis ex illorum verborum hoc est
Corpus meum prout habuerunt esse actualiter et realiter in se, id est praeterijt
sed ex vi eorundem verborum post instans terminatiuum ipsorum virtute
et moraliter permanentium quia pro tempore ad illud instans consequenti
dicuntur manere virtute et moraliter quatenus tunc et negatio reuocatoris eo-
rundem verborum, in qua negatione verba ipsa aliquo modo manent tanquam
in aliquo sui, siquidem eadem negatio reuocatoris aequiua et idem verbis pro-
vt ipsa habuerunt esse actuale, reale in se, quatenus Deus in uirtute eiusdem
negatoris reuocatoris verborum Christi corpus primo positum sub speciebus ex vi
verborum secundum suum esse actuale et reale suptorum conseruat sub
eadem specie pro tempore ad instans terminatiuum ipsorum verborum
consequenti, et pro ubi eis instantibus donec species panis seuerant, et qua-
tenus eadem verba dicebo modo manentia pro eodem tempore et eiusdem
instantibus nos mouent ad cognoscendum Christi corpus esse sub illis speciebus, sicut
verba ipsa secundum suum esse actuale, reale mouebant ad cognoscendum
Christi corpus esse sub eadem specie pro instanti terminatiuo prolationis verborum
Sacti talium.

Aduertendum est rursum virtualem et moralem permanentiam
verborum conseruatoris post instans eiusdem terminatiuum fieri hoc ex-
emplo bene explicari, si venditores vini aut frumenti legerent aliqua vel
continuatione in signum rei venalis tenerentur in loco publico, vt in foro,
proclamare se habere huiusmodi rem venalem, et quando nihil amplius
ex illa haberent id venderent similiter tenerentur hoc idem verbis eis publice
significare, profecto postquam publice significassent se habere vinum
aut frumentum venditibile virtute et moraliter pro toto tempore sequenti
censeretur manere signum iam datum donec a venditoribus publice reuo-
caretur, aut in negatione talis reuocatoris idem signum tanquam in aliquo

sibi

sub eo aequivalenti virtute & moraliter permaneret, cogo negao talis
revocabilis perinde ac ignum signum in se accepta moneret cives ac ~~[illegible]~~ ceo non
rei venditae, nec illam Christ institui vt verba secretaris per saum
ministrum, id est per sacerdotem prolata in persona ipsius nobis instru-
mentum existentiae rei corporis sub speciebus panis donec ipsa conservantur,
atq hoc signum vel eis institutionem Christ revocare ex pt, ita vt absq eo quod
non deciperet potest immediate post instans terminativum verborum
consecratis & post aliquam temporis moram ab illius consequentem se
parare suum corpus a speciebus panis absq ulla nri deceptione, nempe
significando se revocare verba consecratis iam prolata super hanc vel
illam mdam. contra vero, Christ absq revocatione verborum panis iam pro-
latorum a sacerdote n. poet post instans terminativum illorum sepa-
rare suum corpus ab illis speciebus, eo quod alioquin non deciperet n primus
quam non deciperet si nulla facta huiusmodi revocatione ad prolationem ver-
borum consecratis factam a legitimo sacerdote super legitimam mdam
Christ corpus n poneretur sub speciebus, quae cum ita sint necessario dicendum
est verba consecratis post rem ~~[illegible]~~ actuale reale ~~virtuale~~ virtute & mora-
liter permanere in negatione revocatis donec species panis verorum perseverent, & per-
inde ac ita sic continuata per totum tempus quo post verba consecratis
durant species, verba eiusdem consecratis permanerent in suo esse actuali
reali sive continuata a sacerdote ex Christ institutione pronunciarentur,
sicuti post institutionem & conventionem hominum circa significationem
alicuius vocis illi, donec eadem conventio revocetur, censentur conti-
nuate convenire vt eadem vox talem rem significet, atq ex his satis quod
sit esse virtuale, vel morale verborum consecratis, quod dicimus esse totam
sive partem totalem Sncti Eucharistiae in esse permanenti.

Iam vero pbt explicata propositio: ja si negatio revocatis
verborum consecratis n & pars totalis Sncti Eucharistiae in esse permanenti max-
ime est, qa ipsa n habet vim significandi corpus Christ contineri sub speciebus pro
tempore, quo idem Sncti Eucharistiae esse permanenti, sed hoc est falsum &. Maior pbt:
qa n est aliud impedimentum designari. Minor pbt: qa si fidelis interro-
getur vnde nam cognoscat Christ corpus permanere sub his vel illis speciebus Sncti
Eucharistiae pro tempore consequenti ad diem Sncti Eucharistiae, recte respondebit se
id cognoscere ex negatione revocatis verborum Sncti alium praeteritorum sive
prolatorum super has vel illas species & vere eadem negatio revocatis habet
vim significandi Christ corpus contineri sub speciebus pro tempore quo Sncti
Eucharistiae in esse permanenti. Minor modo probata rursum pbt: qa
si Deus post ipsum fieri Sncti Eucharistiae sensibiliter revocaret verba
consecratis a sacerdote prolata, ipsa revocatio haberet vim nobis sig-
nificandi Christ corpus n esse amplius sub speciebus iam consecratis & similiter

negatio

negatio revocatoris eorundem verborum consequens ad fieri eiusdem Smti
vim significandi hn corpq ee sub spiebq, cum idem Smtu & in ~~ee~~ ee
permanenti, sicut e. revocatio verborum Smtalium moveret ad cognoscenda
negationem continentiae corporis hn sub spiebq, ita negatio eiusdem revocationis
movet ad cognoscendam eandem continentiam, contrariorum e. contrariae
sit consequentia.

Ad oetam efficacia patet eadem nra propositio, qa species
Smtales vel per ee actuale praeteritum verborum consecratoris, vel per ee
eorum virtuale & morale, siue per negationem revocatoris ipsorum foaliter
determinantur ad significandum hn corpq fiens & gratiam Smtalem quan:
do Smtu Eucharistiae & in ee permanenti, sed tunc n determinantur foaliter
ad huiusmodi significationem per ee actuale praeteritum verborum & foa:
liter determinantur per ee virtuale & morale coram siue per negationem re:
vocatoris ipsorum, & per consequens eadem negatio revocatoris e foa siue
pars foalis Smti Eucharistiae in ee permanenti, sicut ee actuale verborum con:
secratoris fuit pars foalis eiusdem Smti in fieri, qa species Smtales per idem
ee actuale praeteritum verborum foaliter erant determinatae ad significan:
dam praesentiam corporis hn & gratiam Smtalem quando Smtu erat in fieri.
Maiore certa qa nihil aliud potest assignari, vt patet, vnde species Smtales foaliter
determinentur ad huiusmodi significationem. Minor etiam exprobatur, ma
propositionis, qa vt in ea oxime verba secundum suum ee actuale, praeteri:
tum significant existentiam corporis hn sub spiebq pro tempore con:
sequenti ad ignem fieri Smti Eucharistiae, sed tm pro instanti terminativo
prolationis verborum Smtalium, vt patet ex eo qd licet praecessissent, eadem
verba, si tn immediate post instans terminativum prolationis verborum
fuissent a sacro revocata n significarent existentiam corporis hn sub
spiebq pro tempore consequenti ad illud idem instans, & tn tunc habuissent
veritatem & totam suam significationem completam, vt patet ex dictis pareta
probatio ma propositionis.

Quidam recentiores racionem modo factam, qua vnica
etiam olim ad idem probandum vti sunt, sibi obiciunt eiq sufficienter
respondent. Imo quidem conceduntur, ee qd non sola verba praeterita,
sed etiam negatio revocatoris ~~verborum ita~~ illorum ita pars componens Smtu Eucharistiae
in ee permanenti, p tn ex hoc fieri qd detur alia pars formalis eiusdem
Smti, inter verba praeterita, eo qd verba praeterita cum perseuerantia moralis sub:
sequentia ipsorum, id & cum negatione revocatoris subsequentis faciat vnam
& eandem foam requisitam ad significandum pro tempore subsequenti,
atq ita dicunt adhuc verum ee qd verba praeterita secundum suum ee actuale
praesentum sint foa & pars foalis Smti Eucharistiae in ee permanenti.

Sed contra hanc responsionem e, qa illud solum dicitur
ee pars

ce pars rei qd importatur vel pt importari in recto ab qua re, sed verba
preterita n possit secundum suum ce actuale, preteritum importari in recto
a Smto Eucharistiae in ce permanenti, & verba preterita secundum suum ce actu=
ale preteritum n sit pars Smti Eucharistiae in ce permanenti. Maior pbt: qa
tempus vespertinum n pt dici pars coenae, vt patet ex eo qd quis pt verissime
dicere tempus vespertinum n e pars coenae. Item sumpsi totam coenam
vel ors eius partes, licet ipse n sumpserit tempus vespertinum, ndo a. huius
rei nulla alia pt assignari, nisi haec pt coena n potest in recto importare
tempus vespertinum e coena denominatio convenitate tribuatur
soli comestioni n a tempori vespertino, sed tm dependenter abeo vt a con=
notato, pp similem oio racom poeta vetus n pt dici pars coeli, neq
hex pars tenebroi. Minor a. raois supra facta pbt: qa n possumus dicere,
Smtis Eucharistiae in ce permanenti et Christi corporis species Smtales, verba pre=
terita secundum suam ce actuale, e negatio revocatois eorundem verborum.
hoc a. pbt qa si vere illud possemus dicere, sequeretur qd verba preterita
secundum suum ce actuale bis intrarent in constitutionem Smti Euch=
aristiae in ce permanenti nempe semel in obliquo sive vt connotatum ne=
gatois revocatois verborum, semel a. in recto per se e absolute, id a. e
absurdum, qa sufficit si eadem verba semel tm secundum suum ce actu=
ale ingrediantur constitutionem vel conceptum Smti Eucharistiae in ce
permanenti, nempe sumpta in obliquo e vt connotatum negatois revo=
catois eorum, siquidem species Smtales post instans terminativum
verborum consecratois sufficienter significat permanentiam corporis
Christi sub speciebus fuisse per negationem revocatois verborum ijs succeden=
tem, & frustra ad Smtis Eucharistiae in ce permanenti requiruntur verba
consecratois vt importata in recto.

Deinde contra eandem responsionem a: qa si verba
consecratois secundum suum ce actuale preteritum e negatio revocatois
eorundem sint foa vel pars foalis Smtis Eucharistiae in ce permanenti, sequi=
tur idem Smtis sumptum in ce permanenti constitui in suo ce per duas
foas vno inter se disparatas, hoc a. e manifeste absurdum, vt patet.
Seq: pbt: qa si verba preterita e negatio revocatois eorundem sint, vt
asserunt adversarij, foa Smtis Eucharistiae in ce permanenti n solum negatio
revocatois verborum in recto, sed etiam ipsa verba in recto sumpta,
erunt foa eiusdem Smtis in ce permanenti, vt patet ex ipsa foa loquendi
adversariorum, qd a. ipsi dicant etiam verba in recto sumpta ce
foam Smtis Eucharistiae in ce permanenti, manifestum e ex his eorundem
verbis: pt concedi qd in ce permanenti n sola verba preterita sed etiam
carentia subsequens revocatois verborum intret per modum sive ad
componendum Smtis secundum eius ce adaequate. praetereaquam qd alias

sim=

simpliciter dicunt verba sententiae esse formam sancti Eucharistiae in fieri et in esse permanenti. Quia si vellent secundum suum esse actuale praeteritum solum in obliquo sumptum exigere ad formam sancti Eucharistiae in esse permanenti, non deberent dicere verba praeterita esse negationem revocationis eorum esse formam sancti in esse permanenti, sicuti non dicitur poenam visuam esse privationem esse formam caeci vel tenebras esse lucem esse formam tenebrosi, sed deberent dicere negationem revocationis verborum praeteriorum consequentem esse formam eiusdem sancti in esse permanenti, sicuti dicitur privationem visus esse formam caeci et tenebras esse formam tenebrosam, quia verba secundum suum esse praeteritum sumpta in recto, et similiter negatio revocationis verborum sumpta in recto sunt duo plane disparata, nec possunt coalescere in unam formam, atque quia non potest assignari in quo illa duo eo modo sumpta vniantur inter se, sic etc. neutrum illorum alteri subordinatum est, vt per se patet.

Denique contra eandem responsionem est, quia si verba consecrationis secundum suum esse actuale praeteritum esset forma vel pars formalis sancti Eucharistiae in esse permanenti id est, quia ab illo ea vere sumptum important in obliquo, neque ab ipso importantur in recto, vt supra ostensum est, sed hoc non sufficeret vt dicantur forma vel pars sancti in esse permanenti, hoc patet, quia alioquin similiter possem dicere, sacerdotem legitime ordinatum esse partem huius sancti, quia ab ipso importatur in obliquo, quo tu nemo concesserit.

Ad ysem recentiores radi superfacta respondent verba secretionis secundum suum esse actuale praeteritum esse quidem partem formam sancti Eucharistiae in esse permanenti, ad hoc tamen vt eadem verba significent pro tempore ad ipsa consequenti et cum componant idem sanctum requiritur tanquam conditionem necessariam quod eadem verba non fuerint revocata, ita vt haec conditio non significet nec faciat nos venire in cognitionem obiecti sed removeant impedimentum prohibens significationem verborum praeteriorum.

Sed contra hanc responsionem sequitur ergo destruit praecedentem, vt patet ex eo quod negat ipsam negationem revocationis verborum esse partem sancti Eucharistiae in esse permanenti, quia prior responsio concessit, esse, quia si negatio revocationis verborum praeteriorum requiritur tanquam conditio necessaria ad hoc vt eadem verba significent hic corpus et sub specie etiam pro tempore consequenti ad instans terminativum prolationis verborum, sequitur posse abstrahendo a negatione revocationis verborum praeteriorum vel abstrahendo eo quod de illa cogitetur, illigi ex vi eorundem verborum esse corpus Christi sub specie pro tempore consequenti ad instans verborum terminativum, sed hoc est impossibile. Ergo. Maior patet, quia quotiescunque aliquid

solum

solum sanquam conditio requiritur ad aliquem effectum ipse effectus
et illigi abstrahendo ab ipsa conditione nec ea n illecta, vt pte in
reliquis obs. poumus e. v. g. illigere fieri combustionem ad ignem abstrahendo
ab illigatur approximatio ignis ad combustibile, unde etiam quidam
recte concedunt combustionem posse fieri nequaliter ab igne agente
in distans, ratio a. a priori huius rei est, qa cum res vel effectus contra-
distinguitur a conditione nec ab ea pendeat ceteraliter, nihil impedire
vt quo ming res ipsa vel effectus concipiatur abstrahendo a ea dem
conditione. Minor a. pte: ipsa impossibile est illigere corpus Chri ex vi ver-
borum Institutionis sub specieb pro tempore consequenti ad prolationem
verborum quin eadem verba illigantur fixaliter determinata ad sig-
nificandam presentiam corporis Chri sub specieb sub eodem tempore, aliqui
verba Institutionis preterita si illigantur absq negatione revocationis ipsorum
consequenti n illigantur ulla rate determinata ad significandam
corporis Chri presentiam sub specieb pro illo tempore, qa prescindendo a ne-
gatione revocationis verba Institutionis illigantur solum fixaliter determinata
ad significandam corporis presentiam sub specieb tunc quando completa
ipsorum verborum prolatio, vt ista ex supradictis, et magis etiam pa-
tebit ex mox dicendis.

Deinde contra eandem responsionem est, qa propo-
sitio prians ex verbo substantivo temporis presentis, vt est propositio
Institutionis n hb virtutem significandi nisi pro tempore presenti, sed qa
verbum est n fuit institutum ab homib nisi ad significandam exis-
tentiam rei pro tempore presenti n a. ad significandam existiam
rei pro tempore futuro, sed Chrus assumpsit in Institutionis verba ad signi-
ficandum solum id qd significant ex consuetudine institutionis vel usu hominum,
vt constat ex tractatione de Institutionis. Negatio revocationis verborum con-
secrationis p se est solum removens prohibens nec sit conditio neces-
saria adhoc vt eadem verba significent Chri corpus et sub specieb pro tem-
pore consequenti ad ipsa verba, aliquin praesupponeret in ipsis
verbis virtutem significandi pro tempore futuro, sicut approximatio
calefactivi ad calefactibile necessaria ad calefactionem supponit
in calefactivo virtutem calefaciendi, et ois conditio necessaria ad
aliquem effectum praesupponit in illa virtutem cadit eundem effectum.

Confirmatur eadem impugnatio: qa verbum est in spa
consecrationis n hb aliam virtutem significandi nisi eam quam hb ex
consuetudine institutionis hominum, siquidem Chrus in institutione Institutionis non
mutavit verborum significationem, vt docent res Theologi, sed verbum est
ex consuetudine n hb vim significandi nisi existiam rei presentem,
n a. futuram, ad hanc est solam significandam institutum est verbum

Erit

erit, vt ptt, ac illam significandam verbum e. Q verbum e in fa
consecraois n hb virtutem significandi pro tempore futuro, e per
consequens aliquis aliud assignandum e si hat huiusmodi significacem,
qd n ps no e nisi negao reuocaois verborum preteritorum consequens,
vt stat ex supradictis.

Denig contra eandem responsionem faciunt res
raois quibus supra probatum fuit e doctrina schoem.

Obiices: ponamus qd Deus constituerit corpus Chri
sub speciebus abq vllis verbis consecraois, tunc quidem eet species conti-
nentes corpus Chri atq eet etiam negao reuocaois verborum, nulla e.
tunc eet facta verborum reuocao e negao tam diu e quamdiu n e res cuius
e negao, et tunc n eet idem sntia in raoe sntis qd nunc e, nec illa negao re-
uocaois tunc constitueret sntia cum nulla precessissent verba quae poent
reuocari. Et negao reuocaois verborum sntialium nunc n constituit sntia
Eucharistia in e permanenti, sed verba preterita prium constituunt. Ro
facta illa suppositione de qua dicitur in Antecedente tunc eet idem ab-
qua negao reuocaois verborum, et tm eet negao reuocaois verborum sntia-
lium actu preteritorum, quae per nos e foa sntis Eucharistia in e permanenti,
hac e. e negao reuocaois verborum sntialium consequens ad actualem
prolaoem ipsorum quae nihil aliud dicit quam negaoem reuocaois eo-
rundem verborum vt coexistentes tempori siue rebus siue imaginariis,
consequenti ad actualem prolaoem verborum sntialium, quam reuocaoem
solus Deus per se vel per alium poet facere, e ideo negamus sequentiam
obiectionis. Ex dictis a. stat qd sicut negao viis sub raoe cecitatis
compotat visum possibilem in obto in quo e ipsa e negao quis vel luminis
sub raoe tenebrarum connotat lumen possibile in obto in quo ipsa e, et
comedio sub raoe coena connotat tempus vesperinum ubi coexistens,
ita etiam negao reuocaois verborum consecraois illa consequens prous
e foa siue partsoalis sntis Eucharistia in e permanenti connotat e actualem
verborum consecraois regula procedens siue preteritum.

Obiices 2do: si quis concedat alicui facultatem aliquid
faciendi quam diu ipse n reuocauerit concessio preterita sola e quae
dat facultatem, negao vero reuocaois e remouens prohibens. Et similiter
in casu nro negao reuocaois e tm conditio remouens prohibens. et
sola verba consecraois dat presentiam siue perseuerantiam corporis
Chri sub speciebus etiam quando sntia e in e permanenti. Ro qd quando
quis dicit ego dabo facultatem ad faciendi quamdiu eandem facultatem
ego n reuocauero, tunc etiam n quidem primum e sed perseuerantia
eiusdem facultatis pro tempore sequenti dependeat ab negao reuocaois
eiusdem facultatis tanquam a causa morali conseruante, hoc a. primo
patet:

patet: qa destructio illius facultatis fuse oritur a revocatione tanquam
a causa morali efficiente & conservatio eiusdem facultatis pendet a
negatione revocationis tanquam a causa morali efficiente vel conservante,
quare verba illa concedentis facultatem quamdiu ego non revocavero
nihil aliud facitis nisi qd significant qd facultatis perseverantia, pro
tempore sequenti dependebit a negatione revocationis tanquam a causa con-
servante qd sequeretur etiamsi verba illa non adderentur. Ergo idem pt:
qa quando is qui concessit facultatem tempore sequenti pt libere
revocare facultatem concessam conservatio eiusdem facultatis est libera
& pendet ab aliqua causa tunc libera, sed verba praeterita pro eo tempore
non sit amplius libera, cum tunc non sit sed iam praeterierit nec amplius
sit sub dominio voluntatis libera, atqui tunc nullae alia causa libera, ut
pt, a qua pendere potest nisi negatio revocationis eiusdem facultatis sive
verborum quibus concessa est eadem facultas & vere conservatio eiusdem
facultatis pendet a negatione revocationis tanquam a causa morali conser-
vante.

Dices: perseverantia eiusdem facultatis est aliquid mo-
rale, sed facultatis eadem perseverantia durat etiamsi negatio revocationis
non sit libera sed necessaria ratione somni, amentiae etc & perseverantia eius-
dem facultatis non pendet a negatione revocationis tanquam a causa efficiente,
qn causa efficiens rei moralis necessario debet esse libera. Ro perseve-
rantiam sive conservatio rei moralis cuiusmodi est perseverantia praecepta
facultatis pt pendere a causa conservante necessaria, ut pt, manifeste
ex eo qd dominium est aliquid morale, et tm pro tempore amentia vel
somni existentes in ipso Pro pendet a negatione voluntatis transferendi
illud in alium tanquam a causa conservante, qua negatio pro eodem tem-
pore est necessaria et ideo negatur sequentia obrectionis et illi probo.

Dices rursum: qui non occidit hominem non dicitur proprie causa
vitae ipsius & similiter qui non destruit et non revocat verba iam prolata
non dicitur illa conservare aut per negationem revocationis illorum loqui
sive confirmare de novo qd dictis, et per consequens nec aliquid
per illam significare & negatio revocationis verborum sm totum non est pars
totalis sm significans, sed tm conditio ut sit verborum sm totum praeterita
non immediate a significatione actuali. Ro concedendo totis, vita est cum
sit aliquid positivum etiam physice et realiter non potest habere nisi causam
positivam et quidem realem si proprie loquamur, sicut distinguo 3mum
consequens, qui non revocat verba praeterita non dicitur ea conservare vel con-
firmare, aut per negationem retractationis ipsorum loqui si negatio revocationis
non hat nec superaddat verbis praeteritis novam aliquam significationem
aequivalentem quam ipsa ex se non habent concedo, si a. hat et superaddat
illis

illus significationem quam ipsa h hic quae aequivalent eorundem significationi nego ssq: negatio e. revocationis verborum substantialium hic et superadditis illis significationem permanentia corporis Christi sub specie pro tempore consequenti ad prolationem priorum verborum, quam significationem illa h hnt quae illorum significationi aequivalent, vt patet ex supradictis, ac proinde Christus per illam virtualiter et moraliter loquitur et vere significat atque de nouo virtualiter quasi confirmat verba substantialia praeterita.

Obiectio 3tio: verba consecrationis praeterita vt h revocata et fona sive pars fonalis substantiae Eucharistiae in ea permanenti simpliciter loquendo verba substantialia praeterita et pars fonalis eiusdem substantiae. Sed negando ssq: qa quando dicitur verba praeterita vt h revocata et partem fonalem substantiae h significatur verba praeterita in recto sumpta et partem fonalem, nempe secundum esse actuale praeteritum, ratione huiusmodi rei et qa terminus ille, vt h revocata et terminus distrahens terminum cum additur a proprio significato; neutri cum dicitur hoc lapideq hic terminus lapideq distrahit priorem terminum a proprio significato, ac proinde tantundem et diuersa verba consecrationis praeterita vt h revocata et pars fonalis substantiae Eucharistiae in ea permanentis, atque dicere negatio revocationis eorundem verborum et pars fonalis etc.

Obiectio 4to: substantia Eucharistiae etiam in ea permanenti et res particularis nuncupatio positiua et h et statui fonaliter per negationem revocationis verborum substantialium, qa effectus positiuus h et constitui nisi per fonam positiuam. Sed negando ssq: ad probationem ejus effectum positiuum h poe constitui nisi per fonam vel partem fonalem positiuam fonaliter vel aequivalenter, qd. a. ad effectum positiuum sufficiat pars fonalis positiua aequivalenter tm, ptt v.g: ex horologio solari qd per luminis privationem sive per umbram quasi per fonam optimam constituitur, nemo e. dixerit horologium solare esse ens negativum sed positiuum, qa umbra stili quae et ultima fona eiusdem horologij aequivalet signo positiuo nempe radio horologij horarum indici fo rotis, agitur.

Obiectio 5to: negatio revocationis verborum substantialium h et sensibilis, qa sensus hic obiectiua et negatio revocationis verborum substantialium h et tanquam pars fonalis constituere substantiae Eucharistiae in ratione signi sensibilis cuiusmodi et substantia, et per consequens h is et illig pars fonalis. Sed distinguendo tnis, negatio revocationis verborum substantialium h et sensibilis primario sive per se seco, h et sensibilis secundario sive per accidens nego, et ideo Scotus lib. 2 de Ista dt. 10 docet tenebras discerni a visu et sentiunt discerni ab auditu, et idcirco ait sonum esse visibilis et inuisibilis, auditum esse audibilis et inaudibilis. ac proinde Themistius

200

2do de. hic cap. 2. vpacum sorte docet singulos sensus cognoscere suorum sensilium priuacões, ita tn vt sensilia per se eorum vero aliquam per priuacõem & per accidens percipiat, deinde nego seq: qa cum negaõ reuocaõis verborum Sntalium sit pars Sntu sufficiebõ ns sensibilis per accidens & aequiualenter sit sensibilis etiam per se, quatenus aequivalet verbis consecraõis preteritis per se sensibilibus.

Objicies 6to; si negaõ reuocaõis verborum consecraõis sit pars formalis Sntu Eucharistiae in eo permanenti, sequitur idem Sntu in eo permanenti esse diuersum ex parte a Sntu Eucharistiae in fieri, ac proinde plura erunt Snta quam septem quae diuersa, ad consequens o oio falsum & contra Concilia, vt patet ex numeribus 8. Minor e certa. Seq: ma: probo: qa pars formalis Sntu Eucharistiae in fieri sunt verba consecraõis secundum suum esse actuale, reale, formalis, e. pars Sntu Eucharistiae in eo permanenti & negaõ reuocaõis verborum Sntalium preteritorum, atque verba Sntalia sumpta secundum suum esse actuale & negaõ reuocaõis eorundem verborum extraliter different inter se, vt manifestum e & etiam constituta per illas formas tue partes formales diuersas extraliter different inter se, ac ita duo erant Snta Eucharistiae extraliter diuersa, & per consequens plura erunt Snta extraliter diuersa quam septem.

Pg negaõ sequelam maioris, ráo e, qa n solum Sntu Eucharistiae in fieri & Sntu Eucharistiae in eo permanenti sunt ordinata ad unum & eundem finem nempe ad producendam gratiam per modum nutritionis spiritualis, sed etiam negaõ reuocaõis verborum Sntalium ipsis tempore succedens aequivalet ijdem verbis & facit vel conseruat per tempore consequenti ad instans terminatiuum Eiusdem verborum totum id ipsum illa eadem verba secundum suum esse actuale reale fecerunt in eodem instanti terminatiuo, ac proinde eadem negaõ reuocaõis verborum Sntalium ipsis succedens, moraliter n distinguitur ab ijdem verbis, sed censetur esse quasi eorum vsuria nque moraliter vnum & idem cum ipsis, & per consequens neq Sntu Eucharistiae consideratum in eo permanenti moraliter distinguetur ipso a Sacramento Eucharistiae sumpto in fieri, sed moraliter est vnum & idem spec, & per consequens neq est plura Snta quam septem extraliter diuersa.

Objices 7mo: illudo pars rei quo precise sublato & reliquis omb positis res h nt esse nec illegi, sed verba consecraõis accepta, secundum suum esse actuale & reale preteritum ita se h nt respectu Sntu Eucharistiae etiam in eo permanenti, nam quamuis esset negaõ reuocaõis verborum Sntalium & reliqua pertinentia ad idem Sntu, si tn eadem verba actu non praecessisset Sntu Eucharistiae n poset esse nec indegenerier ab illis actu preteritis et illegi existens & verba Sntalia secundum suum esse actuale preteritum et pars eiusdem Sntu Eucharistiae etiam in eo permanenti.

Minor

Minor stat ex dictis. Maior ptt: qa ad hoc vt res sit nihil aliud
requiritur praeter oes ipsig partes existentes, neq res pt destrui quoad
ē e conceptum suum nisi per sublatam alicuius partis seam intrin:
seca constituentis. Re negando ma: e affero instantiam coena in
ratione coenae h ēt ē nec illigi sublato tempore vespertino vel pscindendo
ab illo, nec tn diei pt tempus vespertinum ē partem coenae nisi recedas a
coui modo loquendi. similiter neq coccum pt ē aut illigi abrg pota
vitrea potuit, neq tenebrorum abrg lumine potuit, nec tn diei pt potam
vitream ē partem cocci aut lumen ē partem tenebrosi, ratio a. cur verba
Smtalia praeterita h ant forma vel pars Smtis Eucha in ē permanenti,
hat idem Smtu ea ratione sumptum h potis ē nec illigi abrg ijdem verbis
praeteritis ē, qa eadem verba praeterita secundum ē actuale reale ita
pertinent ad Smtu Eucha in ē permanenti, vt tn ab ipso h importent
in recto sed tn in obliquo quatenus importantur in obliquo a negatione re-
uocatis verborum Smtalium, qua ē forma ē pars formalis Smtis Eucha:
in ē permanenti, sicut etiam simili de ratione neq tempus vespertinum
pt diei pars coenae, neq potus vitrea pars cocci, neq lumen pars tenebrosi,
pars e. debet importari in recto a toto accidentali cuius ē pars.

Dices: verba Smtalia secundum suum ē actuale pre-
teritum st intrinsecum constitutivum adaequatum Smtis Eucha:
etiam in ē permanenti & st pars Smtis Eucha: etiam in ē perma-
nenti. Consequ: ptt: qa constitutivum intrinsecum rei inadaequatum
ē pars ejusdem idem st. Ans ptt: qa si verba Smtalia praeterita h ēt secun-
dum ie actuale praeteritum constitutivum intrinsecum Smtis Eucha:
idem Smtu potest ē aut certe illigi abrg ijdem verbis modo praedicto con-
sideratis, pt tn ē falsum supra concessum ē.

Re distinguendo Ans, st intrinsecum constitutivum
inadaequatum Smtis Eucha: in ē permanenti, ita vt ab eodem Smto
importentur in recto nego, ita vt ab eodem Smto importentur tn in
obliquo sicut tempus vespertinum a coena importatur concedo Ans, e
negamus neg: qa pars rei necessario debet importari in recto ab
ipsa re cuius ē pars, vt stat ex supradictis, aliqui in praeter alia ab-
surda hoc etiam requeretur pt sacerdos legitime ordinatus potest diei
pars equidem formalis ē forma Smtis Eucha: qa in obliquo importatur
ab eodem Smto e a forma consecratis nec forma eiusdem Smtis pt absur-
dum ē stat nisi improprijssime loquamur.

Dices tertium: ex responsione modo allata videtur colligi
pt inter nos e recentiores, de quibus supra facta ē mentio, sit tn quaestio
de nomine quatenus iisti contendunt verba consecratis secundum suum ē
actuale praeteritum ē partem Smtis Eucha: in ē permanenti,

nos a.

nos a. nolumq eadem verba eo modo sumpta, roe dici partem esse
Smti in eucharistia permanenti, licet concedamq eadem verba in obliquo sumpta
ita concurrere ad constitutionem eiusdem Smti in eucharistia permanenti, vt
idem Smtu eo modo sumptum necessario esse nec illegi absq verbis con:
secrationis praeteritis illo modo acceptis, qd solum videntur velle qdam
recentiores. Rs negando inter nos esse praedictos Authores esse solum
quaestionem de nomine in re praesenti, sed etiam maxime esse quaestio de re,
in primis e. qui determinate & absolute docent, vt supra vidimus,
negationem revocationis verborum Smtalium h esse formam aut partem formalem
Smti Eucharistiae in eucharistia permanenti, et volant illam ab eodem Smto requi:
ri solum tanquam conditionem sine qua n, quamvis dicant eos etiam
defendi qd verba praeterita et negatio revocationis ipsorum sint forma Smti
Eucharistiae in eucharistia permanenti. contra vero nos determinate dicimus ne:
gationem revocationis verborum Smtalium ys succedentem esse partem
formalem et formam Smti Eucharistiae in eucharistia permanenti nec roe ulla ratione
dici qd illa ab eodem Smto in eucharistia exigatur solum vt conditio
sine qua n, vt saepius supra ostendimus, in hoc a. vt manifeste patet,
est quaestio de re, praeterea inter illos et nos etiam quaestio de re, quando
ipsi dicunt roe defendi qd verba praeterita simul cum negatione revocationis
ipsorum sint ~~pars~~ formalis sive forma Smti Eucharistiae in eucharistia permanenti,
etenim nos supra ostendimus in hac re qd verba praeterita bis concurre:
rent ad constitutionem Smti Eucharistiae in eucharistia permanenti, qd est absurdum
pluribus demonstravimus, qd si illi vellent verba praeterita solum in obli:
quo sumpta concurrere ad formam sive partem formalem Smti Eucharistiae in eu:
charistia permanenti, quatenus conholantur a negatione revocationis ipsorum, iam
simpliciter et absolute concederent ipsam negationem revocationis verborum
praeteritorum esse partem formalem eiusdem Smti in eucharistia permanenti, atq
ita relicta propria sentia nram amplecterentur, quam tn impugnare
conantur.

DISPUTATIO II.

De Materia Sacramenti Eucharistiae.

Haec disputatio non est de materia huius Sacramenti proxima
sive adaequate proxima quae scilicet adaequate sumpta remanet in hoc
Smto ipsumq tanquam pars constituit, sed de materia remota sive
de ea quae sit proxima secundum sua accidentia et remota secundum
suam substantiam, secundum ~~tam~~ quam termino a quo positive necessario

pra:

praecedit ipsum fieri per constitutionem eiusdem Sancti supposito
2. Qd huiusmodi máa eiusdem Sancti sit panis & vinum, qd & de fide
constat ex traditione Ecclesiae & ex ipso Euangelio Matth. 26. Marci
14. Lucae 22. referente institutionem eiusdem Sancti, nos agemus de
iis quae huius Sancti máa necessario requirunt ut consecrari possint. ex
illis 2. quaedam sunt contra panis & vini, alia vero solum pertinent ad panem
vel ad vinum. prius de illis, postea de his dicendum est.

CAPVT I.

An materia Sacramenti Eucharistiae sit determinata quoad paruitatem?

Ante fere controuersiam couiter examinari solet ~~an~~ an máa Sancti
Eucharistiae sit determinata quoad magnitudinem, verum quid de ea
sentiendum sit breuiter colligemus ex iis quae dicentur capite sequenti.

Supponendum 1. a. pro difficultate praesenti certum esse
qd quaelibet pars specierum consecratarum quantumuis parua quae ex
diuisione earundem specierum remaneat post factam diuisionem esse
adhuc consecratam siue continere sub se totum Christum, si non eadem
particula sit sensibilis, id. a. stat ex definitione Concilij Tridentini
sess. 13 can. 3. vbi anathema dicit negantibus sub vnaquaq specie
consecrata & sub singulis cuiusq speciei partibus separatae facta totum
Christum contineri, idem definit can. seq. qd intelligendum est, vt patet, saltem
de particulis sensibilibus, an vero hic intelligi debeat etiam de particu-
lis insensibilibus remanentibus ex diuisione specierum consecratarum
infra videbit, quae cum quaeritur: an máa huius Sancti sit determi-
nata quoad paruitatem sensus quaestionis est: an quaelibet particula panis &
vini per se sumpta quantumuis parua possit esse máa sufficiens ad hoc
Sanctum siue consecrari possit.

Supponendum 2. rursum certum esse quamlibet panis ac
vini particulam per se visibilem vel alio sensu perceptibilem posse etiam
per se sumptam consecrari, nihil est impedit quominus huiusmodi
particulae etiam per se sumptae possint applicari suae consecrationi, quae re
controuersum tim remanet an particulae máa quae ratione paruitatis
neq visu neq alio sensu percipi possit ad alia via o.g. per reuelationem
cognoscantur esse praesentes possint valide consecrari?

Aduertendum 1. pronomina hoc & ~~id~~ hic esse sumi dupliciter.
imo vt couiter sumuntur a Logicis vel Metaphysicis pempeae significandam aliam rem individualem & singularem siue ~~sensum~~ siue in,

siue

nec existat nec h̄ existat. Ado poēt sumi p rout communiter sumi solet
e quidem proprie, nimirum vt demonstratiua rei presentis, qua rade
sumpta significant rem aliquam moraliter presentem e sensu percepti-
bilem, quoniam a. cum aliquid demonstramus per particulam hoc vel
hic vbi cum dicimus hoc est panis, hic est hoc, h̄ nobis sed alteri rem demon-
stramus, necesse e vt res, quae per huiusmodi particulam demonstratur, sit
per se sensibilis, hoc e, aliquo sensu percipi poēt ab aliquo qui presens est
aut esse poēt.

Dicendum e particulam maa rade parvitatis, oio in-
sensibilem esse, qua rade parvitatis h̄ poēt ab vllo hole percipi vllo sensu
h poe per se sumptam valide consecrari, dixi per se sumptam, qa an conti-
guata cum alys consecrari poēt infra definietur. Maior in 4to dist. 11.
q. 2. § istud. Suarez disp. 47 sect. 1 § sed dicet aliquis. Vasquez disp.
175 cap. 2. Koninck dub. 2 in art. 2 quaestionis 74. Ubi Thomae
caly communiter e contra Sotum in 4to dist. 9. q. varia art. 1 vbi docet
quamlibet particulam maa in qua poēt conseruari substantia panis aut vini
poe valide consecrari licet per se sumpta sit plane insensibilis e a nemine
nullo sensu percipi poēt. Pty nra propositio: qa foa consecraois h̄ pt
applicari huiusmodi particulae insensibili per se sumptae, siquidem pro-
nomen hoc pt e in foa consecraois panis e pronomen hic pt e in forma
consecraois calicis sumitur proprie sive demonstrative sensibiliter,
particula a. maa oio insensibilis neq per vocem hoc neq per vocem
hic pt sensibiliter demonstrari & huiusmodi particula maa h̄ pt applicari
forma consecraois, e per consequens nec eadem particula pt consecrari.

Objies: Sacerdos pt consecrare hostiam quam ipse ob senec-
tatem v. g. aut morbum nec videre nec alia rade sentire poēt. Et etiam po-
terit consecrare particulam maa quae rade parvitatis h̄ poēt ab vllo
hole sentiri, videtur e. e par rad. Sed respondeo neg. rad disparitatis
e, qa vtens voce demonstrativa hoc vel hic h̄ ibi sed alys rem cui appli-
cat huiusmodi vocem, demonstrat, ac proinde h̄ e necesse vt qui vtitur hu-
iusmodi voce poēt ipse rem demonstratam sensu percipere, aliquin neq
angelq neq Deus qui ois sensus pt expertes nequiequam sentire valent
poent per vocem hoc vel hic quicquam nobis demonstrare, cum tn An-
gelus Raphael quando Tobiae huiusmodi dixit exentera hunc piscem cod
proprq modo autem illum Tobia demonstrauit quo quilibet proin alteri
potuisset illum demonstrare. ex quo pt q si Sacerdos aliquis haberet ois
sensus adeo obtusos vt h̄ poēt vllo sensu percipere aliquam particulam
maa sensibilem tn ab alys ti eam haberet presentem e super illam pronuncia-
ret formam consecraois, sive contaret illi per revelaoem vel per testimo-
nium alterius hois aut alia via de presentia particulae sive h̄ contaret,

sed

nec ipse intenderet per eandem formam consecrari si quis ubi praesens con-
secraverit, vere huiusmodi particulam consecrari si illi licet ignoranti
aut moraliter praesens, atq hac doctrina è ex mente multorum Theologo-
rum asserentium per pronomen demonstrativum rem demonstrari sen-
sibiliter alijs. è th contra Vasquez disp. 171 cap. 2. num. 13 vbi docet ne-
cessarium ea vt quantitas mae vt qua debet fieri consecrando sensu percipi
poss a sacerdote a quo consecrari debet nec satis ee vt alteri sit sensi-
bilis.

Dices cum eodem Authore: consecrans vtitur pronomine
demonstrativo qd ex se denotat rem aliquo modo sensibilem ipsi pro-
ferenti vel consecranti, ergo idem ad sensum demonstrat & sacerdos
n pt consecrare particulam mae ubi insensibilem licet ea sit alys sen-
sibilis. Rq negando Ans, qd demonstrare ad sensum n è demon-
strare sensu proprio vel rem sensu proprio cognitam, sed demonstrare
intellectui è sensui alieno, ac proinde licet vtens pronomine demonstra-
tivo n potest percipere rem demonstratam, si th cum regula vel quan-
tum d ce sensui alieno demonstret, vt fecit Angelus Raphael, vt supra
vaing, è pater aeternus cum mae Math. 2. dixit: hic è filius meus
dilectus in quo mihi complacui, vere dicitur demonstrare sensibiliter
è ad sensum.

Obiciur 2do: particula mae insensibilis solum
rae parvitatis è sensibilis quantum è de se, ergo idem quantum è de se
hoc poterit ad producendam speciem sui sensibilem in organa sensus si vi-
delicet iungatur cum alys particulis, ita vt ex ijs oby fiat vnum aggrega-
tum ~~ne simplex~~ sensibile. licet sit insensibilis per secundam viae ex
defectu alicuius conditionis necessariae ad hoc vt sentiatur, sed hoc n im-
pedit quo minus sit simpliciter sensibilis, è per consequens consecrari
potest è particula mae insensibilis rae parvitatis pt consecrari. Maior
videtur certa. Minor etiam: qa color in tenebris constitutus simpliciter
dicitur sensibilis licet ex defectu conditionis necessariae vt videatur
nempe luminis existentis in medio videri n potest. Rq negando min.
rae, qa huiusmodi particula mae licet sit sensibilis secundum suam
naam modo explicatam, n th hic nunc vel in talibus circumstantijs sen-
sibiliter demonstrari pt per vocem hoc vel hic, eo qd in eadem circum-
stantys a nemine sentiri potest nec ad sensum potest demonstrari, nec pt
illi applicari sed consecratis nec ipsa pt consecrari, atq ex his pt quis
dicere non ut ad probatem minoris negata.

Obiciur 3tio: particula ~~mae~~ ob parvitatem sic insensi-
bilis separata ab hostia consecrata etiam post iam diuisionem è ejusdem
rae manet consecrata. Etiam particula mae rae parvitatis sic
insen:

insensibilis per se sumpta poterit consecrari, &c. par ratio eo quod hinc
de ratione intrinseca sibi ut sit signum sensibile, quam de ratione mea consecrabilis sit esse demonstrabile per particulam hoc vel hic. Respondet etiam
Aegidio de Koniagk dub. 2 in art. 2dum quaestionis 7a. Sti Thomae
negando his, sive negando ab hostia consecrata separari posse ullam particulam quae ratione parvitatis nullo plane sensu humano percipi potest, quamvis
&c. Inquit posset hector contingere posse ut aliqua particula secum separata ab hostia consecrata ob parvitatem non sit proprie visu sensibilis, nihilominus erit sensibilis aliquo alio sensu, ut gustu, vel tactu, ac proinde se continebit Christi corpus et habebis rationem veri Sacramenti quamvis mea consecratio deficat esse proprie visibilis, quia haec non potest illi applicari sua consecratio, eo quod per oculum hoc demonstrari non potest. Hac responsione etiam ex mente Vasquez
qui disp. 171 cap. 2 docet in quacunque specierum consecratarum parte separata manere corpus aut sanguinem Christi, quia ut ipse ait nulla pars sit
tam parva separari quari potest retinere in se formam et substantiam panis
non sit sensibilis alicui hoc aliquo sensu nempe visus vel tactus vel gustus,
alioquin nec potest substantia panis in illa conservari, cum haec dispositio non
sit minus necessaria formae panis quam consistentia vel alia accidentia.

Sed contra hanc responsionem o, quia gratis et absque ullo fundamento
negat ab hostia consecrata posse separari ullam particulam quae ratione parvitatis nullo sensu humano percipi potest, hoc a petitio: quia et ab hostia consecrata separari aliqua particula adeo exigua vere sit ob insensibilis respectu visus humani. Etiam et ab hostia consecrata separari aliqua particula quae ob parvitatem non sit perceptibilis ullo sensu humano. hoc expresse concedit a Koniagk loco supra citato. neque negatur a Vasquez. praeterea
ait: quia nulla et assignari repugnantia in hoc quod ab hostia consecrata sive data opera sive casu per fractionem separetur aliqua particula ob parvitatem ob insensibilis quoad visum humanum, siquidem humani visus perfectio hic certos fines ac limites, nequeunt fundato et asseri visum humanum ratione suae perfectionis naturalis posse videre quamcunque particulam panis minorem et minorem in infinitum sit videlicet substantia panis nullam certam quantitatem exigat ad sui conservationem: vel saltem quae minor naturaliter esse non potest, se numerum debet minimum in huiusmodi substantiis. Consequentia impugnationis petitio principii: quia sibi repugnat separari ab hostia consecrata particulam ratione parvitatis insensibilem, neque repugnat separari particulam ratione parvitatis insensibilem etiam respectu reliquorum omnium sensuum humanorum &c. ob eam rationem, neque ullum petitio afferri discrimen nisi voluntarium. Deinde petitio: quia visus in homine regulariter et auctior et perfectior reliquis obsensibus, hoc a petitio: quia visus humanus radio solis transeunte per fenestram percipit atomorum volatum per aerem quam nullus alius

sensus

sensus humanus percipere ꝓt & si ab hostia consecrata ꝓt separari
particula quæ ratione paruitatis ñ potest percipi vllo visu humano, multo
magis poterit separari particula quæ ob paruitatem neq gustu neq tactu
neq vllo alio sensu humano percipi potest.

Præterea contra Roninge ꝓ ea se supponit qd si aliqua particula maxe ñ ẽt visibilis ñ poet consecrari licet eet sensibilis aliquo alio sensu, hoc a. ẽ falsum, qa si ab aliqua particula maxe vel hostia quæ ẽt tangibilis licet ñ eet visibilis nihilominus vere & proprie poet demonstrari sensibiliter siue ad sensum per particulam hæc, sicuti calor v.g. existens in ligno vel in aere licet ñ sit visibilis, per similem particulam sensibiliter demonstrari ꝓt, vt accidit cum in estate dicimus hic ẽ magnus vel intensus calor & huiusmodi particulæ maxe insensibili sed per alium sensum perceptibili poet applicari forma consecrationis, & per consequens illa consecrari poet.

Denique contra Vasquez ꝓ qa se supponit, vt sitat exigunt verbis supra relatis, qualitates necessarias ad conseruandum saporem aliquo gustu humano sensibilem per extensionem qualitatum tangibilium necessariam adhoc vt eadem qualitates aliquo tactu humano cognosci poet in particula panis aut vini, & etiam necessariam ad conseruationem substantiæ panis aut vini, cuius tn rei nulla ẽ ratio nec vllum ꝓt assignari argtm.

Respondendum ẽ igitur obiectioni supra facta concedendo tres nempe quamlibet particulam specierum ab hostia consecrata separata remanere consecratam, quamuis ratione paruitatis nullo sensu humano in actu 2do percipi poet, ratione qa licet in illis circumstantiis vel supposita illa separatione siue ex defectu conuunctionis cum aliis partibus quæ conuunctio ẽ eidem particulæ extrinseca sentiri ñ poet, vere tn secundum se hꝰ aliquid coloris, saporis, qualitatum tangibilium & præterea hꝰ virtutem sibi innatam & intrinsecam ad producendas species sui sensibiles in ~~oculo~~ organo, licet eadem species ob exiguitatem ñ point mouere sensum, ac proinde quantum de se ex se particula illa specierum separata vere & sensibilis licet ex defectu conditionis extrinseca in actu sentiri ñ poet, qd ñ impedit quo minus simpliciter & absolute dicatur sensibilis, sicut nec hostia licet integra & pregnans, quæ in centro scopuli v.g. a Deo per miraculum poneretur, ñ poet sentiri ob defectum similis conditionis necessariæ in medio, & tn diceretur & eet similiter sensibilis, similiter igitur & particula specierum separata ab hostia consecrata licet ob paruitatem sentiri ñ poet in actu 2do puro sensu humano, nihilominus ꝓt dici simpliciter sensibilis, & per consequens etiam separata ꝓt remanere consecrata

siue

sive retinere eadem veri smi de cuius vace e ex ignem sensibile.
Deinde negatur consequentia objectionis, qa in particula mae sit
adeo parva vt vace parvitatis a nullo sensu humano percipi possit
Sacerdos pronunciando formam consecrationis super huiusmodi parti=
culam per eandem foam nemini qui audiret aut poet audire. Illa verba
Poetam particulam demonstraret ad sensum, vt fit ex eo qd si quis sens
audiret verba consecrac a Sacerdote in illo casu prolata, plane ignoraret
quinam Sacerdos demonstraret per particulam hoc aliq cum foam
consecrac applicaret. atq ex his fit licet Sacerdos per revelacem certo
cognosceret se pra manibus habere aliquam hostia particulam oi sensu
humano insensibilem, atq idem astantes per revelacem cognoscerent, n tn
poet illam particulam ~~demonstrare~~ consecrare, qa poet quidem per verbum
hoc demonstrare ad illectem audientium, n tn ad eorum sensum.

Dicendum e 2do particulam mae vace parvitatis insensi=
bilem oi extra pneumano poe consecrari si continetur cum alijs eiusdem
mae particulis licet maneat ab illis discontinua. hanc proportionem
licet ipsa n tradatur ab ~~ipsis~~ Authoribus, nemo th eorum negabit, vt ex nos
gremius e. qui coulter negent mae particulam vace parvitatis ovo insen=
sibilem poe consecrari, id solum, vt colligi fit ex istorum verbis, illiquis de hu=
iusmodi particula per se sumpta e seorsim accepta. in hac proportione a. negae
rimq poe dari particulam mae sive panis e vini quolibet sensu humano im=
percepibilem, qa nihil sit, ~~repugnare~~ ~~qd~~ propter qd repugnet, assignari.

Sed proponitur. qa huiusmodi particula poet adhaerere particula
mae sensibili vel solae & simul cum illa per modum vnius poet consecrari.
Ado atq: qa poet saltem a Deo e ab Angelo ex huiusmodi particula e alijs simi=
libus conflari vno cumulo qui sentiri poet, e per consequens demonstrari per parti=
cula hoc, licet nulla ex ijdem particulis per se sumpta demonstrari poet & toto
illecumulo e per sequens singulae illi particulae simul sumptae secari poet.
Neq; fit. nisi qtus: qa vna e tacibus eiusdem cumulo tenuissimi pulveris, cuius nulla
particula per se sumpta poet sentiri vllo sensu, similiter ingens massa arenae
ad aliqua distantiam videa, in qua extra nullum granum eiusdem arenae humano
sensu percipi fit, atq ita similiter nos in Phia asseruimq, qd etiam nostra aly
amplebeiist, nimirum probabiliter dici poe stellas quae varijs temporibus de
novo apparuerunt, nihil aliud fuisse, quam novum plurium stellarum sensu
in ordine ad lineam, virgulem, quarum nulla per se sumpta vel a cocteris
separata est visibilis, licet aggregatum ex illis optime videri poet.

CAP. II.

An materia Sacramenti Eucharistiae debeat esse determinata quoad praesentiam?

Adver=

Advertendum e pronomen demonstrativum hoc vel hic ~~implicitor~~ etiam,
vt facile adverti possit, accipi poe. imo quidem ita vt per illud plene sumptum
intelligatur dependenter a nutu, gestu &c, res aliqua certa praesens demonstret.
Addita vt per illud n plene sumptum, sed dependeat a gestu vel alio circumstantia
certa respiciente demonstret, vt tangeret si quis intendens digitum in panem
remotum vel retro se ponit diceret: hoc e panis, tunc e. panis n designaret sufficienter
per sola pronomen hoc, sed per signum e nutum simul, ac nunc ex his duobus stantes
vnum signum demonstrativum panis, e per sequens hic nutus ille cet aliqua pars
illegitimo consecrationis, si: prout et vera: sit qa per dicendo a gestu profecto illa
n haberet virtutem, qa per illud pronomen, hic ~~secluso~~ reclusso gestu panis n demonstraret
neq audiens tm illa verba e n videns gestum deveniret sensim mouerentur ad deter-
minaret ad cognoscendum illa vera cadere super detum panem vel hunc per
illa designari, quamvis fortasse discursiuo posset cognoscere.

His a premissis certum e aqua oes maam Eucha-
ristiae n debere quoad praesentiam e ita determinatam vt ipsi
conseranti vt physice praesens, hoc e, ab ipso tangatur, quis e.
dixerit p Sacerdote habente ante se in altari super corporale
particulas e dirigente etiam ad illas foam consecrationis easdem
particulas n consecrari, etiamsi Sacerdos proferens consecrationis
foam illas n tangat.

Praeendum e maam Eucharistiae vbique consecrari
debere e determinatam quoad praesentiam, hoc e, ita debere e moraliter
praesentem Sacerdoti vt per solam particulam hoc vel ~~id~~ hic ab eodem Sacerdote
prolatam vere demonstrari posit. Subhores contra. Sbi: qa
si maa n sit modo poiebo praesens ipsi Sacerdoti tunc vel pronomini
demonstrativo formae consecrationis prolatae additum e aliquid
aliud, ~~vt~~ nutus aliquis, vel aliquid huiusmodi voce cuius eadem
particula fuerit determinata vt designaret eandem maam, vel
nutus ~~ea~~ tale additum. si dicatur imum, sequitur foam adhibita
ad consecrandum constasse etiam ex nutu, ac proinde n fuisse
validam, qa n e illa quae e a Christo instituta, cum Christus proh. Sancto
e religiosis excepto Matrimonio enig sua ex verbis, nutibus e
scripto vel partim ex his partim ex illis constare ~~et~~ foam ex
illis verbis stantem instituerit. si vero dicatur dum nimirum
neq nutum neq aliam circumstantiam fuisse additam voce
eius pronomen hoc vel hic esset determinatum ad designan-
dam maam qua n erat ita moraliter praesens vt esset per illam designari
vel demonstrari, tunc sequitur foam consecrationis prolatam,
n cecidisse super illam maam e per consequens neq eandem maam
per huiusmodi foam fuisse affectam vel consecratam, qa foa con-

secrationis

secrationis ñ cadit supra mam neque quam ñ cadit particula hoc vel hic contenta in eadem fra vt per se ptt.

Ad debis particulam demonstrativam hoc vel hic in tali casu ex intentione Sacerdotis formam proferentis dirigi ad mam licet ñ moraliter abientem.

Sed contra e, qa particula illa demonstrativa ñ potest vere aut valide vsurpari nisi prout iuxta communem loquendi modum vsurpari solet, siquidem hrg formam consecrationis instituit in verbis quorum vigore communis, vt patet ex ijs quæ dicuntur in tractatione de entis in genere, ac proinde verba secundum suam communem vim vel significationem ñ vsurpantur ñ prout vt sic concurrere ad constituendam formam consecrationis.

Ad dendum o a. qd si quis quærat ad quantam distantiam potest panis aut vinum valide consecrari. Cui quæsito ñ pt melius responderi aut satisfieri quam dicendo solum ad eam distantiam qd panem e vinum consecrari in qua distantia particula hoc vel hic censetur e vere prolata siue mam demonstrasse ad sensum, hoc a. ñ pt ~~solli~~ colligi ~~ne~~ nisi ex communi modo loquendi e iudicio sapientum.

Ex dictis primo colligitur qd etiamsi Sacerdos intendat formam consecrationis dirigere ad panem aut vinum retro se positum, haud tamen mam ñ consecrabitur, qa nemo communiter rem retro repositam solet aut censetur sufficienter designare aut sensibiliter demonstrare per solam particulam hoc vel hic, sed adiung etiam nutum vel descriptionem loci vel aliquid aliud huiusmodi vltimo determinans sua complens particulam demonstrativam.

Ado colligitur, qd etiam recte notat Roungh dubio, procemio in art.m 4. q.s 5.a Sti Thomæ, valide consecrari panis vel hostia particulas siue neque altari pontas in pyxide etiam clausa, nec sub alys particulis, cum quibus supra corporale constituunt vnum cumulum, latenter, qa licet ñ videantur, tamen pyxidis eas continentis vel tanqm cumuli cuius ít pars ita st Sacerdoti gientes vt secundum communem loquendi modum per pronomen hoc possint demonstrari.

Tertio colligitur ñ poe a Sacerdote consecrari panem longe distantem quamvis illius aspectu patebit, qa particula demonstrativa hoc vel hic nisi aliquid aliud determinans eandem particulam accedat ñ e huiusmodi vt per ipsam solam communiter designemus aut demonstremus rem distantem.

Dices:

Dices: si quis videns rem aliquam longissime distantem v: g: stellam Veneris vere illam demonstrabit alteri dicendo hoc quod tu vides siue haec stella quam vides est Venus et particula hoc potest adhiberi ad demonstrandam rem distantem, et per consequens ad panem distantem consecrandum. Respondeo tunc stellam non demonstrari precise per particulam hoc, sed per illud totum hoc quod tu vides siue per illud haec stella quam vides, sicuti si quis intendens digitum in illam diceret haec est stella Veneris simul per nutum et particulam demonstraret Venerem, quia per illum nutum quodammodo id quod demonstratur, fit praesens ipsi demonstranti, et illi cui demonstratur, unde etiam si ego faciam mentionem Neapolis et Constantinopolis dicendo v: g: Neapolis et Constantinopolis sunt magnae ciuitates, et recte subdam etc. haec tamen est illa maior, siquidem particula haec designat Constantinopolim, quae licet sit absens, cum tamen fuerit posterius vel ultimo denominata facta est mihi ipsam denominanti quodammodo propinqua et praesens ratione posterioris denominationis.

Quarto colligitur quod si Ecclesia esset plena hostijs vel panibus aut esset vini fluuius vel mare, quamuis et tota illa multitudo hostiarum et totus fluuius vel totum mare designaretur sufficienter dicendo hic cumulus hostiarum vel hic vini fluuius vel hoc mare vini, non tamen totum posset simul consecrari, quia non posset totum sufficienter designari per solam particulam demonstratiuam hoc vel hic semel tantum prolatam.

Deniq infertur quod licet hostiae latentes sub corporali vel clausae in tabernaculo non possint, ut recte notauit etiam Koningh loco citato consecrari, eo quod non sint ita praesentes ut per solam particulam hoc possint demonstrari, si tamen materia quae est consecranda sit coram Sacerdote, ut conuenter fieri solet, posita in altari est sufficienter praesens ut possit designari per particulam demonstratiuam hoc, et per consequens consecrari.

Ultimo ex supradictis colligitur materiam cuiuscunque magnitudinis praescindendo a quocunque miraculo quo ipsius partes penetrarent reliquas vel quo ipsa magis ac magis in infinitum condensaretur, non posse per unicam prolationem verborum Sanctalium consecrari, ratio est, quia materia potest esse adeo magna ut aliquae ipsius partes nempe remotiores a Sacerdote non sint ipsi ~~mat~~ moraliter praesentes nec possint ab ipso sensibiliter demonstrari per particulam hoc vel hic, posset tamen Deus materiam quantumuis magnam facere praesentem moraliter Sacerdoti siue per condensationem miraculosam siue per penetrationem partium, ita ut eadem materia possit per unicam prolationem verborum

Sanctalium

Sm talium tota simul consecrari, atq; ita si per impossibile daretur infinita quantitas panis, quæ tota per penetrabem cet in pyxide, aut infinita quantitas vini quæ similiter per suarum partium penetracem tota cet in calice super altare ante sacerdotem posita, verè sacerdos coet totam illam infinitam maam consecrare per vnicam eroladem verborum Smtalium, qa tota illa maa, quæ est infinita, cet moraliter psens sacerdoti, & per consequens poet illam totam simul sumptam sensibiliter demonstrare per particulam hoc vel hic cu toti simul applicare foam consecrabis. atq; ex his ptt qd quantitas maæ consecrandæ per vnicam eroladem verborum Smtalium debet ce maaliter loquendo determinata quoad magnitudinem n quidem sensibilem de magnitudinis sed vide moralis instantiæ.

Ass. I. III.

An vinum vnale adæquate sumptum possit esse materia Sacramenti?

Rebusque controversiæ spinentes ad panem & vinum prout ad maa vestria facilis sit, ac prouide easo ibimus.

Primo a. suppongendum e ex Cnell. flor. in dec. Eugenij q. d. Tertium e. maam huius Smti ce panem triticeum & vinum de vite, vt exercere, idem habetur cum d. dicitur vinum de vite. ce maam huius Smti hoc n e ita intelligendum perinde ac si vinum miraculose. sine vitis concursu productum, quale fuit vinum qd a Chro in nuptijs ex aqua factum e, vel qd ad preces Sanctorum virorum interdum miraculose productum fuisse legitur in historia vitæ sororum, n fuisset maa sufficiens huius Smti, cum e. huiusmodi vinum, vt credibile e, fuerit optimum profecto erat aptum ad consecracem, quip etiam si aqua vino parum vnita conuertatur in vinum, vt multi probabiliter existimant, de qua re infra, atq; huiusmodi vinum per conversionem potum genitu segregaretur a reliquis vini partibus atq; dubio etiam illud consecrari poet, qa ex hoc sentiat iceretur & cet vinum proprie & simpliciter, neq; obstat qd huiusmodi vinum sicut & vinum regulariter productum n sit vinum de vite sed ex vuis & expressum, qa quando in Cnell. flor. dicitur vinum de vite ce maa huius Smti noe vini de vite significatur vinum qd simpliciter vel absolute. & communiter loquendo vinum appellatur. his respondetur.

Pro solutione controversiæ proposita advertendum e

noe.

noie vini usualis illigi vinum quo coūiter utimur, id ē, vinum aqua dilutum, quoniam a. vinum usuale dupliciter pt se habere. 1mo, ita ut aqua vino pmixta sit conuersa in vinum, ut multi volunt. 2do ita ut aqua vino pmixta aut phijsice retineat suam naam, e certum ē vinum usuale priori modo sumptū ēe maam Smti Euchtiae etiam adaequate acceptum, ita ut secundum oēs sui partes poit immediate per consecraoēm transire in Chri sanguinem, ut constat ex supradictis. ideo remanet tm examinandum: an vinum usuale quando aqua vino permixta adhuc physice retinet aquae naam, adaequate sumptum sit maa Smti Euchtiae, quoniam a. haec controuersia coincidit cum illa: an aqua vino permixta per consecraoēm immediate conuertatur in Chri sanguinem, atq haec controuersia sub his terminis coūiter agitari solet, ideo etiam a nobis sub ijsdem terminis examinabitur, illud a. addo qd noie vini usualis n modo significatur vinum lymphatum, ut diximus, sed etiam interdum significatur vinum prout ē aliquid coūe vino puro e vino lijmphato, nimirum co qd licet coūiter hoies utantur vino lijmphato, nnulli tn utuntur vino puro, unde eodem noie vini usualis in hac significaoe nos etiam infra in responsione ad obiectiones contra 1mam relioem inferis ponendam utemur.

Prima sentia docet aquam vino permixtam n poe immediate conuerti in Chri sanguinem, sed tm mediate ita ut prius conuertatur in vinum e postea per consecraoēm conuertatur in sanguinem. haec sentia ē coūissima apud Thomistas tum veteres tum recentiores. idem asserit S. Bonauentura in 4to dist. ij 2da parte distinctionis art. j. q. 3. Maior q. 3. Valentia 4 tom. disp. 6. q. 2 puncto j. Suarez disp. 45 sect. 4. Vasquez disp. 278 cap. 2 & 3 et aly.

3da sentia vult aquam vino permixtam poe immediate in Chri sanguinem verti. sequentur hanc sentiam Cardlis Alatus lib. de Euchtia cap. 13. qui ait certa fide id ēe tenendum. Cardlis Toletus lib. 2 instructionis sacerdotum. cap. 25. Koningh. dub. proposito in artm 8 quaestionis 74ae Sti Thomae. Gaufridus de Claraualle in epla ad Episcopos Albanenses quam refert Baronius tomo 12 ad annum 1138. Paulus Aresius in libello de aquae disputaoe in Sacrificio Missae. ē etiam eiusdem sentiae, quicquid aly dicant, Baronius loco supra citt. ut ex eius verbis recte ostendit Aresius libello allegato sect. 5 post medium. idem sentiunt multi aly recentiores viri docti e aly ex antiquis, ut infra constabit. haec tn ē discrepantia inter sectatores huius opinionis, qd nnulli eorum ita volunt aquam vino permixtam immediate conuerti in sanguinem

vinum, vt absolute negent eam posse converti vel transire in san-
guinem ~~im~~ mediate, nempe eo quod existiment aquam nulla ratione,
posse naturaliter in vinum converti. alij vero ita volunt aquam posse
converti immediate in sanguinem vt concedat etiam posse converti
mediate, saltem secundum aliquas sui particulas, eo quod putent aquam
posse saltem secundum aliquas sui partes converti in vinum, si tm
inter permixtionem aquæ cum vino & consecrationem certum quidam
tempus intercedat quod videlicet sufficiat ad aquæ transmutationem
in vinum.

Dicendum est cum 2da sentia aquam vino permix-
tam posse vi consecrationis immediate converti in Chri sanguinem, ac
proinde vinum vitale, siue lymphatum adæquate sumptum est mta
Sntia Eucstia vel sanguinis Chri, etiamsi aqua permixta adhuc phy-
sice retineat aquæ naam.

Hanc propositionem quidam ita probant: sanguis se-
paratus ab aliis n hit vim convertendi in sanguinem guttam aquæ sibi
fortuitam vel contiguam & nec vinum hit virtutem convertendi
in vinum aquam sibi permixtam & aqua immediate tm convertitur
in Chri sanguinem, cum mediate non potest in ignem converti, & certum est
vt supra inducimus, & infra constabit, aquam posse converti in sangui-
nem. prior a. consequ. patet; qa sicut ad productionem per generationem
sanguinis requiritur potia nutritiua animalis, ita ad productionem
vini requiritur potia nutritiua vitis, sicuti sanguis licet n sit animatus,
elaboratur tn ab ista vt in corde animalis; ita & vinum licet n sit subtia viuens
nihilominus & succus subtia viuentis elaboratus in ~~vinis~~ vinis acinis per
virtutem nutritiuam vitis.

Sed contra hanc probationem ojmo, qa licet sanguis extra
venes nihil fortasse potest convertere in naam sanguinis, nimirum
eo quod sanguis statim atq; extra venas refrigeretur & congeletur
atq ad sanguinem generandum requiratur calor, n tn videtur posse
assignari sufficiens ratio cur sanguis existens in venis animalis viui
n possit induere suas qualitates in aliquam particulam alterius
humoris phlegmatici v. gi atq ita eam convertere in sanguinem,
qd a. dicitur de sanguine existente in venis totum, etiam hit in
vino licet ab ~~vis~~ vuis separato, vt consideranti patet.

Deinde contra eandem propositionem est, qa licet vi-
num sit succus subtia viuentis per potiam nutritiuam genitus in aci-
nis vitis, hoc tn n videtur impedire quo minus magna vini copia posit
in guttam aquæ sibi admixtam & magis proportionatam introducere
vini deperditiones & n videtur bene negari vinum posse aliquam par-
ticulam

ticulam aqua sibi admixtam convertere in vinum, licet vinum contin
generetur a virtute nutritiva vitis tiae potig a virtute productiva
seminis quam contra Philosophi virtutem seminativam appellant
vel germinativam, sicut etiam mares, et alia huiusmodi imo, fecta alia
lia post gigni ex putri, quamvis contra per naturalem progeniem
generentur ab alys viventibus eiusdem rationis. neq obstat qd ad maiorem
vini generationem requiratur stia vine fora vitis, qa etiam stia requirit
ad suam generationem unguium et capillorum in corpore humano, et
unques et capilli post etiam abscisse stia crescere et augeri in corpore
humano sive in cadavere, vt pt experientia. Similiter poterit
dici de vino certe id negare, et velle divinare. eadem propositio alys
etiam probari solet argtis qua, qa facile dissolui potest, omitto.

Pte igitur 3mo a nobis eadem proponito: qd Chrs quan
do instituit Eucstiae Smtu n solum vinum sed etiam aquam in ca
lice cum vino permixtam immediate convertit in suum sanguinem
& vi consecratis et aqua vino permixta immediate convertit in
Chri sanguinem. Conseq: si verum sit Ans tenet: qa si Chrs aquam
vino permixtam immediate convertit in sanguinem profecto nisi
per sora consecratis illam convertit, nam si sora consecratis n exi
gebat huiusmodi conversionem miraculosam, qd quis Chrs debuit
eam facere; Ans a. nempe qd Chrs instituens Smtu Eucstiae aquam
vino permixtam immediate convertit in sanguinem ob: qd Chrs
aquam vino permixtam et post breuem temporis moram, qua n credi
bile, vinum potuisse aquam sibi permixtam convertere in suam
naam, calicem consecrauit & ne dicatur Christum correxisse discipu
lis sanguinem suum permixtum cum aqua, qua in re quem discipuli
potuissent decipi et qa illa Chri verba: Hic est calix sanguinis
mei, tribuimus totum illud qd erat in calice qd Chri sanguinem illudq
totum adorare cultu latriae, dicendum est Christum aquam convertisse
immediate in sanguinem. iam vero Patres Antecedentis huius argti
probantur, et inprimis qd Chrs aquam miscuerit cum vino conse
crato colligitur ex Trid. sess. n 22. cap. 7. et clarius ex can. 9. vbi ait
si quis dixerit aquam n miscendam vino in calice offerendo eo qd sit
contra Chri institutionem Anathema sit. vnde et Bellarminus lib 4
de Eucstia cap. 10. docet hoc ex traditione ec ag certum, alq certum est
qd Chrs vinum consecrauerit, vnde etiam ad hoc confirmandum Patres
affert, sicut etiam facit Alanus lib. 1. de Eucstia cap. 13.

2da pars eiusdem Antecedentis ponit qd Chrs vere
immediate post aquae admixtionem cum vino calicem consecrauerit
ita vt ap breuitatem temporis interiecti n sit credibile aquam illam
fuisse

fuisse conuersam in vinum ante consecrationem a Christo factam, sibi ex
Euangelio & vbi dicitur Christum post acceptum calicem gratias egisse &
consecrasse, neq; probabile Christum hic peccasse cum calice in manu.
quod etiam colligitur ex liturgia S. Iacobi & Liturgia S. Marci, quorum
verba refert & quantum facit ad rem nostram recte ponderat Arcanus sect.
3. sine. pag. 29 & 30. pt. a. tam brevis mora temporis non fuerit sufficiens
ad aquae conuersionem in vinum videtur posse. etiam ex confessione
aduersariorum, & eorum pertinaciae ante initium missae permiscent
aquam cum vino nempe vt aqua ante consecrationem verti queat in vinum.

Edocti ex Patribus, & imo ex Ambros. lib. 4 de Mist.
cap. 5 vbi sic ait: ante verba Christi calix e vini & aquae plenus, vbi verba
Christi operata fuerint vbi sanguis efficitur. quae verba manifeste significant
ante consecrationem adeo aquam in calice & postea esse sanguinem,
& per consequens eam iuxta mentem Ambros. non prius transire in vinum,
quam in sanguinem, sed immediate transire in sanguinem. denique ex
Iustino Martyre Apolog. 2. pro Christo vbi sic ait: postea quam ei is qui
praeest gratias egit & populus os benedixit, qui apud nos Diaconi di-
cuntur, dant vnicuique eorum qui adsunt percipiendum panem, vinum
& aquam quae cum gratiarum actione consecrata sit, & ad eos, qui absunt,
deferunt, atq; cibus hic apud nos Eucharistia nominatur. quibus verbis
Iustinus aperte significat post consecrationem remanere etiam aquam
secundum suas species vel accidentia physica, quod esset falsum si aqua sem-
per ante consecrationem conuerteretur in vinum. praeterea ex Damasce-
no lib. 4 orthodoxae fidei cap. 4 vbi loquens de Christo sic ait: quid tan-
dem afferri potest quin ex pane corpus, vino & aqua sanguinem suum
efficere queat? vbi cum nullum Damascenus discrimen inter panem,
vinum & aquam ponat, manifeste colligitur ipsum velle aquam con-
uerti eodem modo siue immediate in sanguinem, sicut & panis in cor-
pus & vinum in sanguinem immediate conuertitur. denique complu-
res Patres docent vinum & aquam transire, siue transmutari &
conuerti in sanguinem, vt Ioannes Chrysost. in liturgia Eutic.
Constantinop. Proclus Constant. in traditione diuina liturgiae.
Hieronymus siue, vt alij volunt Beda in cap. 14. Marci. Irenaeus
lib. 4 cap. 57. Theodoretus dial. 1. in mysteriorum traditione.
idem docent alij PP. & quidem plures quam 12. quos partim refert
Koningh dict. proposito in art. 8. q. 74. S. Thomae; & ex his Arenq
lib. cit. sect. 5. vbi etiam affert eorundem verba, quemadmodum p.
Edicti PP. simpliciter docent aquam & vinum conuerti in sanguinem,
ita eodem modo loquuntur Concilia, Canones, & Pontifices, quorum
ipsamet verba videri potest apud eundem auctorem sect. 4. Ex his

autem

autem ptt eorum sensum PP. a quo nullo modo e recedendum, siare, pro nobis. nquidem plurimi nram sentiam docent, nec ullus eorum e nobis contrarij, vt stabit ex responsione ad obiectiones infra afferendas.

Respondent aliqui n aliud ex Patribus colligi quam aquam verti in sanguinem aliqua rae, n a. ex qs habetur th id fiat per transitum immediatum, cum oia illorum dicta point illi de transitu mediato, nquidem contendimus nos pane e vino nutriri, similiter cibum verti in substiam alitj, e th id n fit nisi mediate, n e. cibus in carnem vel alias partes viventis conuertitur nisi prius varias transmutaoes subeat, cum prius vertat in chilum, deinde in sanguinem, demde in carnem &c. Sed contra hanc responsionem e, qa imprimis n pt accommodari dictis oium Stram Patrum supra relatis, nquidem S. Ambrosius, vt vidimus, aperte docet ante consecraoem adee aquam in calice ejus carn ee sanguinem, ac proinde n pt ipse velle aquam prius transire in vinum quam transeat in sanguinem. similiter n pt aptari vel accommodari verbis Justini Martyris supra allegatis, vt videranti ptt.

2do contra eandem responsionem e, qa PP. eodem modo loquuntur de aqua e vino, sed cum dicunt vinum verti in sanguinem illiguntur de conuersione immediata, quam videlicet simpliciter e proprie sonat verbum, conuerto, simpliciter vsurpatum, & etiam illigendi pt de conuersione eadem, cum asserunt aquam verti in sanguinem, aliquin PP. eumdem verbum, conuerti simul asserentes vino e aquae, aqua vocarent in eodem verbo, nec proprie illigerentur: cum th in interpretande cuiusvis textj expressertim Scriptura, Conciliorum, e Patrum, illud seruandum sit, vt proprie eorum verba illigantur, nisi obstet alius textj clarior, vel manifesta rae in contrariam, aliquin oia dicta Scriptura Conciliorum e Patrum facile eluci ostt, vt patrum fit ab haeresiez, atq ita nihil oio certj ex illis haberemus, pd a. nec ulla rae nec ullj textj obstat petitur ex solutione obiectionum quae infra afferentur.

3do qd Patres obscurij loquentes delent per alios clarius loquentes exponi, quare cum de hac Ambrosij e Justini clarij loquuntur, iuxta ipsos explicandi e illigendi erunt ceteri ei qui forte eorum explicaoe indigeant.

Tertio pbt proportio: si aqua n pt immediate conuerti in sanguinem sequitur interdum Sacerdotes ex precepto Ecclesiae Sancti Cuchira pronunciare super maam ineptam e proponere populo adorandam cultu latriae id cui n debetur huiusmodi cultus,

sed

sed hoc est absurdum, vt patet. Seq. ma. obj. qd si sacerdos immediate
ante consecrationem calicis recordetur se non misuisse aquam cum vino
in calice, debet iuxta Rubricam Missalis Romani apponere aquam et
consecrare calicem cum consecratum elevare, sed tunc neq ipsorum
aduersariorum iudicio aqua adhuc conuerta in vinum, siquidem etiam
ipsis faientibus huiusmodi conuersio tam breui temporis non fieri
nequit. Et tunc sacerdos pronuncians form consecrationis super calicem,
pronunciat eam super materiam ingratam, dum calicem elevat populo
proponit cultu latriae adorandum totum qd est in calice, et per conse-
quens etiam aquam in eo contentam, atq ita populo dat occasionem
idolatriae si vtcunq aqua cum vino permixta non fit immediate con-
uerti in sanguinem. qd si dicas sacerdotem tunc non pronunciare
form consecrationis super aquam neq proponere populo aquam adorandam
ex precepto Ecclie. contra, qd ex precepto Ecclie calicem, in quo cum
vino et aqua physice manens in sua substantia, consecrat et consecratum
elevat, qd si Ecclia sentiat aquam non posse immediate conuerti in
sanguinem et intendat ne tunc form consecrationis dirigatur ad totum
qd est in calice, nec illud totum adoretur, deberet in Missali Romano
monere sacerdotem ne tunc dirigeret form consecrationis ad aquam cum
vino permixtam sed tm ad vinum; similiter deberet praecipere
sacerdoti vt tunc et populum moneret ne aquam permixtam cum
sanguine Chri, et physice manentem in sua substantia intenderet adorare,
qd tn Ecclia non facit, nq a. supra allata. fundatae etiam in S.
Thoma art. 8 q. 74a. vbi docet non posse aquam remanere immutatam
cum vino conuerso in Chri sanguinem, qd ibi in sinu altaris post
consecrationem nihil est nisi corpus et sanguis Chri, alioquin non totum
adoraretur adoratione latriae.

Quarto obj: qd licet panis furfureus per se sumptus
non possit consecrari vel conuerti in Chri corpus, nempe eo qd non sit panis
truticeus et humanus, potest tn nulla particula furfurea conuincta
cum multis particulis panis tritiei conuerti immediate in Chri corpus
et similiter particula aquae permixta cum multis partibus vini poterit
immediate conuerti in Chri sanguinem licet per se sumpta non possint
conuerti vel consecrari. Consq. constat ex paritate rationis. tnis obj:
substantia cuiusliberpartis hostiae conuertitur immediate
in Chri corpus, vt patet ex con tentu, et ex eo qd quicquid in pane conuertitur
venit post panis et nunqmeiter dicitur panis, nempe vna alis qui et mai
huius substantiae, sed in qualibet hostia tt aliqua particula furfurea. Caliqua
particula hostiae tuae panis furfurea potest immediate conuerti in Chri
corpus, qd a. in qualibet hostia tt aliqua particula furfurea. sm qd tt

erge-

experientia, qa farina quantumuis videatur ee purgatissima e candi=
dissima, si tn denuo per incerniculum siue cribrum pollinarium aut
farinarium excutiatur siue transmittatur adhuc quædam farina, vt
experti docent, remanent in cribro subrubescens nimirum pp minutis=
simas particulas furfuris admixtas. 2do idem constat a priori, qa cum
furfur nihil aliud sit quam particulæ corticis tritici qui quando triti=
cum molitur e valde aridus, e per consequens friabilis necesse e illum
ingenti pondere molæ circumactæ conteri e comminui in minutissimas
particulas quarum nullæ sint adeo exiguæ vt quantitate sua n supe=
rent granula farinæ, e per consequens ab illa separari oes n point, ac
proinde in qualibet hostia vel pane st aliquæ particulæ furfureæ ectiali=
ter diuersæ a triticeis siue a reliquis partibus eiusdem panis.

Rderi poet particulas furfureas, quæ st in hostia
mediate converti in Chri corpus eo qd prius a partibus triticeis in ipsarum
naam fuerint conversæ. Sed contra hanc responsionem e, qa si partes
triticeæ convertunt in suam naam furfureas, vel eas convertunt ante=
quam ex vtrisq pasta sit facta, vel dum ex ys oibus per aquæ mixtionem
e subactionem fit pasta; vel dum igne ipsa pasta coquitur, primum a.
dici n pt, qa sicuti puluis marmoreus v.g. n pt convertere in suam naam
puluerem alterius lapidis, ita neq farina triticea pt convertere in suam
naam puluerem furfureum sibi permixtum; neq pt dici 2dum, qa virtus
e qualitates farinæ triticeæ per aquæ mixtionem n crescunt nec augent,
sed potius retunduntur cum per aquam admixtam ad corruptionem dis=
ponantur, ac proinde si ante permixtionem aquæ partes farinæ triti=
ceæ n poterant convertere in suam naam puluerem furfureum neq pote=
runt post eandem permixtionem. deniq 3tium dici n pt, qa ~~sicuti~~ si tunc
particulæ furfureæ converterentur in triticeas id deberet fieri vir=
tute effectiua ignis, atqui ignis neq in particulis triticeis excitat aut
caat virtutem effectiuam huiusmodi conversionis, neq ipse ignis licet
sit maxime actiuus pt facere talem conversionem, cum n hat virtutem
productiuam partium triticearum sed tm ignis, ac proinde tam agit
in partes triticeas quam in furfureas vt ipsas corrumpant n a. vt
illas vel ipsarum alteram conversione augeant, atq ideo in quolibet
pane e in qualibet hostia erunt particulæ furfureæ ectialiter
diuersæ a partibus triticeis.

Confirmetur probatio supra facta: qa ex D. Thom. q. 74.
art. 3 ad 3tium e reliquis Theologis couiter, si pani triticeo admistæ
sint aliquæ particulæ alterius frumenti v.g. hordei, nihilominus totus
ille panis per consecraoem immediate convertitur in Chri corpus,
e similiter particulæ aquæ permixtæ cum vino immediate point
converti

conuerti in sanguinem. Qa si sacerdos exprimat vnæ racemam maturum in calicem & ex acinis eiusdem racemi, vt in nunquam accidit, vnus sit adhuc immaturus & mustum ex racemo expressum statim consecret, nemo dixerit particulas succi ex acino immaturo expressas & cum musto permistas n̄ consecrari vel conuerti immediate in sanguinem, quamuis eadem particulæ per se sumptæ consecrari n̄ possint eo qd sint sumptæ cum Qd dicetur de huiusmodi particulis n̄ e negandum de particulis aqua cum vino permistis cum sit par ratio, simile argm petunt aly & bene ex particulis ceris & fermenti ex quibus constat panis fermentatus qui consecratur in Ecclia Græca.

Deniq; obj. supraponta scho: qa fide certum e, vt ait ex supradictis, materiam Smti sanguinis e vinum nempe simpliciter dictum & vtrale qd e conis potus, sed n̄ solum vinum purum sed etiam vinum lymphatum e vinum simpliciter & vtrale, vt pt ex com modo loquendi, & ex eo qd pars maior trahit ad se minorem moraliter loquendo & eidem vinum cum aqua Smti sanguinis, & per consequens n̄ solum vinum sed etiam aqua mixta cum vino permixta pt immediate conuerti in sanguinem.

Respondet quis poet aquam coqd n̄ posse nutrire cum sit elementum & corpus simplex n̄ poe retinere omnes species vel accidentia participare significacoem Smtalem, ac proinde nec poe immediate conuerti in sanguinem. Sed contra e, qa licet aqua per se sumpta nutrire n̄ poet, permixta tn secundum minutissimas particulas cum vino pt nutrire, pt: qa aqua permixta cum aly elementis vt cum terra pt nutrire plantam, vt etiam tradit Aries lib. 2 de generaoe tt. 50 & similiter aqua permixta cum vino qd e mixtum e in quo continentur oia elementa sive actu sive virtute, poterit aliqua ratoe nutrire hoiem, atq hoc infertur etiam ex coqd n̄ videtur poe negari in ys qui solo pane & aqua vescuntur aquam in stomacho cum pane permixtam nutrire. Similiter aqua permixta cum vino qd e mixtum pt nutrire, & per consequens illius species & accidentia permixta cum accidentibus vini poterunt participare significacoem Smtalem, ac proinde etiam ipsa aqua permixta cum vino poterit immediate conuerti in Chri sanguinem.

Objices imo: Innocentius 3tius cap. 6 sive cum Marbe de celebraoe Missarum & quasiusti. proponens hanc quæstionem præter varias de eadem re sententias, deinde respondens quæstioni proposita dicit probabiliorem e illam sententiam quæ asserit aquam cum vino transubstantiari in sanguinem cum in vinum transeat mixta vino & Innocentius vult aquam eatenus transire in sanguinem quatenus prius transit in vinum, & per consequens aquam nunq immediate conuerti in sanguinem.

Rs

Ro Innocentius, vt patet ex ipso textu, interrogatus fuerat n quidem an
aqua conuerteretur immediate in sanguinem, sed tm vtrum in sangui=
nem conuerteretur, tres a. de hac re affert opiniones, o pmo refert qd
aliqui dicant aquam vino permixtam conuerti in aquam illam quae
fluxit e. Sin latere, 2do qd aly dicant aquam cum vino transubstanti=
ari in sanguinem, atq illorum rationem subnis his verbis: cum in vinum trans=
eat mixta vino licet, inquit, physici contrarium assererent tn aquam
a vinoqer artificium asserant pocs separari, denq aquam n poe
dici aquam n poe transire in sanguinem, sed manere permixtam cum
accidentibus bini consecrati, cum a. rebutisset illas duas sentias ap=
probat 3dam asserendo aquam cum vino transubstantiari in san=
guinem; n tn approbat illud qd addebatur, cum in vinum transeat
mixta vino; q e asserebatur pro 3de illius sentiae, qd a. hac cit ~~qua~~
ratione pars eiusdem sentiae patet ex quaestione quae ipsi Pontifici erat pro=
posita quae n erat vtrum aqua cum vino permixta conuerteretur
immediate vel mediate in sanguinem, sed tm vtrum in sanguinem conuer=
teretur, ac proinde verba illa cum in vinum ec, debuerunt continere
rationem 3de sentiae relatae n a. eius partem, alias Pontifex ad referendas
vel assignandas diuersas opiniones, de substantia rei controuersae attules=
set vtam sentiam de modo illius qd n erat ad rem, qd a. Innocentius
n approbauerit rationem illam patet ex ipsomet textu vbi approbans 3dam
sentiam nullam plane facit mentionem rationis pro illa allatae. deinde
idem colligitur ex eo qd cum Innocentius referens 3dam sentiam ita
dixisset aly vero tenent qd aqua cum vino transubstantiatur in san=
guinem cum in vinum transeat mixta vino, ita subdit: licet Philo=
sophi contrarium assererent qui aquam a vino per artificium asse=
rent poe separari, ipse postea hanc Physicorum assertionem ~~de~~ vel
eorum rationem praesertim in experientia fundatam vnta ipsorum
opinionem n refellit, quam tn refellere debuisset si intendisset as=
serere aquam conuerti in sanguinem tm mediate, praesertim cum
physicos e quibus libes geritis in arte vel facultate sua credendum sit
vt colligit ex cap° prefoziti, de probatis lege. j. ff. de vsurpandis
ventre. e lege 7. ff. de statu hom. itaq Innocentius tm intendit ibi
approbare secundam sentiam qua tenet asserit aquam transmutari
in sanguinem quae hoc fiat immediate nec mediate, atq hoc modo
Innocentium illexit Alphonsus de Castro verbo Eucharistia haeresi 7. Sa=
xenig in concordia Evangelica cap. 133. in illa verba: similiter e cali=
cem accipiens. Alphonsus Salmeron tract. 34 de vita Christi. Didacus Lagu
in 3tiam partem q. 22. de Eucharistia e Cristophorus Singlius tract.
de locis Theologicis cap. 7. ex negatiuis a. vt id qd e ingenue fate=
mur;

mur, colligitur q̃ licet Innocentij loco allegato nobis non sit contrarius, n̄ tñ eo ipso fauet quicquid alij dicant in contrarium.

Dices: idem Innocentius lib. 4 mysteriorum Missae cap. 30. sic ait: quibusdam n̄ absurdum videtur q̃ a aqua in vino transit in sanguinem cum videlicet ratione q̃ aqua per admixtionem transit in vinum & vinum per consecrationem transit in sanguinem, quis ergo ambigat aquam in vinum transire cum multo vino modicum aqua infundatur & Innocentius vult, vt ptt ex his verbis, quis ambigat &c, aquam posse conuerti in vinum & mediate in sanguinem. Re quamuis illa verba quis ambigat &c. illigantur de transitu q̃ vel conuersione physica, nobis tñ n̄ obstat, qui, vt infra probabit, n̄ negamus aquam modicam multo vino infusam physice transire vel conuerti posse in vinum saltem secundum aliquas sui particulas et diu perseuerent cum illo permixta. Denique dico Innocentium eo loco posse sufficienter illigi de morali conuersione siue de transitu morali quo ita vino permisceatur aqua vt vinum cum ad se trahat nempe moraliter, ita vt ipsa, quatenus in modica quantitate & multo vino permista, pro vino ibi sentur reputatur, id a. colligitur ex verbis Innocentij sequ. quae sit hoc: alioqui tota vini substantia qua quotiam aqua mutatur vt quodam fiat ex illis confusum q̃ nec sit aqua nec vinum, hoc a. vt ptt n̄ sequitur si aqua moraliter transeat in vinum, siquidem totum conflatum ex multo vino & aqua modica simpliciter dicitur vinum & cohiter pro vino reputatur.

Obiues 2do: Concil. Lateran. sess. 13. can. 12. panem tm & vinum asserit esse materiam Eucharistiae, similiter Concil. Trid. sess. 13 agens de Eucharistia eiusque nominans panis & vini benedictionem, consecrationem, conuersionem, & transubstantiationem nullam facit aquae mentionem. denique Iulius Primus aquae gratianum de consecratione manifestum esse inquit, et eudens exemplum veritatis Euangelicae ubi ait q̃ praeter panem & vinum alibi offerre n̄ licet & ex his locis habemus aquam n̄ esse materiam sacri sanguinis, & per consequens n̄ conuerti in sanguinem immediate, sed tm mediate.

Re locis allegatis non vini illigi vinum vnale siue q̃ est cum vino puro & vino modice lymphato siue vinum q̃ simpliciter & ordinatum ad potum, cuiusmodi & sine sit purum sive constet ex multo vino & aqua modica admista q̃ etiam dicitur vinum simpliciter, vt ptt ex communi modo loquendi, sicut etiam cumulus tritici simpliciter dicitur de tritico licet hat admista aliqua grana loly, farina dicitur triticea licet hat admixtum aliquid pulueris furfuri vel farina hordeacea, & aurum dicitur simpliciter aurum licet hat admixtum aliquid argenti aut alterius metalli, & mata Confirmatio

S. Basilius

S. Basilius lib. de Spiritu S. cap. 27 appellavit oleum, vt faciunt etiam alij Patres citati a Suarez tom. 3 in 3 partem disp. 33. sect. 1. qa præcqua pars compositi qo mda confirmatur nuc chrisma e oleum cui mox vnum balsamum e admixtum.

Objicies 3to. S. Cyprianus epla 63 ad Cæcilium ceseius aqueam excludit a mda Smti Eucstia, præterea S. Chrysostomus tom. 83 in illa Chri verba apus Matth. 26 n bibam amodo de hoc genimine vitis sic ait: quæ certe vinum n aqueam produxit. similiter alij PP. pluribus in locis num loquentur de mda Eucstia solis panis e vini mentionem faciunt, ex his e videtur sequi aqueam n esse materiam huius Smti et per sequens n poe immediate verti in sanguinem. Ro Sm Cyprianum epla citata nostra n esse contrarium qa ipse, vt recte notat S. Augustinus lib. 4 de doctrina Christiana c. 21 agebat contra aquarios volentes Smtu sanguinis Christi conficiendum in sola aqua contra gnos errorem item Smtu Christi conficiendum in vino, cuius noe venit n solum vinum purum sed etiam vinum lymphatum, vt patet ex dictis, itaq S. Cyprianus mea epla n excludit a mda Smti sanguinis modicam aqueam permixtam vino sed tm aqueam per se sumptam, e vinum qa simpliciter dicitur e reputat, aqua licet hat admixtum aliquid vini eodem modo illigendo e Chrysost. loco citato. præsertim cum ipse in liturgia Eucstiæ consecratur. simpliciter dicit vinum e aqueam transire in sanguinem, similiter quamvis aly PP. loquentes de mda Eucstiæ faciunt mentionem solis panis e vini noe vini illigendum e vinum vinale prout e cone vinum puro e modice lymphato, cum talis illigentia sit juxta alios PP. de hac re multo clarius loquentes e ita expositos.

Objices 4to: Concil. Trid. sess. 13 can. 2 docet substantiam vini vertiri in Chri sanguinem manentibus duntaxat speciebus vini e aqua n fit immediate vertiri in sanguinem, alioquin post versionem substantiæ vini cui permixtam erat aqua manerent etiam species aquæ, e per sequens n manerent solum species vini, vt vult Concil. Ro Concil. eo loco per species vini illigere species e accidentia vini simpliciter dicti cuiusmodi e esse sit purum sive modice lymphatum, ac proinde. post versionem vini in Chri sanguinem cui vino erat permixta aqua, vere dicunt n manere duntaxat species vini, qa modica species aquæ cum illis permixta censent esse e moraliter et species vini.

Objices 5to: idem Concil. ses. citt. can. 3 definit totum Christum sub singulis cuiusq speciei partibus separatis facta permanere e si aqua et immediate vertiri in sanguinem et species aquæ a speciebus vini cum quibus fuerunt consecratæ remanebunt adhuc secratæ e sub se retinebunt totum Christum, qo e absurdum. Respondet Monragh loco citato e Areng in libello citato sect. 11. admittendo totum ipsum, neq eis seq: reputant esse absurdum. Ita vtra e, qa aqua per se sumpta n fit secrari vel vertiri in Chri sanguinem e neq species vel accidentia aquæ quæ fuerant prius secrata cum speciebus vini post ab ijs separata remanere consecrata vel retinere sub se Christum e consecratum. qa e par ratio. præterea citato. qa id secretam repugnat aquam per se sumptam secrari, qa cum ipsa per se sumpta n potest nutrire,

et con=

vt communiter docent Philosophi, ideo illius accidentia, per se sumpta n. posunt participare significationem similem, id est significationem nutritionis spiritualis, atq etiam ex eadem ratione accidentia aquæ separata ab accidentibus vini cum quibus fuerunt consecrata n. possunt habere vel retinere significationem similem sive significationem nutritionis spiritualis, huiusmodi s. significatio n. est de nisi in accidentibus quæ sunt accidentia ex nata sua nutritiua qualis n. est substantia aquæ. Deinde contra eandem responsionem e. qa species similes panis eo ipso qd desinunt esse sufficientes ad conseruationem substantiæ panis desinunt etiam esse consecratæ. similiter eo ipso qd species et accidentia, quæ erant in substantia vini ante consecrationem, desinunt esse sufficientia ad conseruationem substantiæ vini desinunt esse consecrata, nec amplius continent sub se Christum, vt ille ex eorum sensu, et ex eo qd species desinentes esse sufficientes ad conseruationem substantiæ panis desinunt esse species panis, et species quæ desinunt esse sufficientes ad conseruationem substantiæ vini eo ipso desinunt esse species vel accidentia vini, et incipiunt esse species alterius substantiæ diuersæ a substantia panis et vini, atqui species aquæ separatæ a speciebus vini cum quibus fuerant consecratæ per huiusmodi separationem desinunt esse species vini et substantiæ a Christo institutæ pro mea sanguinis, sicut particula aquæ admixta vino per separationem a vino desinit esse vinum vel eius pars, et eadem species aquæ per separationem a speciebus vini consecratis desinunt esse consecratæ nec amplius sub se continent Christum.

Responsionem igitur vnicam. Ad 1.m cum docet Christum remanere sub singulis partibus earum speciei separatis et illegendum de partibus specierum cum suo toto siue physice siue moraliter homogeneis, non a. de heterogeneis. dixi physice homogeneis, id est, quæ physice loquendo sunt eiusdem rationis cum toto in quo prius erant, siue illud totum constaret solum ex speciebus panis aut vini, siue constaret ex ~~partibus~~ speciebus panis et alis speciebus modicis admixtis alterius frumenti, vel ex ~~alis~~ speciebus vini et alis modicis aquæ permixtis. dixi siue moraliter homogeneis qua scilicet partes constent ex speciebus solis panis aut vini, licet totum constaret ex speciebus panis et alis modicis alterius frumenti admixtis, aut ex speciebus vini et alis modicis aquæ admixtis, quæ partes licet physice non sint eiusdem rationis cum toto in quo erat, moraliter tamen sit eiusdem rationis cum illo, qa sicut partes illæ separatæ simpliciter loquendo sunt species panis tritticei aut vini, ita et totum simpliciter dicebatur esse species panis tritticei aut vini. Qd a. concedimus illegendum esse de partibus specierum cum toto homogeneis siue physice siue moraliter, non a. de heterogeneis sicut qa alogein si quantitas

cum

cum toto calore vel frigore panis aut vini consecrati separaretur a
reliquis accidentibus intrinsecis, quæ si necessariæ dispositiones formæ
panis aut vini, profecto nec sub his nec sub illis remaneret Christi corpus aut
sanguis, qa scilicet species vel accidentia quæ non sufficiunt ad retinendam
sub se vel conservandam formam panis aut vini, nec sufficiunt ad reti-
nendum sub se Christi corpus aut sanguinem. similiter si particula speciem
hordeacea consecrata cum partibus tritticeis ab ijs separaretur, eo casu de-
sineret esse consecrata, qa ipsa tunc neq physice neq moraliter erit tritti-
cea sive homogenea cum toto in quo prius erat. vt igitur doctrina Con-
cilij veritatem hat debet intelligi de partibus homogeneis cum toto non de he-
terogeneis. particula a speciem aquæ separata a speciebus vini conse-
cratis cum quibus illa erat permixta, et pars heterogenea cum suo toto,
non homogenea, qa particula speciem aquæ separata a toto conflato
ex speciebus vini et modicis speciebus aquæ, neq physice neq moraliter et
eiusdem rationis cum eodem conflato, cum ipsa neq sit species vini neq
sit aggregatum vel conflatum ex speciebus vini et speciebus aquæ, sicut
erat totum a quo fuit separata, sed constat ex solis speciebus aquæ, et
ideo non potest remanere consecrata vel sub se retinere Christi sanguinem, qua-
propter aquæ Concilium loco allegato partes speciem consecratarum
sumendæ et neutri sumerentur partes, quando quis diceret non solum
panem integrum vel integram hostiam, sed etiam eius partes esse consecra-
biles, huiusmodi e propositione non significaretur solam mam panis
vel solam eius formam, quæ et partes heterogeneæ cum toto, poe conse-
crari, sed tm significaretur partes heterogeneas, in quas panis vel hos-
tia dividi pt, esse consecrabiles. ex dictis a. pt fatiam esse seq. obiectionis.

Addendum est mirum non esse qd species aquæ separatæ a speciebus
vini consecratis non potest remanere consecratæ vel retinere Christi sanguis-
nem, qa particulæ aquæ vino permixtæ, eo qd dependenter a vino vel
permixtione cum ipsa participant vim naturalem nutriendi, quæ in re-
presenti et functin significatis intuitus, ideo etiam rationem mæ intuitus
habent dependenter a vino cui et permixtæ, et independenter ab illo con-
secrato et per separationem ab eadem desinunt esse consecrabiles, eo qd per
eandem separationem desinant habere moraliter rationem vini, quapropter
etiam species aquæ separatæ a speciebus vini consecratis per separationem
ab ijsdem desinunt moraliter habere rationem vini, et ideo desinunt esse
consecratæ, nec potest amplius retinere sub se Christi sanguinem.

Obiectio 6to: Concilium Florent: in decreto Eugenij
IV et alia Concilia monent aquam quæ vino consecrando permisceatur de-
bere esse modicam sive modicissimam, at ratio huius rei est tm et aqua
prius potest converti in vinum et postea in sanguinem. et eadem Concilia

volunt

volunt aquam solum mediate, hoc convertri in sanguinem. Ad regardo min: ratio e. cur Pontifices Concilia velint modicam aquam vino consecrando permisceri, et, ne vinum propter multas aquae partes destruat physice vel moraliter, sive ut aqua physice vel moraliter convertat in vinum, atq ut excellentia Christi per vinum signata supra populum Christianum, qui per aquam apponitur representatur et per hoc Sacrum Christo vinitur, magis expresse significetur etiam per excessum quantitatum vini supra aquam cum ipso permixtam.

Obiectes 7mo: Catechismus Romanus iussu Concilij Trid. et Pij V. edictus parte 2. cap. 4. §. 36. expresse docet omnium Scriptorum Ecclesiasticorum iudicio aquam prius debere convertri in vinum et ex mente eiusdem Catechismi non ut immediate convertri in sanguinem. Ad 1mo Catechismum non allegari fideliter. neq e. utitur illa particula, omnium, siquidem hae ut ipsis verba illius a. Sacerdotibus animadvertendum e quemadmodum in sacris mysteriis aquam vino adhibere oportet, sic etiam modicam infundendam e, nam Ecclesiasticorum Scriptorum sententia e iudicio aqua illa in vinum convertitur. atq Catechismus non asserit hanc e sententiam omnium Scriptorum Ecclesiasticorum ad eorum iudicium, ad id perficiendum sufficit si sit sententia aliquorum. Ad 2do Ad regardo Catechismus asserit iudicio Scriptorum Ecclesiasticorum aquam prius debere convertri in vinum, id bene hoc illigi de conversione cum tam ad conversionem physicam quam ad conversionem moralem, hoc, sive aqua mixta vino vere ac physice transeat in vinum, sive tm ex corp. secundum minutissimas particulas ita admixta vino pro vino reputetur et conflatum ex illa et vino simpliciter vinum appellatur, ad id requiritur ut aqua mixta vino sit modica, id Catechismus intendebat probare. authoritate Scriptorum Ecclesiasticorum. id a. etiam non nulli ex Scriptoribus Ecclesiasticis censuerunt aquam permixtam vino moraliter tm transire in vinum patebit ex infra dicendis.

Denique Catechismum non tanquam veram et certam approbare sententiam illam de conversione aquae in vinum non videlicet loco allegato sermonis de conversione physica, si enim perto censuisset aquam in vinum physice debere convertri hoc simpliciter asseruisset, id tm non fecit, ad asseruit tm de huiusmodi conversione. et etiam Scriptorum Ecclesiasticorum, Catechismus igitur ut probaret aquam quae vino consecrando permiscetur debere e modicam atq pro ratione sensum Scriptorum Ecclesiasticorum existimantium aquam debere prius convertri in vinum, non quidem ut horum opinionem approbaret vel contrariam damnaret, hoc tm fa. in Sacris perficendis sutiorem partem debemus sequi quae numerorum in hi scribitur locum habet, atq ita cum non modo secundum opinionem

onem negantem aquam prius debere converti in vinum quam con-
uertatur in sanguinem, sed etiam iuxta opinionem asserentem
prius aquam debere converti in vinum tribe atq reuerenter Sm̃e
perfrendum ris, Catechismus retulit indefinite Scriptores Ecclesiasti-
cos sentire aquam prius debere converti in vinum, nempe vt ideo
aqua in modica quantitate cum vino consecrando permisceatur.

Objices 8uo: si aqua pt immediate converti in
sanguinem sequitur aquam esse materiam Sm̃ti sanguinis, et materia ex
institutione Chri, et per consequens esse materia necessaria eiusdem Sm̃ti,
atq ita vinum per se sumptum sine purum n poterit valide conse-
crari, pt tn esse manifeste falsum ex omni sentia. Rsp Christum pro
materia Sm̃ti sanguinis constituisse vinum vrtale prout est conc vino
puro et vino conflato ex vino et aqua modica admixta, atq ideo vinum
est materia necessaria huius Sm̃ti, aqua vero est materia n necessaria sine
totius pars materiae vel connumerata, qa per se sumpta pt esse materia sed eatenus
quatenus est mixta cum vino, sicut etiam iuxta Caietanum, Sotum,
Mazarrum et alios quos habes apud Suarez tom. 3 in 3tam partem
disp. 23 sect. 5. balsamum est pars materiae sine materia n necessaria
Sm̃ti confirmationis, ita vt oleum solum et oleum cum balsamo poit esse
materia eiusdem Sm̃ti. ex his a. obiter colligi pt qd Chrs Dns vinum
vrtale prout est conc vino puro et vino modice lymphato instituens
pro materia Sm̃ti sanguinis contulit Sacerdotibus potestatem conse-
crandi etiam aquam cum vino permixtam, sicut etiam ex eodem
instituit ero materia Sm̃ti corporis panem vrtalem prout est conc panis
ordinarius et panis triticeus siceden, simpliciter sed habenti admixtas
aliquas particulas furfureas vel hordeaceas contulit Sacerdotibus po-
testatem consecrandi etiam particulas illas furfureas et hordeaceas
dependenter ab hordaceis cum quibus illae intermiscentur.

Dices: aquam licet modica et permisceba cum vino non est
vinum sed aqua qd n pt consecrari, et per consequens neq immediate
converti in sanguinem, qa n pt consecrari neq converti in sangui-
nem nisi id qd est materia Sm̃ti sanguinis, id est, vinum. Rsp aqua modica
permixta cum vino pt considerari secundum se, et vt sic n pertinet
ad vinum neq vt sic est consecrabilis, si vero consideretur prout con-
flat vnum totum sine vnum totum cum vino, vt sic venit nomen vini
quatenus totus ex ipsa et vino conflatus simpliciter dicitur vinum
et nomen vini proprie convenit, ac proinde aqua eo modo sumpta
est materia sine pars materiae Sm̃ti sanguinis et ideo consecrari pt. neq obstat
qd aqua illa physice loquendo in se sit aqua non vinum, qa hoc n
tollit quo minus eadem aqua modica vt est pars vini vrtalis vel prout

est cum

& cum vino permixta sit vnum moraliter & pro vino sensu communi reputetur, ex eaque propter vt sic & mda Sm̃ti sanguinis, & per consequens consecrabilis, sicut etiam particulæ panis hordeaceæ vel furfureæ & particulæ fermenti salis & aquæ remanentes in pane (: neq; ens aquæ partes vi caloris exhalant & pane, vt patet ex eo ꝙ per artificium aqua e pane extrahitur) per se sumptæ, sit panis triticeus neq; vt sic sit consecrabiles, quatenus tm̃ sunt permixtæ cum multis partibus triticeis & sit partes panis triticei ~~vel~~ moraliter sit panis triticeus & pro pane triticeo reputantur ex com̃uni sensu, atq; proinde vt sic posint consecrari & immediate convertiri in Chri corpus.

Obicies nono: si aqua permixta vino immediate posit converti in sanguinem, sequitur etiam aquam rosaceam, acetum, & alia huiusmodi permixta cum vino posse in sanguinem immediate converti, sed hoc videtur absurdum &c. Ro negando min: si videlicet aqua rosacea, acetum &c in modica quantitate sint permixta cum vino, ita vt cum eo conflant vnum totum & simpliciter creatur vinum. vide Alanum lib. j. de Eucharistia cap. 13. vbi docet de quocunq; alio succo exotico sumpto in æquali quantitate cum aqua quæ cum vino consecrando miscet.

Dices: si doctrina modo allata vera est, sequitur etiam guttam olei appositam vino consecrando posse immediate converti in sanguinem, hoc a. videtur olio falsum. Ro nego seq; qa gutta olei infusa in vinum si permisceatur cum illo, sicut permiscetur aqua rosacea & alia huiusmodi, sed supernatat, ita vt optime sensu discernatur & distinguatur a vino, ac proinde non censetur moraliter facere vnum totum seu vnum potum cum vino, sed com̃uni consensu reputatur tanquam aliquid diversum a vino, & per consequens non posit consecrari, sicut qa eandem rationem non consecraretur granum siliginis v: g. quod est in pane triticeo qui consecraretur. Addo tm̃ si ex olei infusione in vinum vel diuturna coniunctione ipsorum aliquem olei magis adhærescens permisceatur cum vino secundum minutissimas particulas, potest illud immediate consecrari & transire in sanguinem, vt vbat ex dictis. vnde etiam quidam qa eandem rationem benedicendum concedunt de modico saccaro vel gulucha aromatico iniecto in vinum vt melius sapiat, imo coherenter dicendum est etiam de particulis com̃uni puluere, de particulis aeris, & exhalationibus igneis, si quæ sint cum vino permixta.

Obicies denique: asserere aquam vino permixtam posse immediate converti in sanguinem & contra S. Thom. q. 74 art. 8. ac cæteros & contra reliquos scriptores Ecclesiasticos. Ro vere S. Thomas loco citato docet probabiliorem esse opinionem dicentium aquam verti in vinum & vinum in sanguinem, quam sit opinio dicentium aquam non converti

in

in sanguinem, & opinio dicentium aquam vino consecrando & permixtam converti in aquam quæ e Christi latere effluxit, & ideo docet vt aqua convertatur in vinum modicum de aqua apponendum esse præsertim si vinum sit debile. Ita nos S. Thomæ verum S. Thomam opponimus, nam videlicet reprobat opinionem dicentium aquam si converti in sanguinem, eo quod inde sequeretur si totum quod est in calice adorari adoratione latriæ, quod ipse reputat absurdum, verum si ad conversionem aquæ in sanguinem requiritur vtea prius convertatur in vinum, sequitur interium, vt patet ex supradictis, si adorari adoratione latriæ totum id quod est in calice, vel adorari adoratione latriæ aquam permixtam cum sacerdo consecratis quæ immediate ante consecrationem permixta fuit, & remansit in suo esse naturali etiam post consecrationem. præterea S. Thomas q. citt. art. 3 ad 3 docet panem confectum ex tritico & modico frumento diversa natura esse totum consecrabile, atqui hoc esset falsum si ad conversionem aquæ in sanguinem requiritur vt prius convertatur in vinum, quia cum sit eadem ratio aquæ vino permixtæ & particulæ panis si triticea, vt patet ex supradictis, si aqua debet prius converti in vinum quam convertatur in sanguinem, deberet etiam particula panis si triticea converti prius in similitudinem triticeam quam in corpus Christi, quod tamen fit, vt supradximus, & concedit S. Thomas & adversarij constiter. quemadmodum igitur iuxta S. Thomam particulæ hordeaceæ permixtæ cum particulis triticeis in pane simpliciter dicto sunt immediate transire in corpus Christi, similiter particulæ aquæ permixtæ vino immediate poterant converti in Christi sanguinem. quod si quis neget & illud de particulis hordeaceis concedat, si coherenter procedit, vt patet manifeste. vt a. S. Thomas cum sancto concilietur dicit eum loco citt. in obiectione, cum ait probabiliorem esse sentiam asserentium aquam converti in vinum prius quam convertatur in sanguinem, locutum esse de morali conversione in vinum, sive de conversione eius ad moralem & physicam ad quam est necessarium vt aqua modica apponatur præsertim si vinum sit debile.

Ad illud quod dicitur ab religiosis Scriptoribus Ecclesiasticis nego nram propositionem esse contra ces Scriptores Ecclesiasticos, quia hoc Scriptorum Ecclesiasticorum præsertim Patres. hi a se consuetum pro nra sentia, vt patet ex supradictis, si vero nos Scriptorum Ecclesiasticorum illigantur Scholastici fatemur si paucos ex ys esse nobis contrarios sed etiam si pauci nræ sentiæ fauent, vt patet ex dictis, imo ex illis qui allegantur pro contraria sentia eo quod solum dicant aquam transire vel converti in vinum & vinum in sanguinem merito sunt ita illigi, vt loquantur de transitu vel conversione morali aquæ in vinum aut certe de conversione eius ad moralem & physicam, præsertim cum ita illecti

magis

magis conformanter sentit Patrum, de quibus supra dictum, est.

Ex dictis .a. colligi, ꝓ bene supra dictum esse, ꝓ quando Catechismus Romanus dixit Scriptorum Catholicorum iudicio aquam posse converti in vinum, si ipse loquatur de conversione physica, n̄ voluit significare hanc esse sententiam omnium Scriptorum Catholicorum, sed tm̄ aliquorum indefinite loquendo.

Dicendum est 2do. probabile esse etiam aqueam saltem interdum secundum aliquam sui particulam pōe mediate transire in sanguinem. dixi secundum aliquam sui particulam, ꝓ sicut ignis licet sit maxime activus, n̄ tm̄ ꝓ in suam nāam convertere totam combustibilis substantiam, vt fit ex combustione ligni postquam remanent cineres, ex aqua ardentis combustione, qua transacta remanet quedam humor aqueus, quem ignis n̄ abrumpit, ita etiam vinum n̄ videtur pōe convertere totam aqua permixta substiam in suam naturam.

Pbt propositio: qa probabile est aquam secundum aliquam sui particulam pōe virtute nāali vini praesertim generosi, vt se exhibeat, qui ut permixta transire sive convertj physice in vini nāam, n̄ solum ex, rationes supra indicatas, dum refelleremus argtm ab alys allatum ad probandam primam sententiam, sed etiam eo qd n̄ videtur probabile, qd aqua stilla vel gutta mecta in magnum vini generosi dolium aut musti lacum, qd postea per multos dies ebullias secundum nullam sui particulam debet converti in vinum, et ex altera parte gutta vini proiecta in vas magnum aqua plenum vel in fluvium convertatur in aquam, vt etiam id multum illi qui negant aqua pōe convertj in vinum, et vt asserit Soties lib. j. de generatione. cap. vltō. vbi docet guttam vini 1000 aqua amphoris mixtam perdere naam vini. probabile est aqueam secundum aliquas sui particulas pōe mediate transire in sanguinem, eo qd aqua ex diuturna permixtione cum vino ante consecrationem secundum aliquas sui particulas conversa sit in vinum.

Obiectus: Patres simpliciter docent vinum esse aqueam convertj in sanguinem ijg de conversione immediata tam respectu aquae quam respectu vini illigendi sit, vt constat ex supra dictis, et sentiunt aqueam n̄ pōe mediate convertj in sanguinem sed tm̄ immediate. R. ad verificandum simpliciter dicta Patrum sufficit si aqua permixta cum vino secundum aliquas sui particulas convertatur immediate in sanguinem, atq hoc nos putamus semper fieri, tum qa semper sit aliquae particulae aquae quae sit inclusa, vt convertantur in vinum, tum qa tempus intercepturum inter

aquae

aqua permixtionem factam in Missa e consecratam ꝗ videtur esse sufficiens ad totaꝫ aquæ conversionem in vinum.

Obycies 2do: ex vino per artificium extrahitur aqua cum ipso permixta & aqua vino permixta nullo modo physice convertitur in vinum, & per consequens neq; mediate in sanguinem neq; tm immediate. Ro distinguendo tns, aqua semper extrahitur tota quæ fuit permixta nego, extrahitur tota saltem interdum transeat tns, quamvis etiam interdum tota posit extrahi si videlicet ꝗ diu manserit permixta cum vino, itaq; negando e conseq: ado tm experimentum extrahendi aquam e vino ꝗ poe deseruire ad mensurandam aquam infusam vel permixtam cum vino, qa etiam ex vino puro per artificium extrahitur quidam humor aqueus scilicet insipidus qui vel e aqua vel aqua simillimus, e idcirco huiusmodi extractio ꝗ probat aquam cum vino permixtam ꝗ poe secundam aliquam sui particulam minutissimam quæ mensuram sensibiliter ꝗ variat physice converti in vinum, itaq; prædicta extractio nihil facit contra nos, vrget tm negantes oio, qd aquam immediate convertit in sanguinem, qa cum humor ille aqueus ꝗ videtur poe generari cum extrahitur e vino nec per se sumptus posit consecrari ed qd saporem vini ꝗ retineat, e tm simul cum alis vini partibus per consecrationem immediate transeat in sanguinem, vt illi concedunt, gratis postea id negant aquæ in vinum infusæ cum ris eadem oio ratio, vt per se itd.

Obycies 3tio: aqua ex eo qd sit elementum e corpus simplex ꝗ pt nutrire vivens aut in eius substantiam converti & eadem de causa ꝗ pt converti in vinum qd e mixtum, e per consequens aqua ꝗ pt immediate convertit in hri sanguinem. Ro quamvis aqua per se sumpta ꝗ posit nutrire, vt ego ꝗ dictum, pt tm secundum aliquam sui particulam & impura e ex permixta cum alio elemento etiam antequam cum ipso vino permisceatur, pt etiam permiscere cum alia particula alterius elementi præexistentis in vino, sicqui se in mixtis existunt variæ particulæ elementorum vt ipsa docet experientia, ac proinde ꝗ videtur repugnare. quo ming interdum aqua secundum aliquas sui particulas physice convertatur in vinum, e per consequens posit mediate convertit in sanguinem. ado qd aqua vino mixta pt cum eodem nutrire, alq; hoc sufficit vt ipsa posit convertit in vinum e ~~in~~ mediate in sanguinem.

Obycies vltimo: si aqua pt immediate convertit in vinum e per consequens mediate in sanguinem, sequitur aquam cum vino permixtam convertit secundum se totam in vinum e ꝗ tm secundum

aliquas

aliquorum periculas, sed hoc videtur esse contra supradicta. Sed ma: 29.
pot. ga aqua est corpus simplex et per consequens ois illius partes sunt eius-
dem rationis, ac proinde si una illius pars convertitur in vinum vel in illud
convertuntur. Ro negando seq: ma: ad probatem dico quamvis a-
qua sumpta in suo statu naturali hat ois partes eiusdem rationis aut etiam
oino similes inter se, aqua tn aqua non est impura et hat admixtas parti-
culas aliorum elementorum, ut multis experientis ostenditur, ac proinde
hic aqueus non ois illius partes, et eiusdem rationis vel oino similes se, ac pro-
inde aliqua ex illis potest esse proportionata ut convertantur in vinum,
licet alia non habent huiusmodi proportionem nec ideo possint in vinum con-
verti.

Quares: utrum si aqua vino permixta vinum ipsum quan-
titate superet nihilominus aqua rationem vini cum quod permixta parti-
ceret rationem max consecrabilis, atq hunc etiam posset immediate convertere
in sanguinem? Ro Innocentius 3 lib. 4 Mysteriorum Missae cap. 30
videtur affirmare, sic e. ubi ait: quod si plus apponatur aquae quam vini
erit verum Sacrum esse addit oportet a. ut tantum vini imponatur ut
aqua commixtum vini saporem retineat. ita q Innocentius videtur
ad validitatem Sacri tm requirere ut aqua vino permixta saporem vini
retineat; verum hoc intelligendum est in eo tm casu in quo vinum est adeo
generosum et potens ut licet quoad quantitatem superetur ab aqua,
virtute tn et generositate, sua tamen excedit aquam nec minus praedomi-
natur toti aquae permixtae quam aliud vinum debilius praedominetur
aquae modicae ei permixtae, neque ex conflatum ex his dicitur esse vinum
simpliciter, ita etiam conflatum ex illis dicetur esse vinum simpliciter,
quia etiam in eodem toto conflato ex vino et aqua plurimum est vini quoad
virtutem et parum aquae, si virtutem vini respicias, ac proinde etiam
in eodem casu aqua moraliter transeat in vinum, quatenus qua virtute
modicum assumitur ab eo qui est virtute plurimum, grave tn est sacri-
legium consecrare huiusmodi vinum nimirum qa, incertitudinem
vel periculum inepti materiis max, cum tenem si vinum sit debile, et exa-
ustum a quantitate aquae nec etiam valde poterit huiusmodi totum
conflatum ex aqua et vino consecrari, qa idem totum non erit simpliciter
vinum sed aqua vinosa, neq ad solum vinum permixtum cum aqua et
prout est ab ea distinctum qt dirigi poti consecratio, qa vinum illud
non est sensibiliter demonstrari ut et physice est in se vinum, sed tm pro-
pter aqua moraliter sive prout cum aqua constituit vinum totum
qd aqua moraliter aut certe vinum totum moraliter distinctum ab
aqua et vino.

Disputatio 3.

DISPVTATIO III

De conuersione panis et vini in Christi corpus et sanguinem.

Hæc etiam disputatio aliquomodo, vt per se constat, pertinet ad materiam huius sententiæ, ac proinde disputationi de eadem materia subijcitur, quoniam a notitia eorum, quæ de conuersione panis ac vini in Christi corpus et sanguinem dicenda sunt, præsupponunt cognitionem conditionum quæ ad conuersionem vnius rei in alteram sunt necessariæ, ideo primo loco dicendum est de ijsdem conditionibus.

CAPVT I.

Quænam conditiones requirantur ad conuersionem vnius rei in aliam?

Præmittendum est conuersionem vnius in aliud esse transitum vnius in aliud siue desitionem vnius rei in aliam aut desitionem vnius ex positione vel successione alterius, quod a conuersio vnius in aliud nihil aliud sit præter id quod diximus, constat primo ex ipsa conuersionis voce vel eius etymologia et conceptu, vnum e. conuerti in alterum est vnum transire vel desinere in alterum. 2do idem colligitur ex ijs quæ docent Patres et Scholastici de conuersione. denique colligitur ex eo quod prædicta conuersionis definitio conuenit omnibus et solis speciebus conuersionis, vt patet inductione, nam conuersio alia est accidentalis qua res de vno esse accidentali transit in aliud, vt cum lapis de esse frigido transit ad esse calidum. alia est conuersio substantialis quæ est transitus vnius substantiæ in aliam et subdiuiditur in tres species inferiores quarum alia sit diei conuersio substantialis formalis eo quod per ipsam vna substantia transeat in aliam per solius formæ mutationem, vt cum lignum conuertitur in ignem. alia diei sit substantialis materialis, quia per ipsam vna substantia per mutationem vnius materiæ manente eadem formæ virtute diuina transire potest in aliam. denique alia est quæ sit diei conuersio substantialis totalis eo quod per ipsam vna substantia secundum se totam, hoc est, etiam secundum materiam et formam conuertatur in aliam substantiam; præter has verò mutationes nulla alia datur quæ vere et simpliciter conuersio appelletur, quod a definitio conuersionis supra assignata conueniat omnibus conuersionibus superius enumeratis, satis per se patet, sicut

nec

nec ulla alia mutatio reperiri potest cui predicta definitio conueniat, his a. premissis.

Prouidendum est ad conuersionem inchoandam quatuor conditiones esse necessarias. Prima est vt per istam conuersionem res quæ dicitur conuerti desinat esse in se. Patet ex definitione conuersionis assignata, conuertere enim dicitur esse transitus in aliud, transire a in aliud, et desinere in aliud idem est.

Obiicies: potest aliquid conuerti in aliud absque eo quod ullo modo desinat, vt cum hoc conuertitur in ignem, tunc s. neq; forma nec materia huius desinit et ad conuersionem non requiritur desitio. Respondeo negando ueg: nam quamuis in combustione huius nec eius forma neq; materia desinat esse, vere tamen desinit esse res siue totum nempe ordo quia desinit esse per destructionem vnionis intercedentis inter formam et corpus, neq; enim est id quod neq; forma huius neq; eius materia desinat, id neq; forma huius neq; eius materia dicitur conuerti in ignem vel eius formam quando hoc comburitur, ad conuersionem autem sufficit quod desinat esse id quod dicitur conuerti, sic vt in combustione ligni non modo lignum sed eius forma desinat, similiter per combustionem non modo lignum conuertitur in ignem, sed etiam forma ligni in formam ignis aliquomodo conuertitur, verum etiamsi forma ligni non desineret esse quando lignum comburitur eo quod a Deo miraculose conseruaretur separata ab eius materia vel in aliam materiam distinctam a materia ligni, adhuc lignum verissime diceretur conuerti in ignem per combustionem.

Secunda conditio est, vt aliquid succedat rei quæ conuertitur; constat ex ipsa definitione conuersionis quæ dicitur esse transitus siue desitio vnius in aliud. Præterea constat si rei quæ desinit nihil succederet tunc non esset conuersio sed annihilatio aut mera corruptio, vt accidit cum aer de luminoso fit tenebrosus.

Ex dictis hactenus colligitur conuersionem duas importare mutationes, quarum altera est negatiua cuius terminus a quo est positiuus nempe esse rei quæ dicitur conuerti, terminus a. ad quem est negatiuus, id est non esse eiusdem rei, et ideo hæc mutatio et transitus de aliquo esse ad non esse oppositum, altera mutatio importata a conuersione est positiua, atque hæc mutatio est alicuius siue formæ illius rei in quam altera dicitur conuerti, huius a. mutationis terminus a quo est aliquid non esse, terminus vero ad quem est esse oppositum, et ideo eadem mutatio et transitus de non esse ad esse.

Tertia conditio necessario requisita ad conuersionem est, vt sit connexio siue dependentia inter desitionem rei quæ dicitur conuerti, et positionem siue successionem rei quæ succedit et in quam altera dicitur conuerti, nempe ita vt desitio vnius fiat ex positione alterius.

Ita

tob ex definitione conuersionis: qa si desitio rei quæ conuertitur fieret ex positionis rei in quam illa conuertitur, res quæ desinit dicerentur conuerti, vel desinere aut transire in illam rem potq̃ in aliam quamlibet disparatam ex cuiq̃ positione desinit, atq ita si Deus v:g: in instanti annihilaret lapidem et in eodem instanti crearet Angelum, tunc vero diceretur lapidem conuerti, desinere, et transire in Angelum, qd et oto falsum, qa alia de causa nisi qa desitio lapidis fieret ex positione Angeli.

Ex dictis sequitur rem quæ conuertitur et rem in quam illa conuertitur habere aliqd munus coue respectu cuius eadem res inter regunt, ita vt in munq qd exercebat res conuersa succedat res in quam illa conuertitur, eq in eodem munere sit opposita. hoc vero constat ex eo qd alioqui inter illas res non esset talis connexio vt vna transiret vel conuerteretur in alteram, eo s. ipso qd vna res transit vel conuertit in alteram, hæc fit ex illa, sicut sanguis fit ex cibo aut ignis ex ligno, ita vt vere dici posit illud qd erat lignum nunc est ignis, quoth modo loquendi non significatur lignum precedens et ignem subsequentem et idem secundum eam substantiam et secundum formam, sed tm significatur ignem secundum suam formam exercere idem munq, qd lignum secundum suam formam exercebat circa materiam iniam quæ preuenit cum vtraq forma ijs et conditionibus qd munq et eandem materiam informare et complere, atq ex hujusmodi qd quando in definitione conuersionis dicitur conuersionem et transitum vel desitionem vnius in aliud, significatur implicite rem quæ positiue sive eius positionem habere respectum ad aliquod vnum conuertibile rei, incompossibilitas et inter res quæ non nisi successiue possunt in eodem contineri vel idem continere et ad eadem continentia sive actiua sive passiua se expellunt.

Quæres: vtrum incompossibilitas vel oppositio quam habent inter se res quæ conuertitur et res in quam conuertitur debeat de physica sive ex natura rei, an vero sufficiat qd illa duæ res habent moraliter tm aut ex decreto Dei incompossibilitatem in ordine ad vnum tertium?
Ego ad conuersionem physicam necessario requiri vt res quæ conuertitur et res in quam conuertitur habent incompossibilitatem vel oppositionem physicam ex natura rei in ordine ad aliqd tertium, vt exhibendis patebit.

Rursus ex dictis colligi qd conuersionem proprie loquendo dicere in recto mutationem negatiuam sive rei desitionem, in obliquo vero rei positionem ex vi cuius fit desitio, atq hæc et ratio cur conuersio simpliciter loquendo sit actus rei quæ desinit non eiq quæ ponitur vel succedit, et ideo conuersio tanquam forma denominans tribuitur soli rei desinenti, ea s. sola dicitur conuerti et conuersa, non a res quæ illi succedit,

et tm qd

& sic fit dici conuertens, vel conuertere alteram in seipsam nempe virtutes ipsig agentis; ex quo pti ad conuersio fit accipi passiue & actiue, it passiue sumatur, vt simpliciter & communiter sumitur, dicit in recto destitionem rei & in obliquo successionem alterig, vt supra diximus, atq hoc modo sumpta conuersio & actio & fōa rei quæ conuertitur, vt pti. it vero sumatur actiue videtur in recto dicere rei successionem vel positionem & in obliquo alterig rei destitionem, quæ fit ex vi eiusdem positionis, atq hoc modo conuersio & actus rei in quam altera conuertitur sicut illam denominat conuertentem.

Quarta conditio necessario requisita ad conuersionem & vt terminus a quo & terminus ad quem ipsig conuersionis sit positiuus, per terminum a. ad quem conuersionis n illiquid terminum ad quem immediatum illig prout & præcise destitio, siquidem huiusmodi terminus necessario debet ce negatiuus, vt constat, sed illiquid terminum ad quem ipsig positionis vi & cuius fit destitio quoq rei destitio inuoluit prout qua ut racem conuersionis, huiusmodi &. terminus dicitur terminus etiam ipsig destitionis quam in recto dicit conuersio simpliciter dicta, n qd sit immediatq illig terminus, sed mediatq vltimatus, rō. a. cur terminus a quo conuersionis ~~n cet positiuus~~ & terminus ad quem debeat debeat ce positiuus, &, qa si terminus a quo conuersionis n cet positiuus, tunc conuersio n distingueretur a creatione vel simplici transitu de n ce ad ce, vt & illuminando quæ reuera n & conuersio, si vero terminus conuersionis vltimatq n. cit positiuus sed negatiuus, tunc conuersio n distingueretur ab annihilatione vel simplici corruptione, vt & v. g. destitio luminis in aere, quam certum & n & conuersionem propriē & simpliciter dictam., atq hæc de conuersione in com dicta sint.

Quares: quasnam conditiones exigat conuersio substialis? Supponendum & pro solutione ad hoc quæsitum conuersionem substialem & transitum vel destitionem vnius substiæ in alia substiam, ac proinde huiusmodi conuersio appellatur etiam transubstantiatio, eaq solum vt & talis nunc vt & conuersio substialis, vulgari illa definitione, vt in Philosophia ostendimus, definitur: & mutatio totius in totum nullo sensibili remanente vt ibi eodem. his suppositis.

Et conuersionem substialem sicut & species conuersionis ita etiam requirere conditiones conuersionis in com supra assignatas, sed contractas per aliquam differentiam substialem. prima & vt substia quæ dicitur conuerti desinat ce in se. 2da vt altera substia in qua conuertitur succedat. 3tia vt destitio prioris substiæ hat connexionem cum positione vel successione posterioris, hoc &, destitio illig substiæ fiat ex positione

huius,

huiusmodi eo quod eadem subsistia habent incompatibilitatem in ordine ad aliquid conu., quia cum utraque subsistia successiue reperiatur connexum. 4ta est ut terminus a quo et terminus ad quem vbiumque conuersionis substantialis vere et subsistia, quae conditio necessario sequitur ex 3ma et 2da vel ab ijs non distinguitur, vt patet, atque has conditiones necessario requiri ad conuersionem substantialem ipsam, ferme rationibus probari potest, quibus potest. et supra ad conuersionem in communi exigi et supradictas conditiones.

Quaeres rursus: an ad conuersionem substantialem necessario requiratur vt eius terminus ad quem siue subsistia in quam fit conuersio producatur de nouo, sicut subsistia quae conuertitur desinit per huiusmodi conuersionem. ? Rs quamuis per conuersionem substantialem naturaliter loquendo producatur subsistia in quam altera conuertitur non tamen ad conuersionem substantialem necessario requiritur vt subsistia in quam fit conuersio de nouo producatur, ratio est, quia conuersio substantialis ex parte termini ad quem tantum exigit vt subsistia, quae est terminus ad quem, succedat alteri subsistiae desinenti ex positione illius, vt constat ex definitione conuersionis substantialis, si est. vna subsistia succedat alteri desinenti, ita vt huius desitio fiat dependenter ab illius positione vel successione. eo ipso subsistia desinens vero dicitur transire siue desinere in alteram subsistiam, quia est vnam subsistiam conuerti in alteram. ratio vlterior dicitur esse, quia conuersio vt conuersio nempe simpliciter dicta siue passiua est actus siue forma simpliciter soluens terminum a quo, cum eam solum denominet conuersum, ac proinde si subsistia quae est terminus a quo vere desinat ex positione vel successione alterius subsistiae licet ea non producatur de nouo, nihilominus subsistia quae est terminus a quo dicitur substantialiter conuerti, et per ~~ita~~ consequens huiusmodi conuersio est proprie et simpliciter conuersio substantialis, licet conuersio activa soluat id quod dicit in recto sit actus et forma accidentalis substantiae in quam fit conuersio.

Obiicies: ois conuersio substantialis naturalis exigit productionem subsistiae in quam fit conuersio ~~ut~~ vt inductione patet. Et etiam quaelibet alia conuersio substantialis exigit huiusmodi productionem, cum sit par ratio. Rs negando seq: ratio disparitatis est, quia conuersio substantialis naturalis non potest fieri nisi in vno et eodem esse communi vtriusque formae nempe ipsius subsistiae conuertentis siue in materia prima ipsiusdem substantiae communi, ita vt contrario vnius formae substantialis expellat eam et destruat alteram formam, hocla non potest fieri aliquo eo quod ex materia prima et forma substantiali de nouo in illo esse fiat siue producatur subsistia succedens subsistiae conuertendae, et ideo conuersio substantialis naturalis necessario exigit productionem subsistiae quae est terminus ad quem eiusdem conuersionis. Verum conuersio substantialis in communi siue secundum se tantum exigit, vt substantia

quae

quæ ē terminus ad quem conuersionis succedat alteri substiæ in aliquo munere, ita vt per ~~eand~~ suam successionem eandem substiam destruat, siue ipsa de nouo producatur, siue tm̄ de nouo adducatur, vel succedat in munus prioris substiæ, id e. sufficit ad hoc vt conuersio sit desitio et transitus vnius substiæ in aliam, in quo consistit rāo ē definitio substialis.

Obycies: ad conuersionem substialem necessario requiritur vt substia quæ ē terminus a quo conuersionis siue quæ conuertitur destruatur. Et etiam ad eandem conuersionem requiritur vt substia quæ ē terminus ad quem conuersionis ē in quam altera substantiæ conuertitur de nouo producatur; ē e. par rāo, alioquin n̄ erit conuersio substantialis. R negando rseq: rāo disparitatis ē, qa conuersio substialis, vt pt̄ ex ipsius definitione, importat desitionem substiæ quæ conuertitur, substia e. n̄ pt̄ conuerti vel transire in aliam substiam, nisi in seipsa destruatur ac desinat, contra vero definitio conuersionis substialis tm̄ exigit, vt substantia in quam fit conuersio, succedat priori substiæ eamq destruat, siue huiusmodi ꝑ successio fiat per productionem substiæ in quam fit conuersio, siue ita fiat vt aliqua substia præexistens succedat in aliquo munere substiæ quæ conuertitur ē sit incompoibilis vel opposita conseruaōi eiusdem substantiæ.

CAPVT. II.

An per consecrationem fiat vera conuersio panis in Chri corpus, et vini in sanguinem?

Negant Lutherani, qa putant in Eucht̄ia remanere panis substiam vna cum Chri corpore; idem negant Calvinistæ, qa negant Chru secundum substiam sui corporis vel sanguinis ēe præsentem in Eucht̄ia.

Propositio Catholica ē per consecraōem panem vere conuerti in Chri corpus ē vinum in sanguinem. Pbt̄ 1mo ex definitione ē declaraōe Concily Lateran sub Innocent. 3 can. 2 qui refertur in in capit. firmiter de summa Trinitate. ex Concilio Florent. in decreto Eugeny 4 § tertium ē. ē ex Trid. sess. 13 cap. 4 ē can. 2 quorum Conciliorum verba hic n̄ referimus, qa capite sequenti necessario referenda st.

2do pbt̄ ex Patribus, Chrysost. e. homil. 83 in Matth. ait Chrum ēe illum qui panem ē vinum in altari sanctificat ē transmutat. Nissenus in oraōe Cathech. cap. 27 asserit Dei verbo

panem

panem in Chri corpus transmutari, et paulo inferius virtute eiusdem verbi nras quae apparent transelementari. Et Cyrillus Alexand. in epla ad Carosinum ait illa quae in altari offeruntur a Chro immutari in veritatem propriae carnis. Damasc. lib. 4 orthodoxae fidei cap. 14 docet panem et vinum mirabili modo converti in Chri corpus et sanguinem. idem docent alij Patres quos habes apud Suarez disp. 50 sect. 1.

Denique pbr rade: qa substia panis per consecraoem desinit ee sub specebus panis et desinit ee in se, nempe ex positione corporis Chri sub accidentibus panis, idem dicitur de substia vini &c. Ergo panis per consecraoem vere convertitur in Chri corpus. Conseq. ptt. Ans pbr: imo quoad priorem partem, nempe qd substia panis per consecraoem desinat ee sub specebus panis, qa si panis substia per consecraoem n desineret ee sub specebus panis, sequeretur verba illa consecraois sive Chri: hoc est corpus meum n ee vera, sed hoc e falsum et haereticum. Ergo. Minor et conseq. ptt. seq: ma: pbr: ut vera sint illa verba, hoc est corpus meum, necesse e ut sub accidentibus panis sit Chri corpus, ut per se ptt, atqui si sub illis eet substia panis verba illa n eet vera. hoc a. pbr: qa pronomen illud demonstrativum hoc supponit pro substia contenta sub accidentibus panis et eadem ~~sub~~ accidentia sustentante, ita ut sit idem dicere hoc e contentum sub his accidentibus, atqui si panis substia eet sub illis accidentibus et eadem sustentaret, pro eadem substia supponeret pronomen hoc, et per consequens verba consecraois sive Chri hoc est corpus meum vera n eet si panis substia n eet idem cum Chri corpore, qd e oio falsum.

R. dere quis poet pronomen demonstrativum hoc supponere vage vel indefinite, et ideo n significare oe contentum sub accidentibus panis sed saltem aliquid ex contentis, ac proinde verba consecraois ee vera, etiamsi substia panis remaneat simul cum Chri corpore sub accidentibus panis consecratis. Sed contra e, qa pronomen hoc vere n supponit vage vel indefinite, sed determinate pro toto vel oi contento sub accidentibus panis, quibus mediantibus fit demonstrao per illud pronomen hoc; id a. pbr: qa si v: g: in aliquo marsupio sit aurum et argentum, et aliquis ostendat alteri illud marsupium et dicat: hoc e aurum; falsum dicet, qa pronomen hoc demonstrat oe. vel totum ~~contentum~~ contentum sub marsupio, et tantundem in eo casu e dicere, hoc est aurum, atq totum contentum in hoc marsupio e aurum, ut ptt ex cuius modo loquendi. Ergo similiter si sub accidentibus panis simul cum Chri corpore contineatur etiam substia panis falsa erit illa propositio: hoc est corpus meum; qa sensus e totum contentum sub his accidentibus e corpus meum, qd eet falsum si etiam post

conse=

consecracem remaneret substantia panis.

Ad 2 dicit 2do hoc modo: Deus potuit efficere per consecracem vt Chri corp continetur in ipsa panis substa, ita vt sensus Morum verborum hoc est corpus meum sit hic: contentum in hoc pane è corpus meum, in hoc a. casu vera è est propositio consecrandis è tri post consecracem remaneres substia panis cum ipso Chri corpore sub accidentibus consecratis, ac proinde ex veritate verborum Chri n pt colligi panis absentia. Sed contra è, qa si sensus è est contentum in hoc pane è corpus meum deberet superaddi aliqua alia particula, qa pronomen illud hoc n sufficienter id significaret, ptt: qa quotiescunq ostendatur aliqua res quæ neq ex vi horum neq naliter è contentiua alterius, è de illa per verbum est enuntiatur vel affirmatur hæc, nulla è rtio nec vllum principium unde collegatur, id ostendatur illa res vt formaliter continens aliam quæ de ipsa affirmatur, ac proinde ex cui modo loquendi propositio accipietur in eo sensu vt per ipsam significetur identitas inter rem demonstratam, è ipsum prædicatum vel rem affirmatam, id si per eandem propositionem significetur, id res demonstrata contineat rem affirmatam, sensus reputabitur ab omnibus aquiuocus è fraudis inductiuus, hoc a. ptt: qa si quis in pomo v: gr. occultet aurum, è deinde pomo ostendo dicat: hoc è aurum, qa pomum non ex cui vsu horum neq naliter è contentiuum, qui illud dixerit aut euidenter dicere existimabitur aut, qa n è ita stultus vt putare potest id pomum sit aurum, censebitur aquiuocare, ita vt unum intendat è de altero significet, è ideo propositio illa n censebitur è vera iuxta cuiusmodum loquendi, id etiam affirmandum est de illa Chri propositione si haberet sensum in responsione intentum, id a. admittere nefas è.

Ad 3tio pt sensum verborum Chri è hunc: id hic continetur, siue continens sit panis siue eius accidentia, è corp meum siue Chri, qui sensus verus è, etiamsi cum Chri corpore panis substantia remaneat sub accidentibus consecratis. Sed contra è, qa si contentum demonstretur per continens nisi determinate cognoscatur continens n pt illigi id nam sit contentum id demonstratur, qa demonstrando continens facimus vt contentum innotescat ipsum continens, quare si continens sit indeterminatum, vt est in presenti casu, n pt continens demonstrari, ita vt per ipsum demonstretur contentum. Id si forte dicas sensum propositionis è, contentum hic, id è, hoc loco è corpus meum. Contra è, qa per particulam hoc n demonstratur contentum in loco, sed eadem particula per accidentia panis demonstratur contentum sub illis, vt patet ex communi modo loquendi.

Quarto Ad 4ti

Quarto Rderi pt etiamsi sub accidentibus panis eius substia remaneat cum Chri corpore nihilominus verba consecrationis ee vera, eo qd per ipsa panis substia hypostatice fiat unita Verbo diuino, e sensus verborum consecrationis sit, contentum sub his accidentibus qd e panis e corpus meum, vt voluit Rupertus Abbas in cap. 6 Ioanis ad illa Chri verba: panis quem ego dabo caro mea e. Sed contra e, qa huiusmodi vnio hypostatica e oio inaudita in Ecclia neq sine temeritate pt asseri. 2do contra e, qa neq per huiusmodi vnionem saluatur veritas propositionis smtalis. pbt: qa per vnionem hypostaticam n fit vt pars naa vere poit per verbum est prædicari de toto aut totum de parte, vnde n pt dici, Chri corpus vel Aia e Deus, qa Deus e suppositum, corpus a. Chri vel Aia n e suppositum, itaq cum corpus in illa propositione hoc est corpus meum ponatur pro altera parte humanitatis Chri, vt infra constabit, panis a. sit suppositum, n poet contentum sub accidentibus qd e panis prædicari de Chri corpore aut Chri corpus de eodem contento, sicut nec Aia pt prædicari de corpore.

Deniq pt responderi, quamuis substantia panis remaneat sub his accidentibus cum Christi corpore, verba tamen consecrationis ee vera, eo qd panis per eadem verba hypostatice vniatur Christi corpori, vt voluit quidam Ioannes Parisiensis apud Waldensem tomo de Sacramentis cap. 65. Sed contra e, qa etiam huiusmodi vnio hypostatica e eodem modo noua e temerarie asseritur. deinde contra e, qa cum Christi corpus n subsistat nisi subsistentia Verbi, n pt hypostatice assumere panem vel eius naam, nisi ex eo qd Verbum hypostatice assumat illam, hoc a. posito panis subsisteret eadem subsistentia, qua subsistit Christi corpus, e per consequens subsisteret subsistentia Verbi, atq ita panis n assumeretur hypostatice a Chri corpore sed a Verbo, qd n concedit Parisiensis. deniq contra e, qa etiamsi panis posset hypostatice assumi a Christi corpore, adhuc prædicatio illa contentum sub his accidentibus qd e panis e corpus Christi n eet bona, ratio e, quia cum panis sit ens integrum e natura completum, hoc ipso quod subsistit e suppositum, corpus autem Christi prout est altera pars humanitatis n e suppositum, e ideo prædicta prædicatio fieri n pt, sicut neq dici pt Verbum e Aia aut Verbum e corpus Chri, quia licet corpus e Aia Christi subsistant subsistentia Verbi, n tn subsistunt vt suppositum, atq ex hactenus dictis ptt nonnullos male asseruisse seclusa Ecclesiæ auctoritate, n poe ex Scriptura probari absentiam panis in hoc Sacramento, cum

verè

vere id probetur ex germano sensu verborum consecraōis siue Christi.

Iam verò pbt 2da pars antecedentis argti supra facti ad probandam nrām conclioem, quæ pars erat: substantiam panis per consecraōem desinere ēe etiam in se. id.a. pbt: qa per consecraoem accidentia panis desinunt ēe dispositiones maā panis ad formam eiusdem &c per ~~fiam~~ consecraōem forma panis desinit, qa necesse ē formam substantialem desinere ad desitionem dispositionis necessariæ, desinente.a. forma panis nec succedente alia in eius locum n̄ ē cur amplius conseruetur maā panis in qua erat forma panis, ac proinde per consecrationem desinit forma, maā, ē tota substantia panis. qd.a. forma panis desinat ex positione corporis Christi sub accidentibus panis, vt dictum in eadem 2da parte antecedentis prædictæ rationis pbt: qa ex vi verborum consecraōis ita ponitur Chri corpus sub accidentibus panis vt ea sustentet ē quidem adæquate, vt colligitur ex veritate eorundem verborum &c ex positione corporis Christi sub accidentibus panis destruitur connexio substiæ panis cum ipsius accidentibus, quæ connexio consistebat in sustentāte quam panis raōe suæ maā exercebat circa eadem accidentia. destruitur, inquam, qa duæ sustentationes totales eorundem accidentium n̄ possunt saltem realiter ēe simul, ē adueniente altero necessario altera recedit siue destruitur, ac proinde destructio prædictæ sustentationis quam panis substantia exercebat circa accidentia sua, sicut importatur a veritate verborum Imtalium, ita etiam causatur a positione corporis Christi sub accidentibus panis.

Obycies: ad veritatem verborum consecraōis n̄ requiritur vt substantia panis desinat, sed sufficit si desinat vnio ē nexus inter substiam panis ē ipsius accidentia siue conflatum ex panis substia ē ipsius accidentibus vt ē quoddam compositum, etiamsi ipsa panis substantia alio translata conseruetur, ita vt n̄ amplius contineatur sub accidentibus quibus prius ipsa continebatur, ē postea continetur Christi corpus &c ex veritate verborum consecrationis n̄ colligitur desitio substiæ panis. Rx

Rx ex veritate verborum consecraōis colligitur n̄ solum destrui compositum ex panis substia ē eius accidentibus, sed etiam ipsam panis substantiam desinere, hoc.a. ex veritate eorundem verborum colligitur suppositis naturis rerum ē qd n̄ absq necessitate fingatur nouum miraculum, siquidem ex vna parte habemus propter veritatem eorundem verborum n̄ pōe, vt constat ex supra

dictis

dictis, substantiam panis manere sub accidentibus suis; ex altera vero parte constat n̄ pōe nāaliter manere substiam spoliatam suis accidentibus, et ideo dicimus per verba consecraōis substantiam panis destrui. praeterea ex veritate eorundem verborum suppositis rerum naturis colligitur destrui formam substantialem panis, q̄a fōa māalis quando totum corrumpitur perit, siquidem tunc pereunt dispositiones necessario requisitae ad conseruaōem formae māalis, et in casu nro quamuis accidentia panis n̄ pereant, pereunt tn̄ in raōe dispositionis ad formam panis, quatenus desinunt informare et disponere eius māam eo q̄d ab ipsa separentur. deniq eodem modo ex verbis consecrationis colligitur n̄ manere māam panis, q̄a māa panis per eadem verba separatur a forma panis et ab omnibus panis accidentibus, neq transit ad aliam formam substantialem cum ad eam n̄ possit disponi ab vllo agente nāali, neq transit ad alia accidentia, q̄a nullum ē agens nāale q̄d in huiusmodi māam, vtpote separatam ab omni quantitate possit agere, ac proinde n̄ ē cur eadem māa debeat conseruari in rerum nāa. adde q̄d si māa illa separata ab omni quantitate conseruaretur a Deo, deberet in instanti quo separatur reduci ad aliq̄d indiuisibile loci, nimirum per aliquam actionem et aliq̄d supernāale superadditum, aut certe per aliquid supernāale conseruari in aliquo loco diuisibili, ita tn̄ vt eet tota in toto et tota in qualibet parte loci.

Quod si dicas māam illam separatam ab omni forma et ab omnibus accidentibus conseruari a Deo in eum finem, vt postea quando Chri corpus desinit ēe sub accidentibus panis per eorum mutaōem eadem māa in locum corporis Christi succedat ad sustentanda eadem accidentia. Contra ē, q̄a hac raōe n̄ vitatur miraculum reducendi māam ad locum indiuisibilem, vel ponendi illam totam in aliquo toto loco diuisibili et totam in qualibet eius parte. 2do contra ē, q̄a māa nāa sua n̄ exigit conseruari propter huiusmodi finem, alioquin ex nāa sua exigeret alterum ex praedictis miraculis; atq ex his ptt, nisi velimus absq fundto confingere miracula, dicendum ēe q̄d colligatur n̄ solum panem vt totum quoddam ē sed eius etiam formam et māam conuerti in Chri corpus, q̄d etiam significat Concilium Trident. sess. 13 cap. 4 dum asserit propter veritatem eorundem verborum semper in Ecclesia persuasum fuisse, q̄d per consecraōem fiat conuersio totius substantiae panis in substantiam corporis Dni, et totius substantiae vini in substantiam sanguinis.

Obycies: propositio illa hoc est corpus meum vera ē,

si panis

si panis verificat de in ⊕ quamvis id contingat per simplicem corruptionem panis nulla intercedente conversione & ex veritate verborum consecrationis h colligitur propria conversio panis in Christi corpus. Antecedens pbt: qa si Christi corpus ponatur sub accidentibus panis, & panis sta desinat et eius destructio h pendeat a positione corporis Christi sub ijsdem accidentibus hic hodiernus ille propositio erit vera.

R. per distinctionem Antecedentis, nulla intercedente conversione propositio illa de vera speculative loquendo per positionem corporis Christi sub accidentibus de panis destructionem qua a positione corporis Christi h dependet concedo, de vera practice loquendo nego Ans, neq; eadem propositio sine conversione panis potest esse vera secundum significationem practicam & operativam rei significatae, qa posita illa significatione necesse est ex vi eiusdem corpus Christi poni sub accidentibus panis, & per consequens ob veritatem verborum consecrationis, qua veritas abq panis destructione h potest consistere, necesse est panis substantiam desinere et sub accidentibus panis, imo desinere simpliciter cum h possit naturaliter remanere, vt constat ex supradictis, qd a. verba illa consecrationis debeant habere significationem & veritatem practicam, constat ex eo qd etiam in reliquis sacramentis eorum forma habet similem significationem & veritatem, & ex eo qd illa eadem Christi verba quae repugnat h esse vera, ad rei veritatem necessario exigunt accidentium separationem a substantia panis.

Obicies 3tio: conversio vnius rei in aliam h fit et esse abq subiecto communi manente sub vtrq termino, qd subiectum transeat de vno de in aliud, sed in consecratione nullum subiectum cone, siquidem tota panis substantia desinit & in consecratione h fit vera panis conversio. R. maiorem esse veram si intelligatur tantum de conversione naturali siue facta vi agentis naturalis, cuius rei ratio est, qa agens naturale a nihil potest agere vel producere, aut corrumpere nisi in subiecto, falsa tn est eadem maior, si intelligatur secundum totam vniversalitatem quam potest habere, qa cum divina virtus possit etiam ipsum primum subiectum producere & destruere, eadem virtute diuina fieri pt conversio in qua nullum interveniat subiectum commune siue manens sub vtrq termino, quamvis et in huiusmodi conversione necessarium sit aliquid commune vtrq termino, vt constat ex supradictis, cum igitur in consecrato maneant accidentia panis, sub quibus

prig

priuserat substantia panis, cui succedit Chri corpus, quod cum eadem panis substantia respectu eorundem accidentium habet aliquam incompossibilitatem mirum n̄ ē si per consecrationem fiat vera conuersio, quamuis in ea sit nullum commune subiectum vtriq termino eiusdem conuersionis.

Quod si dicas cum Durando in 4. dist. 11. q. 3 art. 5. qd mana panis post consecrationem remaneat ē incipiat pertinere ad Christi corpus, sicuti alimenti mā post nutritionem incipit ēe pars aliti. Contra ē, qa hoc ē nimis absurdum, siquidem inde sequeretur Christi corpus quotidie magis ac magis augeri ē iam excreuisse ad maximam quantitatem, atq conuersionem panis in Christi corpus potius ēe transformationem quam transubstantiationem, qd ē contra veritatē Catholicam, vt infra constabit. Adde qd Christi corpus per consecrationem substantialiter mutaretur, qd ē contra communem Doctorum sensum, sicut etiam idem absurdum rursum sequeretur si Durandus assereret Christi corpus, cum ipsum desinit esse sub speciebus Sacramentalibus, amittere ē derelinquere mām panis iam acquisitam per consecrationem.

Obycies 4to: conuersio n̄ pt ēe absq incompossibilitate earum rerum inter quas ē conuersio per quam vna res desinit ex positione vel præsentia alterius, sed præsentia corporis Christi sub accidentibus panis nullam ht incompossibilitatem cum substantia panis respectu eorundem accidentium, corpus e. Christi n̄ ē sub accidentibus tanquam subiectum in quo illa sustententur, sed tantum ē illis intime præsens ē totum in toto ex illo aggregato, ē totum in qualibet parte sicut ē Deus, ē sicut pōt ēe aliqua alia substantia spiritualis vt Angelus cuius præsentia nullam ht incompossibilitatem cum substantia panis, ē sicut probabile ē de facto Dæmonem interdum ēe totum præsentem toti corpori humano a se obsesso ē totum singulis eius partibus.

R. negando minorem, vere e. præsentia corporis Christi ht incompossibilitatem ē quidem physicam, cum substantia panis sub ysdem accidentibus, nam cum Christi corpus ita sit præsens accidentibus panis, vt ea sustentet in genere causæ efficientis, vt infra dicemus, neq accidentia posita tali sustentatione sint capacia sustentaōis quam nāaliter ht substantia panis, eo qd nullus effectus satem nāaliter loquendo possit simul pendere a pluribus causis totalibus, sequitur præsentiam corporis Christi sub accidentibus panis esse etiam physice incompossibilem cum substantia panis præsente accidentibus eaq sustentante.

Ad can=

Ad eandem obiectionem Rdet Koningh dub. 4. in art. 4. quæst.is 75 S. Thomæ corporis Christi positionem sub accidentibus panis habere connexionem moralem cum desitione panis, qd idem e atq præsentiam corporis Christi sub accidentibus ee cum præsentia panis incompossibilem moraliter, siue ex decreto Dei nolentis conseruare panem præsente corpore Christi, atq hoc docet sufficere ad veram conuersionem. qd a. id sufficiat pbt: qa si Princeps alicui conferat præturam auferendo illi Senatoris officium qd prius habebat, vere diceretur conuertisse Senatorem in Prætorem, etiamsi potuisset illi relinquere vtrumq officium. similia docet Vasquez disp. 183 cap. 2. Sed ho contra hanc responsionem e, qa si ponatur tm incompossibilitas moralis inter præsentiam corporis Christi e panis præsentiam sub accidentibus eiusdem, siue moralis tantum dependentia desitionis panis a positione corporis Chri, conuersio panis in Christi corpus n videtur ee conuersio physica sed tantum moralis, e per consequens n erit conuersio perfecta e simpliciter dicta.

Quodsi dicas moralis causalitas e causalitas simpliciter, vt pbt ex eo qd merita dicuntur simpliciter causa beatitudinis, e Sacramenta causa gratiæ, & e connexio siue oppositio solum moralis inter terminos conuersionis sufficiet ad conuersionem simpliciter dictam. Rx falsum ee qd causalitas moralis sit causalitas simpliciter; qd si Theologi absolute solent dicere merita ee caam beatitudinis, dico eos de hoc modo loqui, quatenus agunt de rebus moralibus, e y: qui de moribus tractant caam moralem absolute appellant causam e bene, eo qd rae maæ de qua agitur facile illigitur de qua causa illi loquantur. ad illud a. qd dicitur de Sacramentis respectu graæ, Rdemus Theologos communiter cum S. Thoma docere Sacramenta physice causare graam, quare mirum n e si simpliciter dicant Sacramenta ee causam graæ; qd si aly Theologi aliter sentiant, e nihilominus eodem modo loquendi vtantur y n videntur adeo cohærenter loqui. ex quo pbt qd licet apud aliquos moralis oppositio e connexio terminorum conuersionis sufficiat ad conuersionem ab ipsis simpliciter dictam, n tn sufficit ad conuersionem perfectam e simpliciter dictam apud homines e præsertim apud eos ad quos ipsa conuersio pertinet nempe apud physicos, verum quia hæc quæstio, vt constat, est de nomine, in ea n e amplius immorandum.

Caput. III.

CAPVT III

An conuersio panis in Christi corpus in instanti sit substantialis?

Certum est apud omnes Catholicos conuersionem panis in Christi corpus et vini in sanguinem esse conuersionem substantialem et transubstantiationem. Constat ex definitione Concilij Lateran. sub Innocent. 3 can. 1. qui refertur in in cap. firmiter § vna vero de summa Trinitate. vbi dicitur Christi corpus et sanguis in Sancto altaris sub speciebus panis et vini contineri transubstantiatis pane in corpus et vino in sanguinem potestate diuina. ex Concilio Trid. sess. 13 cap. 4 vbi dicitur ex illis Christi verbis, hoc est corpus meum persuasum semper in Ecclesia fuisse, per consecrationem fieri conuersionem totius substantiae panis in substantiam corporis Christi, et totius substantiae vini in substantiam sanguinis, quam conuersionem asserit conuenienter et proprie ab Ecclesia appellari transubstantiationem. praeterea constat ex eodem Concil. ibidem can. 2. vbi dicit anathema negantibus praedictam conuersionem, quam quidem conuersionem Catholica Ecclesia aptissime transubstantiationem appellat. Eadem vero conclusio probatur etiam ex ijs Christi verbis hoc est corpus meum, ex quorum sensu non solum colligitur desitio panis, vt constat ex supradictis, sed etiam quod Christi corpus contineatur sub accidentibus panis, sicuti prius continebatur panis substantia, hoc est, quod accidentia panis sint appropriata Christi corpori, ita vt mediantibus ijsdem accidentibus vere demonstretur idem corpus, sicut ante consecrationem mediantibus ijsdem accidentibus demonstrabatur ipsius panis substantia, praedicta vero Christi corporis continentia passiua sub accidentibus panis siue eorum appropriatio ad Christi corpus consistit in hoc, quod in locum et munus substantiae panis Christi corpus successit, et quod sicuti prius substantia panis substat suis accidentibus eaque sustentabat in genere causae materiales, ita Christi corpus post consecrationem substet ijsdem accidentibus, eaque sustentat, non quidem in genere causae materialis, cum hoc sit indecens, eo quod sustentare in hoc genere sit perfici et pati, sed in genere causae efficientis, quod ex illis Christi verbis colligatur fidicta continentia et appropriatio quia si Christi corpus non contineretur sub accidentibus modo explicato sed tantum esset intime praesens, vt est Deus et sit esse Angelus, tunc sicut demonstrando eadem accidentia non posset dici hoc est Angelus vel Deus, ita neque vera esset illa propositio hoc est corpus meum, cum ergo ex verbis consecrationis colligatur quod substantia panis transeat in Christi corpus substans accidentibus eiusdem panis modo explicato, sequitur per consecrationem fieri conuersionem substantiae in substantiam, et per consequens veram conuersionem

sub=

stantialem siue transubstantiacem panis in Chri corpus &c. verum
licet conuersio quæ fit in sto Eucharistiæ substantialis sit ex parte
termini a quo, eo qd sit destructio substantiæ panis, n tn videtur esse sub=
stantialis ex parte termini ad quem nisi per verba consecrationis
Chri corpus reproducatur vel conseruetur, vel certe ipse per producatur
aliquis modus substantialis, ac proinde circa hanc difficultatem magna
est inter Theologos controuersia.

Primo quidam ad soluendam difficultatem asserunt
in hac conuersione substantiali includi actionem aliquam nouam effec=
tiuam corporis Chri siue quia de facto est de nouo influat et substantiale
ut terminum ad quem eiusdem conuersionis siue in Chri corpus. quam
actionem dicunt esse diuersam ab ea qua primo reproductum est, et ab ea
qua nunc a Deo conseruatur in Celo. Sectatores tn huius sentiæ
n eodem modo loquuntur. quidam s. recentiores neq rem nec nomen
productionis refugientes aperte concedunt Chri corpus licet iam exis=
tens in Celo, nihilominus per consecrationem de nouo vere et propriè pro=
ducit, et per consequens fieri de nouo per conuersionem substantialem
qua panis conuertitur in Chri corpus. cum his consentit Roninge
nus q. 72 dub. 2 in art. 4. q. 1. 75 vbi simpliciter et absolute conce=
dit Chri corpus in hoc sto Eucharistiæ sacrij reproduci. Alij tn volunt
actionem qua Chri corpus ponitur sub specie panis esse potius nouam
conseruationem quam productionem, qa aliunde supponitur Chri corpus
iam tunc productum. ita Suarez disp. 50 54. alij eodem fere mo=
do loquuntur Gabriel in 4. dist. 11. q. 1. art. 3. dub. 2. nonnulli
etiam alij referri solent pro hac sentia, quos tn in ea n esse ostendit
Vasquez disp. 181. cap. 5.

3do alij, vt conuersio Imitalis possit dici substantialis
siue transubstantiatio etiam ex parte termini ad quem, docent in
eadem conuersione interuenire reproductionem cuiusdam modi substan=
tialis in Chri corpore ratione cuius idem Chri corpus realiter et substantialiter
continetur in hoc sto. alij hunc modum dicunt esse habitudinem
substantialem continentiæ partium corporis Chri ad accidentia, ratione
cuius habitudinis Chri corpus dicitur esse contentum sub accidentibus
panis. ita Pallatius in 4 dist. 11. q. 1. Valentia q. 3 parte 3.

Primo tn Dicendum est in conuersione ~~substantiali~~,
~~nulli~~ Imitali nullam interuenire nouam actionem, qua in Chri
corpus influat et substantiale siue reproducendo vel reproducendo siue
conseruando. hæc propositio est ex mente D. Thomæ q. 78 art. 5.
vbi voces verba consecrationis n efficere vt corpus Chri sit corpus Chri,
sed vt contentum sub specie sit corpus Chri. Magister in 4 dist. 11.

vbi

vbi ait Chr corpus in conceptione sancta deinceps n formari. Bona-
ventura dist. 10 par. 2 art. 1. q. 1. vbi docet per creationem fieri vt id quod
n erat sit, per transubstantiationem, vt id quod erat alibi vt alibi. Steph.
Vinton. lib de Eucha ad obiect. 150 vbi docet esse calumniam impor-
tam ab haereticis qd Catholici doceant corpus Chri in consecratione vere fieri,
cum tn solum doceant Christum fieri praesentem accidentibus. Bellarm.
lib. 3 de Eucha cap. 18. Vasquez disp. 185 cap. 6. Prima pars
propositionis pt probari ex Catechis. Pij V. p. 2 cap. 4 part 31. vbi
dum agitur de modo quo Chrs venit e in hoc Smto, dicit n venire
e per creationem, creari s. inquit, corpus Christi minus credibile e, si
at ne in cogitationem quidem cadere pt. e parte 34 docet substiam panis
converti in corpus Chri absq ulla Dni mutatione, nec s. Chrs generatur
aut mutatur dat angeeit sed in sua substia totus permanet. Sbtra
tione tota scilicet: qa nullum e solidum fundtm ponendi, in conversione
Smtali actionem novam influentem e substiale in Chri corpus sive pro-
cendo vel reproducendo sive conservando huiusmodi actio n e ponenda.
Conseq. si verum istes pt: qa entia n multiplicanda sine necessitate.
adde qd huiusmodi actio e miraculosa, neq miracula absq revelatione
vel cogente ratione asserenda pt. Ans pt: qa si ullum e fundtm asserendi
praedictam actionem, maxime e vt saluetur veritas illis propositionis
Chri hoc est corpus meum, sed illa propositio vera e etiamsi in conse-
cratione nulla interueniat noua actio influens e substiale in Chri corpus,
etenim si ponamus idem Chri corpus per verba consecrationis solum fieri praes
e succedere in locum sive multis substia panis eamq destructa, ad hoc
propositio illa e eq vera.

Qdet Suarez Ecclesiam e Concil. Trid. sess. 13 cap. 4 ex veri-
tate verborum consecrationis deducere, conversionem panis in hoc Smto
e conversionem substialem sive transubstantiationem, atq hoc e fundtu
eur asseratur hanc conversionem influere e substiale in Chri corpus,
cum de ratione conversionis substialis e transubstantiationis sit, vt ipsum
terminus ad quem per illam aliquomodo accipiat e substiale vel in eodem
e conservetur.

Sed contra, qa Ecclesia e Concilium n pt ex veritate verbo-
rum consecrationis deducere conversionem substialem vel transubstan-
tiationem in qua introducitur noua actio influens e substiale in Chri
corpus, siquidem eadem verba, vt dicimus, vera st etiamsi in hac conversio-
ne substia panis desinat solum ex positione corporis Chri, qua tra illus
faciat praesens sive contentum sub accidentibus panis e in ipsum Chri
corpus nullo modo influat e substiale. Deducendum e Ecclesiam e Conci-
lium notae conversionis substialis e transubstantiationis in repraesenta

tn illi-

in illigere conuersionem quæ influat de substiale in suum terminum ad quem fuit in Chri corpg, alioquin Eucha & Concilio tribuitur illa facta sine vllo fundto.

Respondet 2do Suarez conuersionem sm talem n solum requirere necessaria ad verificanda verba formæ consecrationis quocunq modo, sed etiam requirere ea quæ st necessaria ad saluandum qd Deus in hac conuersione operetur modo maxime consentaneo rebus & accommodato significatui verborum, qd absq noua actione influente de substiale in Chri corpus fieri n pt.

Sed contra 2, qa n pt explicari cur noua actio influens de substiale in Chri corpus sit necessaria ad saluandum qd Deus in hac conuersione operetur modo maxime consentaneo rebus & accommodato significatui verborum, cum absq huiusmodi actione significatio eorundem verborum sit ac vera. Confirmatur hæc impugnatio: qa meliq & cæteris paribus n multiplicare miracula, qui a. negant in conuersione sm tali interuenire nouam actionem influentem de substiale in Chri corpus pauciora ponunt miracula in hac conuersione, siquidem n ponunt nouam illam actionem miraculosam influentem de substiale in Chri corpus qd aliunde sufficienter st illa de, qd a. secluso directa actione sm coetera paria contrat, qa sine illa Chri corpus & æque, prius reb sicabq sm talibq & æque permanet ad nutrimentum fidelium & Ecclæ utilitatem. qd si dicas ex positione talis actionis magis elucescere Dei amorem in pcaq humanum, atq inde maiorem ipsum Dei amorem in nobis resultare; contra 2, qa si n sufficiens fundtm asserendi actionem illam miraculosam, profecto innumerabilia ponent asseri miracula prohibita, quæ neq scriptura, neq ex traditione, neq ex reuelatione, neq ex illa historia, vel legitimo testimonio habentur.

Rursum pbt hac ratione 3tio: qa noua actio influens de substiale in Chri corpus, qualis ab aduersariis ponitur in conuersione sm tali, e impossibilis & implicans & conuersio sm talis n involuit huiusmodi actionem. pbs pbt: qa actio qua agens influat in suum suum de substiale implicat, vt videtur habere ex Soui sensu, & ex eo qd ~~agens~~ alias n det necessaria distinctio realis inter producens & productum, & per consequens poet asseri nullam de realem distinctionem inter personas diuinas, præterea poet asseri Deum ita de a seipso vt quidem n pendeat vel producatur ab alio, sed tn vere ac proprie pendeat & producatur a seipso, atqui si in conuersione sm tali daretur noua actio influens de substiale in Chri corpus per huiusmodi actionem, Chrs Dns quando ante mortem suam consecratur, etiam secundum humanitatem influxisset de substiale in suum corpus nuc in suum de vnde quale in suum

& per

et per consequens idem ce. Chri an Dni inadequate sumptum efficienter dependisset a seipso, ga nova actio influens ce substiale in Chri corpus fuisset dependens in genere cae efficientis a verbis ipsis Chri quatenus ipsis erat, et per consequens ce substiale Chri licet inadequate sumptum fuisset dependens a seipso.

Dent aly rae allata probari tm qd in conuersione. in tali n interueniat noua productio corporis Chri eo qd repugnet idem produci a seipso, verum poe idem conseruari a seipso, ac proinde conuersionem sm tale poe inuehere actionem nouam corporis Chri conseruatiuam.

Sed contra e, ga si n repugnat vnum e idem conseruari a seipso pro eodem instanti temporis, nec etiam repugnat qd vnum e idem producatur a seipso, hoc. a. ptt. ga conseruare e dependere in genere cae efficientis, n pt. a. assignari rio cur aliquid poit pro eodem instanti temporis dependere a seipso in genere cae efficientis conseruatiue n a. in genere cae efficientis productiue, sicut e res producta pro instanti quo producitur presupponit existentiam cae producentis, ita e res conseruata pro instanti quo conseruatur presupponit existentiam cae conseruantis, ac proinde vel neutrum vel vtrumq repugnat.

Deniq ptt. ratio: ga actio noua siue productiua siue conseruatiua corporis Chri o interuenit ad conuersionem substialem panis in Chri corpus. Licet ex vi poicta conuersionis Chri corpus neq producatur neq conseruetur adhuc eadem conuersio erit conuersio substialis, et per consequens poicta noua actio siue productiua siue conseruatiua gratis et frustra superadditur. Tris qd pbt: ga ex vi actionis productiue vel conseruatiue corporis Chri neq substia panis separatur a accidentibus suis, vel destruitur, neq Chri corpus ponitur sub ysdem accidentibus, sed hae fient per alias actiones oio diuersas, id e, per actionem productiuam essentia corporis Chri sub accidentibus panis e per actionem qua accidentia eadem conseruantur sine sbto.

Confirmatur hac ratio: ga conuersio substialis nihil e aliud quam transitus siue destio vnius substia terminata ad portionem alterius vel ad eadem portionem dependens, atqui panis destio pt e dependens a portione corporis Chri sub accidentibus panis etiamsi per huiusmodi portionem Chri corpus neq producatur neq conseruetur &c. alij etiam alis rationibus satis firmis probant eandem sententiam, quae videsis apud ipsos q. 3. a. 3. et Vasquez loco citto.

Obiicies 1mo: ex varijs locutionibus Patrum colligit Chri corpus per consecratiem produci vel saltem conseruari, siquidem Cyprianus in serm. de cena Dni dixit Chri corpus in consecrae creari; Hieronymus in epla

ad Heli:

ad Heliodorum ait Sacerdotes conficere Chri corpus. Ambrosius lib. de Smtis cap. 4 ait ex pane fieri corpus Chri. Ro PP. quando dicunt Chri corpus in hoc Smto creari aut fieri nihil aliud eo modo loquendi ~~nihil aliud~~ significare nisi qd virtute verborum consecraois, panis convertat vel transeat aut mutetur in Chri corpus, siquidem Chri corpus in hoc Smto ita constituitur et fit psens ut perinde sit ac si crearetur aut fieret de novo. neq obstat qd PP. ad persuadendam conversionem Smtalem utantur exemplo aquae in vinum a Chro, virgae a Moyse in serpentem conversae, et similibus in quibus terminus ad quem productus est, aut produci solet, in exemplis n requiritur similitudo quoad oia, ut coniter dici solet, huiusmodi e conversionibus Patres tm volunt ostendere poe Deum etiam miraculose convertere panem in Chri corpus, n a. intendunt eodem prorsus modo converti.

Obycies 2do: conversio Smtalis e conversio substiae in substiam et transubstantiao Et terminus ad quem huius conversionis e substia ipsius corporis Chri Dni, et per consequens eadem substia debet per consecraoem effici vel conservari, alioquin pdicta conversio n eet conversio substiae in substiam aut transubstantiao. Ro concedendo terminum ad quem ultimatum huius conversionis ee substiam corporis Chri et eandem substiam effici n quidem secundum suum ee intrinsecum vel substiale, sed in raoe contenti sub accidentibus panis et in raoe substantis ysdem accidentibus, in quo a. consistat ista rao substantis dictum e supra, atq hoc sufficit ut conversio Smtalis poit dici conversio substialis sive substiae in substiam et transubstantiao, aliae etiam afferri solent responsiones quas omittimus eo qd n sint adeo expeditae.

Dices: ad conversionem substialem et transubstantiaoem n sufficit desitio substiae tm in raoe substantis, sed necessario requirit ut eadem substia ~~tendat~~ desinat secundum suum ee substiale. Et similiter si substia quae advenit per conversionem per eam n acquirat suum ee substiale, quamvis acquirat ee substantis huiusmodi conversio n erit substialis neq transubstantiao. Ro negando 2seq: rao disparitatis e, qa, ut supra diximus, ipso noie et conceptu conversionis substialis importatur substantiae conversae desitio, ut ptt ex definitione conversionis substialis quae dicitur ee transitus sive desitio substiae in substiam; contra vero conceptus conversionis substiae n importat terminum ad quem ut productum aut conservatum secundum ee substiale per ipsam conversionem, sed tm succedentem in locum e munus substiae conversae, qd pt habere per actionem oio diversam ab actione productiva et conservativa substiae in quam dicitur fieri conversio, hoc e per actionem qua terminus ad quem fit contentus sub accidentibus termini a quo.

Obycies

Obycies 3tio: n̄ p̄t Chri corpus in Smto Euchtiæ conseruari per eandem actionem per quam conseruatur extra illud & per aliam nouam in illo conseruatur. Ans pbt: qa Chri corpus in Euchtia ē absq suo modo nāali extensionis in ordine ad locum quem ht in Cœlo, diuersus a influxus requiritur ad conseruandam rem sine suo modo nāali, siquidem superaddendum ē id qd confert modus nāalis & cum Chrus in Eucharistia absq suo modo nāali extensionis in ordine ad locum conseruetur, sequitur illum per actionem diuersam ab actione qua conseruatur in Cœlo conseruari in Smto. Rō negando Ans, ex eo a. qd Chri corpus in Smto n̄ hat modum nāalem extensionis in ordine ad locum quem ht in Cœlo, sed alium supernāalem diuersum, sequitur tm̄ actioni, qua Chri corpus secundum suum ēe substiale conseruatur, superaddendam ēe aliam actionem miraculosam qua mediante hat modū supernāalem existendi in hoc Smto, sicuti prædictæ actioni terminatæ ad ēe substiale corporis Chri, superaddita ē alia actio terminata ad modum nāalem quem ht in Cœlo, quapp actio qua Chri corpus conseruat secundum se n̄ variatur intrinsece per superadditionem actionis supernāalis terminatæ ad modum supernāalem existendi in Smto, sicut nec actio qua substia aquæ conseruatur variatur in se ex eo qd illi præter ipsius nāam superaddatur actio conseruatiua caloris existentis in aqua, cum prius illi eidem actioni secundum ipsius nāam ēēt superaddita actio terminata ad frigus existens in aqua.

Obycies 4to: si Chri corpus ēēt redactum in cineres tunc ex vi verborum consecrāois idem corpus produceretur & eadem verba de facto hnt huiusmodi virtutem eamq exercent producendo de nouo Chri corpus. Rō negando 2seq: qa verba consecraois de facto solum hnt virtutem siue ē physicam siue moralem ad verificanda seipsa, hoc ē, ad efficienda ea quæ requiruntur ad ipsorum veritatem, vt ē continentia passiua vel Smtalis psentia corporis Chri sub speebus, cum a. de facto productio corporis Chri n̄ requiratur ad eorundem verborum veritatem (: siquidem idem corpus iam aliunde existit :) neq de facto verba consecraois hnt huiusmodi virtutem licet eam haberent si Chri corpus aliunde n̄ existeret, ed qd tunc talis productio ēēt necessaria ad illorum veritatem.

Dicendum ē 2do per conuersionem Smtalem nullum modū substialem produci in Chri corpus. Bellar. lib. 3 de Euch. cap. 18. Suar. disp. 60. sect. 5. Vasquez 185. cap. 3. ē alij infra referendi, qui docent per conuersionem Smtalem in Chri corpore nihil produci præter modum accidentalem. Pbt: qa Chri corpus per conuersionem Smtalem n̄ acquirit nisi continentiam passiuam sub accidentibus panis, sed hæc n̄ ē modus substialis &c. Minor, quæ sola ē controuersa cum aduersarijs huius propositionis,

pbt:

ubi: qa ꝓ n perfiet in raõe substiæ sed tm in raõe accidentis ꝓ forma aut modo substialis, atqui continentia passiua subtiæ sub accidentibus n perfiet in raõe subtiæ, qa huiusmodi continentia nihil ē aliud quam subtiare accidentibus vel habere accidentia, hoc a. n d perfecto substialis, alioquin habere quantitatem vel calorem aut albedinem ēt perfecto substialis.

Ziro tertio: qa si Chri corpus per conuersionem Sacramentalem acquireret aliquid substiale, sequeretur idem Chri corpus n habere qa substialia in hoc Sacto quæ hꝫ in Celo, neq haberet qa substantialia in hac numero hostia vel in parte quæ hꝫ in reliquis partibus eiusdem hostiæ vel alys hostiis. praeterea sequeretur Chri corpus substantialiter mutari cum desinit ē sub specibus, qꝫ tn d contra eiusdem sensum, d contra Catechismum Concly Trid. d Sy. V. editum loco supra allegato. denique sequeretur aqua cum amittit vel acquirit calorem substialiter mutari, qꝫ si continentia passiua corporis Chri sub accidentibus panis d modus substialis, etiam continentia passiua aquæ sub frigore vel calore erit modus substialis, cum tn nihil aliud sit quam vnio cum re subtiæ cum accidentibus d terminata ad accidentia, quæ vnio neq d in praedicamento subtiæ neq ad rerum reducitur, sed reducitur de praedicamento accidentis ad qꝫ terminatur.

Rectus substian n mutari substialiter per acquisitionem modi substialis, qa modus d eadem res cum illo cuius d modus d per se sumptus n d res. Sed contra d, qa licet modus substialis per se sumptus n ēt res, d tn aliquid substiale. Q dum substia huiusmodi modum acquirit vel amittit, vere secundum aliquid substiale mutatur d per consequens mutatur substialiter. denique contra d, qa licet aliquid nomen rei accipiant id qꝫ pt existere per se, simpliciter tn d ex cōi modo loquendi res d ens conuertuntur, sed modus per se sumptus d ens Q, per se sumptus d res, praeterea modus a re cuius d modus distinguitur tn raõe entis Q, d in raõe rei; neq his obstat qꝫ modus n potest existere sine re cuius d modus, qa neq relaõ praedicamentalis pt existere sine suo sbto, d tn relaõ per se sumpta, vt communis fert opinio, d res Q distinguitur a suo sbto. similiter actio d passio n pt ēe sine suo sbto d termino, d tn per se sumpta d res d distinguitur a suo sbto d termino, vt communis d entia, qd a. relaõ d passio sunt res pt: qa ts in certo praedicamento d ex cōi sensu nihil ponitur in praedicamentis qꝫ n sit ens d res.

Obiicies: Concilium Trid. sess. 13 cap. 1. d can. 1. definit Chri corpus sub specibus Sacramentalibus contineri vere realiter d substialiter, sed hæc verba n possunt ēe vera nisi Chri corpus sit sub ydem specibus per aliquem modum substialem Q. Ad negando min.: Concilium e. illo modo loquendi intendit

tm

tm definire contra Calvinistas qd Chri corpus n solum secundum significatum sed etiam secundum suam substiam sit psens in hoc Smto, qd verum e etiamsi n sit psens per aliquem modum substialem sed tm per aliquem modum accidentalem, sicut etiam Angelus pt ee psens alicui toti corpori absq vllo modo substiali superaddito.

Obycies 2do: Chri corpus seclusa inhaerentia eadem raoe continetur sub accidentibus panis qua prius sub ysdem accidentibus continebatur substia panis, sed haec continebatur per aliquem modum substantialem &c. Rs nego min: continentia e. passiva substiae sub accidentibus cum neq sit in genere substiae neq ad eam reuocetur, eo qd n compleat substiam in raoe substiae, neq etiam pt ee modus substialis.

Obycies 3tio: terminus ad quem conuersionis Smtalis quae e transubstantiao debet ee aliquid substiale, atqui substia corporis Chri n e illius terminus ad quem, cum per ipsam Chri corpus neq producatur neq conseruetur &c aliquis modus substialis in eodem Chri corpore productus e terminus ad quem pdicta conuersionis Smtalis. Rs terminum ad quem conuersionis Smtalis ee substiam, qa Chri corpus substans accidentibus e succedens in munus substiae panis sustentando eius accidentia e terminus ad quem eiusdem conuersionis Smtalis, etiamsi substantia corporis Chri per eandem conuersionem neq producatur, neq conseruetur, neq in eadem substia modus vllus substialis producatur.

Dices: conuersio vt conuersio inuoluit actionem e productionem &c conuersio Smtalis qua e conuersio substialis inuoluit actionem e productionem substialem qua producatur saltem aliquis modus substialis in Chri corpore. Rs negando 3seq: rao e, qa ad conuersionem substialem sufficit si inuoluat actionem accidentalem siue productiuam modi accidentalis, quo substia, quae e terminus ad quem, foaliter constituatur substans e succedens priori substantiae in munus sustentandi accidentia in illis, ita vt per eandem actionem modus ille accidentalis denominetur productus, ex ipsa substia corporis Chri denominetur conuertens e succedens, sicut etiam quando per generaoem hois embrio conuertitur in hoiem, per actionem quam inuoluit huiusmodi conuersio, vnio quidem inter Aiam raoalem e corpus denominatur producta, n tn Aia raoalis participat huiusmodi denominaoem, sed dicitur introducta in maam; ex his a. pt qd licet conuersio Smtalis pdit dici conuersio substiae in substiam, hoc e, conuersio substialis, n tn pt dici actio substiae, qa actio substialis necessario e productiua substiae vel alicuius modi substialis aut eius conseruatiua, e ideo licet Concilia conuersionem Smtalem appellauerint conuersionem substiae in substiam e transubstantiaoem, nunquam tn eam dixerunt actionem substantialem.

Deniq

Denig addendum est licet Chri corpus per consecrationem substantiam neq producatur neq conservetur secundum suam essentiale. neq acquirat illum modum substantialem, vere tn per eandem conversionem idem Chri corpus acquirit esse substantiale, et ideo quando aliqui SS. et alij scriptores Catholici docent Chri corpus in hoc sacto creari vel fieri aut confici ex pane, videntur huiusmodi verbis improprie, vt per illa significent aut velint tm Chri corpus per consecrationem substantiam fieri in ratione substantiae, nec fieri substantiae Eucharistiae, hac a. ratione necesse est illos illigere, qq. urgentes rationes quibus probatur supraponitas conclusiones, praeterquam quod evidens est nonnulla ex eorum Authorum locutiones non posse aliqui proprie, vt cum dicunt Chri per conversionem substantiae creari, quia nec modum. e. annihilationis habet nihilum pro termino ad quem, ita etiam creatio habet solum nihilum pro termino a quo, conversio a. substantiae habet terminum a quo nonhum, et ideo si Chri corpus diceretur per huiusmodi conversionem creari, cuidens est id non posse verificari, nisi improprie.

CAPVT IIII.

An in conversione Sacramentali involuatur productio accidentis in Christi corpore?

Prima sentia negat Chri corpori in conversione substantiae superaddi vllum accidens nec absolutum nec relativum, differunt a. inter se huiusmodi opinionis sectatores, qd nulli vt hucusq in 4 dist. 11 q. 1. d. 2. volunt in hac conversione nihil absolutum vel relativum superaddi Chri corpori vel speciebus substantiae, sed fieri vnum ex corpore Chri et speciebus accidente solum inadiacentia inter vtrumq; alij negant quidquam superaddi Chri corpori, sed volunt ipsis speciebus accidere praesentialem relationem actuae continentiae ad Chri corpus. Alij denq nihil ponunt in Chri corpore, sed addunt ipsis speciebus quendam modum accidentalem ratione cuius accidentia panis nectantur cum Chri corpore illudq continent aut qui est velut quadam virtus tractiua virtuti magnetica similis, quae eadem accidentia secum trahunt Chri corpus quodcunq; ipsa moueantur.

2da sentia docet soli Chri corpori superaddi quendam modum accidentalem ratione cuius Chri corpus vniatur cum accidentibus panis, quo modo hat pro fine, faciendi, similiter vt Chri corpus contineatur sub ipsis accidentibus, et ratione cuius idem corpus moueatur quocunq; moueantur ipsa accidentia. huius sentiae est Paludanus in 4 dist. 11. q. 3. art. 2 num. 24. Gulielm. Parisiensis tract. de Eucharistia d. 1. propie finem. Decima 4 parte

q. 16.

q. 56. art. 4 ad 5. Bellarm. lib. 2 de Eucha. cap. 18. Vasquez disp. 150 cap. 3 et 4. et alij apud ipsum, alios etiam citat Suarez disp. 50; n. 6. hi omnes eadem ratione explicant hanc sententiam.

Dico 3mo. conversio substantialis non fit saltem per solam indivisionem et alias productione curvarum accidentis, vt vultAureolus. Probatur. Quia indivisio et negatio divisionis, seu negatio sequitur vel ad destructionem vel ad positionem alicuius positiui. Et vt ponatur de nouo huiusmodi indivisio debet aliquid destrui vel fieri, seu non potest assignari quid sit id ex cuius destructione huiusmodi negatio vel indivisio consequatur. Et debet consequi ex positione alicuius, hoc a. non aliquid substriale, vt stat ex dictis. Et debet esse aliquid positiuum accidentale, et per consequens conversio substantialis non potest saltuari per solam indivisionem. Prob. 2do. Quia non esset sub speciebus substantiis species substantiales non continere Christi corpus et aliquid negatiuum. Et esset sub omnibus speciebus et aliquid positiuum non substriale, vt constat. Et accidentale.

Dico 2do. conversio substantialis non potest saltuari per solam relationem praedicamentalem superadditam speciebus substantiis ad Christi corpus vel Christi corpori ad easdem species. Prob. Quia omis relatio praedicamentalis consequitur ad aliam aliquam mutationem realem factam vel in fundato vel in termino relationis. Et in conversione substantiali consurgit relatio praedicamentalis in speciebus ad Christi corpus vel in Christi corpore ad species, cohaerendo Christi corpori vel speciebus aliqua alia mutatio realis prior vel actio ad quam illa consequatur.

Addebis relationem illam sive existentem in Christi corpore sive existentem in speciebus consequi ad desitionem substriae panis. Contra. Quia desitio panis ex se non magis respicit Christi corpus quam aliam substriam vel aliud corpus, siquidem desinente pane. Et potest sub eius accidentibus poni Christi aliud corpus atque de facto ponitur corpus Christi. Et non est ratio cur desitio panis sit fundatum relationis existentis potius in speciebus sive ad Christi corpus, vel potius in Christi corpore ad species, quam in speciebus ad aliud corpus, vel in alio corpore ad easdem species.

Addebis rursum desitionem panis vt sit fundatum talis relationis determinari ex eo quod fiat dependenter a positione corporis Christi sub speciebus. sic expresse docent nonnulli aduersariorum. Contra. Quia inde sequitur positionem corporis Christi sub speciebus esse quid originale quam sit praeterita relatio cum ab illa positione dependeat determinatio desitionis panis ad huiusmodi relationem quae determinatio esset de ratione fundati eiusdem relationis, et proinde positio corporis Christi sub speciebus non erit sola desitio panis et Christi corpus sed etiam aliquid aliud, vt patet ex eo quod cum desitio panis et Christi corpus potest esse ab eisdem positione

corporis

corporis Chri sub accidentibus panis necessario debet aliquid superaddi necessarium ad predictam positionem, sed hoc non est relatio, cum ea sit posterior, nam suo fundto et positio corporis Chri sub speciebus praeter relationem involuit aliquid aliud, et per consequens conversio Imtalis vel presentia corporis Chri sub speciebus non potest explicari per solam relationem predicamentalem consurgentem ex desitione panis.

Respondent denique alij relationem istam esse aliquo modo priorem, alio modo posteriorem desitione panis; posteriorem quidem quatenus ipsa relatio in illa fundatur, priorem autem quatenus prius intenditur a Deo corpus Chri existens sub speciebus quam desitio panis, quare dum contra eosdem infertur non desinere panem ex positione corporis Chri, respondent saltem desinere ex eo quod Chri corpus debet advenire quatenus panis desinit conservari ex eo quod Deus vult ut succedere illi corpus Chri sub speciebus. Contra est, quia licet Deus prius intendat Chri corpus existens sub speciebus quam desitionem panis, hoc tamen non facit ut positio corporis Chri sub speciebus sit a parte rei et in executione prior quam panis desitio, sed tantum quod sit prior in intentione Dei, quare panis desitio non habebit a parte rei dependentiam a positione corporis Chri, cum tamen ut una res desinat ex positione alterius necesse sit ut a parte rei desitio illius habeat dependentiam a positione alterius, ideo et una res desinit ex positione alterius, quia ab huius positione desitio illius secundum se ipsam realiter dependet, quae dependentia non potest haberi ab intentione Dei praecise vel absque omni mutatione ipsarum rerum in se ipsis. deinde contra eandem responsionem est, quia non potest explicari per quid desitio panis formaliter determinetur ut sit potius fundtm relationis existentis in Chri corpore determinate ad Chri corpus quam existentis in alio corpore vel terminate ad ipsum, cum desitio non possit et per ipsam relationem determinari ut sit fundtm relationis potius existentis in Chri corpore vel ad ipsum terminata quam existentis in alio corpore vel ad ipsum terminata.

2do probatur scilicet: quia si solum relatio predicamentalis presentiae per consecrationem superadderetur speciebus Imtalibus vel Chri corpori, motis speciebus non necessario moveretur Chri corpus, sed hoc est falsum etc. Minor istat et magis infra patebit Maior probatur: quia si accidentia panis haberent relationem predicamentalem presentiae ad Chri corpus vel contra, similiter Angelus si quo existeret, ut potest contingere, totus toti hostiae et totus singulis eius partibus haberet relationem predicamentalem presentiae ad hostiam vel hostia ad ipsum Angelum, sed ex hac relatione non sequitur quod mota hostia moveatur Angelus etc. neque ex relatione specierum ad Chri corpus vel eiusdem corporis ad species sequitur quod motis speciebus debeat moveri

Chri

Christi corpus, ratio a huiusmodi rei est, quia nexus intercedens inter duo rationes, quarum altera eorum moto moveatur et alterum, et aliquo modo actius, siquidem et aliqua ratio ita a motu alterius, relatio a Sacramentalis nullo modo est actiua, vt constat docent Philosophi, et colligitur etiam ex eo quia neq relationes diuinae sunt actiuae; multis aliis argumentis probari potest eadem conclusio.

Dico 3to. in conuersione substantiali nulla qualitas producitur in specieb, sive virtus motiua corporis Christi similis virtuti magnetica. hanc rationem communis probabimus infra sententiam probantem sequentem, ex hunc a. probatione illius probatio dependet.

Dico 4to. in conuersione substantiali inuoluitur productio modi accidentalis in Christi corpore, ratione cuius modi idem corpus connectitur cum speciebus substantiaeb, sicuti sinus cum vnicem accidentibus connexa erat substantia panis, excepta tamen inhaerentia, et ratione cuius modi fit vt vtrique sit eadem species ibi etiam debeat esse idem Christi corpus, ita vt Christi corpus cum speciebus constituat vnum in ratione mobilis, in hac re conueniunt cum toto in ato dicto. ii q. 2 art. 6. Bellar. lib. 3 de Eucharistia cap. 18 fuertim et ex his colligitur. Vasquez disp. 190 cap. 4 fuertim et. deinde quo pacto et disp. 182 cap. 4 versus finem, et cum multis aliis quos citat Suarez disp. 50 sect. 4.

Ob. secundo: quia Christi corpus per consecrationem sic connectitur cum accidentibus panis vt qui mouet easdem accidentia, vere etiam moueat hoc corpus, vt certum est apud Catholicos, sed hoc non fit constitere sine aliquo modo accidentali inuolutio ipsi corpori Christi per quem modum idem corpus vniatur cum ipsis accidentibus ita, vt ad motum eorum moueat etiam Christi corpus. Et in conuersione substantiali inuolitur productio talis modi in Christi corpore. Minor in qua sola est difficultas probatur, ita talis modus est ab necessario, neq. sine eo fit saluari vel explicari continentia passiua corporis Christi sub accidentibus panis, vt constat ex supradictis, is a. modus superadendus est vel corpori Christi et speciebus, vel solis speciebus, vel soli corpori, non pot a. superaddi corpori Christi et speciebus, quia vel hic modus est duplex vel est vnus. non duplex, quia cum ora potest saluari per vnum modum frustra superaddetur alter, miracula vero et entia non sunt multiplicanda sine necessitate; non vnus quia cum vno modo necessario debeat poni in corpore Christi, vt infra patebit, frustra poneretur etiam in speciebus, hoc est licet multiplicare inherentias illius modi absq necessitate, quia a. talis modus non debeat poni in accidentibus sed in corpore Christi sit. quia deest correspondere modo inhaerentiae vel vnionis quo cum panis substantia accidentia eiusdem panis inhaerebat et cum illa nectebantur, sed hic modus erat in sola mat. panis inhaerens. haec adhaesio est in ipsis accidentibus, vt suppono ex Phia, et similiter in consecratione

vnus

vno tm modo accidentalis superadderetur Chri corpori qui modo sit in eodem corpore inhaerens, et adhaerentia in accidentibus panis, atq hoc etiam infra magis constabit.

Quod a. n repugnet dari talem modum accidentalem pt; in nulla pt assignari rae talis repugnantia vel implicantia, vt patebit ex solutione obiectionum. Et etiam probari pt in presentia qa vnionem receptam in corpore humano et terminatam ad Ptam rationalem eadem Ptia, vt suppono ex Ptia, sta connectitur cum corpore vt qui mouet corpus moueat etiam Ptam et sic modum inhaerentiae receptum in ma et terminatum ad quantitatem ita ma cum quantitate connectitur vt ad motum quantitatis moueatur etiam ma, similiter actio qua Deus conseruat Ptam rationalem vel Angelum sta separata secundum multos adhaerentia Ptia et Angelo vt his motis moueatur etiam perpetua actio. Deinde entitas actionis qua Deus sustentat accidentia substantia, separata vt multi docent ipsemet accidentibus sta adhaerent et cum ys vniuntur vt motis accidentibus moueatur etiam eadem actio et n repugnat dari modum aliquem accidentalem inhaerentem et adhaerentem speciebus panis qui modo in hoc praecise aequiualeat vnioni corporis ~~cum~~ humani cum Ptia et reliquis modis supra enumeratis, vt sicut hi et nexus et vnio eorum rae cuius vno eorum moto moueatur et alterum licet in vno tm inhaereat vel cum eo identificetur et alteri adhaereat, sta rae praedicti modi inhaerentis in Chri corpore et adhaerentis speciebus substantiis idem corpus, cum ipsemet speciebus adeo indissolubiliter connecti pt vt ad motum specierum necessario moueatur Chri corpus, neq eadem species manentes in ratione dispositionis sufficientis ad formam panis pnt ulla ratione separare a Chri corpore.

Obiciunt quidam recentiores: n pt esse in Chri corpore modo illo quo iesuita vniatur accidentibus panis vt ys motis moueatur etiam Chri corpus et per conuersionem substantiae n producitur talis modus in Chri corpore. Hoc pt; qa ots vnio physica supponit ex parte saltem vnius extremi vniti aliqd incompletum physicum rae cuius sit possibilis talis vnio, atqui neq ex parte accidentium panis neq ex parte corporis Chri supponitur ~~illum~~ vllum vnum complementum in genere ad effectum realem resultantem ex illa vnione, qa per ipsam corpus Chri n auxit ab accidentibus panis de caldum vel album nec ab illis illa rae perficitur, i. e. ab ys perficeretur etiam ab ysdem afficeretur et alteraretur, et per consequens est ibi eorundem etiamsi ea n. insentarent, in genere rae mialis, sicut etiam corpus humanum et ibi Ptia rationalis, licet eam n. sustentet, atqui ots pducta sequela est falsa, vt certum est, et n pt poni in Chri corpore pducta modo ex quo eadem sequela

infe=

inferentur.

Ad negando 3as, ad probacem nego dem unionem physicam etiam supnaalem supponere saltem in altero extremo per ipsam unito incompletum physicum sine naale respectu cuig sit possibilis talis unio, atq hoc de facilum manifeste patet, nam datur unio physica inter Angelum v.g. et gratiam habitualem, nec tn eadem unio supponit in Angelo, ullum incompletum physicum vel naale in ordine ad effectum formalem eius: dem unionis vel gratia quamvis ex Angelo possit recipere huiusmodi effectum formalem qui est de filium Dei adoptivum, n tn eum ex sua naa exigit cum idem effectus formalis sicut et gratia habitualis sit supnaalis etiam in Angelo, ac proinde Angelus n sit respectu eius diei incompletus physice vel naaliter quamvis sit eius causa et ideo improprie possit dici incompletus respectu gratiae vel unionis cum ipsa, similiter igitur sit dari in Christi corpore modus supnaalis naae cuig sta idem corpus uniatur accidentibus panis ut cum iaris constituat unum ~~mobile totum~~ mobile, modo explicabo, quamvis neq corpus neq accidentia panis respectu talis modi sint incompleta physice vel naaliter proprie et simpliciter loquendo, licet respectu eius sint incompleta secundum quid vel improprie. quateng ab eo talem effectum formalem quem n exigunt possit recipere, itaq Christi corpus per eundem modum unionis supnaalem in se receptum perficitur quidem in naae mobilis, n tn ita ut illo mediante informetur ab accidentibus panis vel ab eo accipiat de calidum vel album etc, eo quod eiusdem tn modi sit formaliter facere ut ex Christi corpore et accidentibus panis simpliciter sit unum in naae mobilis, nempe ita ut motis accidentibus moveatur et corpus, ex quo patet quod dicti modus tribuit quidem aliquem effectum formalem corpori Christi innominatum quem possumus dicere de mobile ad modum spiritum, sicut et spiritus tribuit de motivum eiusdem corporis, ac proinde ipse de quidem forma corporis Christi, n tn de informaad qua panis accidentia informent Christi corpus.

Dices cum ipsidem recentioribus: si per possibile vel impossibile albedo uniretur cum Angelo licet n denominaret Angelum album ab incaracitatem albi, daret tn illi aliquem effectum formalem innominatum, quod n posset illi uniri quin resultaret aliqs completum ex utroq extremo et similiter si in Christi corpore datur modus uniens ipsum cum accidentibus panis eidem accidentia tribuent aliquem effectum formalem eidem corpori.

Respondeo si albedo tanquam forma uniretur cum alio tanquam cum sto daret illi aliquem effectum formalem saltem innominatum concedo, si a. uniretur illi n ut forma sto sed precise per modum partis facientis cum illo unum mobile totale tunc albedo nullum

effectum

effectum formalem daret Angelo, qa albedo in se haberet vt forma respectu Angeli neq Angelus esset ibi respectu albedinis, vnio in inter albedinem et Angelum est talis vt Angelo et albedini tribueret hunc effectum formalem nempe esse mobile ad motum alterius, atq ex his patet falsam esse conseq: obiectionis.

Dices rurrum cum ijsdem: si pt dari modus vnionis in Chri corpore ratione cuius modi idem corpus sit physice et accidentaliter vnitum panis accidentibus, sequitur posse etiam vnam tam radicalem vniri physice et substantialiter cum alia in eum finem vt hat alligationem ad vnionem et connexionem, sed hoc est falsum, vt videtur patere ex consexu Q et illud vnde sequitur.

Re negando seq: ma: ratio disparitatis est qa vt vnum substantialiter vniatur cum altero debet ~~alterutrum~~ ex illis duobus fieri vnum per se, vt suppono ex Phia, et Tractatu de Incarnatione et per consequens saltem alterum illorum debet esse incompletum physice et moraliter sive proprie, ita vt ex sua natura exigat complem et complementum et perfectionem quam exigit prout est substantialiter et radicaliter inspectum ponit vel formaliter vel aequivalenter ab altero extremo cum quo substantialiter vnitur, cum habere a. nulla sita radicalis respectu alterius sit imperfecta vel incompleta substantialiter ita vt ab ea possit habere vllam perfectionem substantialem ubi naturaliter debitam vel ei aequivalentem, ideo in pt alteri sua vniri substantialiter, sicut nec pt cum nulla alia sita facere vnum per se, contra vero Chri corpus pt per modum ubi superadditus supernaturalem et accidentalem accidentaliter vniri panis accidentibus prese in ratione mobilis, qa vnio est forma accidentalis supernatalis, vt ecoram vnio corporis Chri cum accidentibus sacramentalibus, non supponit ibi suam naturaliter incompletum respectu effectus formalis quem illa pt habere per huiusmodi vnionem vel formam, ita vt illum naturaliter exigat, alioquin talis vnio est forma licet supernatalis vel sacra natura ibi.

Denique objiciunt ydem recentiores: ois vera et propria vnio physica ita alligat vtrumq extremum vt exigat quantum de se qd obiectum et vnum extremum sit etiam alterius Q si vera propria et physica vnio intercedet inter Chri corpus et species panis deberet etiam ex vi illius exigi, vt obiectum et corpus Chri est etiam per concomitantiam illa species panis cum quibus physice vnitur, atq ares in singulis hostiis et in ~~et~~ Calice Chri corpus deberet habere secum accidentia aliarum hostiarum ins ibi: qa ideo sub speciebus Eucharistiae, vbi ex vi verborum ponitur corpus Chri, ponitur etiam per concomitantiam illa et alia accidentia quae sunt in Calice, qa numerum vnio physica corporis Chri cum illa et ydem accidentibus exigit vt nullibi ~~atq~~ ab aliis illis existat tale corpus.

Ro

Rx negando Ans, si in eo sermo sit de quacunq unione physica
e supnaali, ad probaoem a. eiusdem Antecedentis dico unionem phy-
sicam corporis Chri cum Aia e cum accidtibus exigere ut nullibi absq
illis existat tale corpus, qa unio illa e debita Chri corpori e idem corpus
e unitum cum eadem Aia e cum ysdem accidtibus tanquam cum ali-
qua pfectione sibi naaliter debita, per quam exigit ex sua naa, e ideo
exigit ut obicunq ipsum corpus e hat etiam Aiam sive unionem cum ea
e reliqua accidtia quae ht in Coelo ne sit alicubi absq perfectione sibi
naaliter debita, corpus a. Chri raoe unionis Smtalis quam ht cum
accidentibus panis n exigit ut obicunq ipsum e sint etiam eadem acci-
dentia, qa Chri corpus n e unitum per unionem naalem cum ysdem accidentibus
tanquam cum aliquo sibi naaliter debito, e ideo neq Chri corpus exigit
ut obicunq ipsum e sit etiam eadem unio e pdicta accidtia.

Ex dictis ad postremam conclioe colligitur veram ee
etiam praecedentem propositionem ~~huius~~ cuius probaoem in hunc locum reie-
cimus, qua propositione statuimus n dari in accidtibus Smtalibus virtu-
tem motivam corporis Chri similem virtuti magneticae, nam cum extensum
sit ponendum ee in Chri corpore modum unionis cum accidentibus
panis raoe cuius unionis moveatur Chri corpus ad motum eorundem acci-
dentium, frustra superadderetur accidentibus praedicta virtus magnetica,
ac proinde ea n e admittenda. Praeterea pbs n ee in accidtibus Smtalibus
huiusmodi virtutem: qa Chri corpus eodem plane modo excepta inhaeren-
tia continetur sub accidentibus panis quo prius continebatur ipsa panis
substia, ut testatur Catechismus iussu Concilij Trid. e Pij V. editus, cuius
verba supra retulimus, e constat ex coui sensu Catholicorum & pdicta
corporis Chri continentia sub accidentibus panis debet poni quantum
fieri pt similis continentiae substiae panis sub accidtibus suis, sed quam-
vis continentia panis sub suis accidentibus involveret talem connexio-
nem panis cum eius accidentibus, ut ys motis necessario moveretur substia
panis, n tn ipsa ~~po~~ accidtia habebant in se ullam virtutem trahendi
secum panis substiam & male in continentia corporis Chri sub accidtibus
panis includitur virtus motiva superaddita accidtibus Smtalibus similis vir-
tuti magneticae, sed quemadmodum motis accidtibus panis simul movet
substia panis ~~pp~~ solam connexionem fralem intercedentem inter panem
e ipsius accidtia receptam in ipsa panis substia e terminatam ad eadem
accidtia, ita etiam ut servetur proportio inter continentiam panis sub
suis accidtibus e continentiam corporis Chri sub ysdem accidtibus, eadem
continentia explicanda e per connexionem foalem receptam in Chri corpore
absq oi virtute motiva eiusdem corporis accidtibus Smtalibus superaddita,
alioquin sicut n erit debita proportio inter illas duas continentias,

ita

ita bene negari poterit Chri corpg contineri sub accidentibus spiritualibus aut ijs mediantibus vere demonstrari per particulam hoc.

2do pbt: qa continentia passiua panis sub accidentibus includit vnionem fidelem substantiae panis cum eisdem accidentibus & virtus motiua super: addita accidentibus spiritualibus non sufficit vt Chri corpus vere & fidelitter continetur sub accidentibus panis, nequidem virtus illa non vnit fidelitter Chri corpus cum accidentibus panis tum ea quiescunt vt tunc sit ea sola virtus sine vllo noo effectu neq ipsa sit vnio fidelis, deinde neq fidelitter vnit Chri corpus cum eisdem accidentibus dum ea mouentur qa licet Chri corpus tunc moueatur & trahatur ab accidentibus mediante huiusmodi virtute, ille tn modus non est ratio fidelis vnionis corporis Chri cum accidentibus, vt pet se ptt.

Dicet poet non sufficere modum illum vnionis superadditum corpori Chri, qa cum motus corporis supernaturalis existentis sub speciebus spiritualibus sit supernatalis necessario debet assignari aliqua res supernaturalis talis modus, quae non sit ce nisi aliqua virtus motiua supernaturalis & superaddita speciebus spiritualibus.

Verum haec responsio, si vera sit sentia Vasq disp. 190 cap. 9 & aliorum dicentium Chri corpus moueri eodem proprio modo quo mouentur species spirituales, sicuti multi Philosophi docent motum ibi fidelitter moueri foam & oia accidentia in eodem loco existentia, responsio allata non subsistit, qa tunc dicta qualitas supernaturalis motiua superaddita speciebus spiritualibus esset otiosa & oio frustra, vt ptt, verum qa ij contra quos agimus in presentia censent, omnor, moto loco reliqua existentia in eodem loco moueri suo motu peculiari, ideo allata responsio impugnando alibi est. Contra illam igitur est, qa vt aliquid supernaturale connexum cum aliquo naturali moueatur ad huius motum non requiritur vlla virtus motiua superaddita ipsi rei naturali vel qui motori, vt ille ex eo quod Taurus v. ly: cornibus mouet hominem Deo gratum simul etiam mouet gratiam existentem in eo homine (: motus e. nobis oia mouentur quatenus in nobis) vnde tres in phonicis docet albedinem & etiam moueri per accidens, hoc est, ad motum alterius: quae aliquid supernaturale, nec tn ad gratiam mouendam superadditur Tauro vel corpori hominis motiua vlla virtus supernaturalis motiua gratiae. 1. deinde contra eandem responsionem est, qa ad hoc vt Chri corpus moueatur ad motum speciei sufficit vnio corporis Chri cum speciebus quae inhaerent in eodem corpore & adhaerent in speciebus & speciebus non est superaddenda virtus supernaturalis motiua corporis Chri. Ans ptt: qa vnio corporis humani cum tia naturali licet ea sit spiritualis, sufficit vt ad motum corporis moueatur tia absq vlla virtute motiua superadditae corpori qua moueis ponatur tia naturalem moueri motu distincto a motu corporis & similiter possumus philosophari de vnione corporis Chri cum speciebus spiritualibus,

neut

sicut e. motus corporis humani ex unione recepta in eodem corpore
et terminata ad illam consequitur motus spiritualis vt stia rationali,
ita motus species substantiales mouetur supernaturalis unio corporis Chri cum
species et ex eadem unione mota et consequi motus in Chri corpore, motus
a porta unionis debet effectiue precedere a mouente ipsas species aut
debet ex ipsa unione quodammodo emanare et resultare posito motu
specierum tanquam conditione sine qua non, aut certe debet prouenire
a solo Deo qui moueat unionem, ed qd accidentia panis naturaliter exigant
ne immediantur quo ming a ea naturali point moueri, cui exigentiae
Deus vt satisfaciat motus species substantiales mouet unionem illam, quare
qui mouet illam hostiam vel accidentia panis consecrata dicitur mouere uni-
onem illam supernaturalem et Chri corpus, qa ponit conditionem sine qua n mo-
ueretur unio et qua conditione posita Deus infallibiliter mouet eandem
unionem.

Obiecies: accidens supernaturale qd per conuersionem substantiae
dicitur superaddi Chri corpori neq est ed diuisibile neq indiuisibile. et
talis modus implicat. Sed pbtur: qa n est ed diuisibile qa Chri corpus sub
accidentibus substantiae ed ad modum rei indiuisibilis cum totum sit in tota
hostia et totum in qualibet parte deinde n est ed indiuisibile qa Chri
corpus etiam sub accidentibus panis habet totam suam quantitatem et per conse-
quens ed in eo diuisibile et huiusmodi debet ed qlibet accidens in eso
receptum. Ro modum superadditum unionis Chri corpori ed diuisibilem
non habere duplicem diuisibilitatem alteram rae sui qualiter secundum
vnam cui parem ed in vna parte sti, ide corporis Chri ed secundum alte-
ram in altera parte eiusdem sti; alteram vero diuisibilitatem ht
respectu termini siue rae eiusdem qualiter Chri corpus per vnam par-
tem porcipi modi vnitur vel alligatur vni parti quantitatis hostiae
et per alteram partem alicui parti eiusdem quantitatis. quapropter
altera predictarum diuisibilitatum qt appellari diuisibilitas ex parte
sti, altera vero diuisibilitas ex parte termini.

Obiecies 2do: Catechismus Rom. parte 2. c. 4 de Eucharistia
§. 34. dicit sine vlla Chri Dni mutatione transire Chri corpus in substantiam
panis per conuersionem substantiae nullo modo vnionis producitur
in Chri corpore. Ro negando seq: qd Catechismus verba allegata solum
illegantur qd de mutatione substantiali, atq hoc sufficiente colligitur ex
eo qd ibidem subditur, neq e. Chris generatur aut mutatur aut augescit
sed in sua substantia totus permanet, sicut e. haec verba pertinent ad mu-
tationem substantialem, vt patet, ita ad eandem priora pertinere credendum
est.

Obiecies 3tio: D. Thom. in 4. dist. 11. q. 1. art. 3 qa 1.
negas Chri corpus in hac panis conuersione mutari vlla rae, et ibidem

ad 3tium

ad 3tium ita negat in Chri corpore esse mutaoem vt nolit eam esse re=
laoem realem sed tm raois &c ex mente D. Thomae nullum accidens
per conuersionem Smtalem superadditum Chri corpori. Ro S. Thomam
n negare Chri corpus mutari ex eo qd nihil acquirat, sed tm negat
mutari substialiter, assignat e. discrimen inter conuersionem naalem
e hac conuersionem qd in naali mutatur id qd conuertitur e id in qd
conuertitur, illud quidem qa corrumpitur, hoc a. qa generatur, sicut,
inquit, cum aqua generatur ex aere; at vero in hac panis conuer=
sione licet corrumpatur id qd conuertitur n tn generatur id in
qd conuertitur, e ideo concludit sic: vnde hoc in qd conuersio termi=
natur nullo modo transmutatur sed tm panis qui conuertitur.
ad 3tium vero S. Thomas ait in hac conuersione n ee actu qd transeat ab
actu imperfecto ad perfectum vt in coeteris mutaoibus naalibus, sed tm ee
successionem quandam ordinis secundum prius e posterius, qa videlicet
Chri corpus succedens desitioni panis qui ordo e relao raois in Chri corpore,
siquidem Chri corpus e sub speebus panis posterius pane e cum panis n ex=
istat, n pt ee nisi relao raois pdictus ordo.

Dico 5to. in conuersione Smtali necessario interuenit actio
noua e supnaalis qua Chri corpus miraculose sustentat accidtia panis in
genere caae efficientis. ita n nulli expresse apud Suarez disp. 50 sect.
2 § n desunt a. idem tenentur dicere, vt mox patebit, oes qui volunt
Chri corpus eodem plane modo quo panis substia contineri sub accidtibus
eiusdem panis excepta inhaerentia. Pbt: qa Chri corpus per conse=
craoem ita fit contentum sub accidtibus panis vt ijs mediantibus poit
demonstrari, sicuti prius panis substia demonstrabatur, sed hoc n eet
verum nisi intercederet pdicta actio qua Chri corpus sustentaret acci=
dentia panis &c. Maior ptt. Minor pbt: qa licet Chri corpus
eet ita connexum cum accidtibus panis vt ijs motis necessario ipsum
moueretur, si tn n sustentaret eadem accidtia in gnre caae efficien=
tis sicut illa vere n sustentant in gnre caae maalis, vt infra ostendit,
n suppleret circa illa munus substiae panis, vt per se manifestum e,
e per consequens eidem corpori n eet appropriata panis accidentia,
ac proinde neq Chri corpus sub illis contineretur vt substia ipsorum
aut ijs substaret, e per consequens n poetijs mediantibus demonstrari, ex
quo ptt qd si naalis continentia passiua substiae panis sub accidentibus
dicit vnionem substiae cum ijsdem accidtibus e caalitatem maalem qua ea=
dem accidtia sustentantur a substia panis, ita etiam passiua corporis Chri
continentia supnaalis sub accidtibus panis conflatum ex vnione corporis
Chri cum accidentibus panis consecratis e ex actione qua Chri corpus sus=
tentat eadem accidtia, quae actio licet n sit in Chri corpore, n tn in prae=
dictis

accidentibus inhaereat sed tm ys adhaereat, sicuti iuxta multorum opinionem actio creativa distincta e ab ipsa creatura, et tm in creatura, n inhaereat sed ei tm adhaereat, eo qd n potest unum in genere caus moralis causare alterum a quo causatur in genere caus efficientis, vt supponunt ex sentia Phica nro iudicio vera.

Obiicies: et alteri panis accidentia recipi subiective et inhaerere in tm corpore, atq ita continentia passiua corporis Chri sub accidentibus panis et similiter continentia passiua substantia panis sub iisdem accidentibus et male asseritur Chri corpus sustentare accidentia panis in genere caus efficientis. Re negando priorem partem Antecedentis: siquidem constat n solum ex communi sentia PP. et Scholasticorum sed etiam ex Concilio Constantiensi ses. 8 accidentia consecrata manere sine subto in hoc Smto, siquidem inter propositiones Joannis Wielefij ab eodem Concilio damnatas loco citato ita hac: accidentia panis n manent sine subto in hoc Smto.

Obiicies rursum: si continentia passiua corporis Chri sub accidentibus panis inducunt actionem substantiuam qua Chri corpus sustentet accidentia panis, sequitur dari actionem ad actionem, sed hoc e impossibile. Minor vero stare ex communi sentia Phorum. Seq. ma: ubi: qd verba et actio. Et si continentia passiua corporis Chri sub accidentibus panis inducunt actionem sustentatiuam eorundem accidentium, sequitur actionem produci per actionem, cum per verba Smtalia producatur caus continentia passiua. Re si requiras etiam ingenialiter per vnam actionem physice produci alteram, n tm repugnat per vnam actionem moraliter fieri alteram, atq ita dicimus qd licet verba consecrationis physice causent, vt multi volunt, modum vnionis quo Chri corpus vnitur cum accidentibus panis, n e tm necesse vt causent physice actionem qua idem corpus sustentat accidentia, sed sufficit qd causent illam moraliter, hoc e, qd Deus intuitu illorum eleuet Chri corpus ad sustentandum eadem accidentia nempe vt verba illa verificentur.

Ex dictis hactenus in hoc capite colligitur qd licet conuersio Smtalis n sit productiua sui termini primarij secundum se, id e, corporis aut sanguinis Chri, vt supra ostendimus, e tm productiua illius vt contenti sub accidentibus consecratis, quaqua eadem conuersio et appellari adductiua si videlicet per hoc nihil aliud significetur nisi qd hac conuersio faciat Chri corpus succedere substantiae panis prius existenti sub accidentibus consecratis, qd si conuersio adductiua ita sumatur, vt importet motum localem, vel ita vt eius terminus primarius sit locus vel ambiens extrinsecum, dicendum e n esse adductiua, ac proinde melius e simpliciter loquendo dici et conuersio introductiua

quam

quam adductiua.

Quares: an Chri corpus mediante aliquo physico supaddito elevetur ad sustentanda panis accidentia in genere causæ efficientis? Rq affirmative, atq ita dicimus Chri corpus mediante accidente physico supernaturali elevari ad prestandam sustentacem predictam. probat: qa illectus beatorum per lumen gloriæ elevatur ad eliciendum actum supernaturalem visionis beatificæ, voluntas creata per habitus virtutum supernaturalium elevatur ad operandum supernaturaliter, similiter intellectus creatus per accidens physicum supernaturale supaddituum elevatur ad producendam gratiam nempe. vt naturaliq agant per principium sibi intrinsecum. Et similiter admittendum e in Chri corpore accidens aliqd supernaturale ratione cuius elevetur ad exercendam actionem supernaturalem sustentandi accidentia consecrata.

Quares rurtum: an predictum accidens supernaturale quo Chri corpus elevatur ad sustentandum accidentia sit a parte rei distinctum a modo unionis quo Chri corpus e unitum cum accidentibus. Rq n de distinctum, ratione qa non multiplicanda entia sine necessitate, cum a. n repugnet vari vnum e idem accidens quo Chri corpus elevetur ad sustentandum accidentia panis e simul cum ipsem connectatur asserendum e per conuersionem substantiæ produci modum supernaturalem qui dicta duo munera praestare. potest.

Addendum e a. qd fieritum accidens licet directe vnio corporis Chri cum accidentibus panis directe producatur per verba consecrationis, n tn vtq elevatiuum corporis Chri ad sustentandum accidentia directe per illa producatur sed tm indirecte, neuti per eadem verba n directe, sed indirecte. et ratione alterius nempe actionis sustentatiuæ circa accidentia significatur, quare ~~nequit~~ hæc verba a me prolata 1 v. p. Petri videt Deum habuerunt vim septa ~~significandi~~ veri n solum producerent in illectu meo ~~Petri~~ directe visionem Dei, sed etiam indirecte lumen gloriæ vnde visio procedit (ea qd vera doctrinalis ex suppositione qd debeat elevari ad eadem effectum postulet elevari per aliquid sibi intrinsecum a quo effectus supernaturalis tanquam a causa particulari naturaliter dependet) ita etiam dicendum e per verba consecrationis Chri corpus directe fieri actu sustentans accidentia panis e cum ipsis directe uniri, indirecte vero Chri corpus elevari sive produci accidens quo Chri corpus elevetur ad sustentandum accidentia in genere causæ efficientis, ita vt vnum e idem accidens produce vnio Chri corporis cum accidentibus directe pendeat a verbis substantialibus, indirecte vero produce elevatiuum eiusdem corporis ad sustentandum accidentia.

Denique addendum e, qd ista radicalis vnita corpori sit

in loco

in loco in quo corp per vbi proprium diuersum ab vbi ipsius corporis, vt ꝗ probabilꝰ, similiter si coherenter prouidamq; concedo, ipm e hm corp ce in loco in quo est species per vbi proprium sue naale diuersum ab vbi specierum, atq; ita continentia passiua corporis hm reb accidentibꝰ suis eiꝰ essentia sntalis, prout dicit etiam essentiam eiusdem in ordine ad locum in quo est species, inducet etiam dictum vbi qd in hm corpore mutetur ac motum localem specierum sntalium. dixit prout dicit ec, qa similiter loquendo poterum vbi ꝗ e secta continentia passiua corporis hm sub speciebꝰ, vt ill ex eo qd secundum multos per absolutam Dei potiam creatura potest ce nullibi, et consequenter hm corp potest per eandem Dei potiam contineri sub speciebꝰ sntalibꝰq; nullibi existentibꝰ, aut certe, nos illgi corp hm existens sub illis abstrahendo ab oi loco e vbi.

Dico vltimo. per conuersionem sntalem nihil producit in speciebꝰ consecratis, quamuis e. vnio corporis hm eam speciebꝰ adhaerent eadem speciebꝰ, n tn in ijs tanquam in sbto recipitur, sicut dictum e de actione sustentatiua, et per consequens in illis proprie n producitur. Sti: qa si quis per conuersionem sntalem producitur in speciebꝰ maxime virtꝰ motiua vel tractiua corporis hm, sed hac in ijs n producitur, vt diximꝰ & in speciebꝰ nihil producitur, dicimus a. nihil per conuersionem sntalem produci in speciebꝰ, qa siue in ijs consurgat praedicamentalis relatio ad hm corp tanquam ad quem eam sustentantem siue n, parum refert ad rem nram, cum relatio h sit de rade continentia passiua hm corporis subaccidentibꝰ et ac illam consequatur, si tn consequitur.

CAPVT. V

An conuersio sacramentalis inuoluat annihilationem substantiae panis?

Quoniam per conuersionem sntalem tota substia panis e omni ita mutatur vt desinat ce secundum vtramq; rei partem, ideo controuersum e. an panis e vinum in conuersione sntali desinat per annihilac.

Dicendum e. panem in conuersione sntali n annihilari. S. Thom. q. 75 art. 3. et lib. 4. contra gentes cap. 63. vbi Ferrarien. Paludanq; in 4. q. 3. art. 2. num. 25 Suarez disp. 50 sect. 7. Vasquez disp. 158 3 cap. 3. & cons opinio contra Scotum in 4to dist. 11. q. 4. & ad quaestionem e Filibeto 10 art. 3. Occam. in 4. dist. 11. q. 6. art. 6 et alios apud Vasquez. eorem tn multos ipse ostendit n hoc sentire.

Probant

Probant 3mo aliqui rationem: qa vt aliquid annihilatur necessario requiritur vt n remaneat in poia, neq; e. res naales quæ corrumpuntur annihilantur, qa videlicet remanent in poia maa. prima quæ. E poia ora, sed panis qui desinit in hac conversione manet in poia obedientiali Chri &c. vta ferme Sprecly in q. dist. jj. q. j ad mum Scoti contra 2dam conclusionem. Sed contra hanc rationem e, qa si ea vera sit sequitur manente Chri corpore in Celo n poe panem annihilari a Deo, siquidem eadem raõe aut certe simili qua panis post consecrationem continetur in poia obedientiali corporis Chri contineretur etiam in poia obedientiali eiusdem corporis existentis in Celo nulla supposita consecraõe. deinde contra e, qa ex ea sequitur nullam foam naalem licet a Deo conservata miraculose absq; sto poe a Deo annihilari tuti annihilata ot maa de cuius poia post illa extrahi, qa licet a Deo destruatur huiusmodi foa, adhuc ea remanet in poia obedientiali, imo juxta multos etiam in poia naali eiusdem maæ nisi ipsa annihilata sit.

2do eandem conclusionem probant alij: qa res n annihilatur quando ita desinit vt aliquid ipsiq; maneat in rerum naa, sed post consecrationem panis adhuc manent e q accidentia &c. panis n annihilata fere Sedesma j. parte 4ti q. 76. art. 4. Sed contra d, qa ex ea sequitur qd si Deus desinat conservare maam jmam lapidis v. g. per solam suspensionem ~~en~~ influxq; manente foa lapidis poieta maa n annihilaretur, qa foa remanens e aliquid maæ lapidis, consequens a. e falsum. similiter si Deus desinat conservare totam maam manente corpore cum quo erat vnita, aut desinat conservare totam totam substantiam ignis manente calore in aqua producto ab igne neq; tta raõalis annihilaretur, qa maneret corpq; qd e aliquid Aër, neq; annihilaretur ignis, qa remaneret in aqua calor qui e effectus ignis.

Denq; probant alij, qa destructio rei quæ annihilatur n qd e ordinata ad ponendum aliquid reale, sed destructio panis ex intentione e voluntate Dei e ordinata ad ponendum corpq; Chri sub accidentibus panis &c. Sed contra d, qa si Deus destrueret hunc totum e totum crearet eumq; loco destructi reponeret, nihilominus vnita oes talis destructio adhuc erit annihilaõ &c. intentio e voluntas extrinseca Dei ordinantis destructionem panis ad ponendum Chri corpq; sub accidentibus eiusdem panis n qd per se impedire quominus destructio panis sit annihilaõ si cetera requisita n desint; raõ a. a priori e, qa intentio e voluntas Dei cum sit rebus extrinseca n qd variare aut mutare earum etiam.

Pro igitur correctio efficacior hac raõe: qa vt aliquid annihilatur

annihiletur debet transire in nihilum simpliciter ita vt ex vi eiusdem transitus formaliter succedat solum ipse res, sed panis in conuersione Sacrali non transit in nihilum simpliciter sed in id in quod conuertitur nempe in Chri corpus, siquidem quod conuertitur transit in id in quod conuertitur, vt lignum v.g. per combustionem transit in ignem qa in ignem conuertitur & panis in conuersione Sacrali non annihilatur.

Dices: panis desinit in nihilum suum & annihilatur. Ro ex eo quod panis desinat in nihilum suum non poe inferri qd panis annihiletur, nam etiam quando lignum comburitur forma ligni desinit in nihilum suum et tn non annihilatur. ratio a priori huius rei e, qa desitio termini a quo oppositi termino ad quem facit vnum motum cum prodictione eiusdem termini ad quem eo modo quo recessus ab vno termino e recessus ad alterum et vnus transitus ~~cons~~ e ideo dici pt qd ex termino qui destruitur fiat transitus ad terminum ad quem incompossibilem qui acquiritur, cum igitur substantia panis sit incompossibilis cum Chri corpore contento sub accidentibus panis necesse e desitionem panis tanqeam termini oppositi fuisse vnum motum cum positione termini ad quem, id e corporis Chri sub accidentibus, e per consequens ita panis in conuersione Sacrali desinit vt vere quidem desinat in nihilum sui, non tn in nihilum simpliciter sed in corpus Chri, sicut etiam qa eadem ratione quando lignum comburitur ita forma ligni desinit e transit in nihilum sui vt transeat in ignem vel eius formam e ideo non annihilatur.

Obi 2do conclio: qa illud qd annihilatur desinit per solam suspensionem influxus quo conseruatur non a per vllam actionem positiuam, sed panis in conuersione Sacrali desinit per actionem positiuam productiuam presentiae Sacrales in corpore Chri sub accidentibus panis, quae actio cum sit productio illius presentia consequenter e productio alicuius incompossibilis cum substantia panis, ac proinde tendit in aliquid positiuum tanqeam in terminum primarium & non annihilatio. ex dictis a colligi pt cum quaeritur: an panis in conuersione Sacrali annihiletur, non ee solum quaestionem de nomine, vt nonnulli volunt, siquidem authores asserentes actionem positiuam qua Chri corpus fit presens in Sacro non ee ex nda rei incompossibilem cum presentia panis si velint coherenter procedere tenentur etiam asserere destructionem panis ee aliam actionem diuersam mere negatiuam ex nda rei inducentem ab oi alio positiuo, e consequenter ee annihilationem, qui vero ponunt actionem negatiuam e productiuam presentiae Sacrali in Chri corpore ee incompossibilem cum substantia panis consequenter affirmant potestatem

actionem

actionem contrariam simul ē productiuam substiæ panis, ē ideo panem in conuersione sacramentali ñ desinere per annihilacōem, qd ex annihilacōe solum desinit id qd desinit per solam actionem negatiuam, id ē, per solum suspensionem influxus ~~et~~ quo res prius conseruabatur.

Obiicies, 1mo: illud annihilatur qd ita destruitur vt post destructionem vt mere nihil nec nulla eius pars maneat, atq panis in Eucharistia ita destruitur &c. Sed nego ma: qd c. nulla pars maneat eius qd desinit ñ sufficit vt illud fuerit annihilatum, alias ois fōa mādalis cum nāaliter corrumpitur vere annihilaret, qd ē falsum, vt igitur aliquid annihilet, debet ita desinere vt nulla eius pars maneat post eius desitionem ē qd ñ transeat in aliud positiuum;

Obiicies 2do: qd ita desinit vt postea ñ nisi per creacōem reproduci posit annihilatur, sed panis ita desinit &c. Sed transeat ma: nego min: posit c. Deus postquam panis ñ v: g: conuersus ē in Chri corpus destruere vt ionem corporis Chri cum accidentibus panis ñ ē aliam substiam v: g: panis B supponere poteris accidentibus, tunc vero posset reproducere substiam panis ñ ita vt per eandem actionem panis ñ reproduceret ē fieri substans poteris accidentibus eadem sustentans: in hoc casu panis ñ quæ fuerat conuersa in Chri corpus reproduceretur ñ per creacōem. qd si Deus immediate post conuersionem substiæ panis ñ reproduceret eundem num panem, ita vt per eandem num actionem reproduceret panem ē faceret eundem substantem accidentibus panis ñ. tunc etiam idem panis reproduceretur ñ per creacōem, vel conuersionem substialem aut propriam, sed per conuersionem accidentalem corporis Chri ñ simpliciter vel secundum suum ē substiale, sed corporis Chri vel contenti sub accidentibus panis.

Dices: panis in conuersione sacramentali destructus posset reproduci per creacōem qd id sufficienter colligitur in conuersione sacramentali destrui per annihilacōem. Sed nego 2dum: aliqui in eum Deus fōam m'alem nāaliter corruptam posset reproducere independenter ab oi obio ē create, sequeretur illam annihilari. ratio huius rei ē, qd ad hoc vt aliquid posset creari sufficit vt nulla eius pars existat ē posit produci independenter ab oi obio. ad annihilacōem vero ñ sufficit qd illud ~~et~~ taliter desinat, sed ñ debet desinere in aliquo aliud qd ñ competit pani in conuersione sacramentali.

Obiicies, 3tio: desitio panis quæ in conuersione sacramentali interuenit ab ē panis ad ñ ē prius ē eandem rationis nec sit conuenita cum productione substiæ sacramentalis corporis Chri, tunc est ab eadem productione separata, in utrq c. casu ē inter eosdem terminos nempe inter ē

ē ñ ē

est n̄ est panis, atq mutatio inter eosdem terminos si est separata a productione essentiae substantialis vere est annihilatio. Et etiam connexa cum eadem productione vel in conversione substantialis sit etiam annihilatio. Sed dentionem sive mutationem panis fieri est secundum se sumptam prout est ab esse panis ad non esse illius est eiusdem rationis sive sit connexa essentiae substantialis sive non, verum non proce sequitur quod in utroq casu mutatio illa sit annihilatio. ratio est, quia ~~vel actio~~ mutatio panis fieri sumpta prout est ab esse panis ad non esse panis neq est annihilatio neq illam excludit sed ab utroq abstrahit et est indifferens vt construatur in ratione annihilationis vel conversionis, et quidem construitur in ratione annihilationis si illi superadditur independentia a qua cuiuslibet alia actione positiva, construitur in ratione conversionis si superadditur illi dependentia ab actione positiva incompossibili. ex quo fit quod panis sive desinat ex vi actionis positivae huius non in utroq casu desinit in nihilum suum, non tamen desinit in nihilum simpliciter.

Dices: si Deus proferret hanc propositionem: Michael non est per consequens ad illam veri credendam determinaret consentire Angelum Michaelem, tunc vero Michael ~~actio~~ desineret ex vi actionis positivae nimirum locutionis divinae, ergo tamen ille Angelus annihilaretur et destructionis dependentia ab actione positiva non impedit quominus destructio rei participet rationem annihilationis. Sed concedendo Ans et negando, seq: quia in casu posito Angelus desineret ex vi locutionis Dei quae non est physice incompossibilis cum existentia Angeli sed fieri ob eam rationem quia Deus mentiri non est.

Denique adverendum est quod licet superadditum sit illud annihilari quod per mera suspensionem influxus conservativi ita desinit vt nulla illius pars maneat, non tamen inde sequitur quod forma dependens a subo quae nondum naturaliter corrumpitur licet alia forma positiva ei succedat eo quod non habet contrarium v: g: lumen. ratio est, quia licet tota huiusmodi forma destruatur, non tamen destruitur per actionem negativam huius terminus totaliter desinat esse, vna s. et indivisibiliter actio productiva vel conservativa quae hic pro termino formam dependentem a subo sit etiam pro termino inhaerentiae eiusdem vel unionem cum subo, et per consequens licet forma dependens a subo sit partialis terminus priuatae actionis, totalis tamen terminus illius est totum compositum ex huiusmodi forma et subo, vnde et subum est illius terminus partialis, similiter etiam existentia talis actionis conservativae quae eam actio negativa per quam non solum destruitur, forma dependens a subo tanquam terminus partialis, sed etiam totum constans ex subo et huiusmodi forma quod est terminus totalis eiusdem actionis, quoniam tamen idem totalis terminus priuatae actionis corruptiva

per eam

per eam n̄ destruitur totaliter, siquidem pars ipsius nempe sbtu, fōe remanet, ideo talis actio productiua n̄ ē annihilaō, si tn̄ destrueretur fōa quæ dependeat a sbto, vt ē Aīa radalis, licet destrueretur dum constituit vnum totum cum sbto, destructio talis fōe vere ēet annihilaō, qa sicuti eadem fōa producitur per vnam peculiarem actionem diuersam ab actione terminata ad totum ē ex illa ē sbto fit compositum, ita quando eadem fōa sbto vnita destrueretur duplex interueniret actio negatiua, altera suspensio influxus terminati ad totum ē hæc n̄ ēet annihilaō sed corruptio eo qd ipsius terminus n̄ desineret totaliter sa remanet maa; altera ēet suspensio actionis terminatæ ad Aīam radalem, atq hæc ēet vera annihilaō, qa nihil termini huius actionis negatiuæ remaneret ē nihil succederet ipsi Aīæ, vt ponimus; atq ex his ptt qd cum dicitur annihilaōem ēe actionē negatiuam qua res transit in nihilum simpliciter, nihil aliud significari per huiusmodi verba, quam qd annihilaō sit actio negatiua cuius terminus per ipsam totaliter desinat.

DISPVTATIO IV.

De modo quo Christus est in hoc Sacramento.

Hæc etiam disputaō, vt stat sicut ē consequens quæ erit de accidentibus remanentibus in hoc Smto, ptinet ad maam huius Smti, ē ideo præponitur disputaōi de fōa eiusdem Smti.

CAPVT I.

An totus Christus sit in hoc Sacramento sub vtraq; specie.

Missis hæreticorum erroribus certum ē apud oēs Catholicos totum Chrum, hoc ē, totum constitutum ex supposito Verbi diuini ē naa humana ēē sub speēbus panis ē sub speēbus vini. stat ex Conc° Constantiensi sess. 13. flor. in decreto Eugenij 4. Trid. sess. 13 cap. 3. can. 1 ē 3. ē sess. 21 cap. 4 ē can. 3. deinde constat ex PP. testimonijs, quos habet Vasq. disp. 195 cap. 1. num. 5. præterea idem pbtur qa licet n̄ oīa ex quibus Chrus constituit sed tm̄ eius corpus ē sanguis ponantur in hoc Smto ex vi verborum, vt infra constabit, cum tn̄ Chri corpus hāt naalem connexionem cum Aīa radali ē cum sanguine ē hypostaticam vnionem cum supposito Verbi, raōe

huius=

huiusmodi connexionis ora, quibus Chrs constituitur debent poni in hoc
sacto, et per consequens totus Chrs è in eodem sacto, alioquin si Chri corpus
èet in Eucharistia sine sua èet ubi mortuum, si n̄ haberet sanguinem ad-
unetum careret aliquo requisito ad suam integritatem et perfectionem,
imo idem èet quasi in statu monstruoso. denique si èet absq; unione
hypostatica cum Verbo n̄ poèt hoc sacto adorari cultu latriæ, qa sub eo
n̄ èt Deus et hæc applicari potest sacto sanguinis.

Certum 8 2do totum Chrum èe sub quavis minima parte
specierum. constat ex Trid. ses. 13 cap. 3 ubi definitur, quoniam a.
id de partibus continuis negari n̄ poterat, postea can. 3 idem definit de
partibus post separaoem nempe sub singulis utriusq; spèi partibus. Itera
idem raoe stat: qa totus Chrs continetur sub speciebus n̄ modo divisibili.
et indivisibili et n̄ solum continetur sub utraq; spèie sed etiam sub earum
parte, atqui n̄ è major raoe unius partis quam alterius et sub utraq; simul.
idem constat ex usu et consuetudine Ecclesiæ quæ partes hostiæ fractæ
ministrat fidelibus. his a. suppositis.

Controversum è an totus Chrs contineatur sub indivi-
sibilibus specierum sacramentalium nempe superficie, lineis, et punctis. hæc
a. controversia varie solvi debet iuxta diversas sententias de indivisibi-
libus. qui e. docent indivisibilia in quantitate n̄ èe quod possibilium
coherenter negabunt Chrum èe sub indivisibilibus hostiæ. qui vero
asserunt indivisibilia èe quid continuum quantum facit ad rem spèc-
tem duas in classes distingui iont. quidam putant indivisibilia sive
continuativa sive terminativa nunquam produci vel corrumpi quoad
entitatem suam, sed tm quoad aliquam negaoem, nempe qa existimat
entitatem indivisibilium n̄ distingui ab entitate quantitatis in ordine sumpta,
neq; hanc incepienter et originaoe distingui a partibus quan-
titatis; aly vero docent tam indivisibilia terminativa quam continu-
ativa produci de novo etiam quoad entitatem, oes a. qui docent
indivisibilia èe aliquid possibilium tenentur dicere etiam totum
Chrum contineri sub singulis indivisibilibus, alioquin sequeretur pre-
sentiam sacramentalem corporis Chri èe infinities interruptam. et per
consequens illam èt divisam in partes actu infinitas, nempe tot
quot ~~poèt~~ potest assignari lineæ v. g. in speciebus sacratis.

Quod si dicas si Chri corpus continetur etiam sub singu-
lis indivisibilibus, sequitur unum indivisibile, seu sumptum in
maa consecrabit hoc consecrari si ad unum tm dirigatur intentio.

Pet. Suarez disp. 52 sect. 3 id poèt concedi cum n̄ sit
facile probare id èe absurdum, idem admittunt alii recentiores.
sed contra, qa de punctis certum mihi videt n̄ poèt per se sumpta conse-
crari,

crari, qa cum n̄ possint ullo sensu externo, quæ è poria corporea è di-
visibilis vel certè operatur, per organum sensibile è corporeum, per
se percipi, neq; poterunt per ullum sensum externum vt mäa consecrabili
distingui a partibus vel demonstrari &c. idem dicimus de lineis, nam
linea n̄ potest ullo sensu externo distingui a reliqua entitate mäa &neq
per se demonstrari per particulam hoc vel hic &neq consecrari. Ant. pbt:
qa si daretur linea n̄ posset ullo sensu percipi & linea in mäa consecrabili &
posset ullo sensu distingui a reliqua entitate mäa. Ants pbt: qa certum è
quamlibet poriam sensitiuam pois habere terminum sua sensationis quem
nealiter excedere n̄ ist, ex altera verò parte habet obtu sensibile qd diuidi
in partes minores è minores in infinitum, cum a quo minus è obtu sensi-
bile: eo efficior poria sensitiua ad illud percipiendum requiratur, sequitur
aliqd obtu sensibile, pòc saltem a Deo diuidi in duas partes æquales
quarum neutra est nealiter sensibilis, qd etiam colligi ist ex atomis
quæ vix in sole è in umbra nullo modo videntur, iam vero sic dicimus:
si Deus alteram è separatis partibus miraculose extendet ad longitudinem
palmarem v:g: profecto n̄ poterit entitas illis partis sta extensa movere
ullum sensum, nam si ante extensionem n̄ poterat multo minus poterit
movere deinde, è tn illa est diuisibilis secundum longitudinem, latitu-
dinem è profunditatem & multo minus linea poterunt movere sensum,
qa linea cum illa parte obtu extensa hb proportionem solum secundum
longitudinem, ex his a. a fortiori colligitur n̄ poc per se consecrari puncta
vt mäa Eucha.

Kurtz tns illud pbt: qa alioquin sequeretur punctum si
per se existeret è moveretur pòc percipi v:g: visu, qa punctum motum
describeret lineam, ~~sta~~ & si linea per se existens sensu visus percipi
posset etiam punctum motum posset videri. hoc a. è falsum pbt: qa si
punctum moveretur in instantibus assignabilibus temporis quo moue-
retur vere n̄ videretur, qa in illis instantibus punctum n̄ moueretur
& visus successiua eiusdem puncti moti totiet est interrupta quot in-
stantia possunt assignari in tempore quo durant illa visus, atqui ta
eadem visus constant ex partibus infinitis actu distractis, qd repug-
nat ex cœli sensu Phorum. hoc idem valet de puncto assignato in
re sensibili qd punctum ad eandem rei motum moueretur.

Superficiem vero solam quidam negant pòc de facto videri
aut in corporibus pòc visu distingui a profunditate, eo qd putant oia
corpora quamuis densissima habere aliqd transparentia, ~~sta~~ vtq; videtur
colligi ex lignis tenuibus quæ constat ex lumini permia, verum luci
superfices n̄ potest visu distingui saltem videtur pòc tactu, ac proinde super-
fices si n̄ in vino saltem in hostia videtur pòc per se demonstrari, è ho-

sequen-

sequenter per se consecrari.

Addendum est tamen illos qui docent indivisibilia produci de novo in quantitate quoad suam entitatem urgeri peculiari difficultate in hac materia, nam quando hostia dividitur et consequenter pereunte una superficie fierent duae, Christus sub illis inciperet esse de novo absque ulla consecratione, quod videtur esse falsum. huic tamen difficultati Suarez loco citato ad 4 argumentum respondet concedendo id quod infertur, quia quemadmodum, inquit, indivisibilia quantitatis facta divisione resultant absque nova actione eius qui quantitatem produxit vel divisit, ita etiam poterunt ad divisionem praesentiae sententialis resultare in Christi corpore indivisibiles praesentiae absque nova consecratione, et sicut quantitatis indivisibilia possunt dici fieri ab eo qui produxit quantitatem, ita et indivisibiles praesentiae resultantes ad divisionem praesentiae sententialis extensae possunt dici fieri ab eo qui consecravit.

Obycies contra doctrinam de praesentia totius Christi: Verbum divinum est unitum humanitati Christi, et tamen non obiicunt quod Verbum est humanitas. Ergo unio inter Christi corpus et reliquas eius partes non sufficit ut in Sancto ubi est Christi corpus sint reliqua omnia ex quibus Christus constituitur. Respondeo nego consequentiam. disparitas est, quia quando duo sunt unita tanquam se mutuo perficientia obiicunt quod unum ibi ratione unionis est etiam alterum, quia utrumque naturaliter exigit consortium alterius, cum igitur partes humanitatis Christi ita sint unitae inter se ut una pertineat ad perfectionem alterius et econtra, ideo ubi est una debet esse et altera, contra vero licet obiicunt quod humanitas Christi debeat esse unita Verbo, quia per Verbum perficitur et huiusmodi perfectionem exigit supposito quod Deus velit eandem humanitatem conservare absque propria subsistentia, non tamen obiicunt quod Verbum debet etiam esse Christi humanitas, quia Verbum non non perficitur per humanitatem, alii aliter sed difficilius et minus cautè respondent.

CAPUT II

An Christus una cum omnibus suis accidentibus sit in Eucharistia?

Certum est imo si Christus in Coelo habeat Ubi quod sit modus superadditus illud non habere Christum in hoc Sancto. ratio est, quia tale Ubi ex sua ratione individuali et intrinseca est constitutivum rei in tali spatio et non in alio, quare sicuti si Christi humanitas desineret esse in illo spatio eo ipso destrueretur illud Ubi, ita impossibile est quod per illud Ubi Christi humanitas constituatur alibi vel

Certum est 2do si extensio in ordine ad locum sit aliquid corporibus superadditum tanquam proprietas quantitatis licet distincta ab

ipso

ipso Vbi, neq hanc extensionem alias Chri corpori rade propria quantitatis debitam reperiri in Chri corpore prout existit sub speciebus Smtalibus, cum e. Chri corpus in Eucharistia existat per modum substantiae indivisibilis nempe totum in toto spatio et totum in qualibet parte, n pt habere extensionem in ordine ad locum, qua ita tota illius substantia existat in toto loco vel spatio vt n tota sed tm eius pars existat in parte loci vel spatij. difficultas solum e de reliquis accidentibus.

Advertendum e reliqua Chri accidentia ee in duplici differentia, quaedam pout dici n localia sive independentia a loco vt st qualitates, quantitas &c; alia vero st localia quae pendent a loco determinato, vt e motus localis, situs, propinquitas, distantia, et alia si quae st quae n point transferri de loco in locum.

Dico 1mo Chrus in Eucharistia Smto n ht accidentia localia quae ht in Coelo. Ptz: qa accidentia localia quae Chrus ht in Coelo st immobilia et constituuntur in suo ee per habitudinem ad talem locum vt talis e, et ideo e extra talem locum reperiri n pde.

Ex dictis duo colliguntur 1mum Chrum in Eucharistia Smto neq stare, neq sedere, neq iacere; 2do neq Chrum vt existentem sub vna hostia habere motum localem quo movetur vel elevatur vt contentus sub alia hostia vel eius parte, neq habere continentiam passivam vel praesentiam Smtalem qua continetur sub alia hostia vel eius parte, quae psentia Smtalis licet sit mobilis de vno loco in alium ad motum accidentium, sine ys tn transferri n pt in alium locum, cumq vna hostia n sit intra aliam neq pars intra aliam partem eiusdem hostiae, n pt Chrus habere Smtalem psentiam in vna hostia quam ht in alia, neq praesentiae partem in vna parte hostiae quam ht in alia parte eiusdem.

Dico 2do. Chrum in Smto Eucharistia ht oia accidentia n localia quae in se ht existens in Coelo. Ptz: qa Chrus in Smto rade naalis connexionis debet oia accidentia habere quae spectant ad ipsum tanquam proprietates vel pfectio connaaliter debita, alioquin eet ibi in statu violento vel imperfecto. E debet habere in Smto oia accidentia a loco independentia quae ht in Coelo, cum ibi n hat nisi accidentia quae spectant ad ipsius connaalem et debitam pfectionem, nomine a pfectionis connaalis significamus eam quae illi convenit n solum rade naae humanae secundum se consideratae, sed etiam rade beatitudinis et unionis hypostaticae, ac proinde Chrus in Smto Eucharistia ht oia illa accidentia tam corporalia quam spiritualia tam naalia quam supernaalia quae ht in Coelo nempe independenter a loco. deinde ptz: qa si Chri corpus in Smto rade naalis connexionis ht sanguinem adiunctum, pp similem radem debet habere in Smto oia accidentia de quibus hic e sermo,

qa

qa ex vna parte accidentia pertinent ad affectionem secati sanguis, et ex altera parte maior est connexio inter Christum et ipsa accidentia quam inter Christi corpus et sanguinem, cum inter hæc non sit connexio localis, inter illa connexio per intrinsecam inhæsionem.

Quæres: an quando dicitur Christus in Sancto habere omnia accidentia sermo sit etiam de quantitate? Respondet Durandus in 4. dist. 10. q. 2. Christi corpus non habere quantitatem. Sed hæc sententia varijs censuris notatur ab Doctoribus ut temeraria et erroni proxima.

Ro. igitur Christum in Sancto habere suam quantitatem. hoc 2. probari solet nullis argutis facile solubilibus; his omissis sibi efficaciter: qa Christi quantitas non minus est necessaria vel conueniens quam sanguis neq; minus naturaliter connexa cum Christi corpore, cum sanguis habet solam connexionem localem cum Christi corpore, quantitas vero cum eo connectatur etiam per intrinsecam connexionem et informationem ut proprietas necessaria ad statum eidem corpori debitum et consaldem Est in sanguis et coniunctio Christi qa. connexionem naturalem intercedente, ut docet Trid. sess. 13. cap. 3. similiter Christi corpus in hoc Sancto debet habere coniunctam quantitatem suam.

Obiceres: si Christi corpus in hoc Sancto retineat totam suam quantitatem non arcaret qua ratione posit esse indiuisibiliter in illo totum et totum in qualibet parte. Ro. cum nos distinguamus rem ipsa quantitatem ab extensione actuali in ordine ad locum, siue hæc extensio sit modus aliquidam absolutus, vel sit quidam quo totum corpus respondet toti loco siue continenti secundum partem vero parti loci vel continentis, siue sit modus quidam et quasi terminus quantitatis abstrahens a præsentia locali, dicimus Christi corpus carere quidem extensione actuali in ordine ad locum, habere tamen quantitatem quæ non est extensio actualis sed principium et radix proxima eiusdem extensionis, et deo licet Christi corpus habet quantitatem in Sancto, nihilominus ut in eo existere et modum indiuisibilis subtilis ne minus totum in toto et totum in qualibet parte Sancti.

Obiceres 2do ex Doctore in iudicamentis cap. de quantitate: ratio quantitatis exigit partes positione differentes, atqui Christi corpus in Sancto non habet partes positione differentes ergo non habet quantitatem. Rg. Doctor docet tum quantum constare ex partibus habentibus positionem non a. hoc est de ratione quantitatis, quare sufficienter obiectioni satisfieret dicendo positionem partium conuenire quidem quantitati tanquam proprietati, non a. vt aliquid cum ipsa quantitate identificatum.

Addo 3de etiam dici posse habere positionem partium non in loco sed in toto ut de certa quantitatis, quatenus corpus per quantitatem habet

etiam

etiam discrete a loco vt vna pars vniatur alteri sed vni immediate.
alteri mediate, ac proinde etiam partes corporis Chri huic in Smto hanc
positionem ad inuicem, vnde etiam si non figura accipiatur hanc peculiarem partium dispositionem ad inuicem hac cuius corpus Chri exigit talem
extentionem in ordine ad locum nempe oblongam potius quam circularem &c,
poterit etiam asserere Chri corpus in Smto habere propriam figuram quam
suis partes nullam habent distantiam ad inuicem. fateor si contes loquendo non figura accipi certam partium positionem cum distantia
in ordine ad locum extrinsecum, atque hanc sine dubio contineretur cum ex
tentione in ordine ad locum sine n, hoc non fit in hoc Smto.

Quares: an per eandem actionem Chri corpus pariter in hoc
Smto ponatur etiam idem eiusdem corporis accidia? Ego qui docuit
corpora esse in loco per vbi superadditum, fois vero & accidia existere
in loco per vbi ipsius sbti sed per vbi proprium, tenentur etiam ponere
aliam actionem productiuam accidia ab actione productiua corporis
in eodem Smto. hoc est, ga cum supposita recta doctrina de vbi adhoc vt
Chri fiat presens in hoc Smto requiratur vbi proprium eiusdem corporis,
nec accidia possint per illud vbi fieri presentia in Smto, necesse est vt fiant
presentia per aliud vbi, & consequenter per aliam actionem ad hoc vbi ter
minatam & distinctam ab actione terminata ad vbi quo Chri corpus est in
hoc Smto, atque hac doctrina est clara & facilis.

Contra vero si dicatur fois esse in loco per vbi sui sbti non a
per vbi proprium, in qua sentia & Vasquez cum alijs, necesse est etiam
ponere per eandem actionem per quam Chri corpus fit presens indiuisibi
liter in hoc Smto in eodem fieri indiuisibiliter presentia ~~fois~~ & acci
dentia etiam mãlia & quam libet Chri corporis partem, sicut etiam se
cundum eosdem Authores per eandem actionem motum indiuisibiliter acce
tum sbti sine corpus & accidia moueantur de vno loco in alium.

Ex his a. colligitur iuxta hanc sentiam dicendum fois
a loco independentes sta sbti suam sine corpus, cum quo connexa vt somi
tari vt impossibile. sit. Deum constituere hanc in vno loco fiam aliquam a loco independentem v.g.
calorem, & in alio loco carat eodem calore. ga sicut implicat posse ac
tionem aliquam esse in pori eius terminum, ita impossibile est ponere actionem
constitutiuam alicuius sbti in aliquo loco quin simul in eodem loco ponat
accidens antecedenter ad locum cum eodem sbto connexum, ga actio consti
tuiua sbti in aliquo loco per terminum a se productum in eodem sbto
constituit in eodem loco fiam quam idem sbtie hi independenter a loco.
Quod si dicas inde sequi posse si signum miraculose existat in duobus locis quan
tumcis ad inuicem distantibus & in vno calefiat ab igne necessario

vnei=

incipiet habere calorem etiam in alio loco, ac proinde ignis poterit agere extra suam sphoeram. Rdent Authores doctrinae supra tradita ignem n pōe quidem agere in passum qd nullo modo sit intra sphoeram ipsius ignis agentis, lignum a. in casu proposito etiamsi ut existens in uno loco n eet intra sphoeram ignis, eet tn intra eam ut existens in alio, dicunt etiam lignum prout e in ~~ligno~~ loco existente intra sphoeram ignis haberet raoem passi mediati quatenus immediate reciperet calorem, ut a. eet in loco distanti ab igne haberet raoem passi mediati, quatenus ibi reciperet calorem mediante seipso alibi existente, atq ideo dicunt lignum in loco distanti ab igne ee quidem extra eius sphoeram in qua debet ee passum immediatum n a. extra sphoeram in qua debet ee passum mediatum, unde addunt agens habere quidem sphoeram limitatam ~~spho~~ respectu passi immediati n tn mediati.

Addendum e tn tam secundum primam responsionem quā secundam corpus e sanguinem Chri n fieri per eandem actionem praesentia siue sub speciebus panis siue vini. rao e, qa etiamsi n detur ubi proprium fuae existentis in sbto, saltem Chri corpus e sanguis n sit connexa inter se per inhaerentiam vel informaoem, sed tm per adiacentiā sanguinis ad corpus, quae a. adiacent n necessario se sequuntur, quamuis eo qd sanguis ptineat ad pfectionem corporis, corpus a. ad pfectionem sanguinis cum sanguis extra corpus positus corrumpatur eo qd sit extra suum naale vas neq ibi poit consequi finem suum ad quem ex naa sua ordinatur, dici pt illa duo se mutuo sequi naaliter etsi contrarium n implicet.

CAPVT III

Quaenam sint in hoc Sacramento ex vi verborum quae ex concomitantia?

Certum e ex Conc Trid. sess. 13 cap. 3. quaedam ee in Eucha ex vi verborum, quaedam a. solum ex vi naalis connexionis e concomitantia. ut a. definiri poit quaenam sint ex vi verborum quae ex sola concomitantia. Aduertendum e illud ee in Smto ex vi verborum consecraois siue qd idem e ex vi Smti, cuius psentia per verba consecraois significat, per concomitantiam vero illud e in hoc Smto cuius psentia n significatur nec e ad eorum veritatem necessaria sed qd e psens solum raoe naalis connexionis cum alio qd est in Smto psens ex vi verborum, atq haec explicao coiis e apud Theologos.

Dico 1mo. sub accidtibus panis in Eucha solum Chri corpus

corpus e presens ex vi verborum, sanguis a. tria e divinitas videlicet, tn per concomitantiam. et: qa solum Chri corpus significatur per verba consecraois panis, e essentia solq corporis Chri necessario requirit ad veritatem corpoream verborum; contra vero Chri sanguis, tria e divinitas et eadem sub specebus panis in toto, n tn per verba consecraois panis significata, neq e necessarium ad veritatem corpoream verborum, vt patet, sed tm et in toto qa eorum essentia pe, naalem connexionem inter ipsa e corpus Chri intercedentem exigitur a corpore modo explicato & solum corpus e presens ex vi verborum, sanguis a. tria e divinitas per concomitantiam.

Quares: quid nomine corporis significetur cum dicitur solum Chri corpus e presens ex vi verborum sub accidentibus panis, ex hoc e. pendet examinandum sit solam maam substia Chri e ex vi verborum sub accidentibus panis, an vero aliquis compositum ex maa e sua substantiali ita vt sub accidentibus panis n solum maa sed etiam aliqua sua substantialis sit presens ex vi verborum? Qo hoc varis modis satisfieri queunt secundum diversas sentias de corpore, ex quo significatur hoo constare. cum dicitur hoo constat ex tria e corpore.

Primo igitur qui volunt dari in hoo suas partiales substantiales consequenter etiam asserunt per corpus in consecraoe panis significari totum constitutum ex maa e formis partialibus carnis, ossis e c. prout Chri, atq hoc totum ex vi verborum e presens sub accidentibus panis, qa hoc totum significatur per vocem corpus, quoniam a. sua partiales, si dantur in hoo, eadem manent etiam in hois corpore neq necesse e ponere vllam aliam formam totalem cadaveris — succedentem tria quando hoo moritur, ideo iuxta hanc doctrinam dicendum e, qd si in triduo mortis Chri aliquis Apostolorum panem consecrasset corpus oio idem secundum maam e suas partiales fuisset tunc ex vi verborum sub accidentibus panis qd nyhil e, atq hac responsio e facilis e meo iudicio vera.

Ex dictis a. sequitur iuxta eandem responsionem dicendum e qd sub accidentibus panis ex vi verborum sit Chri corpus n quidem viuum, determinate sed abstrahens a viuo e mortuo, qa per verba consecraois panis n significatur Chri corpus viuum, aliquis in triduo mortis Chri n potuisset panis consecrari, qa verba consecraois tunc fuisset falsa aut certe Chri ex vi eorum verborum reuocatq est ad vitam, quorum primum oio repugnat, e secundum e contra couem sentum Theologorum adde qd cum iuxta couem doctrinam sugratraditam nomine corporis humani significetur praecise constitutum ex maa e formis partialibus, qd nullo modo includit Aam sed abstrahit ab tia e a primaoe tria, cum indifferens sit vt sit viuum e mortuum, similiter dicendum e

mortuum

nomen corporis in consecratione panis etiam nunc significare Christum corpus abstrahens a vivo et mortuo, atque ut tale, et ex vi verborum sub accidentibus panis, quamvis de facto, sicut per concomitantiam sub eisdem accidentibus sit ora nobis connaturaliter debita ita per concomitantiam sub utrisque vivum.

Dicis: supponito quod dentur formae partiales non modo et significari constitutam ex materia et formis partialibus quod et altera pars hominis ortu contradistincta ab tota rationali, sed etiam significare gradum genericum corporis convenientem ad viventem et non viventem, cur igitur per illas voces consecrationis, corpus meum, potius significatur compositum ex materia et formis partialibus quam ratione generica corporis existens in Christo ut illud potius quam hoc dicatur esse ex vi verborum sub accidentibus panis consecrati? Respondebis formis partialibus per illa verba corpus meum significari potius alteram partem Christi compositam ex materia et formis partialibus, quia certum est Christum voluisse per verba consecrationis illae consecrationem ipsam repraesentare separationem sanguinis ab eo corpore, a quo idem sanguis in passione et morte sua fuit separatus, hoc est a fuit compositum ex materia et formis partialibus, si haec concedantur modo explicato. Nam constat ex SS. asserentibus panem fieri vel convertiri in carnem Christi. Cyprianus serm. de coena Dni. Cyrillus in epistola ad Colossenses. Theophil. in cap. 6 Ioan. et alii, unde etiam Christus Ioan. 6. caro mea vere est cibus. Neque ex his locis noster carnis et aliud significari quam altera Christi pars composita ex materia et formis partialibus quod cum praesertim ipsa eius pars hic caro figurate nomen carnis significarunt; idem confirmatur ex eo quod Ecclesia utitur illis verbis. dogmatizatur Christianis, quod in carnem transit panis.

Respondendum est hanc doctrinam suppositam procedere supposito quod formae partiales non sint totae totae, vel tota in quo recipiatur sed solum recipiatur in materia, quod si dicatur tamen immediate recipi in formis partialibus ejus recedenti in morte hominis succedere formam totalem cadaveris quae immediate recipiatur in formis partialibus, tunc dicendum erit ex vi consecrationis panis sub accidentibus eiusdem panis esse illud compositum quod est corpori vivo et corpori mortuo utique physice quod est compositum ex materia, formis partialibus, et tota rationali Christi, et composito ex materia formis partialibus, et formis cadaveris, nam supposita doctrina sentia per illa verba consecrationis corpus meum huiusmodi compositum significat.

Quod ex iis qui negant introrsus formas partiales alias docent non corporis in consecratione panis significari solam materiam ex qua Christus componitur, quia cum dicitur hoc constare ex tota et corpore corpus debet esse contradistinctum ab tota, nihil a. secundum ipsos et in hoc contradistinc-

distinctum ab tia tanquam compars mri mäa, ac pronte nõe
corporis in consecrãe significari ex vi verborum sub accidentibus
panis et sola chri mäa, quoniam tn nullus recentioribus nimis durum
videtur nõe corporis significari solam mäam pnam ideo docent per corpus
significari quidem in recto solam mäam pnam, in obliquo tn et connota-
tione varias complexiones accidentium in eadem mäa praeexistentes ab tia ita
vt corpus ex quo dicitur hoc constare, sit mäa ad cum solutis accidentibus,
quae iuxta hos in smto corporis chri ex vi verborum et mäa pna et in eam
fit conversio panis simpliciter loquendo, accidentia vero vt connotata a mäa
proxime ipsa dicitur corpus et in smto ex vi verborum immediate tm et ideo neq
in illa proprie, fit conversio panis.

Alij vero qui etiam negant suas partiales dicunt nõe corporis
in consecrãe significari gradum corporis constitutum ex chri mäa et tia
vel forma cadaveris distinctim, idq solum vi verborum esse in smto corporis chri,
nequidem qui certant nõe corporis humani nihil aliud importari quam
corpus prout est quid conc. constituto ex mäa et tia rationali et constituto ex
mäa et forma ~~panis~~ cadaveris, in quo, sive casum ut constitutum per tiam
sive per tiam cadaveris, reperitur eadem mensura et dispositio membro-
rum quam postulat mäa corporis.

Dico 2do. sub speciebus vini consecrati solum chri sanguis est ex vi
verborum, corpus vero, tia et divinitas per concomitantiam. Pro dicitur
de corpore, tia et divinitas ~~pt~~ ex definitione Conc. Trid. sess. 13 cap. 3 et ex
dictis. Pro a dicitur de sanguine, n solum stat ex eodem concilio idem, se
etiam ~~pt~~ pro per verba consecrãis vini solum chri sanguis significat, quorum
a. nos n admittimus eorum sententiam qui volunt sanguinem in corpore
viventis esse tiatum, neq sententiam Suarez disp. 52 sect. 4 et aliorum qui
dixerunt probabile vel etiam probabilius esse quod sanguis in corpore carnis
habet vnam tiam substantialem sanguinis vitalis, extra vero habet aliam tiam
diuersam nempe cadaveris sanguinis, sed iuxta communem sententiam
ponimus sanguinem sive in corpore sive extra illud habere eandem
tiam substantialem, ideo dicimus ex vi verborum consecrãis sanguinis
poni sub speciebus vini substantiam sanguinis determinate accepta
etiam secundum talem tiam substantialem individuam. Utrum a. totus
chri sanguis ponatur in et tia ex vi consecrãis nec ne definiet infra.

Quaeres: an accidentia corporis et sanguinis chri sint ex et tia
ex vi verborum an per concomitantiam? Re sub utrisq speciebus est per
concomitantiam. ita S. Tho. q. 76 art. 4. vbi expressertet chri quan-
titatem solum esse per concomitantiam, id a. potiori iure debet asseri
de reliquis. eiusdem sententiae et Suarez disp. 53 sect. 5. Koninck dubio vnico
in art. 2. num. 20 q. 76 S. Thomae. et alij passim contra Vasquez disp.

180 cap. 4 & alios innumeros. rad. a. e, qa illud tm, vt supra diximus, ex vi verborum in Smto sine quo veritas corporis non stare, n it, atqui et constare sine accidtibus corporis & sanguinis &. Minor pbr: qa si per diuinam potentiam oia accidentia relicta eis subtilia tollerentur adhuc verba consecratis panis & vini verificari possent.

Dices: ~~ad~~ vox corpis in consecratione significat Chm corpus heterogeneum & organicum quae ratione distinctum & in carnem, ossa &c, sed heterogeneitas fialiter habetur per accidentia & accidentia corporis et in Eucistia ex vi verborum. Sed negando min: heterogeneitas e. corporis organici fialiter habetur per fias partiales, quarum vltima dispositio requisita ad functiones tia fialiter habeatur per accidtia. ado n responsionem supra datam procedere supponto qd nomen corporis n illigatur rationi ima qd vult connotat accidtia diuersa, qa alioquin si quis istam philosophiam teneret concedere etiam accidtia corporis & sub accidtibus panis ex vi verborum n primario vel in recto, sed tm secundario vel in obliquo.

Praeterea addendum e cum dicitur accidtia corporis & sanguinis n esse in Eucistia ex vi verborum sed per concomitantiam sermonem esse de accidtibus quae Chm corpus & sanguis hb in coelo, ceterum Chm corpus ex vi verborum sub accidtibus panis hb accistia illa quae fialiter involuit continentia passiua corporis sub eidem accidtibus. similiter sanguis sub accidtibus vini ex vi verborum hb accistia quae fialiter involuit continentia passiua eiusdem sanguinis sub accidtibus vini. ratio e, qa haec continentia per verba consecrationis vini illa vero continentia per verba consecrationis panis significatur, vt ult ex dictis.

Videres denq: aeqpersonalitas Verbi sit ex vi verborum sub accidtibus panis aut vini consecratis? Sed negative, qa alioquin diuinitas, cum qua Verbum identificatur, ex vi verborum Smtalium est sub accidtibus consecratis panis, aut vini, qd e contra Trid. sess. 13 cap. 3. vt patet ex dictis, atq haec responsio e iuxta communem sentiam Authorum.

Obyces: note corporis & sanguinis significantur ~~ostan~~ ~~ulti~~ tia vltimo terminata in ratione subsistia &, in Smto Eucistia ex vi verborum & subsistia sine persona Verbi quae vltimo terminat & completet Chm corpus. Ans pbr: qa nomen corporis & sanguinis n ~~ut~~ e abstractum sed concretum, ac proinde significat naam corporis & sanguinis concretam cum subsistia. Sed negando Ans, ad probationem dico nota corporis & sanguinis in consecratione, licet fortasse quoad sonum videat & concreta, reuera tn quoad significationem sit notio abstracta, in primis e. nomen corporis n e concretum vt hoc, sed e nomen significans naam corporis vt partem, pars e. n subsistit vel existit per se, quare

Ques

licet corpus participet de substantia totius, non tamen substantia illa signi=
ficatur ratione corporis vel partis, ut constat ex eo quod vere dicimus Ver=
bum assumpsisse corpus humanum, nec tamen assumpsit eius vel hominis sub=
sistentiam, similiter nomen sanguis non est nomen concretum quod
significet naturam sanguinis concretam cum eius substantia sed tantum
sanguinis naturam, ut patet ex eo quod vere dicitur Verbum assumpsisse
sanguinem, nec tamen eius substantiam assumpsit. neque obstat quod sanguis
non sit accidens vel proprie pars hominis et habet aliquam substantiam tam
in venis quam extra illas, quia sanguinem etiam extra venas ex=
istentem non accipimus ut aliquid completum per suam substantiam pro=
priam, nimirum eo quod est aliquid subordinatum corpori humano,
unde etiam existens extra idem corpus reputatur pars hominis, sicut et manus
licet sit abscissa non reputatur ut aliquid per se existens sed ut pars al=
terius, unde etiam de manu separata a corpore dicimus haec est manus Petri
v: g: perinde ac si esset in Petro, et recte dicitur Verbum assumpsisse manus
licet nullam assumpserit earum substantiam.

Obijcies 2do: particulae illae consecrationis corpus meum signifi=
cant corpus illud de quo est sermo esse proprium personae loquentis, id est, Verbi Dei
et ab eo possessum, et per consequens ab eiusdem personalitate terminat
mediante unione hypostatica. Et eadem unio est Verbum sit ex vi verborum
Imitalium sub accidentibus panis consecrati. Respondeo per illas particulas sig=
nificari quidem quod illud corpus sit possessum et terminatum a persona
Verbi, non tamen significatur quod prout est sub illis accidentibus sit possessum
vel terminatum a persona Verbi, sicuti cum dicimus corpus Christi existens
in Coelo est in Eucharistia per huiusmodi verba non significamus quod sit in Eucharistia
cum eadem praesentia locali per quam est in Coelo; unde si Christi corpus sub
accidentibus panis consecratis non terminaretur a persona Verbi adhuc con=
sisteret veritas illorum verborum hoc est corpus meum, quia illa particula
meum, non significat corpus illud prout est ibi reduplicative sed specificative,
ad quod sufficit sola identitas ~~existens~~ quam habet corpus existens in Imto cum natura
corporis quae assumpta est a Verbo et ab eo terminata et possessa saltem alibi.

Obijcies 3tio: per conversionem Imitalem ex vi verborum
excluditur substantia panis ab accidentibus. Et per eandem conversionem
debet poni substantia ~~Verbi~~ termini ad quem sc. Verbi. Respondeo disparita: esse,
quia per verba consecrationis panis significatur nihil manere substantiae panis
et neque substantiam, at non significat per eadem verba esse substantiam Verbi.
Adde a. cum dicit Verbum esse in Eucharistia per Comitiam sensum esse, quod ita sit
in Imto ut si per impossibile non esset ubique, tamen esset adhuc in Eucharistia per unionem hyp.

Ex dictis colligitur quod licet etiam Pater et Spiritus S. sint
per concomitantiam in Eucharistia propter connexionem inseparabilem cum
Verbo,

Verbo, is tn ibi per concomitantiam magis mediatam, objet. & etiam aliud discrimen inter præsentiam Verbi in Eucha & præsentiam reliquarum personarum qd in eo consistit, qd Verbum secundum corpq qd in se hꝫ vel sustentat, subsistit accidentibus panis, & denominabes quæ panis tribuebantur possunt etiam tribui supposito Verbi, ita vt de monstratis accidentibus panis aut vini poterit dicere: hic & Deus, hic & filius Dei, hic & qe communicabem colomatum cum humanitate, h. a. poterit dicere, hic & Pater vel hic & Spiritus S. eo qd hæ personæ divinæ nihil in se habent ratione cuius subsunt accidentibus sensibilibus.

Denq ex dictis colligitur panem converti in solam substantiam corporis & vinum in solam substantiam sanguinis, cum e. In talis conversio fiat ex vi verborum, illud solum & terminus conversionis qd in sacto ponitur ex vi verborum.

CAPVT IIII

An Christi corpus sit in Sacramento vt in loco?

Certum & Chri corpq si consideretur in ordine ad accidentia panis n & e in ijs vt in loco, sicuti neq substantia panis prius erat sub ijdem accidentibus vt in loco, qd & e in alio vt in loco & ab eo contineri & ambiri ~~cum~~ neq substantia panis neq corpori Chri conuenit respectu accidentium quæ ab illis sustentantur; remanet igitur tn difficultas: an Chri corpq comparatum n ad accidentia panis sed ad locum eorundem accidentium verè sit in eo vt in loco. Proqua qe.

Aduertendum & Chri corpq dupliciter ad locum accidentium panis qe comparari. Primo secundum se & immediate. & domediate, hoc & mediantibus accidentibus panis, siue qd idem prout & quasi cooperitum aut vestitum ijdem accidentibus panis, sicut a. Chri corpq subsistat quidem accidentibus panis sed tn ab ijs proprie n afficitur nec informatur, ita vt aliquo ratione dici & in loco accidentium, id & improprie & mediate namque ratione accidentium quæ proprie & in loco, quare remanet tm controuersum quid dicendum sit de corpore Chri secundum se consideratum in ordine ad locum accidentium.

Dicendum, & Chri corpq prout & in sacto n & e in loco simpliciter & proprie. qd illgitur de Chri corpore secundum se considerato. S. Thomas q. 76. art. 5. & religiosi Theologi. ratio & qd rem & e in loco proprie vel circumscriptiue & nam per proprias dimensiones sita comparari ad continens extrinsecum, vt sita secundum se totam occupet totum locum & secundum sui partem occupet tm

parte

partem eiusdem loci, qd n pt fieri absq propria extensione in ordine ad locum, atqui hoc nullo modo conuenit Chri corpori respectu loci accidentium panis, siquidem Chri corpus in Euchtia n ht propriam extensionem in ordine ad locum secundum quam poit comparari ad stinens extrinsecu.

Quaeres: an saltem Chri corpus ita sit in loco specierum Smtalium vt vere ac proprie sit ibi definitiue?

Advertendum e ee in loco definitiue dupliciter sumi pde. imo e quidam volunt rem ee in loco definitiue, cum ita res e alicubi vt n sit alibi, atqz hic modus eedi in loco definitiue n videtur ee proprius, certum e a. Chri corpus n ee in Euchtia vel eius loco definitiue hoc modo, qa simul e in Coelo, imo neq in Coelo e definitiue hac rade cum etiam sit in Smto vel eius loco. 2do ee definitiue in loco iuxta alios e rem ita ee alicubi vt nnisi per nouum miraculum poit ee simul in alio loco separato e distincto, eo qd praesentia rei in vno loco sit saltem naaliter incompoibilis cum simili praesentia eiusdem rei in alio loco, quando a. quaerimus: an Chri corpus sit in Euchtia vt in loco definitiue, sermo e de 2do modo.

Rr igitur Chri corpus n ee sub speebus Smtalibus definitiue, S. Thomas art. 5 citto. ad 1. vbi simpliciter negat Chrum ee in Euchtia definitiue. e couis opinio. rao e, qa psentia corporis Chri in hac numero parte hostiae post consecrationem diuisae in duas partes n e ex naa sua incompoibilis cum psentia naali eiusdem corporis in Coelo, neq cum psentia Smtali eiusdem corporis in altera parte pdictae hostiae e Chri corpus in parte A hostiae n e definitiue e neq in Euchtia, cum eadem sit rao de alijs partibus. Ans pbtur quoad 1mam partem: qa si psentia corporis Chri in parte A hostiae eet ex naa sua incompoibilis cum psentia eiusdem in Coelo, sequeretur Chrum n pde naali virtute conseruari neq per motum localem mutare psentiam per quam e in Coelo, quando e in vno e eodem sbto e pliqua foa incompoibilis cum altera virtus naalis n pt aliam foam naaliter incompoibilem conseruare aut de nouo efficere in eodem sbto. Consequens a. e absurdum scilicet Chrum eo qd e in Smto n pde vllam sui partem v.g. manum naali virtute mouere in Coelo. Ans quoad 2dam partem pbtur: qa si psentia corporis Chri in vna parte hostiae diuisae e incompoibilis cum alia psentia eiusdem corporis in altera parte, sequitur nnisi per nouum miraculum post diuisionem hostiae Chri corpus conseruari psens in vtraq parte hostiae, qa Deus per nouum miraculum deberet impedire incompoibilitatem illarum duarum psentiarum partialium, atqui hoc e contra couem sensum. qd si dicas huiusmodi miraculum fieri de nouo facta diuisione hostiae, eo qd illae duae praesentiae partiales etiam ante diui=

diuisionem est inter se repugnantes et incompossibiles in eodem toto.
contra 2. qa n. est probabile diuas partes eiusdem totiq; quæ sunt inter se
continuæ vel indistinctæ esse inter se incompossibiles, incompossibilitas
e. videtur trahere sequm distinctionem earum quæ interiacent, quare
si duæ illæ partes essentiæ substantialis est inter se incompossibiles, sequeretur
quamq partem essentiæ substantialis esse compositam ex partibus infinitis
actu distinctis, qa tot sunt in illa partes actu indiuisibiles quot potest assig-
nari partes in parte superiori vel nostra cui pars illa essentiæ respon-
det.

Obyces: Christus corpus per substantialem essentiam est in loco fini-
to, ergo est in sito definitiue. Sed nego ons: qa rem esse definitiue in
loco proprie loquendo non solum facit rem esse in loco finito, sed esse in illo
per formam qua in eo definitur, hoc est, impeditur quo minus post per
aliam essentiam et formam eiusdem rationis existere simul in alio loco,
Christus a. corpus licet per substantialem essentiam existat in loco finito, non tam
impeditur quo minus eadem ratione posit recipere alias ab alias essen-
tias substantiales per quas simul existat in diuersis locis vel sub diuersis acci-
dentibus.

Obyces rursus: si essentia corporis Christi in sito et essentia
illius in celo non sit ex natura sua incompossibiles, sequitur Christus corpus non esse in
celo definitiue. Sed quamuis naturalis essentia corporis Christi in celo non
repugnet essentiæ supranaturali quam habet in sito, repugnat tamen eiusdem
alteri essentiæ naturali in alio loco, atq hoc sufficit vt Christus corpus sit in
celo definitiue, sequitur enim per huiusmodi essentiam definitur in tali
loco circumscriptiue, ideo impeditur ne posit naturaliter simul esse in alio loco.

Denique colligitur Christus corpus est in sito, essendo etiam
ab eo qd est gloriosum et habet dotem impassibilitatis, non posse quicquam
pati ab agentibus naturalibus extrinsecis, qd docet totus sentia contra
nonnullos asserentes huiusmodi actiones esse quidem naturaliter possibiles,
sed impediri a Deo pro dignitatem ipsius sitis et ad occultandum mysterium
rationis, qa si agens extrinsecum naturale posset agere in Christus corpus ex-
stiteret totus in toto Christus corpore et totus in qualibet eius parte, aut exis-
teret totus in toto et pars in parte, non datur e. medium; non primum, qa
talis inhærentia est supranaturalis, vt stat, sed agens externum naturale
nihil est producere supranaturale. Non est producere huiusmodi inhærentia
et per consequens neq ipsum calorem inhærentem per illam. non a. 2dum,
qa non est toto calor, ab agente naturali produci in toto corpore et pars in eius
parte, qa cum Christus corpus, qd deberet in se recipere calorem, sit totum
in toto spatio superiori et totum in qualibet parte, sequeretur etiam

calorem

calorem productum existere totum in toto pdicto spatio et totum in qualibet eius parte, sed talis psentia et modus existendi in spatio est supernaalis et non est attingi ab agente naali, et per consequens neq calor, qui eo modo deberet existere, poterit produci ab agente naali.

DISPVTATIO V

De accidentibus remanentibus in hoc Sacramento.

CAPVT I.

Vtrum accidentia remaneant sine subiecto in hoc Sacramento.

Aduertendum est accidtia substiae panis et vini esse in duplici differentia, quaedam distinguuntur a substia modaliter, vt sunt iuxta nnullos relaoes pdicamentales quibus substia refertur ad caas suas vel ad suos effectus et vnio per quam ipsa accidtia v: g: calor et frigus vniuntur eidem substiae, alia vero sunt quae a panis et vini substia distinguuntur tanquam res ab illis separabiles quae per miraculum pout existere separatae, vt supponimus esse quantitatem, calorem et alias similes qualitates. rursum accidtia separabilia a substia corporea qualia saltem a nnullis dicuntur esse oio insensibilia, alia vero sunt sensibilia vel in se vel in aliquo suo effectu, vt est v: g: vis innata vino ad calefaciendum, atq hac de cia huiusmodi accidtia panis et vini coniter in Ecclia spees appellantur, vel qa a sensu per spees expressas siue etiam impressas percipi pout, vel qa sunt quasi simulacrum et figura substiae in qua sunt ipsam sensibus repraesentans. his notatis.

Dico jmo. certum est aliqua accidtia panis et vini remanere in hoc Smto sine sbto. constat ex Conc. Later. relato in cap. firmiter § vna vero de summa Trinitate. vbi dicitur corpus et sanguinem Chri sub speebus panis et vini veraciter contineri. et ex decreto Eugenij 4 in Conc. Florent. § 3tium est. cum dicitur totus Chrus contineri sub spee panis et totus sub spee vini. et ex Trid. sess. 13 can. 2. qd. a. pdicta accidtia maneant absq oi sbto, pbt. jmo: qa non subiectantur in substia panis et vini, cum tota per consequaoem desinat, vt constat ex dictis neq in Chri corpore, cum repugnet raoe status gloriosi et indecens sit tale corpus alterari et affici accidtibus et qualitatibus substiae insensibilis

panis

panis & vini, licet ñ sit inconveniens vt in illo recipiatur aliqd
accidens signatale, vt ipse ex dictis, ñ in aere circumstanti, qa
& vnicaqk talium accidentium neq & in eodem patio penetrative
cum illis. 2do accidentia sm̃tala manere sine ~~sbo~~ ~~si~~ sbto, ~~sit~~ ex
Conc. Constant. sess. 8 vbi plures Wiclefij proponiones damnant
inter quas hac & accidentia panis ñ manent sine sbto in eodem
sm̃to, vnde Soto in 4 dist. 11. q. 2. art. 1. & Valentia in 3 partem
disp. 6 q. 5. puncto 2. docent hæreticum esse dicere ñ manere hæc
accidentia sine sbto, qd Valentia confirmat, qd cum idem Conc. pro=
nuntiasset plures ex illis Wiclefij articulis esse notorie hæreticos,
quorum ~~qd~~ esse manere substantiam panis & vini in sm̃to. 2do accidentia
ñ manere sine sbto, ñ & substantiam hunc articulum esse hæreticum,
cum articulos hæreticos numerare par fuerit.

Addendum est, cum dicitur accidentia panis & vini in
hoc sm̃to manere sine sbto sermonem esse de sbto immediate sine
vltimato & substantiali; ceterum vtrum ora accidentia maneant sine
sbto proximo & ñ vltimo, vta vt ora accidentia remanentia in hoc
sm̃to sint independentia a quocunq sbto etiam ñ vltimo, ~~et~~ mox
constabit.

Quæres: quænam accidentia panis & vini remaneant
in sm̃to? Ro remanere ora præter illa quæ modaliter tm̃ dis=
tinguuntur tm̃ a substantia panis & vini, qa, vt ponimus ex
Phta repugnat modum esse sine suo sbto, accidentia igitur quæ re=
manent sit quantitas, & qualitates quæ ab ipsa substantia panis &
vini distinguuntur separabiliter, vnde qa ex Concilijs supra=
dictis habemus manere spées panis & vini, sed non spécies
panis & vini veniunt accidentia sensibilia & separabilia ab ipsa
substantia panis & vini, neq praeter accidentia sensibilia in se bel
in aliquo suo effectu videntur esse in substantia corporea quæ ab ea
separari potest.

Quares 2do: an accidentia remanentia in sm̃to
pendeant saltem ab aliquo alio accidente tanquam a sbto? Ro
certum est a quo ors quantitatem panis & vini remanentem in
sm̃to ñ dependere ab vllo accidente tanquam a sbto. vnde & qa cum
quantitas sit primum omnium accidentium corporis si, vt fit in sm̃to, se=
paretur ~~ab~~ a mãa in qua & tanquam in sbto, necesse est illam
carere illam ori sbto, neq ~~ori~~ dici, sit miraculosa a Deo per aliud
aliqd accidens sustentari, qa nullum est fundam fingendi huius=
modi sustentationem miraculosam, si vero sermo sit de reliquis
accidentibus tunc inuenimus pro diuersis opinionibus Philosophicis

de eorum=

de eorunem accidentium sbto immediato loquendum e, ita vt qui
docent reliqua accidentia immediate recipi in quantitate, teneant
asserere. eadem accidentia etiam in Sto habere quantitatem prostra
h vltimo sed immediato, e quidem hoc etiam indicabit: qa qualitates
actiuae vt calor e frigus se mutuo expellunt in Sto, se h poet fieri
nisi haberent in eo aliqd sbtu cotes qd h pt e aliud quam ipsa quan-
titas, denique si reliqua accidentia h recipierent in quantitate, separet
qd ignis v.g. calefaciendo hostiam ageret miraculose, siquidem cre-
aret calorem, aut certe dicendum erit ignem h agere in hostiam, sed totu
Deum ad presentiam ignis, ita vt si hostia comburatur combustio h pro-
cedat ab igne sed tm a Deo, cum th huiusmodi actio reputetur pro-
cedens a caa naali atq naalis. denique idem pbt: qa per quantita-
tem Sstalem merito oia accidentia remanentia in Sto videntur ex-
tendi e ad eundem quantitatis diuisionem diuiduntur, sicut ad eig
continuatione e motum continuantur e mouentur, praterea calor
videtur in Sto constituere calidum, albedo album, vt sensu videtur
iudicare, hac a. oia arguent in quantitate Sstali reliqua oia acci-
dentia panis ac vini subiectari, qd e etiam conforme Arti 4. phys.
tt. 54 e lib. metaph. tt. 23. vbi docet superficiem e sbtu colorem.
n eg obstat qd docet accidentia h e accidens e his similia, qa tm
vult significare: h poe accidens ex naa sua subiectari in altero acci-
dente tanquam in sbto vltimato.

Qui vero sentiunt oia accidentia subiectari immedi-
ate in maa naaliter, h a. in quantitate teneatur asserere
panis e vini accidentia remanentia in Sto vel miraculose sub-
iectari in quantitate, vt docet Valentia ocis. 6. q. 5 puncto j. aut
nullum prorsus habere sbtu, vt volunt h nulli pertinent ex recen-
tioribus, ac proinde nec vllum effectum realem vbi habere, item
qualitates in Sto produci h per actionem eductiuam se creatiua,
nec destrui a causis secundis sed a solo Deo, atq alia huiusmodi
plura miracula debent admitti in hac sentia, qua tm h fingat
sed asseruntur supponta probabili opinione Phca de sbto immedi-
ato dictorum accidentium. qd si quaratur: cur Deus tot in ha
Sto faciat miracula, nihil aliud responderi consequenter pt
nisi qd ea faciat vt tm mysterium occultes.

Quares 3tio: vtrum accidentia remanentia in Sto
sine sbto hanc aliquem modum possibilem rade cuius existant
per se. Ro qd sa tem quantitas Sstalis conseruatur a Deo
peculiari quodam influxu e supnaali supplente in genere caa efficientis
sustentantem maa, qua terminabatur se istam quantitatem, atq hoc

contor

contra asserit, contra Lessium lib. 12 de effectibus divinis num.
112. & 113. vbi docet accidentia Infinita Eucharistiae posse conservari vi prioris influxus continuando, id nullo modo admittendum, quia mag. panis et vini fere in genere cum magis sustentabat saltem quantitatem et vt accidentia panis et vini remaneant in hoc sine concursu mag. debet huiusmodi concursus a Deo supleri per novum influxum qui aequivaleat priori eumque suppleat malio genere. Dicendum igitur quantitatem Infinitam nullum modum continuum acquirere rationem existat per se, ita multi contrarios. ratio est, quia si per conservationem talis modus tribuatur quantitati non tribuitur in alium finem nisi vt quantitas vltimo completur in ratione accidentis, sed modus existendi per se non potest vltimo complere accidens in ratione accidentis cum modus eius per se repugnet huic quod est accidere alteri et quantitas nullum modum continuum existendi per se per conservationem acquirit. Confirmatur: quia modus continuus existendi per se et inhaerentia in alio sic inter se repugnant et opponuntur et inhaerentia non potest supleri per modum continuum existendi per se, sicut neque substantia supleri potest per inhaerentiam ita vt per eam completur vltimo in ratione substantiae.

Aliqui idem probant hac ratione: modus existendi per se, quo adeptus quantitati per conservationem vel est substantialis vel accidentalis. non primum, quia modi substantiales sunt inseparabiles a substantia, et quia requeret in hoc casu esse aliquid substantiale praeter hoc corpus. non secundum, quia repugnaret illi modo esse in subiecto, hoc est, esse in substantia, cum sit ratio esse sine subiecto, et tunc de ratione accidentis esse dicere ordinem ad subiectum. sed hoc argumentum facile soluitur dicendo quod sicut actio qua accidentia panis et vini conservantur separata a substantia vere est accidens, non eo quod respiciat immediate substantiam cum repugnet illam terminari ad substantiam vel in eo subiectari, sed eo quod respiciat accidentia separata a substantia et sic afficiat adhaerendo illae per adhaerentiam, similiter dici potest modum illum quantitatis superadditum esse accidens non quia respiciat immediate substantiam, sed quia afficit ipsi quantitati quae immediate substantiam respicit.

Objices: quantitas in Sacramento existit per se et habet modum continuum existendi per se superadditum. Et quantitas in hoc denominatur existens per se non a modo continuo sed ab existentia sua et negatione oppositae sive negatione existendi et inhaerendi in altero, atque hoc sufficit ad eiusdem denominationem.

Objices 2do: si accidentia Sacramenti non haberent aliquem modum continuum quo completeretur eorum existentia, sequeretur qualitates activas v.g. calorem et frigus remanentes in Sacramento non agere ~~actua~~ naturaliter

liter in actum approximatum, qa sicut operio substrie n solum dependeta nda substrali sed etiam ab vltimo, eig complemento saltem tanquam a conditione sine qua non, vt coutter dicta in tractatu de Incarnatione, ita etiam actio proueniens ab existente, a cuiusmodi debet dependere n solum ab eig nda sed etiam ab vltimo eig complemento, nempe ab inherentia, quare cum dicta accidentia in pocto sinto carent inherentia, nisi hant aliqum modum positiuum quo saltem aliter complcant, n poterunt agere nadliter, qd tt e contra communem sentum. Ad qualitates nae accidentia actua panis e vini remanentia in sinto inherere in quantitate tanquam in subto immediato, e ideo e vltimo completa in raone accidentis, ac proinde pte ~~adhuc~~ agere nadliter licet n hant vllum modum positiuum superadditum per consecrationem, quantitas a cum n sit actua, neq ht vllam inherentiam aut nullum modum existendi in sinto per se stans: quantitas ex superadditis sustentat e caat nadliter qualitates e reliqua accidentia & rei ea n sustentat nadliter in sinto, vel ht aliquem modum positiuum quo vltimo compleat vt pote eadem accidentia nadliter sustentare, sicut nda humana in Chro per subsistam Verbi vltimo completa nadliter operatur. Ad maiorem conclusionem care efficienter ac m adliter, ac proinde licet actio supponat in ea efficienti vltimum ipsig complementum in raone accidentis si ea sit pueens, vel in raone substie si ea sit substia, n tn caalitas madlis ~~et~~ supponit in ea madli vltimum complementum inherentiae e substia, sed: qa nda substialis madliter caat ipsam substiam, ~~nonne~~ neq tn huiusmodi caalitas madlis supponere et nam substialem vltimo completam, vnde si per miraculum a Deo n ignum separatum a propria substia conseruaretur, qd aliqui fieri pte concedunt, e approximaretur igni ignum ag recuperet calorem proinde ac si haberet propriam substiam, mirum igitur n e si etiam qualitas carens inherentia pote, madliter caare reliqua accidentia sinstalia, etiamsi nulla alia sit illi superadditi modo positiuus supplens inherentiam.

CAPVT II.

Quomodo accidentia Sacramentalia deinant continere Christi corpus et sanguinem?

Sicut n nisi panis e vinum consecrari pte, ita neq panis ac vini accidentia incipiunt continere Chri corpus e sanguinem nisi sufficiant ad conseruationem formae panis e vini, quare similiter dictum e qd quando ista accidentia

pro alteratione incipiunt non esse insufficientia ad conservationem formae panis et vini, tunc etiam desinunt continere Christi corpus et sanguinem, quia sicut vi consecrationis ea continebant prout erant accidentia panis et vini, ita eo ipso quo incipiunt esse insufficientia ad conservationem panis et vini consequenter desinunt esse accidentia panis et vini et incipiunt esse accidentia alterius substantiae, et eo non potest amplius continere Christi corpus vel sanguinem quae proinde desinit esse sub eisdem accidentibus succedente alia substantia quae generatur, quando a dicimus novam substantiam succedere, Christi corpori nolumus significare id fieri per conversionem corporis Christi in eam substantiam, quia revera tunc non fit talis conversio, siquidem Christi corpus non desinit esse in rerum natura, quod est necessarium ad conversionem substantialem.

Quaeres: quia ratione Christi corpori desinenti esse sub accidentibus post alia substantia succedere per generationem, cum non nulla substantia sed materia quae necessaria est ad generationem? Respondent Thomistae contra formam substantiae quae generatur in puncto casu educi de potentia quantitatis accipientis divinitus virtutem substantiae, ex quo sequitur quod de facto in rerum natura sint multae substantiae quae non stantes ex materia sed tantum ex quantitate et forma substantiali. Sed contra, quia ex substantia et accidente non potest fieri unum per se, ex quantitate et forma substantiali non fit fieri substantia quae est unum ens per se. Confirmatur: quia compositum et componentia habent esse eiusdem generis, quantitas cum non sit in genere substantiae non fit substantiam componere. Denique contra est, quia materia non de intrinseca et centrali ratione substantiae corporeae est, illius defectus non potest supleri per quantitatem.

Omittimus eorum responsionem qui ad praeiudicandam difficultatem negant hominem nutriri speciebus substantiis vel ex quibus generatur aliam substantiam ignem esse, huiusmodi enim responsio aperta reprehenditur experientia. Respondendum est igitur cum Suarez disp. 5. 3 sect. 3. pag. 195 cap. 2. alias Doctor, quando accidentia substantiae incipiunt esse ita alterata ut non amplius sufficiant ad conservationem formae panis et vini, tunc statim desinunt esse sub illis corpus Christi vel sanguis, et Deus ibidem creet modum eis quia quantitatem panis aut vini cum qualitatibus quae tunc ipsi inhaerent per quas eadem materia ultimo ut disposita ad receptionem formae substantialis succedentis, hanc vero formam in illo instanti vel tempore, quo creatur materia producit illud idem agens quod eam produxisset si ibi prius fuisset substantia panis aut vini. dixi vel tempore, an quando combaritur hostia tunc sicubi forma ignis successive producitur, ita etiam materia eiusdem ignis successive creari debet. Quod si quaras: an materia quae creatur illi eadem numero cum illa quae per consecrationem fuit destructa, id quidam, ut Suarez loco citato et alii, velle esse eandem numero; alios vero negare, quos nos sequimur, quia non probabilis ratio ~~secundum~~

produc-

productionem rei n̄ destructa, vt pt̄ ex eo q̄ n̄ unquam fuerit destructa
fuerit eadem numero.

Dices: eadem numero quantitas & alia accidentia quæ fuerunt in Sacramento & in mātāpanis perseverant recedente Christi corpore v.g: quantitas & exigunt idem numero subiectum & n̄ aliud & iuxta eorum exigentiam debet reproduci eadem numero mātā. Sed quantitatem & alia accidentia separabilia a mātā ex se & de indifferentia ad hanc & illam numero mātām, ac proinde n̄ magis exigunt illam numero in qua prius erant quam aliam, & quamuis ex natura sua n̄ transmigrent de subō in subō, q̄a cum pendeant a subō n̄ possunt naturaliter ab eo separari quin destruantur, secus tn q̄ cum naturaliter fuerint separata a primo subō perinde illus & q̄ reponantur in primo vel in alio subō, cum illus ag bonum sit de n̄ hoc subō aliq in illo. Quodcumq tn q̄ si quis asserat accidentia ex sua producuoque & determinata potentia ad hanc mātām quam ad illam is coherenter debet asserere eandem numero mātām a Deo reproduci.

Quares 2do: q̄nam agens vniat quantitatem & reliqua accidentia sacramentalia mātā de novo producta? Sed quantitatem poni a Deo solo in illa mātā, q̄a agens naturale n̄ hāt, ex ipsis verbis Sanctorum quam recognoscimus, vim productiuam quantitatis neq hāt vim efficiendi ~~eam~~ illam inhærentem in mātā, quaqq affirmandum & a Deo solo poni in mātā quantitatem sacramentalem & ea mediante reliqua accidentia, quæ pt̄ dix mus, natura sua immediate inhærent quantitati, qui vero docent ea accidentia, ex sua natura immediate inhærere in mātā tenentur asserere ea ita a solo Deo introduci in mātām de novo creatam, q̄a licet agens naturale possit vnire accidens mātā illud educendo de potentia passiua eiusdem, n̄ tn hāt vim vniendi mātām accidenti iam producto & existenti separato a mātā, facta a. introductione accidentium in mātām eo ipso remanet mātā disposita ad suam substantiam cuius dispositiones et eadem accidentia, ac proinde si ignis v.g: agebat in species sacramentales vt eas tandem combureret, calor & reliquæ dispositiones ad suam ignis geniti productæ ab igne existente, licet non ab obiecto a solo Deo fuerint introductæ in mātām, poterunt tn vt instru eiusdem ignis agere in productionem ignis, præsertim cum eadem dispositiones quoad vltimum cuius lementum suæ entitatis fuerint productæ ab eodem igne præexistente.

Ex dictis obiter colligitur q̄ licet dicta accidentia temporis durante quidem neq mātā creadem, n̄ tn eandem prædam tempore vel mātā præcedunt in radice vltima dispositionis ad suam substantiam siquidem in radice vltima dispositionis ab ipsa mātā quam disponunt dependent immediate immediate, ac proinde eadem accidentia n̄ in instanti incipiant habere radicem dispositionis, vt contingit cum ex putrefacto generatur vermis v.g: proeodem instanti temporis prius illigitur & mātā de novo producta,

quam

quam ipsa accidentia illigant habere rationem ultimae dispositionis ad formam substantialem consequentem.

Quaeres denique: an per commixtionem specierum vini consecrati cum alijs liquoribus, ut cum aqua vel vino non consecrato, Christi sanguis desinat esse sub speciebus?

Advertendum est pro solutione certum esse quando cum speciebus consecratus miscetur aliquis liquor tunc non permisceri cum Christi sanguine, ut patet ex cap. 6. §. quaesivisti de celebratione Missarum. ratione, quia ea quae permiscentur debent dividi secundum minutissimas sui particulas et secundum eas confundi, hoc a. non potest convenire Christi sanguini existenti sub speciebus vini, cum totus sit sub qualibet vel minima parte illarum, quare cum quaeritur: an cum speciebus vini consecrati possit permisceri alius liquor est precise sensus: an possit permisceri cum illis solis non vero ut etiam permisceatur cum Christi sanguine. Rursus adverte tripliciter posse duo misceri inter se. primo ita ut utrumque physice retineat suam naturam ut contingit cum pulvis aureus miscetur cum argenteo. dixi physice, quia potest contingere ut physice retineat suam naturam et nihilominus fiat mutatio in tertium moraliter distinctum vel unum solum moraliter mutetur in alterum, sicuti supradictum est aquam ita posse misceri vino ut physice manens moraliter tantum in ipsum convertatur. 2do ita ut unum mutetur in aliud non solum moraliter sed physice. 3tio ita ut utrumque convertatur in 3tium non solum moraliter sed physice diversum. his praemissis.

Ad quaesitum et dico primo. non potest sub speciebus vini consecrati liquor unus ita permisceri ut species vini consecrati convertantur etiam physice in eundem liquorem vel ambo transeant in tertium physice diversum ab utroque, et nihilominus Christi sanguis maneat sub speciebus. conveniunt cum D. Thoma q. 77 art. 8 quorum nonnulli universaliter negant vino consecrato posse permisceri liquorem ullum remanente Christi sanguine. ratio nostrae propositionis est, quia destructis accidentibus necessarijs ad consecrationem formae vini necesse est Christi sanguinem desinere esse sub illis, ut patet ex dictis, eo a. ipso quod species similes vini et liquor permixtus transeunt in unum 3tium physice diversum necesse est accidentia vini esse destructa in ratione dispositionis sufficientis ad conservationem formae vini.

Dico 2do. speciebus vini consecratis potest aliquis liquor ita misceri ut Christi sanguis adhuc remaneat sub istis speciebus. ita Suarez disp. 57 sect. 4. Vasq. disp. 195 cap. 4. et alij multi apud eosdem. ratio est, quia sicut cum vino infunditur aliquid aquae non statim aqua physice vertitur in vinum, ut supra diximus, similiter fieri potest ut liquor aliquis speciebus vini consecratis misceatur absque eo quod species vini physice convertantur in eundem liquorem vel in aliquid 3tium, ut censendum est contingere quando

Graeci

dicty Graci vino consecrato permiscent aquam calidam, et tunc qa remanent accidentia sufficientia ad conservacem ipsi vini, ideo etiam retinent nubes sanguinem Christi et quamvis eorum sint in minori proportione respectu liquoris et mixti videantur secundum externam speciem moraliter mutari in eundem liquorem, qa scilicet res non dignoscit species vini ab eodem liquore sed tm accidentia eiusdem liquoris percipiunt, hoc tm non impedit quo minus illa species sint mta sua sensibiles vt tales sint, et ideo possunt etiam significare eodem modo qualem quam prius separata a solito liquore simpliciter et absolute significabant. ex his a. pt videntur dicendum si contingat liquorem miscere secum intalibus vini vta vt eadem species et liquor admixtus conversa sint in alio ztium.

Objices ex Arte: accidens non pt miscari substantiae, falsa et doctrina supra tradita. Sed quamvis in hoc casu quantitas sive accidentia misceantur per modum substantiae et tanquam per se existentia, non tm vt inhaerentia vel perinde habent rationem accidentis permisceatur cum substantia liquida, Artes, a. loquitur de accidente realiter considerato sive prout habet rationem accidentis.

Addendum est a. qd si species vini consecrati liquori admixto v.g. aquae praedominentur secundum quam virtutem actiuam et aliquam earundem aquae particulam destruat, qd fieri potest supra dictum esse probabile, tunc illa particula commutetur tm in Chri sanguinem ex vinum. ratio est, qa per verba consecrationis consecrari potuit solum mta presens, particula a. illa, aqua tunc non erat presens imo neq erat mta qa tunc non erat vinum, species a. consecrata, non potest aliam mtam consecrare, qa non ex sed tm verbis consecrationis data est huiusmodi vis, negata. revocatio verborum consecrationis non potest retinere consecrationem in specie sive Chri corpus sub eadem circa quas versata est verba, non tm pt verificare alias species distinctas ab ys circa quas eadem verba versata sit, vt constat, et ideo non pt nouam mtam consecrare.

Dices: si pars aquae non benedicta cum benedicta misceatur tota virtute benedictionis prioris manet benedicta, vt colligitur ex cap. 3 de consecrat. Eccle vel altaris et, etiam idem dici pt de particula illa aquae conversa. Sed negando seq: ratio disparitatis est, qa Eccla potuit et voluit benedictionem aquae a se institutam extendi ad partes aquae admixtas postea, sive voluit eas fieri benedictas solum per contactum sive prexationem cum alia aqua benedicta, consecratio a. symbolis fit per eandem transmutacem et supranaturalem actionem, ac quam effiuem operam sola verba consecrationis habent vim et efficientiam ubi a Deo creantur.

Disputatio VI.

DISPVTATIO V.

De Forma Sacramenti Eucharistiæ.

CAPVT I.

Quæ sit forma huius Sacramenti.

Charitatis grâ prig agemus de fõa consecrãdi panis, deinde de fõa consecrãdi vini.

Dico igitur jmõ. qd fõa consecrãdi panis necessaria & sufficiens, est illa verba: hoc est corpus meum. ita D. Thom. q. 78 art. j ad 4. & reliqui Theologi communiter, vt patet ex ijs quæ docet Vasquez disp. 197. cap. j. num. 4. & fa contra Scotum in 4 dist. 8. q. 2. & de 2do dicto, & Angelum verbo de Eucha num. 14. asserentes verba quæ in canone præmittuntur antequam sacerdos dicat hoc est corpus meum, h quidem esse de substãtia fõæ, ita tã necessario requirit vt si omitterentur consecrãdi h fieret, sed eorum opinio iam reputatur improbabilis, vt notat Vasq. loco citto.

Primo a. conclusio pt probari ex traditione & vsu Eccliæ, in qua semper habita fũt vt necessaria & sufficientia ad consecrãdem panis, vt omnes Authores recte notarunt. 2do pt & jmo quoad jmam partem quæ est de necessitate sententiæ verborum verborum fa illa quatuor verba sũt necessaria ad significãdem conuersionem panis in Chri corpus quæ conuersio est effectus fõæ consecrãdi & illa verba sũt necessaria ad fõam consecrãdi panis, & ideo ab ordo Euangelistas qui describunt institutionem huius Smti, & a Divo Paulo ad Corinth. ij eadem verba magna diligentia obseruata fũt abq vlla varietate, qd etiam fit in omnibus liturgijs & in canone Missæ. deinde 2da pars sed sufficientia eorundem verborum ibi: qa per illa verba sufficienter significatur id qd effectum in Smto consecrãdi, id est, conuersio panis in Chri corpus, vt patet, & verba illa sufficiunt ad fõam consecrãdi panis. rursum eadem 2da pars pt: qa si verba secuta h sufficerent ad fõam consecrãdi esset qa vel alia Chri verba antecedentia vel consequentia esset necessaria, vel qa particula illa, enim, quæ in consecrãdo adhibetur post vocem, est, esset necessaria, aut qa consecrãdo h efficitur nisi adiungatur aliqua deprecãdo, sed nullum ex his dici pt &c. Maior pt, nihil aliud e. fingi pt qd potest requiri

ad suffi=

ad sufficientiam fōæ consecrationis panis. Minor probat: qa verba illa antecedentia accipite & manducate. n̄ pertinent ad significationem cui qd fit in hoc Smto, sed ad usum in quo n̄ consistit hoc Smtu, vt patet ex ordinatis, neq verba illa Chri Dni, qd pro vobis tradetur, vel alia si quæ sint et necessaria, cum omittantur ab Ecclia Romana quam in his errare affirmare. n̄ habet etiam sub pœna excommunicationis, vt patet ex cap° q de hæreticis. similiter particula, enim, referitur ad illa antecedentia accipite. & manducate, ac proinde sicut illa pertinet ad usum. adde, qd nullus Euangelista referens institutionem huius Smti nec S. Paulus neq in textu Latino, neq in græco, neq in Syriaco (nec hebraico, mentionem n̄ facimus qa nouum testamentum n̄ habemus in hebræa) hnt particulam, enim, in fōa consecrationis panis, vnde S. Thom. q. 78. art. 2. ad 4 docet illam solum addi ad Ecclæ Rom. ex conjecturine a S. Petro deriuata.

Denique qd deprecetur illa n̄ sint necessaria pte ex eo qd neq ex Scriptura neq ex traditione habemus illam attributam esse a Chro, cum tn totam & integram consecrationem peractam esse a Chro certum sit, & constet ex ijs verbis hoc facite in meam commemorationem.

Vtrum a. hæc verba, hoc est corpus meum, pati possint aliquam variationem absq destructione fōæ pertinet ad tractationem de Smtis in gnre, vbi communiter dici solet fōam Smti consistere facta mutatione in verba æquivalentia.

Objices: verba illa antecedentia qpriusquam praeferetur ec, sit necessaria vt fōa significare posit proferri in persona Chri, qa nisi Sacerdos verba illa præmittat n̄ pte constare, an in propria vel alicna persona loquatur & etiam verba illa necessario requiruntur ad fōam consecrationis panis. Re: nego ants, ad hoc e. vt Sacerdos loquatur in persona Chri & verbis illis, hoc est corpus meum denotetur corpus n̄ ipsius Sacerdotis sed Chri, sufficit si proferat illa n̄ proprio nomine sed nomine Chri, ad qd n̄ e necessarium proferre alia verba hoc ipso Chro, sed satis e si Sacerdos sua intentione tenendo personam Chri proferat verba consecrationis proinde ac si Chrs præsens illa proferret, hoc a. vt recte notat Vasq. disp. 197 cap. 1. quicunq Sacerdos efficit hoc pro qd iuxta intentionem Ecclie illa proferat, nam Ille Angelus qui Dei personam induens loquebatur Hebræis pullis, alys præmissis verbis in persona Dei loquebatur qum dicebat: Ego sum Deus ec. similiter Consulum Regum pte loqui in persona Regis quamuis n̄ præmittat alia verba quibus in actu signato declaret se loqui in persona illius.

Objices 2do: multi Patrum docent hoc Smtu conficiendum, similiter Græci in suis liturgys post illa verba hoc est

corpus

corpus meum petunt vt Deus faciat panem corpus Chri, vt hæ li=
turgia Chrysostomi, hæc a. deprecatio manifestè indicat verba
illa non esse sufficientia. Qui P. P. note prelum illegant quam
consecrationem, aut certe tm volunt quod precibus confiteatur hoc Smtm,
ita vt in illa confectione preces adhibeantur non eadem vt necessa=
rias sed tm præparatoria &c. ad illud a. qd de Græcis dicit,
missis alijs responsionibus, quæ videri posunt apud Bellarm. lib. 4
de Eucha cap. 3. Pdum e deprecatio ab illis adhibita tm exorari
Deum vt consecrat e corpus Chri sint vtilia suscipientibus; atq hoc
petunt quasi ndum facta est consecratio nimirum per repræsentationem
temporis consecrationem antecedentis, sicut etiam Eccla tempore
Adventus orat vt nubes pluant Iustum per repræsentationem illius
temporis quo Chrs Dominus advenerat, e in Missa defunctorum
ret. repræsentationem temporis quo hiæ debebant separari a corpore
dicit: libera eos de ore leonis &c.

Dico 2do. ad fam consecrationis veni necessaria et
e sufficiunt verba illa: hic est calix sanguinis mei. vel æqui=
valentia. Hæc communis sententia, pro qua plures citat Suarez disp. 78.
sect. 1. e Vasquez disp. 198. e cap. 3. e tm contra aliquos.
Prima pars nstros dt de necessitate illorum verborum ptt: qa
illa verba vel æquivalentia sunt necessaria ad significandam con=
versionem vini in sanguinem Chri. 2da pars quæ e de suffici=
entia ptt: qa si eadem verba non sufficiunt maxime d qa sunt ne=
cessaria illa quæ Romana Eccla addit: Novi e æterni testa=
menti &c, sed hæc non est necessaria ptt, imo, qa sine illis conversio
vini in sanguinem Chri sufficienter saluetur. vnde Damasc. lib. 4.
de fide orthodoxa cap. 14. Ambrosius 4 de Smtis a cap. 5. e alij
Patres assignant verba a nobis in contrio posita pro forma
consecrationis sanguinis nullis alijs adiunctis.

Addo qd si verba illa non sufficiant sequitur ea
per se sumpta esse falsa, quamuis per se hant effectum sensum inde=
pendenter a posterioribus verbis e expresse significent sanguinem
Chri ibi esse præsentem in eodem instanti quo significantur, neq e.
adhoc determinantur per verba sequentia, vt ptt. præterea in
liturgijs Græcorum e aliarum Ecclarum non habentur ora illa verba
novi e æterni testamenti &c; ex quo probabiliter inferri est
huiusmodi verba non esse necessaria, ac proinde ad fam sufficere illa
hic est sanguis meus sue hic est calix sanguinis mei. quæ
cum sufficienter significent conversionem vini in sanguinem e
quælibet fra Smtalis efficiat id qd significat, sequitur eadem

verba

verba per se sumpta sufficere ad efficiendam veracem conversionem.

Obyces I. S. Thom. q. 78. art. 3 consec. verba illa: Novi et æterni &c. esse necessaria ad form. consecrandi vini. Sed S. Thom. esse in illa sententia, vt ipse ex sectio & aperte cum alijs fatetur Cajetanus ibi, quamuis nulli alij Thomistæ negent, verum in hac re sequimur communem sentiam Patrum, Patres cit.tos & liturgias quarum supra fecimus mentionem, quasq. ipse D. Thom. radabiliter dicitur secutus fuisse si vlosset.

Obyces 2do: quæ supra allata et contra j conclusionem quibus eodem modo Sr quo supra. nec aliud addimus nisi 3do Pp. quando suis Sacrorum appellant precies vt loquantur, qua eadem sua implicite continent invocatione divinæ virtutes ad effectum Sacr. efficiendum.

CAPVT II.

An verba consecrationis dicantur historice, vel affirmative.

Adverterdum est historice sive narrative aut recitative dici illa verba, per quæ nil intendimus significare vel affirmare aut negare, sed tm narrare id alij dixerit, vt si dicas: Christus dixit Verbum esse consubstantiale Patri; aut si cum Propheta: dixit insipiens in corde suo non est Deus, tunc c. non asseris Deum non esse neq Verbum esse consubstantiale Patri, sed tm relinquis referentium vel peccatorem id dixisse, verba vero illa per quæ intendimus aliquid affirmare dicuntur significative sive affirmative. ita sentit proporbe quisque abbatis & an Sacerdos per verba consecrationis intendat affirmare aliquid nempe in persona Chri, an vero tm referre id qd Chrs dixit.

Prima sententia docet verba consecrationis a Sacerdote dici solum historice & recitative. Durandus in 4 dist. 8 q. 2. ad j. Maior Ibidem q. 2. § 2do arguitur. Catering in opusc. quibus verbis Chrs consecrarit. & alij apud Vasquez. disp. 200 cap. j.

2da sententia docet verba consecrationis proferri a Sacerdote non solum historice sed etiam affirmative & significative in persona Chri. Soto in 4 dist. 11. q. j. art. j. post 2dam sententiam. Konings in art. 3. q. 78. dub. j. Suarez disp. 78. sect. 4. & alij ab eo relati, quos tm Vasquez loco citto negat esse in hac opinione.

Tertia sententia tenet verba consecrationis a Sacerdote proferri non recitative sed tm affirmative. Vasq. loco citto cap. 2 & alij apud eum.

Dico

Dico 1mo. verba consecrationis a Sacerdote proferuntur aliquo modo recitative sive repraesentative, quatenus Christus dum illa per Sacerdotem profert repraesentat seipsum loquentem in propria persona in ultima coena, atque id nobis facile dabunt non solum Authores 2dae sententiae, sed etiam Vasquez, ut patet ex iis quae ipse docet disp. 200 cap. 3. num. 22.

Probatur: quia Sacerdos verba consecrationis ea ratione profert qua profert illa qui pro vobis effundetur etc, ut per se constat, sed dum haec verba profert repraesentat Christum nocte qua captus est loquentem de effusione proprie sui sanguinis facienda die sequenti, hoc a. patet: quia si huiusmodi verba non significarent repraesentative effusionem illam propriam sanguinis faciendam, deberent significare effusionem impropriam quae fit in Sancto, ubi vere et proprie sanguis non effunditur cum re ipsa non separetur a corpore, atque Chrysost. homil. 83 in Matth. praedicta verba refert ad passionem Christi, ad quam solam ea spectare pluribus egregie probat Vasq. disp. 190 cap. 1. et 2. ubi docet quod si verbum effundetur potest illigi de effusione impropria et Sanctali, similiter haeretici vocem corporis et sanguinis possent eodem modo explicare, ita ut per ea non corpus aut sanguis proprie sed figura corporis aut sanguinis significetur, ut facit Calvinus.

Dico 2do. verba formae consecrationis a Sacerdote proferuntur significative et affirmative, ita 2da et 3tia sententia. Probatur: quia formae Sanctorum significant id quod efficiunt, ideo e. dicuntur esse signa practica. Et verba illa significative proferuntur a Sacerdote, alioquin sicut nihil significarent ita nihil efficerent. Confirmatur: quia ex Trid. sess. 13. cap. 2. sub singulis speciebus Sanctalibus quaedam est ex vi verborum quae scilicet per verba formae significantur ibi adesse, hoc a. esset falsum si verba consecrationis non proferentur affirmative.

Ex dictis constat verba consecrationis non ita proferri historice ut nihil significent, id a. Vasq. disp. 200 cap. 2 et nonnulli alii recentiores probant ex eo quod repugnet, inquiunt, simul ab eadem persona proferri historice et significative, sed revera hoc non repugnat, interdum e. aliquid nobis obijcienti aut interroganti dicere consueuimus cum tali sic respondeo intendens simul referre illius verba et nostram sententiam aperire, ut v. g: si quis interroget nos: cur quidam pueri ludunt trocho, alii pila, alii folle etc, benedicimus sic respondet Poeta: trahit sua quemque voluptas. his a. verbis non modo significamus quid nos sentiamus de quaesito facto, sed etiam intendimus referre quaedam poetam loquentem, quod est loqui significative et recitative simul. sic igitur Sacerdos verba consecrationis potest duplici intentione proferre nempe intentione

referendi

referendi quo Chrs fecerit tunc repetendi eis verba & simul inten=
tione significandi id, qd fit in Smto. hoc a. posito verba consecrans
si haberent duplicem sensum, qa pro ~~recitatur~~ vt ~~dicitur~~ recitative nihil signi=
ficabit, similiter intentio referendi aut recitandi verba consecrans
per se sumpta, nulla ratione sufficeret ad consecrationem, sola a. inten=
tio dicendi verba recitative, est de ratione consecrationis, qa de ratione huius
intentionis sacerdos loquitur in persona Chri & significat quid
fiat in ipso Smto. atq si quis contendat Sacerdotem proferre verba
consecrationis tum recitative in persona sua tum significative in persona
Chri, nihil impossibile contendit, hoc tn nos rejicimus si quidem eo qd
Ambrosius, vt nonnulli volunt, lib. 4 de Smtis cap. 4 asserant Sacer=
dotem, cum peruenit ad efficiendum Smtu, iam si suis sed vti sermo=
nibus Chri, siquidem Sacerdos licet verba consecrationis proferret etiam
recitative adhuc poet dici si suis sermonibus vti, sicuti si quis carmen
alicuius Virgilij recitet is dicitur si suis sed Poetis verbis vti.

Ratio igitur cur censeamus verba consecrationis a Sacerdote
si dici recitative proprie loquendo, e qa Sacerdos recitative proferret
verba consecrationis, ea vt sic proferret in persona sua, atqui indecens e
vt cum persona Chri, qui e Sacerdos sanctus, impollutus e segregatus a pecca=
toribus, conungatur e misceatur ~~cum~~ persona Sacerdotis peccatoris
in ipsamet actione sacrificandi.

Dices: particula, enim, posita in consecratione eis verba
connectit cum illis precedentibus, accipite e manducate, acci=
pite e bibite, atqui verba hac dicuntur recitative. & e verba
ipsa consecrationis recitative dicuntur. Rs Sacerdotem per illud
participium, dicens, paulo ante consecrationem prolatum nos ad=
monere se verba sequentia proferre nomine ipsius Chri, vnde cum Sa=
cerdos in persona Chri dicat etiam illa verba accipite e manducate,
accipite e bibite, bene subtexitur particula illa, enim, siqui=
dem per illam redditur ratio cur Apli deberent bibere aut manducare,
ex eo qd Chrs ipsis offerebatur.

R Obicies: si Sacerdos formam vini significative
profert in persona Chri, sequitur eandem formam esse falsam: qa
Sacerdos eo modo pronunciat verba illa, qui pro vobis effunde=
detur, quo profert illa hic est calix sanguinis mei, vt sit, sed
hac vnionem dicat significative. & e illa, ac proinde Chrs per
Sacerdotem significat rem sanguinem esse rem effundendum,
cum tn id sit falsum, siquidem Chrs resurgens ex mortuis iam n
moritur. Rs cum Vasquez disp. 100. cap. 3. hoc Smtu ita esse a
Chro institutum, vt ipse voluerit in illo si solum vere fieri nomine

sui

sui totum id qd ipse fecit per consecrationem in nocte coenae, nempe conversionem partis in proprium corpus & conversionem vini in sanguinem, sed etiam totum id qd ipse immediate fecit eadem nocte dum consecraret quasi in comoedia vel tragoedia repraesentari per ipsum Sacerdotem vt per suum Ministrum, ita vt mana quae a Sacerdote consecratur repraesentet manam a Christo consecratam, verba a Sacerdote prolata nomine Christi, repraesentent verba ab ipso Christo immediate prolata, tempus quo Sacerdos consecrat repraesentet illud tempus nocturnum quo Christus consecravit, & sic deinceps. quod a Christo voluerit praedicta haec fieri a Sacerdote totum id qd ipse fecit tunc, colligitur ex iisdem Christi verbis Luc. 22. post consecrationem relatis: hoc facite in meam commemorationem. ex his a. ita qd haec iniuria repraesentationis Sacerdos verè dicit qui pro vobis effundetur nempe repraesentans Christum loquentem illa nocte quae tradendus & post, quam illius sanguis effundendus erat.

Ex dictis a. colligi is qd licet Sacerdos in Christi persona repraesentet eundem loquentem in nocte coenae, qd tn verba illa ab eodem Sacerdote prolata hic est calix sanguinis mei in hoc tempore quo proferuntur significant sanguinem Christi contineri sub accidentibus vini demonstratis, dicendum est, qd ipsum in hunc locum reiecimus, ex vi verborum in Sinto sanguinis esse quidem totum sanguinem quem nunc Christus habet in coelo, n tn si quid sanguinis diminuit in cruce vel in clavis reliquit id esse in Sinto, qd verba illa hic est calix sanguinis mei intelligenda sint de sanguine quem Christus vltimo habuit, vt itt ex communi modo loquendi, n. a. de ijs sanguinis particulis quas n resumpsit cum illae deberint esse Christi sanguis, sicut etiam cum Christus vinum consecravit sub eius accidentibus n sumpsit eas particulas sanguinis quae genitae sint in Christi corde vel hepate. post eandem consecrationem, qd nondum erant ipsius Christi sanguis, qd a. in Christi corpore n nullae particulae sanguinis a punctio illius consecrationis genitae sint itt: qd quemadmodum nutritio nunquam nisi morte interrumpitur, ita neq hepar, qd manam nutritioni praebat, cessat unquam a generatione ~~et~~ sanguinis nisi morte intercipiat.

Dues: ex vi verborum poni debet solum ille sanguis in passione effusus, vt itt ex ijs Christi verbis: qui pro vobis effundetur, etc. Respondent nonnulli ita esse; alij vero dicunt totum Christi sanguinem effusum esse, & ideo totum esse ex vi verborum, qd a. toto Christi sanguis in passione effusus sit dicunt primo patere ex eo qd, vt ex vulnere lanceae videtur

constare,

constare, sanguis qui remanserat in Chri corpore effusus ē.
Sed contra, qa n̄ ē probabile qd Chrus in passione totum
oīo sanguinem effuderit nisi velimus id factum ēe per mira=
culum, cuius tn̄ nullum habemus fundtu, qd a. id n̄ sit proba=
bile ptt: qa sit sit calix vitreus in quo sit aqua etiamsi ca=
lice inverso effundatur aqua, nihilominus aliquid aquæ rema=
net adhærescens interioribus calicis lateribus, vt ptt ex eo qd
digitus admotus ijsdem lateribus madescit, ē tn̄ sanguis multo
facilius adhærescit interioribus lateribus venarum ē sinuum qui
sit in iecore, corde, ē alijs partibus corporis in quibus sanguis latet,
quam aqua lateribus calicis vitrei, cum huiusmodi calix vitreus sit multo
lævior quam vasa sanguinis. rursum sanguis ē multo magis gluti=
nosus ē adhærescens quam sit aqua vt ptt ad tactum ē si semper ali=
quid aquæ lateribus vasis vitrei adhærescit, idem multo magis asserendum
ē de Chri sanguine, nisi velimus, vt dixi, ponere in hac re miraculum
absq necessitate. qd si interdum PP. videntur dicere Chrum pro nobis effudisse
totum sanguinem, id accipiendum ē moraliter n̄ physice, sicut etiam
dicimus calice inverso totam aquam in eo contentam effundi, quamvis
semper aliquid aquæ lateribus calicis adhæreat.

Rdendum ē igitur verba illa qui pro vobis effundetur,
vere enunciari de Chri sanguine qui ex vi verborum ponitur in Smto,
nam licet totus Chri sanguis n̄ sit effusus, vt diximus, tn̄ per synecdochen
vel moraliter de toto illo sanguine verificari pōnt, neq eadem verba
pōnt impedire quo minus totus sanguis qui nunc ē in Chri corpore ex
vi verborum ponatur in Smto, cum ē: illa verba qui pro vobis effun=
detur sint, vt vidimus extra ēctiam fōæ consecrationis vini, ē verba eiusdem
fōæ absolute significent Chri sanguinem, videtur sequi totum sangui=
nem qui nunc ē in Chri corpore ēe in Smto ex vi verborum, etenim
si prædicta verba qui pro vobis effundetur n̄ hab adderentur, adhuc
fieret eodem modo consecratio, atq totus Chri sanguis ēēt sub speciebus vini
ex vi verborum, qa nullum ēēt verbum rave cuius hac potius sanguinis
pars quam altera ēēt in Smto, ac proinde totus ēē debet, alioquin simili=
ter dici pōēt nec totum Chri corpus ēē ex vi verborum in hoc Smto. addo
tn̄ cum dicitur totum Chri sanguinem ē totum illius corpus ēē ex vi ver=
borum in hoc Smto, hoc illigendum ēē solum de totalitate morali, id a.
addo, qa fortasse dici pōēt verba Smtalia habitura veritatem etiam si
aliqua particula sanguinis vel corporis atomo similis deēēt in Smto.

Caput III.

CAP. VI. III.

An forma Consecrationis sint vera?

Supponendum è quamlibet propositionem in instanti suæ prolationis è significativam, quamuis è. neq cong propositionis neq eiusdem soni ~~ꝓ~~ partes possint in eodem instanti pervenire ad aures audientis, eo, ꝓ cong, ut ~~sitat~~ experiatur, prig percipiatur a vicinioribus quam remotioribus, qualibet tñ propositio in instanti suæ prolationis hꝫ oia requisita ex parte sua ad significationem, ac proinde in eo instanti è significativa.

Supponendum 2do ꝓ licet propositio de dno adiacente, hat effectum sensum pro instanti in quo prolatum sit primo verbum, est, si numerum ipsum post ipse sit prolatum, in propositionib⁹ th terby adiacentis affirmativis vel negativis cong copula coaliter refert ad instans in quo primo incepit è prolata ultima syllaba predicati. ~~ꝓ~~ ex eo ꝓ si quis volendi dicere Sol è eclipsatus dicat Sol è è immediate post adiectum solem, è è et eclipsatum relinquat illam vocem ~~dicit~~ eclipsatus in tali casu ñ censetur dixisse falsum.

Supponendum è 3tio predicata quæ ponuntur in propositione tertij adiacentis è duplicis generis, quædam ea. et quæ si ponantur post aliud predicatum hoc è ratione qui totam propositionem modificant, nec determinant ad alium sensum, quem alioquin propositio ñ haberet predicato illo ñ addito, nequidem ratione talis determinationis vis è significationis copulæ in huiusmodi casu refertur ad ultimum prolationis predicati determinantis è determinantis hoc è corpus meum lapideum, predictum illud lapideum determinat è trahit predictum predicatum, corpus meum, ad alium sensum, è ideo huiusmodi propositio ñ censetur habere completum sensum nisi cum primo incepit è prolatam ultima syllaba vocis lapideum; alia vero ~~ꝓ~~ predicata quæ in propositione post aliud predicatum ponuntur ñ trahunt illud ad alium sensum, sed hꝫ ratione predicati ~~ꝓ~~ distinctam, ꝓ videlicet virtualiter constituit novam propositionem, vt etiam recte notat Suarez tra. 6o. sect. j. atq in hoc casu nisi ante prolationem copulæ ad sus intentio vim è significationem eiusdem copulæ suspendendi usq ad absolutionem posterioris predicati, siue per posterius predicatum determinandi primum, vis è significatio copulæ ita refertur ad primum predicatum, vt si propositio sit practica in instanti determinativo ultima syllaba eiusdem primi predicati eadem propositio hat suam vim è effectum, atq ita sit vera independenter a prolatione posterioris predicati, quoniam e. in ~~fra~~ consecrationis aliis verba illa nosce novi è eterni ~~et~~ predicata huius

2di

eadem generis, idem, vis copulæ eiusdem fœdæ refertur ad illud peccatum
carnis mei ore independenter a sequentibus verbis, et quidem ex in-
stitutione Christi, vt satis constat etiam ex eo qd in fœda consecratio panis
vis et significatio verbi refertur ad illud peccatum, corpus meum, independen-
ter ab illis verbis, quod pro vobis tradetur ab ipso pro addotis, atq
hoc patet ex ipso vsu Ecclesiæ Romanæ, qua in consecratione panis omittit
illa eadem verba quod pro vobis tradetur quamq ipsi certae minime rugi-
cari et, vt videmus.

Supponendum e qto quamvis ad vlteriorem vocem tum conse-
cratio panis tum consecratio vini potest addi aliqs alius peccatum distra-
hens ad determinatiam per propositionem at alium sensum longe diuer-
sum, vt si diceres hoc e corpus meum lapideum, fœda tamen vtriusq consecratio
e sufficienter significatiua absq eo qd per aliquam moram temporis con-
sequentem ad finem earundem fœderum ~~postmodum~~ constat nullum alius
peccatum distrahens addi, qd scilicet saltem rade circumstantia-
rum, in quibus proferuntur a Sacerdote volente consecrare,
sufficienter in instanti terminatiuo prolatis verbis Sma-
lium illiquantur nullum aliud peccatum distrahens sensum pro-
positionis addendum e post illud instans. his præmissis dub-
ficultas remanet: an verba Smbalia quateng vera sunt rade
veritatis sint cda conuersionis Smbalis quam significant.

Dicendum e formas Smbales e cdam conuersionis
Smbalis n quateng sit vera, sed quateng sit significatiua vta vt pris illi-
quantur e significatiua quam vera. S. Thom. q. 78 art. 5. ad 3. vbi docet
significationem fœderis præuilegi rei significatæ ordine nata. Vasq. disp. 102
cap. 2. num. 4 e apud ipsum Scotus. e contra Sotum in 4 dist. 11. q. 1.
art. 5. vbi docet significationem e veritatem propositionis Smbalis e cdam
conuersionis.

Sotus: qa verba Smbalia cum sint signa practica ideo effici-
unt conuersionem Smbalem qm eam significant. E rade significationis effi-
cunt eandem conuersionem n a rade veritatis, cum habeant eo ab
ipsa conuersionis existia habet, siquidem ois propositio ideo e vera vel
falsa qa res e vel non e, atq ita cum veritas sit conformitas propositio-
nis cum obto e huiusmodi conformitas necessario supponat obtu nec vlla
rade ab eo supponatur, sequit veritatem nullo modo pte e nata priorem
obto propositionis cuius ipsa e veritas, sed tm nata posteriorem e quasi
effectum.

Obiicies: si propositiones Smbales et cda conuersionis n rade
veritatis sed tm significationis, sequit, eas e falsas, qd patet: qa sequit illas e
in aliquo priori nata significatiua, ita in eo priori n et vera, qa in eo n
existit

existit obtu qd per ipsos significat existere &c. sit falsæ in eodem priori
naæ. Rº propositiones Smtales in quodam priori naæ ee significativas
in quo ndum illiguntur ee veræ, qa cum in eo priori n existat ipsarum obtu
cuius existia e de rone veritatis earundem propositionum, neq pro eo priori
pt ee veritas in ysdem propositionibus, igitur pro illo priori signo proposi-
tiones Smtales abstrahunt a veritate n a. pro eodem signo veritatem
excludunt, ac proinde n sit falsæ in illo signo. Adde n solum propoes
practicas, quales sit fõa pr Smtoru, ee in aliquo priori significativas in
quo n sit veræ, sed etiam id verificari de propositionibus speculativis,
sicut e. veritas e passio entis, ita etiam veritas fõalis propositionis
speculativæ saltem iuxta nru modum illigendi e proprietas illius, licet
fortasse ab illa inseparabilis, quando scilicet propositio e vera.

Obicies 2do: D. Thom. art. 5. q. 78 docet fõas Smtales
ee operatrices rade veritatis. Rº D. Thom. ibi tm vult verba con-
secraois effectum suum operari n quidem rade suæ veritatis fõalis sed
rade veritatis radicalis sive eo qd sint verba primæ veritatis sive Chri,
et ideo determinata ad veritatem fõalem pro alio signo naæ posteriori,
atq hoc modo Roningh dubio proposito in eundem artm 5. defendit fõas
Smtales rade veritatis operari effectum suum.

DISPVTATIO VII

De effectibus Sacramenti Eucharistiæ

CAPVT I

Quando hoc Sacramentum sortiatur effectum suum, id est, Gratiam?

Supponendum e certum ee de fide qd Eucstiæ Smtu conferant graam tan-
quam augmentum qddam graæ pcedentis, stat ex Concilys quæ ht Vasq.
disp. 203 cap. 1. sed præcipue ex florentino in decreto Eugeny 4. §. 3tiu
8. ubi dicitur effectum huius Smti ee augmentum graæ. rao a. huius
rei e, qa Smtu Eucstiæ cum sit institutum ad modum cibi e potus
naalis, de naa sua vitam spiritualem graæ psupponit in recipiente

eandemq

eandem vitam debet roborare & augere.

Supponendum 2do licet dispositio & devotio actualis sint necessaria Sumptuter ad effectum magis peculiarem huius Sacr. consequendum, ac effectum sc. corem obtinendum, qui videlicet etiam in infantibus cadit post ab eodem Sacr. praeterea dispositionem n. ec. sumpliciter necessariam, sed sufficere gratiam habitualem & intentionem saltem habitualem suscipiendi eodem Sacr. ut bene Suarez disp. 63 sect. 3. & alij apud eosdem. ratio est, qa hoc Sacr. collatum infantibus baptizatis carentibus usu rationis fit in ipsis causae effectum sua gratia, so n. potest, ut patet, nisi ad certum quendam corem effectum huius Sacr. sufficeret dispositio gratia habitualis, praeter quam dispositionem in infantibus alia ec. n. est & si dubitetur sit in gratia & hat intentionem recipiendi hoc Sacr., licet ea n. sit in gratia realis seu naturalis, & sufficienter disponit ut certum quendam effectum corem per hoc Sacr. accipiat, qui scilicet effectus minime & inter eos qui sunt capaci ab hoc Sacr. Aps. a. ~~pots~~ ex Dionysio de hierarch. Eccles. cap. 3 ad finem: pueris nondum illigentibus dari sancta mysteria ut nutriant in vita spirituali & sancta conversatione proficiant.

Deinde confirmat ex Trid. sess. 25. cap. 4 ubi ait n. ec. eam nancam antiquitatem in morem tandi Eucharistiam infantibus in quibusdam locis aliquando seruarunt, nimirum eo fo. Sanctissimi PP. sui facti probabilem causam pro illo tempore habuerunt. hoc a. ~~pots~~ n. potest considerari nisi hoc Sacr. haberet vim conferendi gratiam etiam, absq. vlla dispositione actuali quae necessario supponit usum rationis.

Supponendum 3tio ex Tractatu de Sacr. in gnre & ex communi sentia, hoc Sacr. maiorem gratiam suscipienti melius disposito referre. n. solum ex opere operantis seu etiam ex opere operato, ut docet S. Thom. q. 79. art. 8. & cum eo multi alij, haec c. fuit convenientior ratio institutionis magis accommodata ad humanos mores, & ad modum operandi eiusdem cum caeteris gratia quae caeteris paribus magis operatur in passo melius disposito.

Prima sentia docet hoc Sacr. conferre suum effectum in illo instanti manducationis in quo e. melius disposito. hanc sentiam Suarez disp. 63 sect. 4. tribuit Maiori in 4. dist. 9. q. 2. Vasq. a. disp. 202 cap. 2 ait falso Maiori hanc sentiam asseribi. verum existimo ut opinio probabilis & sine fundato & mere voluntaria, ac proinde n. ec. ei immorandum. illud saltem dico cum hac res ex sola Dei voluntate pendet neq. sit vnde collegatur Deum ita voluisse instituere hoc Sacr. eadem facilitate, qua haec sentia asserit, & etiam regi.

2da sentia docet toto tempore quo Christus sub speciebus permanet in stomacho gratiam in tia nra continuate producere per hoc Sacr. ita Caiet. in art. 2. q. 79. idem videt docere Maior loco citato. eodem docet alij recentiores.

Tertia

Tertia sententia vult hoc Sacramentum cum prima eius superficies peruenit ad punctum siue terminum illum indiuisibilem gutturis ante quem licet manducare nec deglutitio tunc operari gratiam. Hanc opinionem vt probabilem defendit Suarez disp. 63. sect. 4. vbi docet poc dari posse gratiam producatur a Sacramento in eo instanti in quo media pars specierum primo citra vltra pectum terminum gutturis, verum hoc instans non est assignari, cum enim non detur indiuisibile immediate post aliud, nec datur primum indiuisibile post illud indiuisibile. Ergo in medio rideorum Sacramentum aequaliter distat ab earum extremis, ac proinde non est assignari primum instans in quo primo medietas vel pars maior specierum est vltra pectum terminum.

Quarta sententia docet Eucharistia Sacramentum producere gratiam cum primo tangit stomachum, ita expresse Konigh. dub. 2 in art. 3 q. 79. idem sentiunt alij recentiores, et Suarez idem indicat loco citato sed tertius modus.

Dico 3mo. Sacramentum Eucharistiae non caet gratiam toto tempore quo ipsum perseuerat in stomacho licet eadem dispositio inuariata perseueret. Prb: qa si Sacramentum toto illo tempore caeat gratiam, sequitur qd si duo cum aequali dispositione sumant aequalem hostiam consecratam, atq alter eorum hat validiorem stomachum, sequitur eum qui hat stomachum validiorem ob peioris ~~cmod~~ conditionis, idco ex. gratia eorum ipse hostiam consecratam et minorem gratiam recipit a Sacramento, atqui hoc non est rationabile, vt ptt per se, et ex eo qd alias conueniuntur ad maiorem fructum spiritualem consequendum expediret prius sumere aliqd pharmacum ad debilitandum stomachum.

2do prb: qa si falsa sit nra conclusio, sequitur etiam coeteris paribus per maiorem hostiam plus gratiae conferri quam per minorem et plus per plures licet simul sumptas quam per vnam solam. ptt: qa diutius perseuerat in stomacho maior hostia quam minor etc, ac proinde sequitur quodammodo fieri inuiditiam et aucepacorum proparum in vni maior hostia alteri minor detur, haec ad. non solum vt inconuenientia, sed et ridicula videntur. praeterea sequitur hostiam numquam exeuire eam frangere in partes eas interpollate numere ne videlicet oes tam cito consumantur, hinc ex. sequitur maiorem produci gratiam. denique ex proportione inter hostias intercedente poemus comparare effectum vtriusque hostiae ad inuicem, vta vt si hostia superet aliam in tripla vel decupla proportione, poemus dicere per hostiam illam maiorem conferri gratiam duplo vel decuplo maiorem, siquidem quo maior et hostia eo diutius perseuerat in stomacho, qe ex a. hac adm. altera audeat.

Recentiores nonnulli ad illud de hostia magna, qd per accidens

vtilius

utilius sit sumere hostiam magnam potius quam paruam, sicut etiam per accidens potest esse utilius aliquando retinere hostiae particulam in ore quam statim deglutire, ex hoc e. sequi potest longior praeparatio in sumente, dicunt a. non esse per se utilius sumere magnam hostiam, quia tota illa dispositio subsequens potest praemitti ante sumptionem hostiae paruae, et per consequens per eandem sumptionem potest haberi totus effectus gratiae qui habetur per sumptionem maioris, quod si non praemittatur, etiam qui accepit hostiam magnam, potuit non praeparare se ante communionem, et ideo erunt aequalis conditionis per se loquendo.

Sed contra est, quia saltem in ordine ad effectum communem quem Eucharistia praestat ~~ab~~ independenter ab actuali dispositione sumentis per se loquendo erit utilius sumere hostiam magnam cum ad huiusmodi effectum recipiendum nulla sit ipsi Sancto praemittenda aut postponenda actualis dispositio, ut constat ex dictis. Ergo contra est, quia maiorem hostiam ex se conferre plus gratiae nihil est aliud quam quod maior hostia semper et in quibuscunque circumstantiis coeteris paribus maiorem conferat gratiam quam conferat hostia minor ~~illam~~, quod a. ita se res habet in casu nostro, patet: quia si sumens magnam hostiam et sumens paruam praemittat ~~solutione~~ sumptioni maiorem dispositionem maiorem gratiam recipit sumens maiorem hostiam. idem sequitur si sumptionem maioris hostiae et sumptionem minoris subsequatur aequalis dispositio, semper maior hostia coeteris paribus confert plus gratiae, et per consequens illud facit per se, quod a. sumens maiorem hostiam potest recipere gratiam non maiorem illa quam alter recipit sumens minorem, eo quod hic habet dispositionem actualem ille nullam, vel hic maiorem ille minorem, hoc vere per accidens se habet, neque hoc impedit quo minus ~~hac~~ ex sententia contraria sequatur id quod nos contendimus.

Denique probatur nostra solutio: quia si species Sanctales toto illo tempore quo durant in stomacho causarent gratiam, sequitur peccare peccato sacrilegii specialis et explicandi in confessione eum qui postquam Sanctum accepit aliquod peccatum mortale ~~a~~ v.g. odio aut praui desiderii contra castitatem, iustitiam etc. committit eo tempore ~~quo~~ quo probabiliter credi potest species Sanctales adhuc durare in stomacho, sed quamuis hoc admittatur ~~hoc~~ a Suarez disp. 63. sect. 7. reuera tamen nimis durum est et contra communem sensum, ut recte Vasquez disp. 203. cap. 2. num. 33. quo toto capite nostram conclusionem defendit. Seq. a. ma. probatur: quia sicut is qui cum peccato mortali accedit ad hoc Sanctum peccat mortaliter peccato sacrilegii quia ponit obicem effectui Sancti, sic etiam qui tempore sequenti quo durant species in stomacho ponit obicem operationi eiusdem Sancti per peccatum, ex his a. sequitur si quis immediate post communionem

mor-

mortaliter peccat eum teneri statim conteri vel confiteri vt tollat impedimentum operacionis Eucharistiae.

Ad debitis qui post coniugem species adhuc in stomacho duranties peccat non peccare peccato sacrilegij, quia hoc peculiari quidem praecepto religionis tenetur non ponere obicem effectui Sanctis, non tamen ad id tempus pro tempore quo Sanctis iam habuit effectum suum, et per obicem solum impeditur pari eiusdem effectu, et ideo nec tenebitur statim confiteri vel conteri vt tollat huiusmodi obicem potitum.

Sed contra est, quia si solum impedire Sanctis non consequatur effectum suum gratiae est res gravis, sed etiam est res gravis impedire novum effectum gratiae habitualis quem potest habere idem Sanctis, cum nondum effectu gratiae sit aliquo primario effectu Sanctis ex se ordinati, vt est Eucharistia solum ad producendum ~~hunc effectum~~ incrementum gratiae. Ado contra est, quia si quis indigne sumat hoc Sanctis peccatum indignae sumptionis continuat toto tempore sequenti quo species Sanctales durant, vt sequitur ex adversariis. Et saltem post coniugem indigne acceptam qui sumpsit tenetur statim confiteri vel conteri, quod est contra eorum sentiam, ne videlicet Sanctis totaliter effectu suo privetur, quod etiam adversarii videntur de gravitate contra religionem. Tertio contra est, quia si quis bona fide putans se esse in gratia coniuget et post coniugem recordet alicuius peccati mortalis non retractati is statim tenebitur confiteri vel saltem conteri, quod est durum et contra omnem sentiam. Idem sequitur etiamsi peccatum huiusmodi fuisset iam retractatum per solam attritionem, nimirum ponita opinione dicentium Eucharistiam ex per accidens posse conferre primam gratiam peccatori attrito et bona fide accedenti.

Objices: Eucharistia Sanctis est institutum ad modum cibi, cuius manducatio vel receptio non est vitae agenti sed tantum conditio et applicatio. Sicut cibus operatur toto eo tempore quo est in stomacho, ita dicendum est Eucharistia Sanctis conferre gratiam nutrimentalem, toto tempore quo species perdurat in stomacho, siquidem ibi est bonum Sanctis et totaliter vitae, et ex altera parte cibo necessaria debite applicata necessario operatur. Ad id de in cibis requirendam proportionem vel paritatem inter cibum naturalem et Sanctis Eucharistiae, alioquin nisi cibus naturalis tunc solum nutrit quando consumitur et convertitur in substantiam alicui, sic etiam dicendum est Eucharistiae Sanctis non conferre gratiam nutrimentalem nisi quando species incipiunt corrumpi, sicut igitur in hoc ~~in hoc~~ Eucharistia Sanctis cibo naturali non assimilatur, ita non negatur idem Sanctis debere operari toto tempore quo durant species Sanctales in stomacho, tum quia in hoc revera non assimilaretur cibo naturali, qui non semper nutrit dum est in stomacho sed tantum dum corrumpitur, tum quia sequeretur absurda enumerata.

Dico

Dico 2do. Quilibet Sntu confert gratiam in ipsa manducatione. atq hoc significat D. Thom. q. 80 art. 2 ad 6. idem sunt Authores ante sentiae. Ptt ex Script. Joan. 6. ubi manducanti (non cong. in illo habenti in stomacho) effectus huius Sntu promittitur his verbis: qui manducat me, ipse vivet propter me, &c, nisi manducaveritis &c. addendum d. on gratiam Sntualem n produci toto tempore quo durat motus manducationis, qa aliquam sequerentur n nullo ex absurdis supra assignatis in probatione mae sententiae, nempe obligatione sumere magnam vel plures hostias quam unam vel paucam &c, qa si manducatio diutius duraret & etiam effectus et maior.

Ptt proponitur: qa hoc Sntu per modum cibi operatur effectum suum & in eo instanti sumptionis operari debet in quo ipsum primo attingit stomachum, in ipso instanti cibus alteratur ad nutritionem, neq. ullum aliud instans apte vel aptum ad huiusmodi operationem assignari potest. Confirmatur: qa tunc Sntu habet omnia requisita ad operandum & tunc debet operari.

Rebis concessis, et ut Sntu producat effectum suum in ultimo instanti in quo sumptio Sntu finitur sicut in quo omnes partes Sntu descenderunt iam in stomachum, qa hoc instans magis correspondet tempori quo alia cibo nutritur. Sed contra, qa cum Sntu in instanti quo primo tangit stomachum sit recipienti sufficienter applicatum et ita sufficienter applicata operetur, & etiam Sntu in illo instanti debet producere effectum suum, ac proinde n expectat instans quo sumptio finita sit. Qa aliquin peioris est conditionis qui sumit plures hostias simul. similiter quando aliqua minima particula palato vel gulae adhaerescit aut difficile descendit tunc executaretur sumptio vel descensio illa particula minima ad productionem effectus Sntu, id videtur improbabile.

Obycies: gra promittitur manducanti hoc Sntu sed contingit statim atq deglutiuit hostiam vel ea gutur praeterit vero dicitur Sntu manducatum & tunc recipit gratiam. Ro negando min. qa instans quo Sntu primo tangit stomachum n dum manducatio et illa ratione completa et efficta, gratia a. n promittitur nisi manducatio completa, sicut etiam gratia per reliqua Sntu n conferitur nisi efficta eorum sumptione, quamuis gratia suscipientibus eadem Sntu promittatur.

Obycies 2do: cum hostia recepta in stomacho n d amplius manducatio & n tunc gratia conferitur, sed antea collata &. R negando tns si sermo sit de instanti in quo hostia primo tangit stomachum, tunc &. manducatio incepta et completa, sicut etiam dicitur de alijs Sntis in vim consistentibus, imo licet in illo instanti manducatio incepta et completa et efficta, nihilominus fieri eiusdem sacramenti saltem coniter durat post idem instans, ut infra constabit.

Obycies

Obiices 3tio: absurdum è dicere eum qui hostiam deglutiret antequam illa stomachum attingeret gratiam p recessisse. Gratia contactum Sntu confert effectum. Ro negando le absurdum Sns, neuti nec absurdum è dicere nullam gratiam Sntalem è collatam ei qui recepit hostiam è mortuus è antequam eam deglutiret, ratio è, qa neuter pt dici manducasse Chn corpus, sed tm incepisse manducare.

Obiices 4to: si Sntu confert gratiam statim atq tangit stomachum, sequitur si quis plures particulas successive sumat nihil ei prae conferri per 2dam, sed hoc è falsum ⊖. Minor pbt. qa etiam 2da particula vere è Sntu, è per consequens debet significare è significando producere gratiam, atqui 2da particula cum nondum sit sumpta in primo instanti in quo primo particula primo tangit stomachum è in quo sonus produci grata, n pt producere eandem gratiam, ac proinde vel eam n significat, vel eam significat sed n producit, unde falsum erit qd Sncta efficiant id qd significant. Ro nego ma: quaenam a. ratio etiam per posteriorem particulam gratia conferatur, sic explico: Quando plures particulae sumunt successive, ita ut accipiant per modum unius refectionis spiritualis è unius Sncti moraliter, tunc hae acceptiones particularum sit plures ~~mo~~ physice, sit tm una moraliter, atq. eodem particulae illae substantes sumptiones moraliter uni perinde se habent moraliter loquendo ac si physice essent una hostia, quare sicut si essent una hostia physice diceretur tota hostia tangere stomachum è è recepta cum primo tangeret stomachum, licet tangeret per aliquid sui insensibiliter, sicut toba schoera dicit tangere planum licet per aliquid sui insensibile tangit illud, ita etiam cum una particula ex illis quae successive sumunt primo tangit stomachum moraliter ec sumat ocs n tangere è iam è manducata, atq ita simul ocs pont operari, licet n illigant è applicata nisi mediante aliqua sui parte, sine insensibili aliqua. sicut etiam si ignis v.g. palmaris sit secundum aliquas sui partes extremas sit applicatus alteri ligno existenti intra sphaeram activam totius ignis, ita secundum ocs sui partes agit in lignum, aut etiam partes n immediate tangentes lignum in ignem immediate agant, et ita ponimus ex Phia. porro quando diximus illas particulas successive simul sumptas simul ocs operari producendo gratiam quando una illarum primo tangit stomachum sensus è, qd Deus intuitu n solum illius particulae quae physice tangit stomachum sed etiam reliquarum quas Deus praeviderat sumendas sumptione unius moraliter faciente cum sumptione primae particulae conferat gratiam è religiosos effectus qui per hoc Sntu cgant. atq. ex his ita singulas particulas successive sumptas significare gratiam vt etiam eam producant saltem moraliter perinde ac si essent partes componentes unam

è eandem

& eandem physice hostiam. atq in hac re conveniunt cum Suarez disp. 63. sect. j. & Koninck post 2dam conclusionem dub. 2 in art.m j. n. 79.

Addendum 2. 2do cum oes particulae consecratae sint Sntu etiam antequam sumatur & neq physica distinctio intercedens inter illas particulas quae unica moali sumptione sumuntur attendatur, ~~tempus~~ sed oes illae particulae pro una hostia reputentur neq attendatur tempus intercedens inter sumptiones diversarum particularium, loco etiam neq sumptiones physice distinctae considerandae sed ut communiones integrae diversae sed ut integrantes unam communionem moralem per quam unus datur effectus quem n. & ~~dari~~ necesse dari per se primo per oes eius partes, sicut etiam caetera Sncta quae consistunt in usu n. agunt per oes suas partes sed per ultimum sui terminum quo completentur. ita hoc Sntu 2do in primo instanti contactus totum saltem moraliter applicatur modo supra explicato, loco in eso etiam unitio applicatio totum operatur. quare sicut cum una hostia continua ~~vis~~ continuo motu manducatio applicatur, n. & inconveniens 2do in posterioribus partibus applicatio nihil novi fiat, sed effectus tributur toti ratione partis applicato, ita etiam in sumptione vel applicatione Sncti quae fit per mos physice discretos, n. & inconveniens 2do in sumptionibus posterioribus nihil gratiae de novo detur, 2do etiam ex dictis partibus Sncti per illas sumptiones applicati fit unum totum morale 2do ratione particulae suiipsius vel ratione indivisibilis applicatur in primo instanti applicatio operatur, ex quo fit 3do neq continuitas neq discretio physica in his quicquam conferat.

Quaes: an si post instans in quo primo Sntu tangit stomachum continens melius disponatur aliquid amplius gratiae conferatur illi de novo per ipsum Sncte?

Respondendum & pro responsione quaesiti complementum manducatio vel sumptionis Sncti considerare, ut fit ex dictis, in fieri seriatim contactus quo Sncta primo tangit stomachum, atq hic contactus ita primo incepit in instanti ut in post idem instans physice duret vel crescat per aliquod tempus licet Sncta sint unum etiam physice 2do 2do sit sumpta una tantum particula consecrata, hac 2. licet in aliquo instanti primo tangat stomachum, postea in it secundum aliquas sui partes successive tangere stomachum, eig magis applicari, sicut etiam aqua gutta si cadat v.g. super tabulam oel lapidem planum ita ut instanti tangit primo lapidem ut postea etiam ad oculum secundum alias partes successive illi applicetur, similiter igitur & hostia cum descendit in stomachum et applicatur primo in instanti indivisibiliter, postea vero divisibiliter per ratione partium magis applicatur saltem regulariter loquendo. hoc supposito.

Ad quae=

Ad quarto dico, imo post illud primum instans quo concanti data est gratia si in varietur eius dispositio licet noua particulae consecratae sumantur, vel eadem hostia secundum partes magis stomacho applicetur nihil amplius gratiae conferri. Suarez disp. 63. sect. 5. Koninck dub. 2. in art. 1. q. 79 et alij apud eundem.

Pbt: qa alioquin sequeretur per se utile esse sumere hostiam magnam quam paruam, sumere plures interpollate aut diuidere hostiam in partes easq discretis sumptionibus sumere potius quam vnam continuam vnica sumptione, nam sumens hostiam maiorem vel plures aut partes vnius interpollate etiam coeteris paribus maiorem recipiet gratiam, siquidem gratia toto tempore quo Sntu applicaretur stomacho produceretur, et applicatio maioris hostiae plus duraret quam applicatio minoris, et plus applicatio plurium discrete sumptarum quam vnius, haec a. omnia absurda sunt, vt stat ex dictis. Sed obj: qa causa necessario agens statim atq secundum totam vim agendi et applicata passo in repugnantia producit totum suum effectum neq postea eum auget nisi aut ipsa maiorem vim acquirat, aut passum melius disponatur, sic in illo instanti quo Sntu primo tangit stomachum idem Sntu habet totam suam vim agendi neq post illud instans maiorem vim acquirit neq ipsa melius disponitur, vt supponimus Ergo.

Resp: post illud instans Sntu adhuc magis applicatur ipsi recipienti et post idem instans debet adhuc producere gratiam. R. in illo instanti ves partes Sntu esse sufficienter applicatas ratione minimitis secundum qd tunc tangunt stomachum, maiorem a. illam applicationem quae post illud instans fit ratione partium Sntu Christus instituens Sntu voluit, ea quia male, neq ex eius maioritate voluit variari effectum Sntu, vt efficaciter colligitur ex absurdis supra relatis.

Dico 2do. si post instans in quo Sntu imo tangit stomachum crescat dispositio sumentis antequam idem numero Sntu secundum se totum sit applicatum stomacho nouam gratiam ex opere operato confert qa illud nouum incrementum dispositionis. Gretanguin art. 1. q. 79. Suares et Koninck locis citis. Pbt: qa Sntu crescente dispositione recipientis antequam ipsum sit adaequate applicatum habet via requisita ad agendum, siquidem habet virtutem activam et tunc adhuc durat ipsa mansuetio, quae ita vna moraliter vt in ordine ad effectum Sntu censetur esse tota donec ipsum Sntu sit totum adaequate applicatum, praeterea tunc passum est melius dispositum et tunc Sntu debet conferre nouam gratiam illi maiori dispositioni proportionatam, qa dex agens crescente dispositione passi, si coetera

non

non desint, auget in illo effectum suum, ut constat inductione, sicut etiam postquam effectum in illo produxerit quamuis remaneat praedens dispositio nihil amplius producit si videlicet illa inuariata remaneat. vide Suarez loco citto ubi plura de hac re.

CAPVT II

An Sacramentum corporis et Sacramentum sanguinis maiorem gratiam simul sumpta conferant, quam seorsim?

Certum est tam Smtu corporis quam Smtu sanguinis seorsim sumptum ab altero per se et quantum est ex parte sua pōe conferre gratiam, quamuis per accidens Smtu sanguinis per se sumptum gratiam adulto non conferat, eo quod cuicunque prohibitum sit sumere Smtu sanguinis. difficultas tm est: an Smto corporis ita correspondeat una pars effectus vel gratiae et altera Smto sanguinis ut ~~cuicu~~ qui utrumque sumit utramque illam gratiae partem et per consequens maiorem gratiam recipiat quam qui alterum tm Smtu suscipit.

Pa sententia affirmat. Gaspar Cassatus lib. 2 de coena et calice Dni. Arboreus in cap. 6 Joan. Vasquez disp. 215 cap. 2 et alij apud ipsum

2da sententia negat. S. Thom. in opusc. 58 cap. 26 versus finem. Bonauent. in 4 dist. 11. 2 parte art. 5 q. 2. Cajet. in artm. 12. qs. 80. Bellarm. de Eucharistia lib. 4 cap. 24. Valentia disp. 6. q. 8. puncto 5 a § iam vero. Suarez disp. 63. sect. 6. Koningh. dub. 2 in artm. 1. qs. 79. et alij apud Suarez ibidem et Vasq. disp. citta. cap. 1. et conuenientissima sententia eamque sequuntur fere omnes qui his temporibus scripserunt contra haereticos.

Aduertendum est pro solutione difficultatis non aliud in spiritualibus esse ~~panem q~~ famem quam sitim, ut Sto. August. tract. 25 in Joan. colligit ex illis Chri verbis qui venit ad me non esuriet et qui credit in me non sitiet in aeternum; et recte, cum e. ut patet ex ijsdem verbis venire ad Chrum et credere in illum idem sit, siquidem fide viua ad Chrum accedimus, et consequenter actui eiusdem fidei Chrus tribuat satiare famem et sitim extinguere necesse est non esse aliud spiritualem famem quam sitim. idem docet idem Augustinus in verba psalmi 103: panis cor hominis confirmat. idem colligitur ex ijs Ecclesiastici verbis qui edunt me adhuc esurient et qui bibent me etc. et ex illis Matth. 5. beati qui esuriunt et sitiunt Iustitiam. etenim si eadem est materia circa quam est fames et sitis spiritualis nempe sapientia et Iustitia necesse est etiam eundem esse potum et cibum spiritualem, et per consequens eundem esse appetitum cibi et potus spiritualis

siue

sive idem appetitus nomine famis sive sitis appelletur.

Dicendum 2. per se loquendo 2 cæteris paribus n datur maior gratia per sumptionem Smti corporis 2 Smti sanguinis quam per sumptionem alterius tm ex ysdem Smtis.

Probant 1 nulli conciliorum: qa alias hæreticis congrueretur 2c. Talia 3o Lucis prohibuerit vnum calicis, nec 2. eos defraudasset aliquo maiori fructu spirituali recipiendo per vnum ipsis calicis.

Sed contra hanc rationem 2, qa si valeret probaret etiam Talia n potuisse prohibere ne quis pluries eadem die conicaret neq ab eadem Talia iuste negari conicem infantibus etiam in articulo mortis vel amentibus extra eundem articulum aut is qui vomitu laborat 2 tn hæc ofa. ng reuerentiam ipsis Smti facit Talia vt recte ex parte notauit Suarez Thesp. 63. sect. 6. in fine 2 ex dictis.

Ob igitur conclio: qa ex 3o Chrs qui 2 fons gratarum omnis sit sub singulis specibus Smtalibus Conc. Trident. ses. 21. cap. 3 continet fideles conicantes in vna spe nulla gratia necessaria ad salutem privari 2 similiter ex eo 3o idem Chrs fons origo 2 cæa precipua omis gratiæ agnt sub altera specierum, id est panis 2 vini atq sub utraq dicendum 2 nullam gratiam dari per duo sacra Smta quæ n datur per alterum cæteris tm paribus sive supposita æqualis dispositione ex parte sumentis.

Dicetis in Smto corporis 2 Smto sanguinis collective sumptis bis contineri Chrm, in altero a. eorum semel tm 2 ides ut illa ius bis debere conferri gratiam semel a. tm per vnum illorum dicuntur per vnum Smtu datur vna gratia gratiæ per ambo Smta debent dari duo

Sed contra 2, qa etiam sub duabus hostiis Chrs bis continet 2 si successive sumantur eo modo quo sumitur Smtu corporis 2 Smtu sanguinis Chrs existens in ysdem hostiis duas gratiæ partes conferet, ac proinde utiliter erit plures sumere hostias vel vnam 2 eandem sumere diuisam in partes quæ 2 fabra, vt sentit, qa illa materia diuisa sicut per accidens nec moraliter iniuriam conicem, atqui similiter Smtu corporis 2 Smtu sanguinis 2 duæ partes materiales quarum sumptio 2 vna tm conio 2 sumptio ipsius Chri.

Dicetis rursum per accidens 2 qa particulæ consecratæ eiusdem rationis sunt continuæ vel iuncta, atqui Smtu corporis 2 Smtu sanguinis cum sint diuersæ rationis per se postulant distinctionem 2 multiplicationem sumptionis, 2 ideo 2 diuersa ratio.

Sed contra, qa Smtu corporis 2 sanguinis n distinguunt ea parte rei contenta simpliciter 2 absolute neq ea parte effectu significata, dignitatem vtrumq per se sumptum 2 simul conuenienta significant refectionem spiritua:

spiritualem quæ vna & sicut fames & sitis hæc & vnum & idem, ex his
a. sequitur illa duo limita n distingui in virtute agendi imo virtute
& significatione huius limitis talem esse. vt fortiter loquendo æq sit tota in
toto & tota in singulis partibus, ac proinde n plus gratiæ tribuitur per limitem
corporis & limite sanguinis simul sumpta quam per singula seorsim accep-
ta, sola e. multiplicatio instrumentorum n sufficit ad augendum effectum,
vt sit ex eo q̃d licet contingat vnum & eundem baptizari simul a duobus,
n tn ideo recipit maiorem gratiam baptizatus.

Ex dictis a. suo colligitur alia argta propria conclusio. alte-
rum d̃ q̃d si plus gratiæ conferatur per limitem corporis & limite sanguinis simul
sumpta separatim etiam plus gratiæ conferri per duas vel plures hostias,
quam per vnam tm. altrum e q̃d affert Suarez disp. 63 sect. 6 nempe q̃d
vnum limitem quamuis ex pluribus partibus constet si ad vnum finem
& totalem effectum ordinetur vnum etiam hit adæquatum & quasi idemi-
tidem effectum ad quem totum suo modo concurrit aut per se primo aut
per aliquid sui modo scilicet accommodato sua natura & applicandi, sic Eucharistia
vt stans ex limite corporis & limite sanguinis & vnum tm integrum limitem
ordinatum ad eundem finem & totalem effectum incrementi gratiæ per modum
nutritionis & hit vnum tm effectum gratiæ qui æq per alterum ex poculis limitis
tribuatur atq per vtrumq simul.

Obycies: Clemens 6. in bulla ad Regem Galliæ vel secundum
alios ad Regem Angliæ concessit ei coniugem sub vtraq specie & addidit Ponti-
fex se hæc concedere ad maiorem gratiæ augmentum & plus gratiæ dat vtraq
quam singulis. R̃ in bullario edito anno 1607. a Laertio Peruino
qui bullas Pontificum maxima diligentia conquisiuit habens quidem
35 bullas Clementis 6. nulla tn earum hit verba citta inter illas a. una
ad Regem Galliæ sed n de hac mta sed de Canonizatione S. Iuonis. itaq
probabile e q̃d dicitur de bulla nobis obiecta n habere fundm & ideo
merito reiicit. addo secuti in bulla de S. Iuone in libro dicitur ad gi-
ritualis gaudij & consolationis augmentum Iuonem relatum esse in ll. nu-
merum similibus fortasse verbis quæ recte sonti illum de consolatione spiritu-
ali creata ex opere operantis Clemens ergo & in illa bulla quæ nobis obi-
citur si tn ullo talem bullam de hac mta Clemens direxit ad Regem
Galliæ vel Angliæ.

Objicies 2do: n videtur credibile Apostolos quando post cœnam
mutati fuerunt a Chto ad calicem potum n accepisse fructum ex illa
sumptione sed tm primum signum magis explicitum fructus iam ante
percepti, imo ex iusto modo corrigendi calicem Chto videl. eos inuitasse
altrum ge. fructus spirituales & carnem ge etiam nos esse participationem corpo-
ris Chti inclusa & ad calicem. R̃ valde probabile e Apostolos ex sumptione

san-

sanguinis accipere fructum peculiarem, hoc a. dicimus contingere ex eo quod statim vt probabile est, ipsi cooperati sint gratiae concordiam accepta per sumptionem corporis atq; ea mediante, melius esse disposuerint ad receptionem calicis sicut e. supra diximus crescente disponitione accepti effectum similem per sumptionem posterioris particulae, ita idem dicimus contingere in sumptione calicis, similiter probabile est quod Christus invitarit fideles ipse novi fructus spiritualis percipiendi eo quod videret eam in fidelis creatae dispositionem ad cuius incrementum tum in ipsis tum in nobis per cooperationem gratiae iam suscepta Christus voluit dirigere poterit invitamentis

Obyecies 3.: Sacerdos ex institutione Christi ante consumptionem calicis orat vt sanguis quem recipiet sanctificet ipsiq; fiat in e.c. hoc a. fieri non potest nisi aliquid in ipsis sua operetur. Ergo huiusmodi oratio quae dirigi ad varios fines et primo quidem ad hoc vt si forte sacerdos per sumptionem corporis gratiam similem non accepit per suam indispositionem Deus ipsi obtinam concedat dispositionem vt saltem per sumptionem calicis gratiam consequat. deinde potest dirigi vt quamvis sacerdos corporis gratiam secuti sit Deus nihilominus augeat in ipso dispositionem quo mediante ulteriorem gratiam consequatur per sumptionem sanguinis.

Obyecies 4to: si simtu corporis et sanguinis non conferunt maiorem gratiam quam alterum eorum nulla erit utilitas sumendi sanguinem.

Ergo nego seq. ga fieri potest vt sacerdos per statum sanguinis accipiat gratiam quam debebat recipere per simtu corporis. deinde fieri potest incrementum dispositionis per simtu sanguinis recipiat maiorem gratiam modo explicato. 3tio cum sumere sanguinem sit opus valde laudabile et excellentissimae virtutis scilicet religionis per illud saltem ex opere operantis magna merces gratiae acquiretur.

Obyecies 5to: simtu corporis et simtu sanguinis simul sumpta significant plenitudinem refectionis spiritualis et satietatem integram quam non significant singula illorum per se sumpta. Ergo plus gratiae confert per utrumq; simtu quam per alterum tm. Ro quamvis simtu corporis sub hac ratione et simtu sanguinis sub hac ratione non significent gratiam, non tm plus gratiae significat per utrumq; simtu quam per alterum tm. ratio est ga radices naturales ubi et naturalis potest habere diversos effectus, in spiritualibus tm non est hoc discrimen, sicuti fames et sitis sunt idem sicut, ita vna sola et sua refectio. ex quo fit simtu corporis et simtu sanguinis separatim significare gratiam imperfecte et non plene quidem quoad rem significatam sed tm quoad modum significandi. ex hoc a. licet inferre quod utrumq; simtu simul sumptum plus gratiae conferat, alioquin etiam baptismus trina mersione collatus magis sanctificaret, quia plures effectus significat gratiam quam vnica mersione collatus.

Obyecies

Obycies 6to: in Smto corporis ē tm Chri corpus ex vi verborum, in Smto sanguinis ē tm Chri sanguis eadem rāe, at in Smto integro Eucharistiæ ex vi verborum ē corpus ē sanguis. credibile ē a. plus grāe conferri per corpus ē sanguinem, quam per solum corpus vel solum sanguinem: Rq quidam dicunt Smtalem grām conferri n solum ab ijs quæ st in hoc Smto ex vi verborum sed etiam ab ijs quæ st in eodem per concomitantiam, ac proinde eandem ē rāem vtriusq Smti simul sumpti ē alterius tm. verum quicquid sit de hac re nos dicimus Chri corpori ē sanguini vim causandi grām in hoc Smto ē collatam pp dignitatem vnionis hypostaticæ quæ dignitas quoniam ē æq infinita in altero eorum atq in vtroq simul sumptæ ideo n ē rāo cur corpus Chri ē ~~sum~~ sanguis simul hant maiorem grām quam seorsim.

Ex modo dictis colligi pt id qd supra rececimus in hunc locum nempe Smtu corporis ē sanguinis n differre inter se ēntialiter, absolute ē simpliciter rāe cuiq vel res significatæ sed tm rāe partium mālium ē rāe modi significandi quæ potiq ē differentia quædam mālis quam foalis ē ideo constituunt vnum tm Smtu integrum.

Obycies vlto: si plus grāe n tribuit per vtrumq sequit Smtum sanguinis coniter nihil grāe tribuere qd ē falsum, qa alias Smtum sanguinis significaret grām practice vt significant reliqua Smta ē tn eam n causaret. Rdent aliqui quando vtrumq Smtu sumit, tunc grā quæ æq respondet vni Smto per se sumpto diuidi ita vt vna pars per Smtu corporis altera per Smtu sanguinis tribuat. Sed hæc responsio n ē admittenda, qa ex ea ~~qui~~ sequit qui sumit vtrumq Smtu toto tempore intercedente inter sumptionem hostiæ ē calicis carere illa parte grāe quam habuisset per sumptionem solij hostiæ, ac proinde qui sumit vtrumq Smtu eēt deterioris conditionis.

Rr igitur cum Suarez ~~sect~~ disp. 63. sect. 6. ē Koningh dub. 2 in artm 3. qs. 79. quamuis in jmo instanti in quo hostia consecrata tangit stomachum conuicans recipiat grām eam tn n conferri solum intuitu Smti corporis sed etiam sanguinis, qd licet in illo jmo instanti physice n sit applicatum stomacho, ē tn moraliter applicatum mediante Smto corporis, cum quo rāe vnius moralis sumptionis constituit vnam integram refectionem moralem, vnde Smtu sanguinis ita significat grām vt etiam eam causet saltem moraliter, sicuti supra diximus de particula hostiæ quæ sumitur post alteram particulam. itaq licet Smtu sanguinis n iferat nouum effectum, n tn priuat suo effectu, qa illud n ē Smtu per se distinctum a priori sed ex vtroq vnum componitur.

Ex dictis colligi pt iuxta nrām sentiam multo melius pōe satisfieri hæreticis conquerentibus de Ecclia eo qd Laicis vsum calicis

inter=

interdixerit.

Dico 2do: si recepturus Sm̄tu sanguinis post receptionem corporis sit melius dispositus quam ēet dum recepit idem Sm̄tu corporis tunc Sm̄tu sanguinis novum illi confert grāe incrementum. Suarez disp. 63. sect. 6. in fine. Koningh loco citto. e apud eum Caietanus. Gabriel, Paludanus e Maior. Pbt eodem argto quo superiori capite probata e 2da conclio: qa sicut una particula hostiae sumpta post aliam constituit unum Sm̄tu, ita e Sm̄tu sanguinis constituit unum Sm̄tu integrum cum Sm̄to corporis rāe unius sumptionis moralis, neq ē alia differentia nisi qd Sm̄tu corporis alio modo significat grām nutrimentalem quam significet sanguis, atq ita hnt diversum modum significandi licet utriq correspondeat idem oio significatum.

CAPUT III

Quaenam peccata per Sacramentum Eucharistiae remittatur?

Supponendum e ut certum peccata venialia remitti per hoc Sm̄tu, id e. pbt ex Trid. sess. 13 cap. 2. ubi dicit hoc Sm̄tu ēe antidotum quo hōo liberatur a culpis quotidianis e a peccatis mortalibus reservatur. verum difficultas e an per hoc Sm̄tu semper remittant oia venialia, quae difficultas varie decidi pt iuxta varios modos explicandi remissionem sive deletionem peccatorum venialium de qua re in tractatu de Poenitentia dicendum e, illud tn n e, omittendum nempe ad hoc ut peccatum veniale tollatur per hoc Sm̄tu necessario requiri poenitentiam virtualem aut fbalem de illo.

Addendum e hoc Sm̄tu sō tollere ex opere operato poenas debitas peccatis mortalibus aut venialibus iam remissis. D. Thomas art. 5. q. 79. e convissima sentia; rāo e, qa neq Scriptura neq Concilia neq PP. neq institutio aut finis huius Sm̄ti hoc hnt. his a praemissis remanet controversum an Sm̄tu Eucharistiae remittat peccata mortalia sive qd idem e an pōit conferre jmam grām quae tollat peccatum mortale quoad culpam e maculam in Aia relictam ex peccato actuali.

Ponendum e 2do de fide ēe qd hoc Sm̄tu n sit per se primo institutum ad remissionem peccati mortalis ita ut cum talis peccati conscia liceat sumere hoc Sm̄tu, constat ex Trid. sess. 13 cap. 5 ubi ex his verbis Pauli 1 ad Corinth. 7. qui e. manducat e bibit e c definit nullum sibi conscium peccati mortalis pōe sine sanctitate antecedente vel Sm̄to Poenitentiae accedere ad hoc Sm̄tu, qd etiam constat ex Patribus e ex ipsa nāa huius Sm̄ti qd propterea sub accidentibus panis e vini institutū e,

qa tan-

ga tanquam cibo gratiam ejat, cibo a. ex nra vitam in sumente pra=
supponit, unde e hoc Sntu cum sit cibo spiritualis vitam spiritua=
lem grae praesupponit, e deo nemo sine prudenti existimae grae
habe sti aug ere ad hoc Sntum.

Advertendum e hoc contingere vt quis prudenter existimet
se e in gra e nihilominus sit adhuc in statu peccati mortalis habitualis,
si quis ex cum attritione confitetur ei qui n his intentionem absol=
vendi ex defectu baptismi vel intentionis profecto ille prudenter
existimat se e in gra e prudenter ad Eucharistiam accedit e in regia e
in statu peccati mortalis? Difficultas igitur e an en hoc casu vel simili
casu peccata mortalia possint remitti per Sntu Eucharistiae vna vt ipsum
h modo per se augeat gratiam sed etiam per accidens primam gratiam con=
ferre, potest modo explicato.

Prima sententia negat. Gabriel in 4. dist. 9. q. 2. art. 2. Vasq.
disp. 205. cap. 4 e aly apud ipsum.

2da sententia affirmat. e S. Thomas, vt infra dabit. Scoti
in 4. dist. 9. q. unica. Richardi eiusdem art. 2. q. 1. Caietani in art.m
1. q.s 79. § 2do qui. Soriani in 4. q. 1 de Eucharistia § pro responsione.
Soto ord. 11. q. 1. art. 4. Bellarm. lib. 4 de Eucharistia cap. 13. Valentia
disp. 6. q. 6. puncto 1. § 4. a. e aly effecto. Suarez disp. 63. sect. 2.
e aly plures quorum aliquos ht Suarez loco citto. e Vasquez disp. citt. cap. 3.

Dicendum e si peccator accedat ad hoc Sntu cum attrito=
ne sup naali peccatorum e cum prudenti existimae posit in gra
probabile e conferri illi per hoc Sntu primam gratiam e remissionem pecca=
torum mortalium, atq hoc a fortiori tenent assere Auctores 2dae sententiae
quam h modo vt probabilem sed etiam vt veram absolute defendunt.

Pbt. ex Patres interdum visibiliter docent per hoc Sntu auferri de peccatum
tum, cum sta morbum, e oia mala, vt S. Ignatius epla 19 ad Ephesios.
Chrysost. hom. 4 in Matth. Cyrillus lib. 4 in Joan. cap. 16 e 17. Damasc.
lib. 4 de fide cap. 14 e aly apud Suarez disp. 63. sect. 1. post 1 conclusionem.
huiusmodi. a. Ipsum PP. dicta saltem probabiliter poat referri ad illum
casum separatum. ex quo ill, quicquid adversarij dicant, nram con=
clusionem habere probabile fundatu in Patribus.

Pbt 2do ex S. Thom. in cap. 2. Joannis lect. 6 in fine ubi
exprese docet h solum baptismum poenitentia sed etiam Eucharistia e reli=
qua Sntia conferre remissionem peccati mortalis si ante eorum sumpti=
onem dolor de peccato h fuerit sufficiens qi eis remissionem damnodo h sis
fictio in suscipiente. praeterea idem S. Thom. 3 parte q. 72 art. 2 ubi quae=
rit an per Sntum confirmationem conferat gra gratum faciens in responsione ad
2 in fine sic ht: esti aliquis adultus in peccato existens huic sctam

h ht e.c.

tabit & c. dummodo o. n. fictus existat per gratam collatam in hoc Sm.
consequit remissionem peccatorum. Qui S. Thomas vult per confirma-
tionem conferri primam gratam peccatori accedenti cum bona fide
idem tenet, tuere de Eucha. cum ut par ratio & utrumq; ut Sm. tum
vivorum.

Pot. 3tio. qa Sm. tu Extremæ Unctionis licet sit Sm. tu vi-
vorum eo qo sit institutum ad modum Medicina, per accidens tn pt
remittere peccata mortalia si rasciquatur bona fide & cum attritione su-
pernaali de ijdem peccatis & similiter Sm. tu Eucha. licet ut vivorum
Sm. tu pt idem efficere in ijdem circumstantijs, presertim cum in hoc Sm. to
sit ipsemet Chs fons vitæ & author omnium Sm. torum. Ans pt ex cons sentia,
vt probat Bellarm. de Sm. to Extremæ Unctionis cap. 8. & colligitur ex ja-
cobi verbis cap. 5. si in peccatis sit remittentur ei, quamvis e. nomine peccato-
rum possint illigi peccata venialia, possit tn etiam illigi mortalia, presertim
cum nomen peccati simpliciter & absolute prolato saepe peccatum mortale
significetur, praterea idem hinc colligit ex verbis formæ ipsis Sm. tu Extre-
mæ Unctionis quæ verba sunt hæc: Indulgeat tibi Dns quicquid peccasti &c.
quibus verbis certe comprehenditur etiam mortale peccatum, vt pt.

Ex dictis 2. obiter colligi pt peccatum habituale convenie-
bum cum attritione supnaali & ignorantia invincibili n. esse obex vel impe-
dimentum gratæ producendæ a Sm. to Eucha. vel religuis.

Objices: Catechismus Pij V. parte 2. de Eucha. §. 4. docet
sicut mortuis cognoribus naale alimentum nihil prodest ita Sm. tu Eucha.
nihil prodest hijs qui spiritu n. vivunt. Pj verba Catechismi illigi de eo
qo accidit per se loquendo, quamvis e. Eucha. Sm. tu per accidens &
supponita invincibili ignorantia peccati mortalis in peccatore possit ei con-
ferre primam gratam, n. tn pt id efficere presindendo ab ignorantia invincibili
peccati vel per se loquendo.

Obiices 2do: Sm. tu n. pt causare effectum nisi ex Chi in-
stitutione, qa videretur n. abundare hs vim agendi supnaaliter, atqui
Sm. tu Eucha. n. hs ex institutione Chi vim remittendi peccata mortalia
Ergo. Rd distinguo min. & dico Sm. tu Eucha. n. e institutum a Chro
vt per se & ex sua naa, ac proinde indeficienter ab invincibili ignoran-
tia peccati existente in ipso recipiendo possit conferre primam gratam, sunt tn
a Chro institutum vt per accidens modo explicato primam gratam conferret
atq; is hs n. quidem ex institutione Sm. tis in coi, cum nulla talis insti-
tutio a Chro facta sit circa eadem Sm. tu sed ex sua peculiari in-
stitutione qo etiam dicendum e. de religuis vivorum Sm. tis.

Dices: cibo naales n. hs vim dandi primam vitam sed tm
augendi vel nutriendi & conservandi precedentem, atqui Sm. tu Eucha.

& insti-

& institutum sub accidentibus cibi vt per modum cibi gratiam conferat,
non est primam gratiam dare. Sed nego seq: tum a. cur cibus naturalis
non potest dare primam vitam naturalem, cibus vero sacramentalis potest dare primam
vitam spiritualem, & ita vita quae oritur ex cibo naturali non effective producit
ab ipso cibo sed ab Deo & a forma vitali quae est in recipiente, praeterea vita
particula quae ex alimento provenit non est de vita totius corporis animati,
verum particula vitae perpetualis quae conferit a cibo sacramentali effective
provenit ab eodem cibo non a. a vita & forma recipientis eiusdem cibum,
praeterea qualibet particula vitae spiritualis sive gratia collata per sacramentum
est sufficiens vita totius animae, & ideo cibus sacramentalis habet vim tribuendi sive
primam & sufficientem vitam dummodo non sit in ipsa impedimentum
quale non est solum peccatum habituale cum poenitentia supernaturali saltem
imperfecta & ignorantia invincibili eiusdem peccati.

Ex dictis a. colligi potest quod licet peccator per ignorantiam
invincibilem sui peccati non sit magis disposito positive ad recipiendam
gratiam per hoc sacramentum, vade tm illig & magis disposito negative, haec, minus
indisposito quateus per huiusmodi ignorantiam impeditur actuale pec-
catum accedendi sine gratia ad hoc sacramentum, vnde qui cum huiusmodi igno-
rantia sui peccati ad idem sacramentum accedit, licet re ipsa non faciat totum quod
in se est vt dignus accedat ad hoc sacramentum, facit tm totum quod secundum probabilem
existimationem tenetur facere, & deo tenet excusatur ab actuali peccato, ita
accedit sine obice gratiae, & per consequens iustificatur.

Tertio ex illis Pauli verbis: probat a. secundum hoc est, quae omnia
probata iuxta declarationem Trid. sess. 13 cap. 7. & confessio sacramentalis non-
nulli aduersariorum contendunt finem praemittendi confessionem de,
qua contrarius sine gratia nullo modo potest effectum huiusmodi consequi.

Sed contra hoc est, quia si precise ea illum finem confessio est praemittenda sequeretur, quod is qui ante, eundem recordat peccati, omissi in con-
fessione per naturalem oblivionem non teneretur illud ante eundem confiteri, quod
tm est falsum. Denique in sinullorum gratiam, quorum voluntati & meritis
deesse non potest, ad finem huius vltimi capitis atque huius totius tractatus
addendum est vnum corollarium, quod brevitatis causa consulto omissum est supra
capite 4. disp. 4. vbi ostensum est Christi corpus prout est in hoc sacramento non pos-
sit quicquam pati ab agentibus naturalibus ea quae agentia naturalia, si vellent accidens
producerent in Christi corpore, deberent producere illud totum in toto corpore
& totum in qualibet parte, ac proinde tribuerent accidenti producto modum
supernaturalem existendi in spatio & spatio quod est supra vires agentis naturalis. ex
his a. illud colligi quod hoc in sacramento Eucharistiae non potest habere vllam operatio-
nem externi, ac proinde non potest quicquam videre, audire, etc. ratio est, quia
huiusmodi sensationes fiunt mediantibus qualitatibus sive realibus, sive inten-

tion-

tionalibus ab obto transmissis siue productis in organo sensus a quanto e diuisibili, vt supponimus ex Phia, nullum a. agens naale pt producere huiusmodi qualitates in organo sensus Chri, qa alioquin produceret illam totam in toto organo e totam in in qualibet parte, ac proinde produceret illam cum modo supnaali existendi in sbto e in spatio, qd agens naale ~~cui~~ suis viribus praestare non potest.

Atq haec dicta sint de Eucharistiae Sacramento.

CONCLVSIONES
De Sacramento Eucharistiæ.

1ª

Eucharistia Sacramentum est vnum, & propriè dictum Sacramentum noua Legis. Essentialiter differt a reliquis omnibus sacramentis, tum ratione materiæ & formæ, tum ratione finis. Proprius illius finis est nutrire spiritualiter animam, & eius vitam spiritualem augere. Christi corpus & sanguis sunt pars materialis huius Sacramenti. Idem asserimus de speciebus, siue accidentibus consecratis. Actualis sumptio non est pars eiusdem sacramenti, est tantum conditio, sine qua hoc sacramentum non causaret effectum suum.

2ª

Verba consecrationis sumpta secundum suum esse actuale etiam physicum sunt forma, siue pars formalis eiusdem sacramenti in fieri, eadem verba sumpta secundum suum esse actuale præteritum non sunt forma, neq; pars huius sacramenti in esse permanenti. Sumpta secundum suum esse morale, siue (: quod idem est:) negatio revocationis eorundem verborum non est conditio sine qua non requisita ad hoc, vt verba præterita secundum suum esse actuale significent Christi corpus esse sub speciebus pro tempore consequenti dividens terminatiuum eorundem verborum. Eadem negatio revocationis verborum præteritorum vt succedens, est pars formalis, siue forma sacramenti Eucharistiæ in esse permanenti.

3ª

Materia remota, id est consecrabilis eiusdem sacramenti debet esse determinata quoad magnitudinem naturaliter loquendo, non ratione magnitudinis, sed ratione distantiæ. Debet esse determinata quoad caritatem. Materia insensibilis quocunq; sensu, per se sumpta non potest consecrari: materia insensibilis quocunq; sensu, contigua cum alys consecrari potest. Materia omnino inuisibilis, sed alio sensu licet vnico peregribilis potest consecrari. Puncta & linea materiæ

conse-

consecrabilis, licet sint aliquo positiuum, siue actu destructum ab entitate diuisibili materiæ, hic tantum per assignationem distinguibile, non possunt per se sumpta consecrari, superficies poterit quidem validè consecrari, sed non licitè.

4ª

Panis triticeus & vinum de vite est materia remota huius sacramenti. Vinum, cui modicum aquæ mixtum sit, adæquatè sumptum est materia sacramenti sanguinis Christi, siue quod idem est, aqua vino permixta potest immediatè conuerti in Christi sanguinem.

5ª

Conuersio substantialis prout est ratio quædam communis conuersioni substantiali naturali, & conuersioni substantiali supernaturali, est transitus vnius substantiæ in aliam substantiam, siue desitio vnius subdantiæ ex positione alterius substantiæ. Vterq; terminus eiusdem conuersionis debet esse positiuus & substantialis, siue potius substantia. Ad huiusmodi conuersionem necessario requiritur, vt substantia, quæ est terminus a quo, per conuersionem desinat esse; substantia quæ est terminus ad quem mediatus & vltimatus debet succedere in prioris substantiæ locum, vel munus sustentandi accidentia ab ea relicta. Non est necesse, vt eadem substantia quæ est terminus ad quem de nouo producatur, aut per nouam actionem conseruetur, vel acquirat vllum modum substantialem.

6ª

Ad huiusmodi conuersionem necessario requiritur, vt desitio substantiæ, quæ est illius terminus a quo, sit physicè dependens a successione, vel positione substantiæ, quæ est terminus ad quem; idem termini debent habere incompossibilitatem inter se respectu alicuius tertij. Ad huiusmodi conuersionem physicam, vel simpliciter dictam, non sufficit moralis incompossibilitas terminorum. Necessaria est incompossibilitas physica.

7.

Post consecrationem panis & vini, neq; manet tota eorum substantia, neq; forma, neq; materia, sed hæc omnia destruuntur. Id colligitur ex veritate verborum sacramentalium mediatè, siue suppositis earundem rerum naturis.

Ser conse:

8.

Per consecrationem fit vera panis conversio in Christi corpus, et vini in sanguinem. Eadem conversio est transubstantiatio totius substantiæ panis in substantiam Corporis, et totius substantiæ vini, in substantiam sanguinis Christi. In eadem conversione reperitur incompossibilitas physica inter terminum a quo, et terminum ad quem, alias illa non esset conversio physica, vel simpliciter dicta.

9.

Corpus et sanguis Christi in conversione sacramentali non producitur de novo, neq conservatur per novam actionem diversam ab ea, qua conservatur in Celo, neq ullus modus substantialis in eodem Christi corpore producitur.

10.

Per conversionem sacramentalem nec ulla virtus motiva, nec quoquam alius producitur in accidentibus sacramentalibus. Per illa producitur in Christi corpore continentia passiva sub ipsis accidentibus, ea verò continentia necessario includit modum accidentalem inhærendi existentem in eodem Corpore, et adhærendi in accidentibus, ratione cuius modi idem Corpus unitur panis accidentibus, et cum ys constituit unum in ratione mobilis, ita vt ys motis, etiam ipsum necessariò moveatur.

11.

Præterea eadem continentia passiva Corporis Christi sub accidentibus consecratis involvit actionem, qua Christi corpus supernaturaliter sustentat eadem accidentia in genere causæ efficientis. Ex eadem actione idem Corpus elevatur per accidens supernaturale superadditum, quod re ipsa non distinguitur ab accidente, quo Christi corpus unitur cum accidentibus sacramentalibus.

12.

Conversio sacramentalis non involvit panis aut vini annihilationem, siquidem panis ac vini destructio, quæ interveniunt in eadem conversione, non est merè negativa, cum dependeat ab actione positiva naturaliter incompossibili, quod repugnat annihilationi, sicut ei repugnat, quod aliqua pars termini a quo eiusdem annihilationis remaneat, quamvis ipsi non repugnet, quod terminus

a quo

a quo remaneat in potentia alicuius subiecti.

13.

Christus totus est sub accidentibus panis, & sub accidentibus vini, & sub singulis eorundem accidentium partibus, quantumuis paruis & insensibilibus, est etiam sub indiuisibilibus illorum, si ea sint aliquid positiuum, siue actu distinctum, siue per assignationem distinguibile ab entitate diuisibili, sub ysdem etiam sit quantitatem & reliqua omnia accidentia a loco independentia, quæ debentur illi ratione naturæ humanæ, vel gratiæ, vel beatitudinis, aut vnionis hypostaticæ.

14.

Christus sub accidentibus panis habet etiam adiunctum Sanguinem & reliquos humores vna cum spiritibus vitalibus, & animalibus. Solum Christi corpus ex vi verborum sacramentalium est sub accidentibus panis. Solus Christi sanguis est eodem modo sub accidentibus vini. Contra vero Corpus sub accidentibus vini, Sanguis sub accidentibus panis est per concomitantiam. Deniq accidentia Corporis & Sanguinis, anima ipsis Christi, Persona Verbi, cum reliquis duabus Personis diuinis sunt solum per concomitantiam sub vtraq specie.

15.

Christi Corpus & Sanguis sunt in Sacramento Eucharistiæ mobiliter, nimirum ita vt verè moueantur ad motum specierum sacramentalium. Non tamen sunt in illo vt in loco circumscriptiuè, aut definitiuè, neq pro vt in illo sunt, pati possunt ab extrinsecis agentibus naturalibus.

16.

Accidentia panis & vini, quæ ab eorum substantia realiter distinguuntur, remanent in Sacramento Eucharistiæ absq omni subiecto vltimo. Nullum tamen habent modum positiuum, ratione cuius existant per, vel compleantur in ratione accidentis. Desinunt continere Christum sub se, quando incipiunt esse insufficientia ad conseruationem formæ panis, aut vini. Possunt misceri cum alys rebus siue liquoribus, & simul retinere sub se Christum.

Species

17.

Species Sacramentales possunt nutrire, & ex ijs potest generari noua substantia. Huius generatio tribuenda est agenti naturali. Substantia sub ijsdem accidentibus genita non contrahit ex forma & quantitate gerente vicem materiæ, condiat ex forma & materia de nouo a Deo creata, numero distincta a materia panis, & vini, quæ per consecrationem destructa sunt.

18.

Ad formam consecrationis panis sunt necessaria, & sufficientia illa verba, Hoc est Corpus meum, vel æquivalentia. Ad formam consecrationis vini necessario requiruntur, & sufficiunt illa, Hic est Calix sanguinis mei, vel æquivalentia. Sacerdos verba vtriusq; formæ profert non merè historicè, aut recitatiuè, sed affirmatiuè vel significatiuè in persona Christi. Eadem formæ operantur non ratione veritatis, sed ratione significationis, & ideo prius natura sunt significatiuæ, quàm veræ, quamuis etiam in illo priori sint verba primæ veritatis, & ideo sunt necessariò determinata ad veritatem formalem.

19.

Sacramentum Eucharistiæ producit effectus suos, cum primum tangit stomachum suscipientis. Effectus eiusdem Sacramenti, per se loquendo, est augmentum gratiæ & remissio peccatorum venialium. Probabile est etiam vi eiusdem Sacramenti posse remitti peccatum mortale, cuius non sit affectus, sed inuincibilis ignorantia in suscipiente attrito.

20.

Non plus gratiæ confertur communicanti sub vtraq; specie, quàm sub vna tantùm, nisi in dispositione varietas intercedat, sicuti neq; plus gratiæ confertur suscipienti plures hostias, vel hostiam maiorem, quam alteri suscipiensi vnam tantùm vel minorem æquè disposito.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

87

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

82

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

83

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

G. H. BIBLIOTHEK KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST